

Libellus de methodo concinnandi formulas medicamentorum / Hieronymi Davidus Gaubii.

Contributors

Gaubius, Hieronymus David, 1705?-1780

Publication/Creation

Lugduni Batavorum : Apud Conradum Wishoff, 1739.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/khzhj5pd>

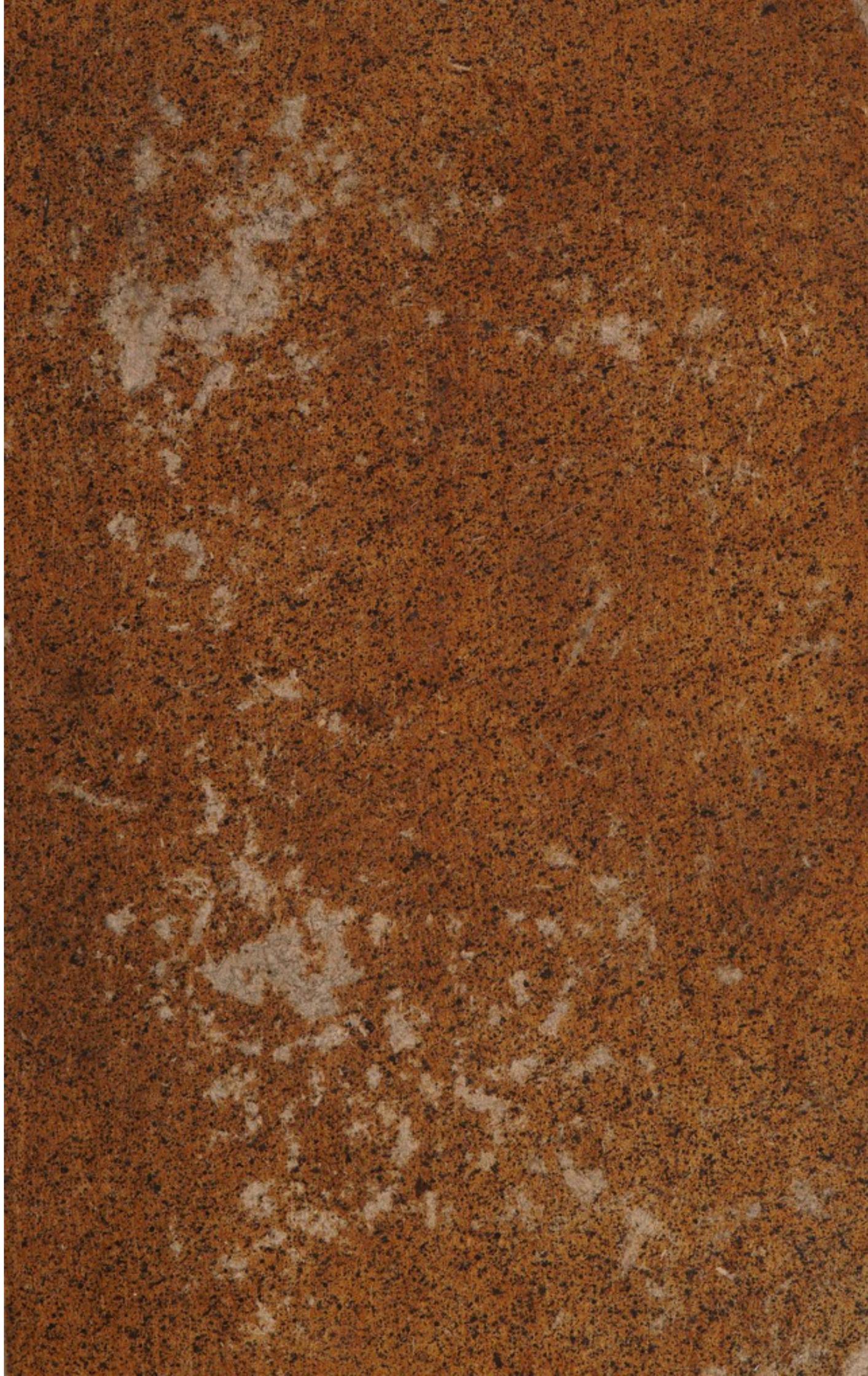
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

24,142/A

K. 700

HIERONYMI DAVIDIS
GAUBII,

*Medicinae & Chemiae in Academia
Batava, quae Leidae est,
Professoris,*

LIBELLUS

DE

METHODO
CONCINNANDI
FORMULAS
MEDICAMENTORUM.

LUGDUNI BATAVORUM.

Apud CONRADUM WISHOFF,

MDCCLXXXIX.

GM 1230

306929

VENERANDO SENI,
JOANNI GAUBIO,

*Poliatro Amstelaedamensi, primum Patruo,
nunc & Socero suo,*

HIERONYMUS DAVID GAUBIUS.

Vix expectaveris, hodie
quod obvenit. Toties, quâ
es, liberalitate, anno ver-
tente, me meosve strenâ
cumulasti, nihil vicissim a
me recipiens. Nunc & Tibi ego stre-
nam offero: at quâ divitiae haud cre-
scent: triobolari modò Bibliotheca
auctior erit libello, quem, dignioris
impos muneris, Tuo consecro Nomi-
ni. Quaeris: cur ita? Titulos adspice,
quibus Te adloquor: splendidiore
enim, ut potuissem, addere nolui, ne
obscurior esset facti ratio. Non prae-
sidium Foetui huic a Te peto, qui,
adversus neminem injuriosus, par a
Cordatis mihi polliceor, reliquos te-
mno. Neque Favorem capto Tuum: hoc
enim fruor maximo, datâ etiam in
matrimonium mihi Filiâ Tuâ, nunc
unicâ, ut pignore carissimo, ejusdem
certus. Quid tandem? Monumentum

ponere conor, quo constet publico,
quantum devenerer utrumque illud
arctissimae necessitudinis vinculum,
quo & commune Genus, & Tuus in
me Amor, tot tantisque documen-
tis, maximè in conjugalibus meis vo-
tis, probatus, Tibi me adstringunt.
Neque id, ut parvi forte aevi fuerit,
spernes; cum aliud perennius, Tuisve
in me meritis respondens, vires recu-
sent. Quin & scio, solam Tibi, ut
Optimo cuique, satis esse gratam ac-
ceptorum recordationem. Gratulor
hinc Tibi, mihi gaudeo, Te quod, in
quinti decimi aetatis quinquennii jam
ferè constitutum exitu, eò superstitem
servaverit usque Propitium Numen, id
ut propositum exsequi mihi liceat; dum
Magnum BOERHAAVIUM, Tuo
quem Nomini heic jungere animus
erat, votis maturius ereptum meis lu-
geo. Manium quietem temerè violasse
nefas. Soli ergo Tibi fructus hic qualif-
cunque mei laboris cedit. Tu, ut publi-
cam pietatis in Te meae tesseram, co-
mis accipe, viridique valens senectute,
quod reliquum dederit DEUS,
vitae spatium felix vegetusque decurre!

Dedi Leidae 17³¹/₁₂38.

MEDICINAE TYRONIBUS

S.

Bx quo ad Medicinam facien-
dam animum adplicare coe-
pi, inter caetera quidem
maximè me torsit illa istius
Operis pars, quae Remedii
inventi eam postulat descri-
ptionem, ut & concinne respondeat Indi-
cationi, & rite ab iis, id qui negotii sibi
adsumserunt, praeparari, aegroque aptè
adhiberi queat. Facile quippe videbam,
non heic sufficere Generalia in hanc rem,
quae sola plerumque in Academiis addi-
cuntur; petenda esse ex singularibus, imò
& singularissimis Aegri Remedique condi-
tionibus, justam quae heic determinatio-
nem figere possunt; non dari Medicamen-
torum Formulas eidem scopo in universum
aptas; idemque Indicatam aliis quandoque
& aliis modis formisque esse adplicandum,
ut singulari, circa quem solum Practicus
versatur, homini profit, satisfaciat. No-
tabam insuper, heic, si uspiam, usui esse
Divi Senis monitum: *μὴ δὲν εἰκῆ, μὴ δὲν ὑπερ-
οργῶν*: si quid enim in praescribendo Re-
medio temerè, si quid perfunctoriè, posi-
tum fuerit, facile Medicum scopo aberrare,
utcunquè caeterum rectè collineaverit;
reliquum omne, quod agit Practicus, solâ

P R A E F A T I O.

ferè speculatione absolvi, juvare nihil, nisi praescripto adplicatoque jultè Remedio velut in actum deducatur; tum demum finem obtineri Artis, id si dextrè curatum fuerit; neque adeò ex iis, quae animo conceperis, sed quae mandaveris chartae, decerni; esse hinc rem, cum Aegri, tum Medici respectu, non levi periculo plenam. Nec molestiâ exemptum me comperiebam, si quando, improbo conatu, memoriae inprimerem Formulas a Praeceptoribus aliisve fide dignis Authoribus concinnatas: praeterquam enim, quod puerile id molimen crederem, facile praevidebam, haud mihi semper in Praxi occurfuros casus, quoad omnem conditionem iis geminos, quibus illae a suis Conditoribus fuissent adcommodatae, ideoque reedituram vel novas componendi, vel edoctas mutandi, necessitatem. Extemporanea etiam, quam praeceptis in multis morbis occasio saepe exigit, consuetudo autem plurimis in locis in universum quoque introduxit, Praescriptio, tum servilis jugi horror, obstant, quo minus a me ipso impetrarem, ut ex aliis tantum sapere, aliorum exemplis semper inhaerere constituerem. Neque placebat, quod Veterani, his in angustiis à me consulti, dictitabant, **Experientiâ totum**

P R A E F A T I O.

tum hoc opus, ut arduum Tyroni videatur, reddi levissimum: timebam quippe, ne per eventus infelices, ipsasque mortes, & non reparanda famae di pendia, eò me duceret demùm isthaec Magistra. Putavi ergo in id mihi prius, quam ad Praxin accederem, incumbendum esse, ut animo comprehenderem, quidquid de hac re certi ac legitimi a Medicinae Antistitibus limitatum esset. Quare me dedi evolvendis omnibus, quae adsequi poteram, Medicorum hoc super Themate scriptis, regulisque, quas ibi statutas inveniebam, generalibus comparandis ad ipsa Formularum exempla ab Optimis Practicis descripta. Quumque sic satis citò deprehenderem, regularum multas adeò esse instabiles, ut saepius negligantur, quam observentur; alias verò etiam inter se pugnare; exceptiones dari Regulis longè numerosiores, si quae quotidie sub ipso Artis exercitio etiam a Peritissimis praescribuntur, conferas; plurimos autem eorum, qui hac in parte Tyronum taedia lenire erant conati, sui velut oblitos, tamquam Magistros Magistris, non vero inperitis Tyronibus, scripsisse; alios, brevitatis nimium studiosos, spissiores etiam nebulas mihi saltem obfundere: hinc eo consilii tandem perveni, ut in adver-

P R A E F A T I O.

faria conjecerim omnes, quas de singulari quavis Formularum specie conditas inveniebam, Regulas, his dein junxerim, quotquot occurrebant, exceptiones, ac tum ex utrisque inter se collatis, facto moderamine, generalia, mihi que visa clariora, deduxerim Theoremata, quae post, in ordinem ad suos quaeque titulos redacta, Encheiridion mihi exhibuere, quod mentem manumque in Praxi exercenda dirigebat.

Sic enatum est, quod videtis, corpusculum. Neque id nunc publici juris facio, quod vel perfectius esse iis, quae hac de re prodierunt haecenus, vel nova aut ante inaudita continere, stultè mihi persuadeam. Imò verò fateor, paucissima in eo reperiri, si ulla, quae aliis indicta sunt. Docet hoc candidè modò a me exposita ejus origo. Quod si laudare vellem omnes, quorum e scriptis heic profeci; laudandi forent innumeri, & paucis exceptis, ferè omnes, quos datum fuit consulere: ut ideo quisque suum si hoc ex opusculo decerperet, literarum forte remansurum esset nihil. Unde & abstinui vel heic, vel in ipso opere, Authores adlegare; ne vel fatigem numero, vel multam videar lectionem ostentare.

Haec

P R A E F A T I O.

Haec tandem unica fuit edendi occasio. Quum Chemiam publicè in hac Academia docendi muneri admotus, Summo suadente BOERHAAVIO, annuo Cursui Chemico subjungere adgrederer Pharmaceuticum; non inutile fore videbatur, si, una cum Officinali Medicamentorum Praeparatione, simul & Magistralem exhiberem Auditoribus. Recurrens ergo ad ea, quae olim de hoc Themate meos in usus collecta digesseram, inde, ut sua cuique placent, hausi normam materiemque dicendorum; ut generales haberent regulas, qui me audiebant, ad quas in exercitio, quod simul offerebam, se conformare possent. Quia vero exiguum temporis, quo cursus hic absolvi debebat, spatium lentorem dictationis non permittebat; neque interim properatae elocutionis impetu exposita animo distinctè fatis inprimi poterant, ut domi recocta Formulas ad datos casus ex arte praescripturis usui essent; constitui tandem hanc Meorum molestiam praelo levare, putans sic magis me prodesse iis posse. Id si obtineo, fatis est. Si simul & in alios boni quid inde redundat, exulto. Sin minus; laudabilis saltem conatûs conscientia pro solamine laborum est. Valete!

Scripsi Leidæ 17²⁹/₁₂ } 8.

ELENCHUS CAPITUM.

Π ρολεγόμενα.	Pag. 1
Regulae Generales ante Praescriptionem Formularum observandae.	3
De Formularum Dotibus Generalibus.	13
Externis: <i>Inscriptione, Initio, Ordine, Modo designandi Ingredientia & Mensuras, Subscriptione, Signatura.</i>	13
Internis.	23
Formula Simplicis: <i>hujus Dosi, Quantitate Generali.</i>	24
Formula Composita: <i>hujus Partibus, Basi, Adjuvante, Corrigente, Constituyente; harum Proportione mutua; Dosi; Quantitate Generali; Qualitatibus, Consistentia, Colore, Odore, Sapore, Virtute Medicata.</i>	32 & seq.
De Formulis in Specie.	52
De Formulis Internorum Medicamentorum.	52
<i>De Pulvere Interno.</i>	52
<i>Bolo.</i>	66
<i>Electuario.</i>	74
<i>Eclegmate.</i>	81
<i>Pilulis.</i>	86
<i>Trochiscis internis.</i>	98
<i>Electuario solido.</i>	105
<i>Rotulis.</i>	112
	De

<i>De Infusis internis.</i>	118
<i>Decoctis internis.</i>	136
<i>Succis Expressis.</i>	153
<i>Emulsis.</i>	165
<i>Mixturis Internis.</i>	180
<i>Fulapio.</i>	180
<i>Mixtura Media.</i>	192
<i>Mixtura Contracta.</i>	202
<i>De Formulis Medicamentorum Externorum.</i>	210
<i>De Formulis Externis Communibus.</i>	210
<i>De Injectione.</i>	210
<i>Adspergine.</i>	218
<i>Epithemate in genere.</i>	222
<i>Epithemate Liquido.</i>	223
<i>Sicco</i>	234
<i>Cataplasmate in genere.</i>	244
— — — <i>Cocto.</i>	244
— — — <i>Crudo.</i>	254
<i>Balneo in genere.</i>	261
<i>Humido.</i>	261
<i>Vaporoso in genere.</i>	269
<i>Vaporatione humida.</i>	270
<i>Suffitu.</i>	277
<i>Emplastro.</i>	287
<i>Cerato.</i>	301
<i>Unguento.</i>	304
<i>Balsamo Odorato.</i>	314
<i>Linimento.</i>	324
<i>Epispasticis.</i>	331
	<i>Fri-</i>

<i>De Fricio.</i>	334
De Formulis Externis Propriis.	335
<i>De Formulis Capiti dicatis.</i>	336
<i>Cucufa.</i>	336
<i>Frontali.</i>	336
<i>Collyrio.</i>	339
Nasalibus in genere.	343
<i>Eyrhinis.</i>	343
<i>Odoramentis.</i>	348
Stomaticis in genere.	351
<i>Dentifricio.</i>	352
<i>Apophlegmatismo.</i>	55
<i>Gargarismate.</i>	363
<i>Scuto.</i>	267
<i>Clymate Intestinali.</i>	367
<i>Suppositorio.</i>	380
<i>Peffo & Nasali.</i>	388

HIER. DAVIDIS GAUBII

A D

Methodum Concinnandi Formulas
Medicamentorum

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

I.

FORMULA vocatur Medicis Remedii Pharmaceutici, ex arte inventi, quoad materiem & formam, rationalis consignatio, juxta quam id a Pharmacopœo aptè parari, atque ægro commodè & fructuosè applicari potest.

2. Illa autem Medicinæ Practicæ pars, quæ tradit regulas, secundum quas Consignatio ista (1) perfici debet, *Methodus* audit *Concinnandi Formulas*.

3. *Materiem* Formulæ (1) suppeditat τ'λη δι-
ετα ιατρικη, tam naturalis, quam factitia. *Formam*,
quæ varia est, diversæ, tam in ægro, quam in
materie selecta, obviæ conditiones determinant:
ut infra patebit. *Finis* est legitima præparatio at-
que applicatio illius auxilii, quo Indicationi suæ
satisfacere conatur Medicus.

4. Complectitur ergo Methodus isthæc (2) ul-
A ti-

timum eorum, quæ Medico artem suam exercenti agenda sunt. Ad eam tendit, quidquid ferè in aliis Disciplinæ Medicæ partibus docetur. Hæc demum Fine suo beat Artificem.

5. Unde Necessitas, Utilitas, & Nobilitas ejus abunde patent.

6. Dividitur Formula (1) in *Officinalem* & *Magistrale*: quarum illa Remedium spectat in Officinis Pharmaceuticis ad usus futuros parandum atque asservandum; hæc vero ex tempore conficiendum & applicandum. De Posteriori præprimis heic agetur.

7. Hæc (6) ut ex arte præscribi possit; supponitur prius cognita

α. *Indicationum Doctrina*, utpote instruens Medicum, an, quid, tum per quæ, & quali modo, tempore, ordine &c. applicata, Instrumenta sit agendum.

β. *Universa Triplicis Regni Materies Medica*; quatenus hæc præscribendæ Formulæ Materiem (3) præbet: præprimis tamen illa, quæ ibi locorum, ubi Medicus Praxin exercet, præsto haberi potest.

γ. *Tandem & Pharmacia*, hujusque omnes Operandi modi, atque Effecta, tam simplicia præparata, quam composita: illos enim dirigit; his utitur, cum Formulam præscribit Medicus.

8. Nec fanè superficiaria saltem, ut vulgò occurrit, binorum posteriorum (7. β. γ.) heic requi-

quiritur cognitio. Quî enim Pharmacopœo dabit leges ignarus ipse agendorum? Quomodo delectus fieri cum ratione potest rerum ignotarum? Quo fundamento effectus applicatorum praevidebit, horum natura quem & vires latent?

9. Ex quibus (7 & 8), collatis ad (4), proprium est colligere, non adeo, ut fertur, levis esse operae atque exigui temporis negotium, cujus heic regulas, pro virium modulo, exhibere adgredimur. Facilitatem tamen dabit exercitatio iusto doctrinae ordini juncta.

10. Supponentes igitur aliunde satis cognita, quorum scientia ad rationalem Formularum Praescriptionem addiscendam in antecessum requiritur (7 & 8), partiemur materiem dicentium in tria summa Capita: quorum prius, specie *Introductionis*, succinctas dabit Regulas, Artem hanc exercituro observandas; alterum *Generales* sistet *Formularum Dotes*; tertium exponet ea, quae ad *Singulares Formularum Species* pertinent.

REGULAE GENERALES

Ante Praescriptionem Formularum observandae.

- I. **M**edicus, Vir prudens, praescribat nihil, nisi cuius sufficientem queat reddere

4 REGULAE GENERALES.

dere rationem, cum requiritur: hinc nunquam tumultuario, sed semper ex Indicatione prius rite deducta, agat.

12. Ante omnia ergo iusta methodo determinet, an oblato in casu aliquid agendum incumbat.

13. Unde, si vel cognitum Naturae solius ad morbi propulsionem sufficiens robur, vel absoluta mali immedicabilitas, vel praevisum ex morbi curatione pejus nasciturum malum, vel dubia haecenus morbi indoles &c. agendum nihil dicant; probum est a praescriptione abstinere: ne vel noceatur aegro, vel is sine necessitate emungatur.

14. At quum plerisque durum sit, a Medico penitus destitui; aliquando etiam ignominiosum, artis prodere imperfectionem; hinc, si conditio aegri fert, praestat nonnunquam, in dictis casibus (13), praescribendo ejusmodi, quae dum non profunt, quoque haud obsunt, in speciem saltem aliquid agere. Habeat hunc in finem Medicus familiares sibi Formulas quasdam, ex inertioribus conflatas, Emulsiones, Mixturas, Pulvisculos inefficaces, &c. quibus nihil effecturis tranquillum reddat aegrum, qui saepe mavult pia hac fraude decipi, quam prognostico relinqui. Id, quod vel maximè in Gravidarum aegritudinibus, Virginumque & Mulierum morbis dubiis, notandum.

15. Si vero omnino agere jubet Medicum

In-

REGULAE GENERALES. 5

Indicatio ; jam porro quid , per quae &c. sit agendum determinare convenit : quorum utrumque per eam ipsam Indicationum doctrinam , quam heic supponimus cognitam , invenitur : unde eò ablegantes Tyronem , nonnulla saltem , propius ad nostrum institutum pertinentia , nunc subjungemus.

16. Finis primarius Artis , tuta nimirum , cita & jucunda curatio , semper ante oculos versetur Medico ; ut ad hunc omnes actiones suas , quousque fieri potest , dirigat.

17. Eligantur hinc Remedia efficacia , & scopo consequendo maximè appropriata , tam ratione materiae , quam formae.

18. Sint tamen simul ejusmodi , quae tuto , sine periculo , exhiberi queant : quamvis , in casibus desperatis , nonnunquam aliquid tentare liceat ; modo id fiat cum judicio , dubiique eventus praedictione.

19. Nova ideo , nondum probè explorata , ne adhibe , si aliis idem praestare possis : si minus , utere illis summa cum prudentia ; ne famae incurras periculum. Audacia saepe magis , quam ignorantia , invisum reddit Medicum.

20. Effoeta , & obsoleta , facile per moram corruptibilia , si potes , cave ; ne nauseam noxamve aegro parias , aut saltem effectu frustreris. Unde hoc respectu praestat , caeteris pa-

6 REGULAE GENERALES

ribus, ex officina Pharmaceutica celebriore Medicamenta depromere; quia distractio ibi celerior frequentiorem exigit renovationem: quamvis interim bona fides atque peritia Pharmacopoeum magis commendent.

21. A Drafticis abftinendum, fi mitiora fufficiant: fin minus, dentur circumfpectiffime: id quod vel maxime animadvertendum in fubjectis debilioribus, aut valde fenfibilibus; ne vehementiae Remedii succumbant in Artis Artificifve opprobrium.

22. Quae difficilioris funt praeparationis, vel exhibe propria manu confecta, vel non praefcribe; nifi de fide & dexteritate Pharmacopoei certus fis.

23. A Pretiofioribus tibi tempera, fi minus cara ejuſdem efficaciae praefto funt: quod plerumque obtinet. Ditiorum interim luxui heic dandum aliquid; utpote qui faepius ex pretio vim Remedii aestimant.

24. Exotica haud temere Indigenis antehabito. Praeftat his uti, fi ſcopo fufficiunt: minus enim fraudibus & corruptioni obnoxia funt, quae domi naſcuntur.

25. Quae nomine, ſapore, aliifve qualitatibus, in vulgus nota funt, aut minus uſitato ſub titulo, aut aliis mixtis tecta praefcribere aliquando prudentiae eſt; ne vel horreant ea aegri, vel tanquam nihil praefitura aſpernentur.

26. Satius est consuetum, quam inconfuetum, dare Medicamentum: id quod circa Emetica, Purgantia, Opiata &c. praeprimis locum habet.

27. Ingrata, nauseosa, molesta, quoad fieri potest, vitentur, aut saltem parciore quantitate cum aliis remixta abscondantur artificiosè. Praestat nullum, quam tale exhibere Remedium, a quo Natura abhorret: cujus regulae praeprimis in Foeminis delicatioribus, Infantibus &c. ratio habenda.

28. Hinc & aegri Idiosyncrasiam, ratione singularis cujusdam Pharmaci, aliquando expiscari convenit; quippe quae Remedium, etiam caeteroqui maxime appropriatum, nonnunquam inutile, imò noxium reddit: licet interim saepe imaginaria potius, quam nativa, sit.

29. Simplicitati quam maxime in praescribendis Remediis studeat Medicus, nec adeo molem aut numerum, sed concisam brevitatem, non pompam, sed efficaciam, affectet. Unde ex immensa Materiae Medicae sylvae non quaevis promiscue congerenda, sed probatorum saltem delectus habendus.

30. Junior tamen Practicus, nondum fama florens, seculi, loci, hominumque, inter quos degit, moribus atque opinionibus, quousque scopus ejus permittit, tantillum sese accomodat; ut, aliunde minus notus, hac sibi via

8 REGULAE GENERALES.

interim existimationem comparet. Veteranus, aut in Praxi confirmatior, securè demum talia vilipendit.

31. Nativa Praeparatis, Simplicia Compositis, praeferrantur, si utrorumque virtus eadem est. Praeparatio atque Compositio, praeterquam quod ex se aliquando mali plus, quam boni, adferant, insuper & a Pharmacopoei fide ac dexteritate, nonnunquam minimè laudandis, dependent. Simplicium contra genitrix est Natura, bona semper, sibi que constans.

32. Uti universae Materiae Medicae notitia utilis est Medico; sic illa praepriis accuratius requiruntur cognita, quae in Pharmacopoeis loci, in quo praxin exercet, prostant: ne talia praescribat, quibus carent Officinae. Qui error facile corrigendus foret; nisi Pharmacopoeus quandoque sibimet ipsi arrogaret licentiam, inconsulto Medico, aliud pro alio substituendi.

33. Porro, praeter vires atque doses efficaces, varias itidem Medicamentorum appellationes, usitatas, scire convenit; ne idem Remedium, eadem in Formula, variis sub nominibus saepius praescribatur. Disce hinc generales titulos, quibus plura quandoque singularia, compendii ergo, simul insigniri solent, ex *Morell. Meth. praescr. Form. in Prolegomenis.*

34. Tem=

REGULAE GENERALES. 9

34. Tempora etiam, quibus Herbae & alia magis minusve vigent, aut acquiri possunt, memoria teneantur; ne Autumno vel Hyeme desiderantur recentia, quae aestate dudum emarcuerunt.

35. Varias itidem variorum tam simplicium, quam compositorum, consistentiae gnarus sis; ne formam alienam, aut mensuram impropriam, praescribas.

36. Principia atque mutuas Medicamentorum ad se invicem, & ad Instrumenta, quibus praeparantur, habitudines nisi ex Pharmacia rationali didiceris, absurdissima, & vel Pharmacopoei famulo risum moventia, utinam nec aegro noxia! quandoque in chartam conjicies.

37. Officinalium Compositorum ingredientia noscito; ne velle tempore componenda mandes, quae jam composita prostant; vel officinalibus praescriptis talia addas, quae ipsorum compositionem jam ingressa sunt: quamvis posterius aliquando postulet Indicatio.

38. Nec congeras in unam Formulam plura, quae, licet nomine, origine & praeparatione diversa sint, prorsus tamen ejusdem sunt naturae & efficaciae: perinde enim est, ac si peccares contra (33.).

39. Una quae Formula commode comprehendendi possunt, haud, praeter necessitatem, in plures dispescito. Tempori interim atque opinioni

10 REGULAE GENERALES

hac in re subserviendum (30.): sunt enim, qui paucitatem Receptarum longe ferunt difficilius, quam numerum nimium.

40. Contra haud combinentur in unam eandemque Formulam, quae simul aptè & sine mutatione incongruâ uniri, aut mista commodè adhiberi nequeunt: id, quod circa Olea meraca, Balsama liquida, Pinguia, cum aquosis exhibenda, tum alia sese mutuo destruentia &c. quorum postea mentio fiet, praeprimis notandum.

41. Ideo nec singulis, sed urgentibus saltem, symptomatibus oppone Remedia: effecta enim Morbi, hoc hujusve causa succisis, sponte cessant, quae nonnunquam adeo diversa sunt; ut nimis opposita ad sui sublationem requirant.

42. In Morbis, aut symptomatis, maximè urgentibus, promptissimè parabilia exhibeto; ne occasio praeceps subterfugiat; aut Pharmacopoeus festinando peccet.

43. Si indicata Remedia in quamcunque Formulæ speciem commodè redigi possunt; aegrum interroga, quamnam prae reliquis amet magis, aut horreat, cuiam adsueverit, cui minus? Artem sic teque ipsum commendabis, & laetio-rem reddes praescripti usum.

44. Nec tamen, palato aegri dum studes, Morbi naturam, vim, symptomata, & si qui forte alii in aegro morbum primarium comitantur affectus, obliviscere. Non omnes omnis fert

mor-

REGULAE GENERALES. II

morbus Formulas. Difficili Deglutione laborantem Bolis, Pilulis &c. ingerendis malè torseris &c.

45. Quin Medicamenta etiam non omnia omnibus sunt Formulis accommodata. Sudorifera formam amant liquidam, Absorbentia ficcam, Foetida, nauseosa, Pilularem, & sic porro: prout in singularibus Formularum historiis postmodum indicabitur.

46. Aetatis quoque ratio habeatur in determinanda Formulae specie. Infantem si externis aequè facile sanare potes, internis ne vexato: sin minus, abstine saltem a Pilulis, Bolis, & similibus.

47. Temperamenti quoque varietas aliam quandoque & aliam postulat Formulae speciem. Siccis liquida, Humidis sicca magis quadrant: quamvis interim, si priorum (43. ad 46.) aliqua huic conditioni obfiterint, illorum potior sit ratio.

48. Quae peregrè mitti, per longa itinera circumferri, aut quotidianos ad usus in peragitari debent, Medicamina, quousque fieri potest, in maximè compendiosas, diutissimè conservabiles, facillimè portatiles redigantur Formulas.

49. Si ex praescripto Medicamento melius habet aeger, ejusdem usus continuandus est; donec aliud exigat Indicatio: neque enim sine ratione ullam facere mutationem decet. (II).

12 REGULÆ GENERALIS.

50. Interim , manente eadem Indicatione , variare quandoque Formulas , & ingredientibus alia substituere æquivalentia convenit ; ut viribus , eadem diversâ saltem sub facie exhibeantur : quod in morbis Chronicis , aegrisque morosioribus , præcipuè expedit ; ne longior eorundem usus fastidium moveat , aut in consuetudinem abeat. Quin & suam sic dexteritatem , Artisque opulentiam , ostendit Medicus.

51. Ubi autem datum Remedium non juvat ; haud pertinaciter in eodem perstandum , sed aliquando , vel ex parte , vel in totum , mutandum pro Medici perspicacia. Si vero & noceat ; prorsus inde abstinendum : a juvantibus enim & nocentibus præcipua Indicatio.

52. Tandem , uti Medicus nunquam , nisi serio intenta mente , præscribere Remedium debet , ita nec præscriptum manu mittat , nisi prius sedulo revisum ; ut certus sit clare expressa & benè distincta esse omnia. Ars præparandi Medicamenta , abusu pessimo , hodie tyronibus fere , aut amanuensibus , sæpe imperitis , sæpe incuriis , commissa , periculi interim , uti fructus , plenissima , a Medico prudente , sibi & aegris suis consulente , hanc omnino accuratationem reposcit.

D E
F O R M U L A R U M

Dotibus Generalibus.

53. **P**roximè de Formulis in genere acturi, harum *Externas* prius, dein & *Internas* Dotes, omnibus communes, considerabimus.

54. **E**XTERNAS VOCO, quae vel ad ornatum faciunt, vel ad scriptionis compendium, vel ad clariorem intellectum eorum, quae ipsam praeparationem, & applicationem, spectant.

54. Harum **I**ma est **I**NSCRIPTIO in fronte chartae, arbitraria, a plerisque omissa, notam aut literas ut plurimum exhibens pium votum indicantes: uti sunt, †. C. D. J. D. J. J. *a* & *a*. & similia, quae pro lubitu sibi quisque fingere, aut & sine peccato praetermittere potest.

56. **I**l^{da} est Formulae **I**NITIUM, constantius usitatum, notis **Rec.** vel **℞.** i. e. *Recipe* designandum, quo velut jubetur Pharmacopoeus, quae sequuntur, promere.

57. **I**ll^{ti}o Huc pertinet **O**RDO, quo Formulae **I**ngredientia scribuntur. Varius is est in variis Formularum speciebus; imò nec unus & idem in iisdem constanter observatur: uti patebit in singularum Historiis. In genere heic notandum.

a. Quod

14 DE FORMULIS IN GENERE.

α. Quod singulari cuivis ingredienti singularis detur linea, nec duo vel tria continuo juxta se mutuo scribantur.

β. Ingredientia ejusdem speciei sibi mutuo proxime subjungantur: Radix Radici, Aqua Aquae, &c.

γ. Specie diversa juxta quantitatem, qua recipiuntur, plerumque inter se digerantur; ut ordinem ducant copiosissima, claudant parciora, vel & vice versa.

δ. Alias & *Basis* primum tenet locum, alterum *Adjuvans*, tertium *Corrigens*, postremum *Constituens*.

ε. Quae praescribuntur quantitate non definita, aut ex reliquorum ingredientium quantitatibus saltem definienda, fere semper ultimum locum occupant.

Dantur interim harum regularum exceptiones, postea commemorandae.

§ 8. IV^{to} Notandus est MODUS tam ipsa Formulae Ingredientia, quam horum Mensuras, DESIGNANDI. Quò hic distinctior & intellectu faciliior, eò commendabilior. Hinc

α. Adsuescat Medicus distinctae scriptioni; neque negligenter, aut properè nimis, literas pingat.

β. Nec peccet contra Orthographiam, ridendus Pharmacopoeo.

γ. Inconditum scriptionis excessum vitet.
Unde

Unde, si plura ejusdem speciei ingredientia sibi mutuo subjunguntur, juxta (57. β); primo saltem nomen speciei, omnibus commune, praefigitur, reliquorum vero nomina tantum propria deinceps, directè sub nomine proprio primi, Ordine (57. α) dicto, collocantur. Simile quid obtinet, si plura proximè sibi invicem subjuncta aequali singula quantitate praescribuntur: quo in casu ne cujusvis quantitatem sigillatim adscribere necesse sit, vocabulo *ana* vel *aã* utimur; quippe quod ante postremi illorum ingredientium quantitatem designatam positum notat, de priorum singulis tantundem esse recipiendum. Plura ejusmodi compendia in usu sunt: quae tamen in decursu sponte innotescunt, atque ideo saltem, si tuta fuerint, negligi non debent; quia ubivis more recepta sunt.

δ . Pejores noxas nimia infert scriptionis brevitatis; praecipuè cum, non vulgaribus literis, sed introductis Characteribus, saepe male pictis, tam Ingredientia, quam horum Pondera & Mensurae, quandoque non sine ostentatione, designantur: quo nimis frequenter factum est, ut Pharmacopoeus nonnunquam aliud pro alio, vel majorem minoremve praescriptâ quantitatem, summo cum aegri periculo, exhibuerit. Unde prudentius est, vel nullis ejusmodi uti compendiis, vel nonnisi distinctissimis, pervulgatis, minimè aequivocis; ubi fortè, juxta (25.),

16 DE FORMULIS IN GENERE.

(25), materiem Formulae celare animus est. Ponderum praeprimis signa accuratissimè exprimenda, si quis his uti amet. Opus tamen est, usitatos Medicis Characteres saltem cognoscere; quum plena iis sint omnia. Discantur ergo ex *Schröderi Pharmacopoea*, aut alibi.

ε. Istis nominibus ad designanda Ingredientia utere, quae in Officinis recepta sunt; licet vel barbara vel impropria fuerint. Cavebis sic, ne Pharmacopoeus quid pro quo sumat. Si tamen, ob (25), minus vulgatum adhibes vocabulum, praemone Pharmacopoeum.

ζ. PONDERA hodie in Officinis usitata sunt

℥. *Libra Medica*, continens Uncias XII.

ʒ. *Uncia*, quae aequat Drachmas VIII.

ʒ. *Drachma*, pendens Scrupulos III.

ᶄ. *Scrupulus*, qui constat Granis XX.

gr. *Granum*, quod raro ulterius, nisi in duas partes aequales, dividitur, & Piperis albi vel Hordei minori grano circiter aequale habetur: quamvis tamen satius foret, Grano exacte definiti ponderis, adeoque eo, quod Aurifabri adhibent, juxta Fernelii consilium uti; quum alias reliqua omnia Pondera, majora, utpote Granum pro basi habentia, incerta sint.

η. MENSURAE, hodie in re Medica usu receptae, sunt vel *Aridorum* vel *Liquidorum*.

Aridorum sunt

Fasciculus (Fasc.), qui, quantum brachio
com-

DE FORMULIS IN GENERE 17

complicato capi potest, continet, & aequalis habetur Manipulis XII.

Manipulus (M.) quantitate, quam tota manu complecti possumus, determinatur, atque reducitur ad Pugillos IV, vel Unciam dimidiam.

Pugillus (Pug.), qui continet, quantum pollice duobusque digitis primoribus unius manus apprehendi valet, & fere respondet Drachmae dimidiae vel integrae.

Numerus (N^o), par vel impar.

Liquidis metiendis adhibemus, praeter Mensuras vulgares, inter Mercatores usitatas, quoque

Cyathum, qui circiter Sesquiunciam capit.

Cochlearium (Cochl.), quod pro Semuncia habetur.

Guttam (gutt.), quae, minima liquidorum mensura, Grano inter Pondera substituitur: quamvis interim varium ejus sit pondus, pro varia liquidi stillantis gravitate specifica atque consistentia: quod ipsum in Cyatho etiam & Cochleario ex parte locum habet.

§. Circa haec (ζ & η) nota sequentia.

1. Ponderibus designantur omnia, non arida solum & mollia, sed & liquida, quorum quantitas accuratius determinata requiritur.

2. Mensuras Aridorum ad mole & vi diffusiora,

B

Her-

18 DE FORMULIS IN GENERE.

Herbas, Folia, Flores, Semina &c. adhibemus. Numero praeprimis Fructus, Semina majora, Bulbos quandoque, Albumina & Vitellos Ovorum &c. praescribimus.

3. Liquidorum Mensuris rarius utendum, nisi ad Doses saltem Speciales definiendas: Vulgares enim in variis locis ad varia liquida adhibentur variae: reliquae autem, haud magis constantes, pro diversitate liquorum plus minusve continent. Certior hinc Ponderum usus est: aut si Mensurae tamen placent, scire expedit, quantum pondus de variis liquoribus capiant. Guttis interim liquidorum quantitates, Drachma dimidia aut Scrupulo minores, commodè praestituuntur.

4. Numerus Ponderum & Mensurarum, non barbaris (I. 2. 3 &c.), sed Romanis notis, (I. II. III &c.), quippe distinctioribus, scribitur.

5. Omnia Pondera & Mensurae, Gutta excepta, bisecari solent, ipsorumque pars dimidia tunc designari caractere (ß).

6. Mensurae & Pondera majora, integra vel dimidia, per proprias suas notas, nequaquam per Mensuras & Pondera minora, quibus constant, exprimuntur.

7. Aliquando Ponderis aut Mensurae determinatio Pharmacopoei arbitrio relinquitur, & scribitur saltem, *quantum sufficit* (q. s.). Ferri id potest

potest, si ex cognito consistentiae debitae gradu, aut alia quadam regula stabili, determinationem hanc juste facere licet Pharmacopoeo: at in casibus nimis vagis omnino vitari debet; prout in singularibus patebit.

8. Veteres aliis usi sunt & Ponderibus & Mensuris, quae, licet hodie exoleta, Medico tamen cognita sint oportet; ut eorum scripta intelligat. Videantur hinc apud *Fernelium*, *Sennertum*, aut alios.

59. V^{ta} Dotium Formulae externarum est SUBSCRIPTIO, quae docet Pharmacopoeum, quamdam expetat Medicus Formulae speciem, quomodo haec paranda, &, quousque ex officio Pharmacopoei est, exhibenda aut applicanda sit. Haec

α. Si Formula uno saltem constat Ingrediente, quod nulla eget praeparatione extemporanea; subscribitur *Fiat* (F.), addito Formulae nomine, v. g. *Pulvis*, *Bolus* &c.

β. Si vero pluribus constat saltem permiscendis, haud alio modo praeparandis; ponitur primò *Misce* (M.), dein *Fiat* (F.), & tandem Formulae nomen: sic e. g. *M. F. Bolus*. Aliquando tamen, in Misturis liquidis praesertim, sufficit simpliciter M. adscribere: aliquando & singulari monitione miscelae aequabilitas inculcanda.

γ. Si tamen, praeter miscelam, alia insuper desideratur praeparatio, Conscissio v. g. *Tussio*;

20 DE FORMULIS IN GENERE.

fio, Digestio, Coctio &c.; haec quoque designanda est vel ante vel post (M), prout miscellam vel praecedere vel sequi debet.

δ. Divisio dein Medicamenti jam parati in suas Doses, si requiritur, subjungenda: ubi quandoque sedulò monere Pharmacopoeum expedit, ut Doses singulas exactissime faciat aequales; quia saepe, compendii ergo, ad oculum saltem, partitionem instituunt.

ε. Receptaculi etiam, cui indendum Remedium, mentio nonnunquam fit; imo & Obthurationi, cum facile avolantia aut aëre liquefcentia ingrediuntur. Patebunt haec in singularibus.

ζ. Instrumentum denique, quo, & Subiectum vel Pars corporis, cui applicandum est Praescriptum, aliquando commemorantur, si haec ad Pharmacopoeum attinent: uti postea in Emplastrorum, Linctuum, Enematum &c. historiis docebitur.

η. In omnibus hisce (α ad ζ) praestituendis brevis sit Medicus, at clarus & distinctus, terminis utens technicis, licet barbaris; ne ipsius culpa committatur error, aut Pharmacopoco creetur molestia.

60. VI^{tu}m locu^m SIGNATURA habet, quae, utut haud ubivis, alicubi tamen usitata, nec sane prorsus contemnenda, quandoque etiam absolute necessaria, exponit praescripti Remedii formam, vim, dosin, applicationis modum, tempus

DE FORMULIS IN GENERE. 21

pus, vehiculum, regimen &c., quousque haec aegro vel adstantibus cognita requiruntur. Haec ut ordine fiant,

α. Infra Subscriptionem (59. α ad ζ.), a linea, ponitur lit. S. i. e. *Signetur.*

β. Tum, si plura, similis praecipue consistentiae aut formae, Remedia eidem aegro simul exhibenda sunt; singula per literas majusculas A. B. C &c. vel numeros 1. 2. 3 &c. in fronte vel margine cujuslibet Formulae positos, a se mutuo discerni, haeque ipsae notae dein cujusvis etiam Signaturae post lit. S. adscribi debent: e. g. (S. lit. A. vel No 1.) Id quod supervacaneum est, si una saltem, aut plures facile a quovis distinguendae, Formulae praestituuntur.

γ. Adponitur porro Medicamenti Titulus, ex forma & virtute ejus compositus: v. g. *Potio purgans* &c.

δ. Denique Dosis, Utendi Modus, Tempus, Vehiculum, Regimen, & si quae alia observari debent, commemorantur.

ε. Quum Signatura haec (α ad δ) normam praescribat aegro, juxta quam in Remedii applicatione procedendum est; hinc is vel rescissam sibi servat, vel Pharmacopoeus eandem, in singulari chartula accuratè descriptam, Remediique receptaculo adfixam, una cum hoc, aegro tradit.

22 DE FORMULIS IN GENERE.

ζ. Idiomate igitur vernaculo, & distincta brevitate, heic utendam.

η. In dando Titulo evitanda praeprimis circulatoria ostentatio, nec sesquipedalia aut hyperbolica adhibenda Epitheta: *Aureus*, *Incomparabilis* &c. Risum hacc movent intelligentibus, ludibrioque exponunt Medicum; quamvis plebeculam capiant.

θ. Cavendum insuper, ne reticenda efferantur in Signaturis eorum, quae ad morbos pudendos, v. g. Luem Veneream, vitia Menstruorum, Sterilitatem, Impotentiam &c. aut & partibus obscenis adplicanda, praescribuntur. Ejusmodi vel nullis vel minus apertis titulis insignienda; ut Emmenagoga vocentur Aperientia, Antivenerea Sanguinem depurantia, Aphrodisiaca Roborantia &c. Quae vero ad applicandi modum pertinent, viva tunc potius voce, si fieri potest, injungenda.

ι. Dosis heic per ejusmodi designari debet quantitates, quae aegro vel adstantibus cognitae, nec determinatu difficiles sunt, v. g. per Cochlearia, Cyathos, Digitabulum, Nucis magnitudinem, Guttas &c. Si vero exactissime ad pondus definita requiritur, Pharmacopoei potius industriae divisio est committenda; ut hic Remedium in suas doses jam distributum exhibeat.

κ. Modum & Tempus applicationis, pro
Mor-

Morbi, Remedii, & aliarum conditionum varietate, discrepantia, in genere sic dirigere expedit; ut scopo Medici quam maxime congrua, aegro, quantum pote, commodissima sint. Scrupulosae Temporum determinationes, ex Astrologicis observationibus extortae, Cordatiores hodie nec juvant nec decent. Ludant his superstitiosos Agyrtae, quibus lucri & famae bonus odor e re qualibet.

λ. Vehiculo si opus est, Remedii naturae & viribus eligatur accommodatum, Remedio ipso haud injucundius, hinc ex gratioribus aut saltem consuetis, si fieri potest, depromptum. Cerevisia, Vinum, Juscula, Infusum Thee, Caffee, Nebula, Prunum maceratum, Julapia, & similia, haec usu veniunt.

μ. Regimen, ante, sub, & post Remedii applicationem observandum, determinare aliquando absolute necessarium est: saepe enim auget, minuit, mutat, destruit actionem Medicamenti. Indicationum vero Doctrina haec in auxilium vocanda.

61. Atque haecenus de Externis Formularum Dotibus in genere. Progredior ad earundem REQUISITA INTERNA, quae partium eas constituentium numerum, naturam, quantitatem, mutuam habitudinem, & similia, complectuntur.

62. Formula (1 & 6) vel unico saltem ingrediente, simplici, aut composito offic-

24 DE FORMULIS IN GENERE:

ciali, constat, vel pluribus. Haec *Composita* vocatur; illa *Simplex*. De hac primo.

63. *SIMPLEX* Formula quum pluribus uno careat ingredientibus (62.), praeter *Quantitatem* vix aliud quidpiam exhibet determinandum.

64. Duplex autem est ejus *Quantitas*; vel quae simul & semel praescribitur; vel quae una vice aegro ingeritur aut applicatur. Illam vocabo *Generalem*; hanc *Specialem*, five *Dosin*, quae, cum constituat priorem, prius pertractabitur.

65. In *Dosi* duo spectanda veniunt: *Moles* nimirum atque *Numerus*.

66. *Molem* determinant variae tam aegri, quam Medicamenti adhibendi, conditiones, a Medico probè prius ponderandae; ne, excessu vel defectu peccans, Remedio etiam apte selecto aut noceat, aut saltem boni praestet nihil. Hinc attendendum.

a. Ad *Morbi* naturam, sedem, statum, vim, causas, symptomata &c.; ut nodo aptus adhibeatur cuneus. Vehementia, velocia, altius radicata, vix nisi grandiore *Dosi* superabis; quam si leviori malo opposueris, Remedium novi causa morbi evadet.

β. Ad *Vires Vitae*: quum enim per hanc remedia in actum deducantur; utique requiritur, haec ut illi sint proportionata, nec suffocent, a qua dirigi debebant. Fortes hinc validam,
mi-

DE FORMULIS IN GENERE. 25

minutam Debiles ferunt Dofin. Oppreffas interim Vires ab Exhaustis probe diftinguito.

γ. *Aetatis* dein ratio habenda. Quocirca fequentes ferè obtinent generales regulae quoad Remedia Interna (a).

Pone Dofin efficacem effe pro Homine confidentis aetatis

	I vel Drach. j.
Erit pro Ann. XIV ad XXI	$\frac{2}{3}$ vel Scrup. ij.
————— VII ad XIV	$\frac{1}{2}$ vel Drach. ſ.
————— IV ad VII	$\frac{2}{3}$ vel Scrup. j.
————— IV	$\frac{1}{4}$ vel gr. XV.
————— III	$\frac{1}{8}$ vel Scrup. ſ.
————— II	$\frac{1}{8}$ vel gr. VIII.
————— I	$\frac{1}{12}$ vel gr. V.

Senes bis pueri, ut viribus & victu, fic & Medicamentis: unde in his Sexagenarium cum Juvene tertii feptennii, Septuagenarium cum Adolescente fecundi, Octuagenarium cum Puerro primi, & fic porro, comparare forfan licet. Neque tamen adeo haec conftanter obtinent, quin multas ferant exceptiones: prout facile patet diverfos ejuſdem aetatis homines, ratione virium, inter feſe conferenti. Quare ex Aetate ſola vix rectè calculum poſueris.

δ. *Moles* quoque *Corporis* nonnunquam Dofin variat: licet interim Viribus haec non ſemper fit proportionata.

ε. *Temperies* etiam limites heic figit. Bilioſi, Me-

(a) Vid. Junckeri Conſp. Form. p. 4.

26 DE FORMULIS IN GENERE.

Melancholici, Hamectantium, Refrigerantium, Laxantium, majorem plerumque copiam ferunt facile; laeduntur a minore etiam quantitate contrariorum, quae tamen, majore licet Dosi, adplicata Phlegmaticis ut plurimum pulchrè conducunt.

§. *Sexus* item huc facit. Foeminarum plerumque tenerior, quam Virorum, constitutio restrictiorem Dosi postulat. Quin viribus etiam accommodatam quantitatem respuunt nonnunquam delicatulae. His igitur, quousque fieri potest, vel diminutione, vel partitione majoris in plures minores, subveniendum.

¶. *Dispositio* etiam *singularis*, morbosa, vel naturalis, perpetua vel temporaria, a Conformatione, Habitu corporis, Sexu, Morbis praegressis &c. pendens, primario morbo complicata, aliter quandoque determinat Dosi. Mensium fluxus, Graviditas, Puerperium, Lactatio, Passio Hysterica in Foeminis, Hypochondriaca in Viris, Obesitas, Gracilitas, Viscerum quorundam Debilitas, Gibber, Calculus, proclivitas ad Vomitum, & alia plurima hujus sunt loci.

§. Singularissima insuper, quam *Idiosyncrasiam* vocant, cujusdam Individui habitudo, respectu hujus illiusve Medicamentorum classis, aut peculiaris etiam Remedii, summopere nonnunquam observanda; quamvis interim, per generalia inexplicabilis, sola experientia aut
aegri

aegri relatu cognoscatur. Sunt, quos vel odor Purgantis movet; dum alios vel duplicata Dosis ordinaria vix afficit.

i. *Consuetudo* pariter locum heic habet: quum eorum, quibus natura adsuevit, Dosis grandior plerumque lenius agat, quam minor insuetorum: quod Nicotianae usus exemplo ubivis obvio commonstrat.

ii. *Nec Vitae Genus* plane praetereundum: ut enim varios id sanitatis gradus atque morbos efficit; sic varias etiam saepe corporibus inducit habitudines, quae Medicamentorum actiones augent vel imminuunt.

iii. *Nationes universae* heic quandoque singulare quidpiam sibi vendicant. Saxones, Westphali, difficiliter moventur (a). Siamenses Poculo Arsenicali, loco Antimonialis; Indi Ipecacuanhae Dosi vigecuplo majore, quam Europaei, ad Emesin ciendam opus habent (b).

iiii. *Quin & Anni Tempus* nonnunquam alicujus est momenti: quatenus ardentior Sirius, saeviens gelu, aut aura temperatior, suadent vel lenius movenda corpora vel validius.

v. *Remedii* tamen adhibendi nota *Efficacia &*
Pe-

(a) Wedelii de Compos. Medic. Tab. II.

(b) Histoire de l'Academ. Royale, 1703. p. 63
Edit. Belg.

28 DE FORMULIS IN GENERE.

Penetrabilitas, ad priores conditiones comparata, vel maximam heic diversitatem parit. Unde per experientiam legitimè stabilitas usitatorum quorumvis Medicamentorum, praecipuè generosiorum, Doses efficaces, harumque gradus, exacte cognitos habeat Formulam ex arte praescripturus. Si quae autem nova, nondum rite explorata, in usum vocare libuerit, regulae (19.) memor, minima primò quantitate experimentum capiat, circumspècte dein aucturus Dosis, animadversa prioris inertia.

ξ. *Pretium* quandoque Remedii, caeterum haud adeo potentis, Dosis restringit. Margaritae, Gemmae, Lap. Porcini, Bezoar &c. testes sunt.

ο. *Specificae* etiam *Levitas* materiae, majore saltem quantitate efficaci, de Dosi detrahit; ne moles nimia, simul ingerenda, nauseam moveat: prout circa Herbas, Flores &c. nonnunquam obtinet.

π. Hinc & Odoris, Saporisve, aut qualitatis alterius, *Injucunditas* Remedium aliquando parciore Dosi simul exhibendum suadet. Afa Foetida, Castoreum, Pinguia &c. id docent (27.).

ε. *Ipsa Formulae Species* Dosis quantitatem saepe determinat. Habent enim certos plurimae terminos modosque, quos egredi vix sine summa necessitate licet: uti patebit postea.

ς. *Usus* denique Remedii varius, externus, inter-

DE FORMULIS IN GENERE. 29

ternus, & *Applicatio* ad diversas corporis partes multiplex, heic consideranda. Haud parum interest discriminis, Purgans an Clysmatis specie injiciendum, an ore hauriendum, dederis &c.

Nota. Vetat instituti mei ratio, plura aut magis specialia hoc de thernate superaddere. Vetat haec ipsa, amplitudini rei, certis limitibus vix generaliter definiendae, simul juncta, Tabulam, ut fieri solet, heic subjungere, aptas singularium quorumvis Remediorum Doses exhibentem. Tot hae obnoxiae sunt exceptionibus; ut nonnisi in casu speciali, determinatis prius conditionibus (66. a ad c), & forte pluribus aliis, stabiliri ex arte queant. Sed Indicationum quoque Doctrinam, & Materiem Medicam, tam simplicem, quam arte factam, Tyroni meo cognitas suppono (7. a ad r); quae quidem, uti Vires, ita Doses etiam, quousque in genere fieri potest, edocent. Quin &, quae postmodum de Formularum speciebus sigillatim tradentur, multam his lucem adfundent.

67. Numerus Dosiū (65) simplex, vel multiplex, quandoque arbitrarius est; saepissimè tamen certis itidem conditionibus limitatur. Quocirca sequentes ferè regulae usu veniunt.

a. Si Dosis unica scopo Medici sufficit; quid opus pluribus?

β. Si Remedium fuerit injucundum, aeger ad usum tardus aut difficilis, ingestio vel appli-

30 DE FORMULIS IN GENERE:

plicatio molesta, quantum pote, paucissimas Doses exhibe.

γ. Quae mora facile corrumpuntur, deliquescent incommodè, exhalant, nimis arefcunt, parciore quantitate simul praescribere. Varius Atmosphaerae calor, tum conditiones aliae, vitia modo dicta magis minusve promoventes, heic specialius determinant.

δ. Ubi Dosis efficax praescripti mole major est, quam quae una vice commodè queat ingeri; expedit, si per alia licet, partiri eam in plures Doses minores, per intervalla adsumendas; ne aegro nauseam, vel & vomitum, cideas: id, quod in Vomiturientibus praeprimis observandum.

ε. Si Generosiora adhibes aegri Naturae aut Idiosyncrasiae haud benè gnarus; satius est, Dosis efficacem partitis vicibus paullatim dare; ut tempestive abstinere liceat. Idem circa usum novorum, minus probatorum, quoque obtinet (66. v.).

ζ. Si incognita, vel dubia, morbi indoles incertum facit Remedii effectum; coactus ad praescribendum, ob (14), saltem ne multas Doses exhibe: minus sic aegro molestus, facilius insuper, dum requiritur, mutare poteris.

η. Quorum praeparatio difficilior est aut longior, nisi quid obstet, ad plures Doses praescribere; ut parcas Pharmacopoei operae nimium saepe pretiosae.

θ. Hinc

DE FORMULIS IN GENERE. 31

θ. Hinc & quae peregrè mittuntur ad loca bene instructis Pharmacopoliis destituta, si per alia licet, majore quantitate dare convenit.

ι. Contra si proximus aegro Medicus hunc frequenter invisit, Dosium numerus contrahatur; ne crebrius sine facta praescriptione abeundum sit: quod aliquibus minus acceptum.

κ. Ubi autem diu continuatus ejusdem Remedii usus requiritur; quousque fieri potest, plurimas in Doses id exhibe. Parsimonia emti suadet usum, vix tamen, praecipue si fastidio jungitur, ad novi emtionem compulsura.

λ. Si per brevissima intervalla adhibendum est Medicamen; itidem multiplicandae sunt Doses; ne iteratae praeparationis necessitas molesta sit.

μ. Denique si, in Chronicis maxime, varietatem amat aeger, aut postulat Indicatio (50.); minorem quantitatem simul praescribe; ut crebrius, & levioere sumtu, variare possis.

68. Numero & Mole Dosium juxta (66 & 67) determinatis, QUANTITAS GENERALIS Formulae (64) levi negotio detegitur. Si enim Moles multiplicatur per Numerum, productum erit Quantitas tota simul praescribenda. Unde sequitur.

α. Quantitatem Generalem aequalem esse Speciali (64), si Dosis tantum unica simul praescribitur.

β. Si vero plures unâ Doses eadem Formula
com-

32 DE FORMULIS IN GENERE.

complecti animus est, Quantitatem Generalem ad minimum duplo requiri majorem Speciali.

7. Si Dosis exacte ad pondus determinatur, Quantitatem Generalem ita esse proportionandam, ut ea per Dosis pondus dividi queat sine residuo. Haec tamen regula haud ubique observatur; praecipue si ad plurimas Doses fit praescriptio.

69. Caeterum memento Consistentiae Ingredientis, in Formula Simplicite praescribendi; ut id in formam, quam desideras, redigi ex se aptum natum fit.

70. Denique heic eò quidem magis abstinendum ab acrioribus, odore vel sapore molestis, difficulter ingerendis &c. (27); quia necessaria horum correctio aut obvolutio per aliorum miscelam in Formula Simplicite locum non habet: nisi forte idonei vehiculi electione aegro consulas.

71. Tantum de Formula Simplicite. Proximum est, ut de COMPOSITA (62) agamus, quae uti pluribus constat Ingredientibus, ita majus quoque ad sui concinnationem postulat artificium.

72. Videretur equidem, in tanta Simplicium atque Compositorum Officinalium affluentia, vix, nisi rarius, Compositione Magistrali (6) opus esse, ob (31 & 37): sed frequentiore tamen ejus necessitatem faciunt sequentia.

DE FORMULIS IN GENERE. 33

α. Simplicis vel Compositi Officinalis, morbi & aegri conditionibus accommodati, defectus. Nimia hinc Dosis efficacium moles, suspecta praeparatio, minus curiosa, aut nimis diuturna ad corruptionem usque asservatio, &c. saepissime usum Compositorum Officinalium, licet caeteroquin Indicationi satis respondentium, dissuadent.

β. Virtus Remedii debilior, debellando morbo impar, aliorum additione augenda.

γ. Violentia ejusdem, minus tuta, appropriatis curanda.

δ. Diversitas simul concurrentium Indicationum, quibus Simplicem uno, aut Composito Officinali, satisfieri nequit; dum interim variorum, quae requiruntur, apta miscibilitas in unam ea Formulam componi postulat (39.).

ε. Partis, cui applicari, vel per quam transmitti debet Remedium, Situs, Sensus vividior, aliaeque conditiones.

ζ. Formulae facta electio (43 ad 50.), cui constituendae materies indicata sola, ex se, minus idonea est.

η. Necessaria Medicamenti occultatio (25.).

θ. Coloris, Saporis, Odoris, aliarumve qualitatum injucundarum desiderata correctio.

ι. Tandem &, pessimè quidem, introductus mos, nulla licet urgente necessitate, plura semper in unam Formulam congerendi, cui

34 DE FORMULIS IN GENERE.

obsequi quandoque jubet Medicum, praesertim juniorem, Prudentia (30.).

73. In Formula Composita, ob conditiones (72.), aliasve, requisita, adtendendum. *α.* Ad *Partium*, ex quibus componitur, numerum, usum, proportionem. *β.* Ad *Quantitatem* tam Generalem, quam Specialem (64.). *γ.* Ad *Qualitates* totius Compositi ex miscela oriundas.

74. PARTES numerantur quatuor. *α.* *Basis.* *β.* *Adjuvans.* *γ.* *Corrigens.* *δ.* *Constituens.* Quod enim alii, quinto loco, superaddunt, *Dirigens* dictum, si datur, commode Adjuvanti accenseri potest.

75. BASIS est pars in compositione princeps, qua, utpote ad affectum profligandum selectissimâ, Indicationi suae potissimum satisfacere conatur Medicus. Requiritur hinc in omni Formula praesens, etiam in Simplicem (63.), quam saepe constituit totam: sola ideo quandoque sufficit, nullius additione egens; quandoque tamen aliorum permixtione saltem accommodanda, ut tuto, cito, & jucunde agat, quod agere debet.

76. Est ea (75.), ratione *Virtutis*, *Simplex* vel *Composita*. *Simplex* dicitur, quae uni saltem Indicationi respondet; *Composita*, quae pluribus diversis. Utraque vero, ratione *Materiae*, iterum *Simplex* vel *Composita* esse potest; prout vel uno, vel pluribus, constat ingredientibus.

77. Quae:

DE FORMULIS IN GENERE. 35

77. Quatenus harum (76.) eligenda sit, doceat regulae sequentes.

α. Quod uno vales efficere, ne tentes pluribus. Unde, ubi uni saltem Indicationi satisfaciendum, Basis & Materie & Virtute Simplex; ubi pluribus, Simplex Materie, Virtute Composita, si sufficit, praefenda.

β. Si tamen plura simul unita efficacius praestabunt, quod intendis; compone.

γ. Tum vero cave, ne confundas, quae vel misceri inter se nequeunt, vel mista alienas sortiuntur vires. (vid. 29. 30. 31. 36. 40. 41. & paulo post tradenda.)

78. ADJUVANS (74) dicitur, quod actionem Basis (75.) promovet, cum haec effectui desiderato sola impar est. Ejus ergo haud perpetua in omni Compositione necessitas.

79. Triplex vero modus est, quo Basim adjuvamus. Vel enim α. Vim ejus directe intendimus. Vel β. Materiem, in quam agere, & Vias, quas permeare debet, ita disponimus, ut minus resistent. Vocatur *Praeparatio*. Vel denique γ. Actionem ejus ad hanc illamve partem aut locum corporis dirigimus.

80. Primum (79. α) usu venit, ubi Basis ex se inertior est, aut majore, quam commode adhiberi potest, mole efficax (66. α. γ. ζ. o. p.). Perficitur addito efficaciore ejusdem virtutis, aut alio, singulari virtute, experimentis cognita, id praestante: uti cum Purgantibus lenio-

36 DE FORMULIS IN GENERE.

ribus Trochisci Alhandal, aut & fortioribus parciore Dosi suntis Stibium Diaphoreticum, junguntur. Frequentius in Evacuantibus, in Alterantibus rarius, locum habet. Saepe autem pars potius Basis dici meretur.

81. Altero (79. β .) itidem vix nisi in Evacuantibus utimur; cum vel Materies eliminanda difficulter mobilis est, aliave dote Basin enervatura; vel Viae permeandae iusta carent libertate. Juvant tunc Attenuantia, Diluentia, Antacida, Antalcalica, Aperientia, Laxantia, Antispasmodica, & similia.

82. Postremo (79. γ .) locus est, si quando Basis actio ex se adiaphora certam ad partem magis duci debet. Mercurium sic Purgantium additamento determinamus ad Alvum, Opio vel Adstringentibus mistis ad Glandulas Salivales &c. Haud constat interim, utrum Directio isthaec, praeprius per Specifica Topica, adeo ubivis efficax sit, ac olim solebat adhiberi.

83. CORRIGENS (74.) vocatur, quod vel noxiam vel injucundam aliorum Ingredientium qualitatem tollit, virtutes tamen relinquens ilibatas. Absente hinc vitio haud opus Correctore.

84. *Noxiae Qualitates* (83.), quae vulgo, in Emeticis maxime, Purgantibus, & Opiatis, culpantur, sunt Acrimonia, Flatulentia, Viscerum Enervatio, Frigus vel Calor nimia, & similia. His corrigendis adhibentur Demulcentia,

DE FORMULIS IN GENERE. 37

tia, Acrimoniae singulari opposita, Carminantia, Roborantia, Calefacientia, Refrigerantia &c. At nota

α. Male vocari Correctionem (§3.), quae simul cum vitio & virtutem succidit.

β. Pleraque, quorum tantopere urgetur Correctio, vitia vel adeo inseparabilia esse ab ipsa eorundem Remediorum virtute, ut, illa imminuendo aut tollendo, haec quoque pari gradu aboleatur; vel saltem usu potius in-tempestivo, quam sua culpa, nocere: ne dicam adulterationes, corruptiones per longiorem aut incuriosam asservationem contractas, & minus legitimas praeparationes &c. solas quandoque noxarum esse causas.

γ. Correctionum hinc plurimas male tales vocari, male institui; quia, dum vel nihil profunt, vel & obsunt, Dosis interim efficacis quantitatem tam mole Corrigen- tis additi, quam ob vim Basis mutilatam, incommodè nonnunquam augent.

δ. Proflare insuper pleraque sic didorum Malignorum jam Correcta in Officinis; ut ideo Correctione Magistrali supersedere possit, iis qui uti volet.

ε. Optimam plurimorum Correctionem in genuina bonitate, praeparatione dextra & fida, usu tempestivo, ac Dosi accommodata (§6.) sitam esse.

38 DE FORMULIS IN GENERE.

ζ. Verius tamen vitium dari circa Olea inflammantia, Resinas, Pinguia, acria; dum haec per se ingesta, aquosis difficulter solubilia, hinc viscerum vasorumque parietibus tenaciter adhaerentia, stimulos faciunt aegrè abstergendos. Saccharum heic, Ovi Vitellus, Sapones, Olei blandioris tantillum, Alcalini Sales, Absorbentia, intertrita, ex usu sunt.

85. *Injucunditas* (83.) Corrigenda Saporem respicit, Odorem, & Colorem. Priori ferviunt Saccharum, Syrupi, Acida &c. Alteri Aquae & Olea fragrantia, Ambarum, Moschus &c. Coloris gratia conciliatur Cinnabari, Santalo rubro, Auri & Argenti foliolis, &c. Notandum tamen

α. Haud tantam in Medicamentis, ac in Cibo & Potu, gratiam vel obtineri semper posse, vel & ab ipsis aegris exigi. Appetentiam his invitat morbi molestia: hinc Coquinaria eò non opus.

β. Sapores & Odores eosdem haud omnibus promiscuè aequè vel gratos, vel utiles esse. Alios delectari & juvari aliis. Dulcia & suaviter fragrantia quibusdam infestissima.

γ. Esse, quibus male olent & sapiunt omnia e Pharmacopolio petita. His, utcunque correcta dederis, placebit nihil. Vis tunc in molem minimam compacta, parciorque Dosis numerus, si ita licet, jucundissimam praestant Correctionem.

δ. Si

DE FORMULIS IN GENERE. 39

d. Si tamen & aliter corrigere juvat, dextre id & considerate faciendum; tum ne sublato uno injucundius aliud nascatur vitium; tum praecipue, ne virtutem ipsam male pervertas destruasve.

e. Abstinentum esse a nimia sedulitate in concilianda praepremis Coloris gratia per Auri Argentique folia ubique intermixta. Ferri haec possunt in Pilulis quandoque &c.; at nunquam omissa ridiculam produnt vanitatem.

z. Ingratas Qualitates saepe oriri ab incondita nimis discrepantium in unam Formulam confectione; vitari hinc posse delectu congruorum, aut partitione in plures Formulas (40.).

n. Quin & solam Formulae speciem, Remedio aut aegro accommodatam, nonnunquam Correctionis loco esse (43. 45.).

86. CONSTITUENS denique (74.) est, quod alia Ingredientia in debitam Formulae desideratae consistentiam, quandoque & molem, redigit. Eo igitur minimè opus, nisi cum reliqua per se in formam expetitam coire nequeunt, aut justo minoris sunt voluminis. Sequentia haec observanda.

a. Si unà & Adjuvans (78.), aut Corrigens (83.), aut utrumque requiritur, videndum, an alterutrum horum inveniri queat tale, quod simul & Constituentis vices impleat; ne, praeter necessitatem, multiplicentur Ingredientia.

β. Sin minus: eligatur aliud, reliquorum vi-

70 DE FORMULIS IN GENERE.

ribus vel respondens, vel saltem non oppositam.

γ. Quin & miscibile id cum reliquis fit oportet: aut si aliud postulat Indicatio, interventu Saponacei cujusdam, Sacchari, Vitelli &c. miscela perficienda.

87. Haftenus (74 ad 86.) enumeratarum, Partium PROPORTIO MUTUA determinatur. α. Ex cognita Dosi efficace & Consistentia singularum (35. 66.). β. Ex notis Viribus earundem inter se mistarum. γ. Ex justa Formae desideratae Consistentia ac Quantitate speciali (66. ε.)

88. *Basis* (75.) quidem, licet non semper quantitate, at vi tamen debet superare alia omnia, & si Simplex sit siue Composita, ea Dosi sumi, qua sufficiat scopo exsequendo. Interim

α. Habenda simul ratio Adjuvantis (78.), si quod additur: id enim, de prima potissimum specie (79. α. 80.) petitum, si insigniter auget vim Basis, haec pro rata restringatur necesse est.

β. Corrigens itidem (83.) si adhibetur, videndum, an & quousque debilitet Basin (84. β. γ.); haecque tum proportione augenda.

γ. Quin &, si Constituens additum simul vel adjuvat vel corrigit (86. α.), similia modo dictis obtinent.

89. *Adjuvantis* ea est ad Basin Proportio, ut
huic

DE FORMULIS IN GENERE. 41

huic saltem vi, si non & quantitate, cedat: secus enim Basis potius pars, quam Adjuvans, vocabitur; praecipuè sicubi virtute Basi simile fuerit (80.). Neque heic ulterius quidpiam in genere determinare licet; nisi quod opera danda sit, ut Adjuvans cum Basi simul justam, nec vi vel mole nimiam, Dosis constituat.

90. Circa *Corrigentia* utriusvis classis (84 & 85) generatim ferè consultius est parciolem esse; ne incurratur in peccata (84. β. γ. 85. β. δ. ε.). Hinc neque tutum, ea, quae Saporum Odorumve Correctionem spectant, Pharmacopoei arbitrio relinquere determinanda (58. §. 7.). Caetera patebunt in singularibus.

91. *Constituentis* (86.) haud ubique eadem est Proportio: prout enim vel ipsum natura varium est, vel Formulae parandae species alia atque alia, vel Ingredientium reliquorum consistentia aut moles huic magis minusve respondent; ita parcior illius sive major quantitas requiritur. Si solam id molem augere debet; tantum ejus addendum, quantum reliqua a justa Formulae Dosi absunt: quod determinatu facile est ex hujus cognita quantitate. Si autem formae exigitur constitutio; Pharmacopoeo saepissime, neque adeo cum periculo, committitur determinatio (58. §. 7.).

92. DOSIS, vel QUANTITAS SPECIALIS, Formulae Compositae (73.), quoad Molem, aequè

42 DE FORMULIS IN GENERE.

què ac Numerum, iisdem definitur conditionibus, quibus in Formula Simplicè (66. 67.). Id saltem discriminis heic notandum.

α. Plenae Doses singulorum Formulae Compositae Ingredientium, praecipue Basis & Adjuvantium huic congenerum, simul junctae tot conficiunt Doses efficaces, quot sunt Ingredientia efficacia: ut ideo horum numerus numerum Dosiū tunc exprimat.

β. Ubi igitur numero Ingredientium efficacium pauciores, vel & una tantum, requiruntur Doses; de singulorum Dosis talis saltem capi debent portiones, quae simul sumtae tot modo, quot desiderantur, Doses constituent.

γ. Neque tamen vis Simplicium post miscellam semper eodem in gradu perstat; sed saepe inertior, saepe fortior fit: quod omnino adtendendum. Multum interest, Adjuvans an addideris Basis, an Corrigens, an utrumque, & quale. Hoc minuit quandoque, illud intendit virtutem, manente mole eadem (79. 84. 85.). Exempla quaedam mox, ubi de Qualitatibus, proponemus.

δ. Quin & ex varijs inter se mistis composita saepe emergunt longè vel minus vel magis corruptibilia, quam erant singula seorsim constituta. Emulsa quam cito acescunt! Alcalica contra fixa, cum Absorbentibus subacta, quamdiu perstant sine deliquio! Inde ergo nonnunquam numeri Dosiū simul praescribendarum

DE FORMULIS IN GENERE 43

in Formula Composita quaedam varietas (67. γ.).

93. QUANTITAS GENERALIS Formulae Compositae (73.) ex dictis (68.) collatis ad (92.) sponte innotescit.

94. QUALITATES (73.) denique ex variorum miscela oriundae, haud raro ab iis eorundem seorsim constitutorum diversissimae, in Formula Composita vel maxime considerari debent: haud enim solummodo superficialia sunt, sed vires etiam Medicatas, intimamque rerum naturam saepe afficiunt, quae hinc nascuntur, mutationes: ut vel ex hoc quoque satis constet, quam malè, praeter necessitatem (72.), Composita Simplicibus praeferantur (31.).

95. Qualitates, quarum haec ratio habenda (94.), sunt praecipue *Consistentia*, *Color*, *Odor*, *Sapor*, atque *Virtus Medicata*.

96. *Consistentia*, cum sua cuiusvis Formularum speciei propria sit, ne per variorum mixtionem temere pervertatur, omnino cavendum. Secus enim nauseam, usum minus commodum, aut malae praeparationis suspicionem aegro, Pharmacopoeo taedium, quandoque & risum, Remedio saepe minorem efficaciam, aut vires alienas, creabis.

97. Vitiatur ea (96.). α. Inaequalitate miscelae. β. Spissitudine vel Siccitate nimia. γ. Nimia Fluiditate vel Mollitie.

98. Haec (97.) ut caveantur, nosse oportet
α. Con-

44 DE FORMULIS IN GENERE.

α. Consistentiam cuiuslibet Formulae propriam: de qua postea in Singularibus.

β. Consistentiam cuiusvis Ingredientium seorsim (35). quae ex (7. β. γ.) addiscenda.

γ. Mutuas miscendorum ad se invicem habitudines (36.). Cognoscenda hinc sedulo ea, inter quae mutua datur Repulsio, Effervescentia, Fermentatio, Praecipitatio, Deliquium, Concretio &c. Haec vero cum sola doceat Chymia, hujus in Pharmacia summus inde usus patet.

99. *Colore* nihil mutabilius; praesertim sicubi varia permiscentur. Eo interim sunt qui adficiuntur. His igitur ut, quantum fieri potest, subveniatur, ad sequentia attendendum.

α. Nullus, diaphanus, albus, aureus, ruber, caeruleus, Colores in univrsum jucundiores sunt; minus jucundi luteus, viridis, niger, ex his mistus, opacus.

β. Est suus quibusdam Formularum speciebus Color magis familiaris. Emulsa lacteus, Julapia ruber, caeruleus, nullus, Misturas contractas aureus, rubicundus, diaphanus, commendat, & sic porro. Insuetus nauseam parit vel scrupulum delicatioribus; aliquando tamen prudenter adhibetur (25.).

γ. Ex Coloribus miscendorum nulla datur Coloris, post miscelam nascituri, determinatio Physica generalis. Ex Colore earentibus, inter se
mi-

DE FORMULIS IN GENERE. 45

nistis, album, flavum, rubrum, caeruleum, fuscum, atrum &c. producit Chemicus; imo fere dixero, quosvis ex quibusvis: ut ideo sola propemodum Chemia & exempla det & regulas, quibus heic opus. Adde his supra (85.) memorata.

100. *Odorum* haud minor ferè, quam *Colorum* (99.), est mutabilitas: at major etiam & verior efficacia. Curandum hinc, ne quid in his vitii ex miscela diversorum oriatur. Quare nota

α. Valde limitatas incertasque esse circa *Odorum* gratiam regulas; nec placere omnibus, qui nonnullis (85. β. γ.).

β. Suavitatem heic & utilitatem haud pari passu ambulare. Hypochondriaci, Hystericae, Epileptici, &c. a suaveolentibus saepe pessimè mutantur.

γ. Inodora, tum medio vel suavitatis vel foetoris gradu constituta, ferè in universum amari magis: Putrida contra, & Stercorea, ferri difficillime: Foetidissima interim, aequè ac Fragrantissima, ad bene maleque adficiendum corpus maxime valere.

δ. Omnem saepe rerum virtutem ab *Odoribus* horumve principiis pendere; his destructis illam simul perire, mutatis mutari.

ε. Ex *Odoribus* miscendorum haud posse generare

46 DE FORMULIS IN GENERE.

neraliter determinari Odorem misti. Docet sane Chemia.

1. Ex Inodoris inter se junctis nasci Odoratissima. Sali Ammoniaco si miscueris Alkali fixum vel Calcem vivam, inodoro inodora, quam vehemens exsurgit odor subitissime! Vitrioli Acidum adfunde Nitro, Sali Marino, Ammoniaco, Tartaro regenerato, & similibus: eveniet idem.

2. Ex Odoratissimorum permixtione effici odore omni carentia. Spiritus Salis Ammoniaci cum Acido Nitri vel Salis junctus pro exemplo sit.

3. Foetores pessimos a minus foetidis, aut & suaveolentibus, commixtis posse excitari: suavissimos contra odores a foetidissimis. Sulphur Alkali fixo solutum, Aceto adfuso, nonne Ova olet putrefacta? Male olentes interim Succici simul eadem in crumena gestati Lemeryo Moschi exhibuere suavitatem (a).

Quocirca, ut heic quoque circumspēctē agatur, aequè iterum utilis est ac necessaria Chemiae cognitio.

101. *Sapor*, iisdem, quibus Odor, conditionibus obnoxius (100.), similes etiam cautelas reposcit. Sincerus, dulcis, acidus, amarus, sal-

[a] Hist. de l'Acad. Royal. An. 1706. p. 7.

DE FORMULIS IN GENERE. 47

falsus, &c. optimi : rancidus , putridus , urinosus , ingratiſſimi : diverſiſſimi , ſaepe & abſurdiſſimi ſunt , docente rurfus Chemia , qui ex variorum permixtione enaſcuntur.

Acidum & Alkali nonne deſtruuntur ambo inter ſe commiſſa ?

Quid ingratius Salsedine , quam fatuus Cancrorum Lapillus , & Marina quaevis Abſorbentia , conciliant Acidis ?

Terrae pingues , inſipidae , cum Acido fiunt Aluminosae.

Plumbum cum Acidis Saccharinam generat dulcedinem : Ferrum ex dulci ſtipticum ; Metalla reliqua quam terribiles ſapores !

102. Ferri tamen quandoque poſſent Qualitatum haecenus (96 ad 102.) recensitarum vitia ; niſi his ſaeppiſſime comitem ſe jungeret incongrua *Virtutis Medicatae* mutatio. Imo haec , illis etiam vix notabiliter alteratis , haud raro naſcitur inexpectata. En quaedam exempla !

α. Acida & Alcalica inter ſe miſta vires ſuas ſingulares perdunt utraque , quippe in Salem neutrum abeuntia.

β. Acida & Abſorbentia vera ſe mutuo deſtruunt ; ut nec horum nec illorum virtus ſuperſit , ſed nova penitus naſcatur.

γ. Terrae bolares , medicatae , Acidis junctae ,
vini

48 DE FORMULIS IN GENERE.

vim adstringendi acquirunt fortiolem, Aluminosam.

δ. Purgantibus aliis nocent vel profunt Acida, aliis Alcalica. Scammoneum Acidi miscela reddit, arenae instar, inertissimum: Alkali fixum contra adjuvat. Jalappam & Colocynthidem fere cicurat penitus Sal Tartari.

ε. Opiata Sudoriferorum & Sialogogorum actionem promovent: reliquorum vero Evacuantium fere supprimunt.

ζ. Mucilaginosa & Adstringentia Sacchari mixtione debilitantur.

η. Hydrargyrum, cum Sulphure in Aethiopem aut Cinnabarim mutatum, Sialogogum esse definit. Idem, cum Sacchari aut Lapid. Cancror. duplo accurate tritum, fit inertior Aethiops albus. Vide tamen (a). Turbith Minerale, cum Pilul. de Duobus & Camphora remixtum, ex Evacuante in Alterans mutatur (b). Mercurius Dulcis, Sulphuri Antimonii sociatus, Ptyalismum, Vomitum, Alvum, Urinam, vix movet (c). Sublimatus Corrosivus, admistu pluris crudi, fit Dulcis. Calces Mercurii plurimae, adhaerente acido acres, per Alcalica,

[a] Medical Essays of the Society in Edinburgh. Vol. III. p. 388.

[b] Ibid. Vol. IV. p. 32.

[c] Ibid. Vol. I. p. 46. Vol. III. p. 389.

DE FORMULIS IN GENERE. 49

calica, vel Terrestria Absorbentia, intertrita mitescunt. An Aethiops, aut Cinnabaris, cum Alkali fixo permista manent eadem?

9. Calx viva, ex se fatua, quantam Alkali fixo inurit acrimoniam! Quantam parti Salis Ammoniaci!

10. Alcalica Acidis, Acida Alcalicis soluta, plerumque excutiunt cum insigni virium alteratione. Martis Vitriolum Alcalicis mistum in speciem abit Tartari Vitriolati, Ochramque indomabilem. In reliquis Metallis & Semimetallis, excepto Cupro, similia obtinent. Alumen ab Alkali in Calcem praecipitatur inertissimam: unde Magisteriorum Aluminosorum natura patet. Sulphur, Alkali solutum, Acido inde exturbatur, &c.

11. Terrestria Absorbentia, vi Antacidâ Alcalicis similia, simili quoque modo mutant & mutantur.

12. Alkali Fixum ejicit de corporibus concretis tum Volatile, tum Absorbentia Terrestria. Volatile idem praestat ratione Absorbentium. Calx tamen viva excipitur, quae contra Alkali Volatile excutit (9.). Quam immanes hinc mutationes, ubi Alkali Fixum vel Calx viva, cum Sale Ammoniaco aliisque Alkali Volatile continentibus; aut utrumvis Alkali cum Magisteriis Solubilibus Coraliorum, Perlarum & similibus, combinatur!

50 DE FORMULIS IN GENERE.

μ. Acidum natura fortius expellit aliud Acidum debilius de sua basi. Fortissimum autem est Vitriolicum; debilissimum, quod ex Vegetantibus habetur. Quid igitur? Si Vitrioli, Sulphuris, Aluminis, Acida, utpote ejusdem omnia indolis, jungantur Sali Communi, Ammoniaco, Nitro, Febrifugo Sylvii, Tartaro Solubili, Regenerato, & similibus? Quid? Si ea ipsa Acida, laxiore in sede haerentia, Vitriolum v. g., Alumen, &c. iisdem Salibus permisceantur. Constat hinc, quid de Tinctura Martis Zwelferi, quid de aliis hujus farinae, statuendum.

ν. Acida, praesertim Fossilia, ne temere jungas quibusvis Metallicis aut Mineralibus: nascuntur enim mirae hinc quandoque mutationes; imo Venena saepe violentissima. Mercurius Sublimatus, Ruber Praecipitatus, Lapis Infernalis, Butyrum Antimonii, alia plurima, id loquuntur.

ξ. Idem corpus, alio atque alio Menstruo solutum extractumve, vires Medicatas exserit diversissimas. Purgantium Vegetabilium pleraque, cum Menstruo Aquoso primitus extracta, agunt felicissime; cum merè Spirituoso torminosa sunt & purgant parcius. (a).

Antimonii

[a] Boulduc dans les Memoir. de l'Acad. Roy. 1701. p. 256.

DE FORMULIS IN GENERE. 51

Vitrum, vel Crocus, Vino vim Emeticam communicant; non item Aquae, Aceto destillato, Vino adusto, hujusve Alcoholi (a). Cuprum Acido solutum Emeticotaton est; Alkali Volatili Urinas pellit efficacissime; Sale Ammoniaco fit Purgans per Alvum (b), &c.

103. Plura memoratis (102.) adferre possem; atque utinam omnia! Sed uti miscendi hodie & componendi nec modus est nec finis (72. 1.); ita tamen longissimè abest, quin oriundas inde alterationes ad amissim cognoscamus; utpote de quibus tum demum constabit accuratius, cum & naturalia Simplicium principia, & mutuae singulorum ad se invicem habitudines, & veri, quibus agunt, modi, plenè fuerint detecta.

104. Qui interim, non ignarus Chemiae, miscelam adgreditur Medicamentorum Pharmaceuticam, vel ideo cautus erit; quia prae alio quovis novit, & mutationes stupendas e variorum mixtione nasci, & forte infinitas superesse nobis hactenus ignotas: neque enim omnium corporum inter se mutuo adplicationes, quae fieri possunt, omnes tentatae sunt, nec tentatarum producta rite examinata.

DE

[a] Lemery Traité de l'Antimoine. p. 413 &c. 1561 &c.

[b] Boerhaave Elem. Chem. Vol. II. p. 475. & seq.

D E
F O R M U L I S

In Specie.

105. **D**octrinae commodae distinctaeque ratio probat receptam usu *Formularum* in *Internas & Externas* Divisionem. *Internae* Medicamenta praescribunt, quae ori ingesta deglutiuntur: *Externae* vero talia, quae vel extrinsecus adplicantur, vel variis corporis partibus alio quocunque modo immittuntur. Eam igitur sequemur ut normam dicendorum, de *Internis* prius acturi.

D E
F O R M U L I S M E D I C A M E N T O R U M
I N T E R N O R U M.

De

Pulvere Interno.

106. **P**ULVIS INTERNUS est Medicamentum siccum, uno vel pluribus ingredientibus, in parvas particulas, inter se non cohaerentes,

DE PULVERE INTERNO. 53

rentes, comminutis & aequabiliter mistis, constans.

107. Tenuitatis gradu trifariam is (106.) dividitur: ut sit (α .) vel *Subtilissimus*, qui *Alcohol* audit; (β .) vel *Crassior*, quem *Grossum* vel *Trageam* vocant; (γ .) vel *Mediae Subtilitatis*, qui simplici *Pulveris* vel *Specierum* nomine venit.

108. Natura materiae in Pulveris forma exhibendae; requisita ejus major minorve penetrabilitas; citior vel tardior, aut hanc illamve in partem determinanda actio; miscelae magis minusve necessaria aequabilitas; facilis vel difficilis aegri deglutitio; praepriis indicant, quinam Subtilitatis gradus (107.) conveniat. Hinc

Absorbentia, *Duriora*, *Ingratiora*, *Resinosa*, *Exactissime dividenda*, *Altius penetratura*, *Citius actura*, &c. saepe primum (α .) postulant.

Aromatica, *Volatilia*, ut longo sub tritu, sic dein & diutius asservata, multum virtutis perdunt.

Sunt, quae ruditer pulverisata Alvum, subtilius verò Urinas movent, &c.

109. MATERIAM Pulveri (106.) praebet, quidquid, interno usui aptum, vel ex se, vel sub aliorum miscela, in formam ficcam, pulverulentam, redigi potest: ut ideo nec liquida penitus hinc excludantur.

54 DE PULVERE INTERNO.

110. Unde huc recipiuntur (*α.*) Simplicia quaevis Regni Triplicis solida, sicca, pulverulenta, vel friabilia, interne usitata. (*β.*) Praeparata & Composita Officinalia similia. (*γ.*) Quin Spissa etiam (*α* & *β.*): ut Succis densi, Extracta, Electuaria, &c. (*δ.*) Imò & Liquida, Balsama v. g. Olea, &c.

III. DELECTUS interim habendus, ne promiscue quaevis congerantur. Quare nota.

α. Specifica leviora, simulque haud exigua Dosi efficacia, rarius ad Pulveres Subtiliores (107. *α.* *γ.*) adhibentur: frequentissimè interim ad Grossos, seu Trageas [107. *β.*]. Ejusmodi sunt Herbae, Folia, Flores, &c. Neque tamen ideo illa quoque, quae parva mole agunt, licet specificè leviora sint, excluduntur.

β. Si vero transgredi regulam [*α.*] jubet necessitas; curandum, ut intermixtis aliis, minore mole efficacibus, priorum inertiae succurratur.

γ. Liquidis si uteris, memento quantitatem sufficientem siccorum interponere. De spissis & lentis idem obtinet.

δ. Gummata hinc sola vix in Pulvere danda: sunt enim & difficulter plerumque friabilia, & sub adsumptione per salivam dissoluta facile lentescunt.

ε. Mucilagine etiam plena aut Oleo, uti sunt multa Semina, nonnisi cum aliis aridioribus
sub-

subacta exhibeantur: lentor enim tritu evolutus in pastam cogitur, & morâ saepe tanto citius rancefcit.

ζ. Foetida, si potes, apage! Commodius haec Pilulari forma ingeruntur.

η. Acriora, Amarissima, aliove sapore molesta, si danda, saltem ne meraca des, sed lenioribus fracta. Cavebis sic faucium rosionem, nauseam, vomitum, aliquando subsequentes.

θ. Resinas ideo, praepremis acriores, Saccharo, Absorbentibus Terreis, Salibus appropriatis, quin & Olei idonei tantillo, subigere expedit; ut solubiliores redditae in actum deducantur, nec partibus moleste adhaerescant.

ι. Praeparata Mercurialia generosiora satius est Pilularum vel Boli, quam Pulveris, specie exhibere. Meraca saltem sic dare minus tutum: repugnat etiam Dosis saepe parvitas. Addenda autem caute feligito [86. 102. η. ν.].

κ. Alcalina fixa, quo minus sola dentur, dissuadet Urinosa acrimonia & facile deliquium.

λ. Alcalina volatilia, ut odore & sapore offendunt, ita cito in auras dissipantur minus exacte conservata.

μ. Sapores ingratos Saccharo, aut &, in Trageis praecipue [107. β.], Confectionibus Saccharatis, solidis, & similibus, corrigere li-

56 DE PULVERE INTERNO.

cet : Odores injucundos Oleis fragrantibus, quandoque Moschi Ambarique tantillo : utri- que simul scopo adhibentur Elaeosacchara. Coloris gratiam conciliant Cinnabaris, Santa- lum rubrum, Auri foliola, &c. intermixta. Memor tamen cautelarum [85. 99. 100. 101.] his utere.

v. Simpliciter studiosus ne congeras ultra 2, 3, summum 4, ingredientia, si minorem Pul- veris quantitatem praescripturus es. In Tra- geis [107. β.], aliisque mole majoribus, auctior paullo numerus ferri potest.

112. ORDO in praestituendis Ingredientibus concinnior est, si Basi praemissae [75.] Adju- vans [78.], tum Corrigenis [83.], denique Constituens [86.], subjungitur juxta [57. δ.]. Alias & Quantitas seriem digerit [57. γ.]. Utro- bique saltem speciei similitudo simul observanda [57. β.]. Saccharum, si accedit, praecipue pondere ex reliquorum quantitate determinan- do, semper ordinem claudit [57. ε.].

113. Dosis [64.] Pulverum, praecipue (107. α. γ.), commoda est Drachma dimidia. Auge- tur tamen quandoque & ad Drachmam usque integram; sed rarius, nec nisi aegris minus nauseantibus, aut speciebus ex se ponderosiori- bus, vel admodum solubilibus. Ultra vix adscen- ditur: uti nec infra Scrupulum fit imminutio, nisi ingredientia fuerint specificè leviora. Trageas in- terim [107. β.], utpote plerumque & diffusiores, &

gra-

gratiores, vel ultra Drach. j. facile exhibueris: quin saepe dantur pondere non determinato, ad Cochlearium, Cultri apicem, &c. Ubique heic

α. Moles nimia, quousque fieri potest, vitanda, maxime cum injucunda fuerit materies, aut aeger fastidiens, delicatior, vomitariens, deglutitione haud expedita laborans, &c.

β. Habenda ratio, uti omnium Conditionum [66.], ita maxime Aetatis tenerioris [ibid. γ.]; ne Dosi hanc grandiore torqueas.

γ. Convenit hinc saepe Numerum potius, quam Molem, Dosium augere, juxta [67. δ. ε.]; ut usu frequentiore, minus molesto, compensetur parvitas.

δ. Sunt tamen, quae, Vehiculo commodo facile solubilia, ideo ad Drachmas aliquot pro Dosi exhibita, haud difficulter ingeruntur. Salia hujus sunt classis. Ebshamense datur vel ad Unciam.

II 4. QUANTITAS GENERALIS [64.] in variis varia est. Trageae [107. β.] ab $\frac{3}{4}$ ℥, ad j, ij, imo plures, praestituuntur. Evacuantium saepissime una saltem Dosis simul praescribitur; nisi cum animus fuerit continuo quodam tempore, aut per breviora intervalla, eidem operi instare. Alterantia, ut quandoque ad unam duasve saltem Doses, ita frequenter ad $\frac{3}{4}$ j, $\frac{3}{4}$ j, $\frac{3}{4}$ i ℥, praescribi simul solent. Nota tamen

58 DE PULVERE INTERNO.

α. Constantes heic limites in genere vix dari posse; determinari autem facile in casu singulari ex perspectis Aegri conditionibus, Ingredientium natura, Medici Indicatione, &c. Confer [67. α ad μ. 68. 92. δ.].

β. Maxime quidem in hac Formula curandum esse, ut Quantitas Generalis per pondus Dosis, sine residuo, divisibilis sit, si discretio in Doses certi ponderis a Pharmacopoeo perficienda exigitur (68. γ.).

γ. Quandoque, ubi a minus accurata Generosiorum divisione periculum timendum, consultius esse, ut singulas Doses seorsim adaptare jubeatur Pharmacopoeus: quod uti fiat, postea in Subscriptionem trademus.

115. PROPORTIO Ingredientium mutua, si plura miscentur, determinatur ex Dosi efficace singulorum [66.], ex Dosi Pulveris stabilita [113.], & denique ex Quantitate Generali, quam Medicus praescribere in animo habet [114.]. Ergo

α. De singulis tantum cape, ut quantitates omnium computatae constituent Remedium intento scopo par, cujus Dosis & Quantitas Generalis nec major nec minor sit, quam requiritur.

β. Si Ingredientium Dosis efficax excedit justam Pulveris Dosis [113.]; vel utere regula [ibid. γ.] data; vel additis, quae minore mole

mole agunt, vim illorum auge [80.]: quod in specificè levioribus notandum [III. α. β.].

γ. Si contra Dosis efficaciæ volumen longe minus est commoda Dosi Pulveris (113.); idoneo Constituyente [86. 91.] intermixto in aptam ea molem diffunde: quod in Emeticis, Opiatis, Metallicis, &c. sæpe requiritur.

δ. Dum Liquida adhibes, memento regulæ [III. γ.]

ε. Sacchari quantitas, maxime in diffusioribus Trageis [107. β.], sæpe reliquorum ponderi æqualis, hujusve dupla, imo tripla, præstituitur.

ζ. Ubique tamen, mutationibus Virium aliarumque qualitatum, ex miscela oriundis [94 ad 102.], intentus cave, ne scopo excidas, aut profuturus laedas.

116. SUBSCRIPTIO [59.] exponit Pulveris Praeparationem, Divisionem, & Receptaculum.

117. *Praeparatio* tritu absolvitur, &, si plura ingrediuntur, mixtione. Injungitur autem hisce verbis: *F.* vel *M. F. Pulvis* [59. α. β.]. Additur *Grossus*, aut una voce, *Tragea*, si talis expetitur: si tenuissimus, hoc quoque, aut, loco Pulveris, *Alcohol* adscribitur [107.]. Quandoque insuper monetur, miscelam & tritum
diu,

60 DE PULVERE INTERNO.

diu , citò , aequabiliter , mortario tecto , esse perficiendum , si ita postulat natura materiei. [108.]

118. *Divisio Pulveris in suas Doses si a Pharmacopoeo exigitur ; subjungendum prioribus [117.] : Divide in tot partes aequales.* Nec omissenda quandoque in Drastrictis sollicita monitio , ut partitio fiat exactissima : quin cautiore tum saltem unicam præscribunt Dosem , hancque toties , quot Doses expetunt , singulatim confici jubent , adscribendo : *Fiat idem bis , ter , &c.* [114. γ]. Nullo horum opus est , ubi Dosis pondere haud determinatur [113.] , aut aegro vel adstantibus dimetienda committitur.

119. *Receptaculo alia alio egent : ejus hinc , maxime si curatiore opus , facienda mentio.* Volatilia , aëre liquefcentia , in Vitris servantur. Pulveres in suas Doses divisi Chartulis induntur : alii Capsis , vel , ut vocant , Scatulis. Adscribitur ergo : *D. in Vitro , Chartis , Scatula.* Subjungitur , si Nebula pro Vehiculo erit : *cum Nebula vel Nebulis.*

120. SIGNATURA Titulum ponit Pulveris , tum Dosem , Vehiculum , Tempus ingerendi , Regimen , &c. juxta ea , quae dicta sunt (60. α. β. γ &c.). Ergo

121. *Titulus sit : v. g. Pulvis , vel Pulveres , vel Trogea : addita dein virtute : v. g. Absorbens ,*

DE PULVERE INTERNO. 61

bens, *Pectoralis*, &c. observatis simul cautelis (60. n. 9.).

122. *Dosis* vel committitur aegro dimetienda pondere, mensurave minus exacta (60. n. 113.), scribendo v. g. *Sumatur Drachm. j*, vel *ß*, vel *quantum Digitabulo, Cultri apice, Cochleari, &c. capi potest*. Si vero a Pharmacopoeo jam divisi exhibentur *Pulveres* (118.); sufficit scribere v. g. *Capiatur una Dosis*.

123. *Vehiculo* utimur vario.

α. *Trageis* quandoque nullo opus est, utpotè ex se sat gratis (115. ε.): saepe tamen *Panis Medicatus*, *Saccharatus*, *Biscoctus*, *toftus vulgaris*, *Vino Generoso*, *Rhenano*, *Hispanico*, *Rubro Gallico*, *Hydromelle*, &c. imbutus, cui *justa dein Trageae quantitas* inspergitur, heic usu venit.

β. *Pulveribus* aliis *Nebula* saepe pro *Vehiculo* est; quippe qua *madefacta involutus Pulvis*, vix adfecto *Gustus organo*, per *fauces* labitur. Monetur tum in *Subscriptione Pharmacopoeus*, ut *totidem Nebulas*, quot sunt *Doses*, simul exhibeat (119.); in *Signatura* autem illarum usus exponitur.

γ. *Liquidi* tamen *Vehiculi* crebrior est usus quod *dotibus* (60. λ.) memoratis praeditum requiritur. Unde

1. *Ad Pulveres Alcalinos*, aut ex *Absorbentibus*

62 DE PULVERE INTERNO:

tibus Acidi conflatos, haud adhibe Vehiculum Acidum; ne concitata Effervescentia nauseam parias, aut virtutem destruas (102. *α. β.*). Est tamen, ubi ex composito talia conjunguntur: uti in Antemetico Riveriano.

2. A nimis Pingui abstinence: plerisque enim uti ingratum est, ita & vires saepe Remedii obtundit: quod circa Carnium Juscula notandum.

3. Calidum, tepidum, frigidum, an adhibendum sit Vehiculum, quandoque monere expedit. Pinguiscula actu frigida plurimis nauseosa. Tepida vomituros juvant. Calida Gummosos Pulveres in grumos cogunt; Volatiles dissipant; Ingratioribus magis evolvunt; flatus cient & spasmos Hystericis. Ipsa etiam liquidum natura, receptus utendi modus, & aegri consuetudo, quandoque limites haec figunt.

124. *Tempora* demum, & *Regimen*, circa usum observanda adscribuntur varia, pro Indicationum varietate (60. *κ. μ.*); quibus exponendis haec locus non est (7. *α.*).

125. Usus Pulveris pene universalis est, & evacuandi & alterandi scopo accommodatus. Videndum modo, an Morbi indoles, sedes, symptomata, Aegri temperies, consuetudo, ipsiusque Auxilii indicati natura, isthuc Formulae non repugnent (35. 43 ad 48. 109. 110. 111.). Difficultas aut impotentia deglutiendi in Angina, Ulceribus Faucium, Apoplexia, Epilepsia,

DE PULVERE INTERNO. 63

leptia, Syncope, &c. Pulveris usum ve-
tant.

126. SPECIMINA haec sunt.

*

Pulvis Emeticus pro Adulto nimia cibi co-
pia repleto.

℞. Tart. Emetic. gr. v.

Resin. Jalapp. gr. iij.

Sacch. Albiss. Scrup. j.

M. F. Pulvis.

S. Pulvis Emeticus cum Cerevisia calida su-
mendus pro una Dosi.

*

Purgans pro Adulto.

℞. Resin. Jalapp. gr. x.

Elaeosacch. Foenicul. gr. xxv.

M. terendo diu, F. Pulvis.

S. Pulvis Purgans, pro Dosi, mane cum In-
fuso Caffee sumendus.

*

Alius in Cancro nondum Exulcerato.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 110.

℞. Resin Jalapp. gr. vj.

Diagrydii. gr. vij.

Stibii Diaphoret. non ablut. gr. xxiv.

M. F. Pulvis.

S. Ut prior.

Alius

64 DE PULVERE INTERNO.

*

Alius in Scorbuti initio. Ibid. p. 184.

℞. Tart. Vitriol. non acid.

Crystall. Tartar.

Sal. Polychrest. ana drach. ℥.

M. F. Pulvis.

S. Pulvis Purgans mane ex Sero Lact. hau-
riendus : superbibantur dein Seri Lact.
Unc. xij.

*

Alius Antihelmincticus pro Infante.

Vid. Eund. p. 234.

℞. Aloës gr. iij.

Resin. Jalapp. gr. j.

Vitriol. Mart. gr. ij.

M. F. Pulvis.

S. Mane, jejuno stomacho, pro una dosi su-
matur.

*

Pulvis Resolvens, Antipyreticus, in Peripneu-
monia. Ibid. p. 148.

℞. Flor. Sulphuris drach. ij.

Olibani scrup. j.

Spermat. Ceti drach. ℥.

Stibii Diaphoret. non ablut. drach. j.

M. F. Pulvis, dividendus in xij doses.

S. Sumat unam omni hora cum unc. j. Misturæ
ibid. p. 147. præscriptæ.

Pul-

DE PULVERE INTERNO. 65

*

Pulvis Stimulans & Resolvens. Ibid. p. 43.

℞. Ol. destill. Menth.

Majoran.

Tanacet. ana gutt. vi.

Sacch. alb. siccis. unc. j.

F. s. a. Elaeosaccharum, cui admisce

Rad. Zingib. alb.

Cort. Magellanic. ana unc. ℥.

℞. ut in fronte. Capiat Drach. ℥. ter de die ex
Vino.

*

Tragea Peptica, Ventriculo debili, frigido,
apta.

℞. Specier. Diagalang. unc. ℥.

Rad. Gentianae

Cort. Winteranor.

Myrrh. rubrae ana drach. j.

Confect. Sem. Coriandr.

Rad. Calam. arom. ana drach. iij.

Sacch. albiss. unc. j.

M. F. Pulvis, dandus in Scatula.

℞. Tragea Stomachica : de qua Cochlear. ℥. Pani
biscocto, Vino Hispanico imbuto, insper-
sum capiat post pastum.

*

Pulvis Narcoticus in Peripneumonia.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 145.

E

℞

66 DE PULVERE INTERNO.

℞. *Opii lamellatim tenuiter scissi & lente
exsiccati.* gr. j.

Corall. rubr. gr. xij.

Olibani. gr. vj

M. F. Pulvis tenuis , quavis vespera i-
terandus.

S. *Pulvis Pacans, vesperi ante somnum sumendus.*

*

Pulvis Antacidus.

℞. *Lap. Cancror. ppt.*

Osteocoll.

Cretae

Conch. Ostreor. calcin.

Corall. rubr. ppt. ana drach. ij.

Rad. Zedoar.

Nuc. Myristic. ana drach. iß

M. F. Pulvis tenuissimus , detur in
Scatula.

S. *Pulvis Temperans. Sumatur, quantum apice
cultri capi potest, Acido infestante.*

De

Bolo.

127. **B**OLUS est Medicamentum internum,
molle, cohaerens, Melle paullo spif-
sius , Buccellae quantitate definitum : unde &
Buccella quibusdam audit.

128. MATERIEM ei (127.) praebet, quidquid interno usui aptum, vel ex se, vel permixtione aliorum, consistentiae dictae capax est. Quare huc recipi possunt.

α. Sicca omnia, minore Dosi efficacia, Pulveri constituendo idonea (110. III.). Vocantur haec *Excipienda*, & sola inepta sunt.

β. Mollia, magis minusve spissa: Conservae, Electuaria, Extracta mollia, Rob, Pulpae, Confectiones molles, Balsama densiora, nativa, artefacta, Unguenta potabilia, Syrupi, &c. *Excipientia* haec audiunt; quia prioribus (α.) mista Boli formam (127.) constituunt: quin & eorum aliqua hanc ipsam ex se habent.

γ. Liquida contractiora: uti Balsama liquida, nativa, artefacta, Olea, Spiritus, Tincturae, Essentiae, Elixir, &c. Haec itidem ex se inepta vel *Excipiuntur* aliis, vel haec *Excipiunt* tanquam accessoria.

129. DELECTUM Materiae (128.) limitant sequentia.

α. Laudatur in Bolo maximè Cohaesio non diffluens, Mollities, & Miscela aequabilis.

β. Hinc Sicca (128. α.), aut Liquida (γ.), sola non conveniunt: sed Molle quid (β), glutinantis loco, intercedat oportet.

γ. Mollium etiam (128. β.) pleraque Sicca accessu spissanda sunt, ut Bolum forment.

Nonnulla tamen ex se sola sufficiunt: uti Conservae, Electuaria & Rob, spissiora. Hujusmodi igitur opus in Bolo Simplicie (62.).

δ. Ingredientia omnia ejusmodi sint, ut inter se misceri queant in compositum aequabile.

ε. Acria, Odore vel Sapore molesta, Viscida, heic potius, quam in Pulvere (111.), locum habent; cum magis tegi queant. Unde & Mercurialibus drasticis forma haec commodior.

ζ. Pinguia, Balsama v. g, Unguenta potabilia, Saccharo, aliisve siccis intertritis dividere expedit, ut facilius ingeri solvique in Ventriculo possint.

η. Sales Alcalini fixi & volatiles, aliive cito liquefcentes, in Bolos aliquamdiu conservandos haud recipiantur: deliquio enim justa consistentia, exhalatione virtus, perit.

θ. Ideo nec inter se effervescentia, aut facile fermentantia, huc quadrant, nisi cum ingestio praeparationem statim sequitur.

ι. Ingredientium numerus vix unquam ultra 3 vel 4 augeatur.

130. ORDO, in praescribendis Ingredientibus heic usitator, Excipiens (128. β.) determinatae quantitatis primo ponere loco jubet; dein Excipienda Sicca (ibid. α.); post Liquida (ibid. γ.); tandem, si quod accedit, Excipiens,

CUJUS

ejus quantitas Pharmacopoeo relinquitur determinanda,

131. DOSIS (64.) Boli a Drach. j. ad iß. vel ij. usque extenditur, haud temerè ulterius augenda, nisi cum specificè ponderosiora recipiuntur, aegerye in adsumendo haud difficilis est. Imo vix Drachmâ major fit, si ex levioribus conflatur. Unde, ubi Ingredientium Dosis efficax hos limites excedit, fatius est, massam in plures Bolos dispescere, quam offa grandiore praefocare aegrum. Compendium, uti Pulverem (113. α.), sic & vel magis etiam Bolum commendat. Nimiâ hinc parvitate heic vix peccatur; licet ne Scrupulum quidem superet Buccella.

132. QUANTITAS GENERALIS (64.) saepissimè unam saltem, aut duas, rarò plures, quam tres vel quatuor, Doses (131.) complectitur, nisi cum perbrevis intervallis capi debent. Quum enim a Pharmacopoeo jam partitae exhibeantur; facile vel nimis siccescunt, vel deliquescent, adservatae diutius. Qui ergo Numerum Dosiū Molemque (131.) inter se multiplicat, quantum simul praescribendum sit, novit.

133. PROPORATIO mutua Ingredientium ex varia horum consistentia & efficacia determinatur. Confer (87. 115.). Unde haud eadem obtinet in omnibus.

α. Si Mollia (128. β. 129. γ.), ex se forman-

do Bolo apta, sola recipiuntur, Proportio invenitur ex singulorum Dosi efficace (66.), Dosisque Boli (131.), cognitis. Consistentia enim tum nihil limitat.

β. Ubi Sicca (128. α.) excipi debent, horum pro Dosi Drach. ℥, Scrup. ij, summum Drach. j, capienda. Excipientium verò (128. β.) varietum requiritur Proportio, prout magis minusve spissa fuerint.

Conservae, hunc in finem usitatissimae; Electuaria; Mel; Balsama spissa, & Unguenta, a Scrup. ij. ad Drach. j. iß. sumuntur.

Rob; Pulpae; Confectiones molles, a Drach. ℥. ad j. Scrup. iv.

Syrupi, utpote liquidiores, a Scrup. j. ad Drach. ℥. vel j.

Scilicet, posita Siccorum mole eadem, tanto exigitur ad ea subigenda minor Excipientium quantitas, quo haec sunt liquidiora.

γ. Hinc patet, ubi Siccorum moles minor est, Excipientia spissiora adhiberi commodius; ubi vero major, dilutiora: ne Boli Dosis (131.) justo plus augeatur.

δ. Quodsi prioribus (β.) etiam accedant Liquida (128. γ.), horum vix ultra gutt. j, ij, iij, summum iv, pro singulis Bolis recipitur.

tur. Tum vero minuenda pro rata Excipientium mollium proportio.

ε. Alias &, Siccis Liquidisque quantitate determinata (β. δ.) saltem praestitutis, Excipientium mollium quantitas arbitrio Pharmacopoei relinquitur, scribendo: q. f. (58. 9. 7.). Quae tamen methodus adhiberi nequit, si horum Dosis efficax limitatior est.

ζ. Frequentissimè autem, si Siccorum moles paulldè major est, aut Excipiens Primarium desideratur spissius parciusque; ut ideo dubium sit, an sat mollicula inde Boli consistentia emergere queat; aliùs Secundarii, liquidioris, v. g. Syrupi, q. f. superadditur.

η. Contra, ubi nimia Boli praevideatur mollietas (129. α.), Sacchari, Pulveris Liquirit. & similium adpropriatorum q. f. adjungi solet: quod quidem maximè in Terebinthinaceis sinceris, &c. obtinet.

134. SUBSCRIPTIO ita habet: *M. F. Bolus vel Boli No ij, iij, &c.* Quoad *Divisionem*, eadem nonnunquam heic cautela adhibetur, qualis circa Pulveres (118.), inde repetenda. Aliquando, ornatus aut commodae ingestiois gratia, injungitur simul: *Auri folio*, aut *Nebula obvolvatur*; aut *exhibeatur cum Nebula*. Confer. (119.). *Receptaculum* plerumque est Vasculum fictile porcellanum, aut Charta: cujus tamen commemoratione vix opus.

135. SIGNATURA ex dictis (120 ad 125.) facile intelligitur. Nebulam alii pro *Vehiculo* amant; alii Liquidum, quo Bolum prius dissolvant. Juvat & Liquorem idoneum dare superbibendum, si Boli tardior aut difficilior in Ventriculo metuitur dissolutio: quod circa Terebinthinaea & similia maxime notandum.

136. Usus est, qualis Pulverum (125.); minus tamen frequens: haud enim adeo expedite semper agunt Boli, ac quandoque requiritur (135.). Gratificamur hac forma iis, qui varietate, aut Bolo magis, quam Pulvere, delectantur.

137. SPECIMINA haec sunt.

*

Bolus Emeticus pro Adulto.

℞. *Vitrioli alb.* gr. xxv.

Rob. Juniper. q. f.

M. F. Bolus. Detur cum Nebula.

℞. *Bolus Emeticus, ex pauxillo Cerevisiae aut Infusi Theae viridis hauriendus: post quamlibet vomitionem superbibantur Cyathi aliquot Infusi ejusdem tepidi.*

*

Bolus Purgans in Anxietate Febrili.

Vid. Boerh. Mat. Med. p. 124.

℞. *Electuar. Diaprun. Sylv.* drach. iſ.

Fol. Senn. Pulv. scrup. j.

M. F. Bolus.

*

Bolus Antihystericus.

℞. *Mithridat. Damocr.* drach. j.

Troch. de Myrrh. scrup. ℥.

Ol. Stillat. Succin. gutt. ij.

M. F. Bolus, Auri folio obducendus.

S. *Bolus Pacans cum Aquae Pulegii Cyatho sumendus.*

*

Boli Balsamici.

Vid. Harris de Morb. Infant. Lib. II, Obs. II.

℞. *Terebinth. e Chio* drach ij.

Pulv. Liquirit. q. s.

M. F. Boli No ij.

S. *Boli Nervini, quorum alter mane, alter vesperi, ex Vitello Ovi recentis sumatur, superbibendo singulis Aquae Lact. Alexiter. Unc. ij.*

*

Boli Sialogogi.

Vid. Boerh. Mat. Med. p. 251.

℞. *Conserv. Rosar. rubr.* drach. ℥.

Mercurii dulc. trit. gr. ix.

M. F. Bolus : cui similes duo alii, seorsim confecti, exhibeantur cum totidem Nebulis.

S. *Boli Aperientes, quorum unum singulis quadratoriis capiat aeger, corpore prius Ptisana adpropriata bene impleto.*

Boli Adstringentes

℞. *Rob Cornor.* drach. iij.!

Extract. Tormentill. drach. j.

Boli Armen. laevig. scrup. ij.

Lap. Haemat. ppt. drach. ℥.

Syr. Myrtin. q. s.

M. F. Boli No iv.

S. *Boli Adstringentes.* Capiat omni trihorio
unum ex tantillo *Vini rubri, austeriuscali.*

De

Electuario.

138 **E**LECTUARIUM, rarius *Mistura*, frequen-
tius ab ingredientibus *Conditis Condi-*
tum, ab *Opio Opiata*, dictum, est Medicamen-
tum internum, Bolo (127.) simile, paullo tamen
mollius, & pluribus unâ *Dosibus*, a *Pharma-*
copoeo non dividendis, praescriptum.

139. *MATERIEM* agnoscit eandem, quam *Bo-*
lus (128.). *Accedunt* saltem *Conditurae*; ut-
pote quae frequentius ad *Electuaria* recipiun-
tur.

140. DELECTUS quoque idem fere, qui (129.), haec tamen peculiariora sibi vendicat.

α. Odore, Sapore, Colore, injucunda magis heic vitanda, ob usum crebriorem.

β. Deliquescentia, Exhalantia, Putrescentia, Effervescentia, facile Fermentantia, aut Acescentia, tanto minus conveniunt, quo & molities heic major & adservatio longior requiritur.

γ. Ob easdem rationes miscela etiam exigitur accuratissima, tritu Pulverum exactiore, subactione Pinguium, Resinosorum, Balsamicorum, per Vitellum Ovi, &c. perficienda; ne mora secedant.

δ. Hinc &, si specificè graviora recipiuntur, paullo spissior consistentia ex usu est.

ε. Draffica quoque, maximè Metallica & Mercurialia, ideo absint; ne vel mistione minus aequabili, vel secessu per moram, vel minus curiosa Dosium partitione, quae heic plerumque aegris vel adstantibus committitur, periculum inferatur.

ζ. Nūmerus Ingredientium paullò quidem major, quam in Bolo (129. ε.), ferri potest: ne tamen nimius sit (29.).

η. Auri Argentive folia, ornatus ergo, quandoque intermiscantur; quibus, qui volet, utatur, memor interim regulae (85. ε.).

141. ORDO, vix alius, quam in Bolo (130.)
Mollia pondere determinata primo ponit loco,
tum Sicca, Liquida dein, tandemque ea, quo-
rum saltem quantitas sufficiens praescribitur.
Sponte hinc patet, Mollium si nullum pondere
determinato accedat, Siccis primum deberi lo-
cum.

142. DOSIS, haud temerè Bolo major (131.)
constituenda, rarius pondere definitur, ut plu-
rimum mole, v. g. ad Nucis Avellanae, Ju-
glandis, Moschatae, Castaneae, magnitudinem,
aut quantum Cochleari, vel Cultri apice, capi
potest, &c. Quandoque saltem totum portio-
nibus aliquot, v. g. 3. 4. 5. &c. per interval-
la certa ingerendum jubetur. Tum tamen ca-
vendum itidem, ne portio quaeque Buccellam
excedat.

143. QUANTITAS GENERALIS vix minor Un-
ciâ praescribitur, nec facile Unciis iv vel v
major: prout usum magis minusve frequentem
aut diuturnum postulat Indicatio. Moles gran-
dior, diutius adservata, saepe vel nimium spis-
fescit, vel liquefcit, aliove modo corrup-
pitur.

144. PROPORTIO Ingredientium, ob mollio-
rem Electuarii, quam Boli, consistentiam (138.),
paullò alia, quam (133.), sequentibus limi-
tatur.

«. Prout Excipientium (128. β.) varia est

CON

consistentia, ita eorum plus minusve ad eandem Siccorum (128. α .) quantitatem excipiendam requiritur. Hinc, posita Siccorum v. g. Drach. j., si Excipientia sunt spissiora, uti Conservae, Electuaria Officin. &c, opus erit horum Uncia j: si minus spissa, v. g. Rob, Pulpa, Mel, Confectio mollis, &c, drach. iij: si liquidiora, ut Syrupi, Drach. ij sufficient. Confer (133. β .)

β . Ubi ergo variae consistentiae recipiuntur Excipientia, facile ex modo dictis (α .) determinatur cujuslibet Proportio. Tum vero usitatissimum est, Spissiorum saltem definita quantitate, Liquidiorum modò q. s. subjungere; juxta (133. ζ .)

γ . Liquidorum meraciorum (128. γ .), si adduntur, Proportio intelligitur ex dictis (133. δ .), collatis ad Electuarii praescribendi Dosis & Quantitatem Generalem (142. 143.). Excipientium tunc moles pro rata imminui, aut Siccorum augeri debet.

δ . Auri Argentive folia No j. vel ij. sufficiunt pro totius massae quantitate (143.).

ϵ . Quandoque solito mollius mavult aeger Electuarium; ut commodius dilui ingerique possit. Obtinetur id facile aucta praeprimis Liquidiorum Excipientium quantitate (α . β .), monitoque Pharmacopoeo in Subscriptione, si huic illorum quantitas determinanda relinquitur.

ζ. Caeterum heic quoque locum habent dicta (133. γ. ε. ζ. η.), quae inde repetantur.

145. SUBSCRIPTIO injungit simpliciter : *M.* vel *M. F. Electuarium*, vel, si Condita accedunt, *Conditum* (138. 139.). Additur (*molle*), si tale expetitur (144. ε.). Vas fictile, album, *Receptaculi* loco servit, quod adponi, si libuerit, potest.

146. SIGNATURA ex (135. 138. 142.) sponte patet. Nonnunquam saltem heic monendum, ut ante usum agitetur massa; maximè, si specificè ponderosiora, aut facile a se mutuo secedentia, ingrediantur.

147. USUS idem est, qui Boli (136.), Hystericis insuper grandiore dulcium mole nonnunquam minus aptus.

148. SPECIMINA haec sunt.

*

Electuarium Antihelminthicum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 230.

℞. *Sem. Absinth. vulg.*

Santonie.

Tanacet. ana drach. ij.

Mellis unc. ij.

M.

S. Sumat Drach. ij omni mane.

Aliud

*

Aliud purgans Antiphlogisticum. Ibid. p. 86.

℞. *Tamarind. elect. Pulp.* unc. ij

Crystall. Tartar. minutim pulver.
drach. ij

M.

S. *Capiat omni $\frac{1}{2}$ horae Drach. j., donec com-
mode purgetur.*

*

Aliud Stipticum, incrassans.

℞. *Conserv. Ros. Rubr.* unc. ij.

Mirae Cydonior. unc. j

Flor. Granat. drach. i℥

Boli Armen. laevig. drach. ij.

Lap. Haematit. ppt. drach. j.

Syr. Myrtin. q. s.

M. F. Conditum. D. ad fictile album.

S. *Conditum Adstringens, de quo ter vel qua-
ter de die ad Castaneae magnitudinem ca-
piatur.*

*

Excitans in Febrili Languore. Ibid. p. 119.

℞. *Confect. Alkerm.* drach. j.

Zingib. condit. drach. vj.

Rad. Contrayerv.

Serpentar. Virgin. ana drach. j.

Syrup. V. Radic. Aperient. q. s.

Ut F. Conditum.

S. *Capiat Drach. ℥. omni quadrihorio.*

Cont

DE ELECTUARIO.

*

Opiata Aphrodisiaca.

℞. *Electuar. de Satyrio* unc. i℥.
Theriac. Andromach. drach. vj.
Confect. Sem. Erucae. drach. iij.
Troch. de Viperis.
Borac. Venet. ana drach. ij.
Essent. Ambari liquid. gutt. xxx.
Syrup. Condit. Zingiber. q. l.

*opiata 95 in
 iunctur Simplicia.*

M. F. Opiata.

℞. *Opiata Roborans. Capiatur Cochleare ℞.*
pro necessitate.

*

Electuarium Antifebrile.

℞. *Cort. Peruvian. opt.* unc. ℥.
Sal. Polychrest. drach. ij.
Syr. V. Rad. Aperient. q. s.

M. F. Electuarium.

℞. *Sumatur, tempore Apyrexias, omni bibo-
 rio octava pars totius, ex Vino.*

*

Aliud Aperiens & Detergens in Peripneu-
 monia Suppurata. Vide l. c. p. 145.

℞. *Myrrhae.*
Olibani. ana drach. j.
Mellis albi. unc. ij.

M. f. a.

℞. *Sumat drach. j. omni hora.*

De

Eclegmate.

149. **E**CLEGMA, *Linctus*, *Looh*, vocatur Medicamentum internum, Ele-
ctuario (138.) liquidius, crassioris instar Syrupi
lentè diffluens, ex mollioribus compositum,
quod per vices linctum, ore detentum, sensim
liquefcens, deglutitur.

150. MATERIES eadem fere est, quae Ele-
ctuarii (139.), vel Boli (128.). Accedunt in-
super Looh Officinalia, Olea pressa blandiora,
Mucilagines, Vitelli Ovorum, quandoque &
Aquae stillatitiae.

151. DELECTUS interim notare jubet

α. Tenerrima requiri, aut facile liquefcencia,
si quae ingrediuntur, sicca vel solida (128. α.);
ne apta Linctui mollities (149.) pervertatur:
saepissime hinc abesse penitus.

β. Ideo & rarius huc recipi Conservas &
Condita: trajectu tamen per Setaceum aptari
posse delicatoribus.

γ. Draffica vix tuto ingredi; cum & facilior
secessus, & Dosis Linctus ad stateram haud e-
xacta, nihil promittant certi. Verum nec sco-
pus talia heic exigit.

δ. Acria, odore & sapore ingrata, si uspiam, heic vetari; cum lenta Linctûs deglutitio, isthaec evolvens magis, usum reddat molestissimum.

ε. Pinguia, Mucilaginosâ, ut frequenter heic adhibentur, ita cavendum, ne rancida sint, aliove modo corrupta: quod facile evenit Officinalibus diu adservatis.

ζ. Vitellum Ovi subigendis Oleosis adprime convenire: cui proximum Saccharum, Mel, & ex his confecta.

η. Numerum Ingredientium esse, qualem Boli (129. ι.).

152. ORDO in praescribenda Materie vix datur ullus constans. Quae subigendis difficulter solubilibus (151. ζ.) serviunt, his proximè adjungito, caeterum observans regulas (57. β. γ. ε.).

153. Dosis rarius pondere praestituitur: nec tunc Unc. β. excedit. Usitator est vulgaris vel parvi Cochlearis mensura, aut quantum Baculo Liquiritiae capi potest.

154. QUANTITAS GENERALIS, eadem fere, quae Electuarii (132.), vix unquam Unc. vj superat; nisi cum usus frequentissime repetendus: sat celerem facit consumptionem. Saccharatorum facilis fermentatio, Pinguium & Mucilaginosorum corruptio, calida praeprimis tempe-
state

state majorem molem simul praescribere vetant.

155. PROPORTIO maximè ex cognita Ingredientium ipsiusque Eclegmatis (149.) consistèntia definitur. Hinc

α. Ex Looh Officinalibus, Melle, Cremore Lactis, Vitellis, Confectionibus mollibus, Syrupis, & quae ad horum lentorem accedunt, Mucilagibus, Oleis pressis, blandis, & similibus, quacunque fere proportione junctis, Linctus exsurgit. Virtus tum medicata singulorum, Pretium, & alia (66. α ad π.) limites figunt. Saponum modo satis fit ad subigenda Pinguia (151. ζ.). Vitelli fere subtripulum, Mellis aut Sacchari plus requiritur.

β. Conservae, Electuaria, Pulpae, triplum vel quadruplum diluentis Syrupi fere exigunt: Sicca octuplum. Unde utrorumque simul ingredientium proportio patet. Ubi autem Setaceo arcentur partes solidae de Siccis aut Conservis (151. β.), major eorum quantitas recipi potest.

γ. Olea stillatitia, Balsama liquida, Elixir, Essentiae, Tincturae, Spiritus, & similia efficaciora, Dosi restrictiore, ut in Electuariis (144. γ.), accedunt, vix ideo mutata reliquorum proportione.

δ. Aquae stillatitiae, cum nimia metuitur crassities, addenda quantitas Pharmacopoei re-

linquitur arbitrio : quo fine frequentius etiam Syrupi q. s. adhibetur. Dilutior consistentia Sacchari q. s. cogi potest.

ε. Haud tamen adeo proprius est Linctui consistentiae gradus (149.), quin saepiuscule ultra vel citra excedatur : ut hinc nec proportionum leges modò exhibitae inviolabiles sint. Metus divortii Pinguium paullo majorem quandoque suadet crassitiem.

156. SUBSCRIPTIO jubet : *M. F. Linctus*, Trajectu per Setaceum si opus, is ante injungitur. Cum difficulter miscibilia accedunt, exactior commendanda subactio. Fictile pro *Receptaculo* est : quod addi potest. Baculus Liquiritiae, rasus, altero extremo contusus, quandoque Dosis veluti determinat, de quo in Eclegma intincto lingitur. Subjungitur ergo : *Detur ad Fictile cum Bacillo Liquiritiae*.

157. SIGNATURA, praeter communia, quae ex (120. 121. 122. 146.) patent, injungit saltem, assiduo, vel certis temporum intervallis, portionem (153.) ore continendam esse ; ut lente liquefcens deglutiatur. Si per moram divortii metus est, agitatio ante usum instituenda praecipitur.

158. USUS in morbis tantum, internas Oris partes, Fauces, Oesophagum, Laryngem, Tracheam, Bronchia, infestantibus, viget : frequens hinc est in Aphthis, Tussi, Peripneumonia

nia, Phthisi, &c. scopo emolliendi, demulcendi, adstringendi, &c; rarior in aliis.

159. SPECIMINA sunt.

*

Linctus ad Sputa suppressa in Peripneumonia.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 148.

℞. *Olei Amygdal. dulc. recens press.*
unc. iſſ.

Syrupi Violar.

Mell. Virgin.

Vitell. Ovi recent. ana unc. ſ.

M. accuratè.

S. *Lingat Unc. ſ. omni horâ, donec Sputa redeant.*

*

Alius ad partes Aphthis delapsis excoriatas.

Ibid. p. 170.

℞. *Syrup. Papav. alb.*

Cremor Lact. dulc. ana unc. ij.

Vitell. Ovorum No ij.

Aq. stillat. Rosar. unc. ij,

M.

S. *Hujus pauxillum ore assiduo contineat.*

*

Alius Tussim leniens.

℞. *Loob soni* & *expert.*

Syr. Diacod.

Mucilag. Rad. Altheae Aq. Rosar. extract. ana unc. j.

Spermat. Cet. Vit. Ovi solut. drach. 'j.

Sacch. crystall. q. s.

M. F. Linctus. Detur in Fictili cum
Baculo Liquiritiae.

S. *Lambat saepius, cum Tussis urget.*

*

Alius Incrassans Sydenhami,

℞. *Conserv. Ros. rubr.*

Syr. Violar.

de Meconio ana unc. j.

Sem. Papav. alb. drach. iij.

Contusis simul, & per Setaceum tra-
jectis, adde

Ol. Nuc. Moschat. express. gr. vj.

F. Eclegma.

S. *Ut supra.*

De

Pilulis.

160. **P**ILULA, alias *Catapodium*, est Medica-
mentum internum, siccum, pressu
tamen

tamen sequax , ex materie cohaerente in globuli formam coactum.

161. MATERIEM exhibet, quidquid, interno usu probatum, vel ex se, vel mistu aliorum, in justam Pilulae consistentiam (160.) denseri aptum est. Quare generatim eadem, quae (110.) enumerata sunt, heic adhibentur.

162. DELECTUM tamen diversum ordinant cohaesio heic requisita, Dosis parvitas, & forma minus evoluta. Hinc

α. Ingredientium alia vocantur *Excipientia*, alia *Excipienda*. Confer (86. 128.). Haec enim, utpote primaria, saepissime ejusmodi sunt, ut sola, sine addito, in Pilulam (160.) apte cogi vix queant.

β. *Excipienda* sunt vel (1.) Sicca Cohaerentia: uti Gummi, Gummi-resinae, Resinae, Extracta solida, Succi densi, Massae pilulares, Officinales, Saponis solidi, Trochisci efficaciores, &c. Vel (2.) Sicca Pulverulenta, ex quovis Regno petita.

γ. Haec inter tamen & aptissima sunt & utilitissima priora (β. 1.). Posteriorum (β. 2.) ea praecipue, quae specificè graviora & minuta Dosi efficacia sunt, adhibentur, exclusis Pulveribus levibus, macilentis, haud facile cohaerentibus, majore saltem mole actuosis, minus subtilibus.

δ. Massae autem Pilulares Officinarum, exceptis paucis, quae concinniores & frequentius in usu sunt, rectius omittuntur; cum diutius adservatae plerumque vel arescant nimis, vel alio modo corrumpantur.

ε. Salibus etiam vel cito liquefcentibus, vel exhalantibus, non adeo locus heic est; quamvis restrictior tamen quantitas, aliis subacta, ferri possit.

ζ. At Generosiora quaecunque, Acrida, Mercurialia, Metallica, & similia, aptissime hac forma exhibentur.

η. Quin & sapore aut odore molestissima huc recipiuntur: neque enim his tegendis accommodatior alia est Formula.

θ. *Excipientium* (α.) loco serviunt vel (1.) Spissiora: ut Mel, Terebinthina, Extracta mollia, Electuaria rarissime, Mica Panis recentis, quae huc referri potest, & ejusmodi alia. Vel (2.) Minus Spissa: ut Confectiones molles, Syrupi, Vitellus Ovi, Balsama similia, Mucilagines, &c. Vel (3.) Liquidiora: ut Essentiae, Elixir, Extracta Essentialia, Tincturae, Spiritus fermentati, Olea Aromatica, &c.

ι. Haud tamen Excipientium quaevis (θ.) quibusvis Excipiendis (β.) quadrant. Sicca tenacia (β. 1.), praecipue Resinosa, Liquidioribus (θ. 3.), tum & Vitello Ovi, & Balsamis

mis (9. 2.), aut Terebinthina (9. 1.), gaudent. Sicca Pulverulenta (β. 2.) glutinantibus (9. 1. 2.) egent.

κ. Quandoque vel omnia vel aliqua Excipienda (α.) ex classe Excipientium (9.) feliguntur, magis minusve spissa. Excipientium tunc vices implent sicca, pulverulenta, bibula: uti Farinae, Pulvis Liquiritiae, & similia.

λ. Ingredientium numerus est, qualis in Bolo (129. ι.), si massa minor praestituitur; si major, qualis in Electuario (140. ζ.).

163 ORDO (57.), vix constans, Excipienda tamen (162. β. κ.) plerumque jubet praemittere juxta speciei similitudinem & singulorum quantitatem (57. β. γ.) digesta, subjunctis dein Excipientibus (162. 9. κ.), horumque illis loco ultimo, quae non definita quantitate praescribuntur (57. ε.). Ubi Partes Compositionis (74.) obtinent, regulam (57. δ.) sequimur: quod in Purgantibus saepe usu venit.

164. MOLES cujusvis Pilulae, hodie, quam olim, minor, haud tamen ubivis eadem, aliis Aegris, Medicis, Nationibus, alia arridet. Major est, si massae granis VIII vel X constat, Anglis tamen & Gallis usitatissima, imo vel hac quoque grandior. Mediocre dant grana ij ad v, quae inter Belgas ferè recepta est. Minimam grani j Germani amant, quorum nonnullis haec etiam, major visa, nonnisi in ii, iij,

vel iv, discerpta Pilulas demum placet. Notet heic Tyro

α. Specificae gravitatis Ingredientium differentiam ex eodem massae pondere Pilulam alias maximae, alias minimae, molis dare posse: ut ideo illius ratio omnino habenda sit.

β. Parvitati favere faciliorem in Ventriculo dissolutionem, hinc promptiorem actionem; quum magis aucta detur superficies.

γ. Molem contra grandiore, diutius adservatam, eadem de causa, haud adeo cito exarescere, durari, exhalando vim perdere.

δ. Scopum igitur suum, materiae naturam, massae Quantitatem Generalem, Dosis molem, &c. dum inter se comparat Medicus, Aegro locoque simul se accommodans, (30. 43.), facile heic legem sibi statuit.

165. Dosis quò minor, eò ferè gratior, modò efficax sit; ut ideo defectu peccari heic vix queat. Scrup. j. ad Drach. β. commodè ingeritur simul. Ad Scrup. ij. vel Drach. j. raro adscenditur, nisi Indicatione urgente, Materie specificè graviore, Aegro facili. Caeterum

α. Alterantia, lentè actura, sensim in sanguinem insinuanda, aegrè solubilia, minuta potius quantitate crebrius iteratâ, quam grandiore simul, prudenter dederis.

β. Sialogoga Mercurialia, Purgantia draastica,
&

& similia, tutius itidem partita in minores Dosi efficace ingeruntur; nisi cum Indicatio exigit, conatu validiore morbum adgredi, nec alia repugnant. Confer. (21. 66. γ . 67. ϵ .)

γ . Ubi absque insigni motu, aut per Epicrasin, purgandum, ex usu est, Dosis efficaci partem tertiam vel quartam exhibere vesperi, reliquum proximo manè.

δ . Numerus Pilularum pro Dosi definitur facile ex quantitate Dosis hætenus exposita, per pondus Pilulae desideratum (164.) divisa.

ϵ . Sunt, qui, superstitione a Medicis etiam introducta moti, Numerum Pilularum, maxime Purgantium, parem pro Dosi horrent. His gratificari parvae molis est.

166. QUANTITAS GENERALIS heic, si uspiam, laxissima est, nec nisi in casu singulari determinanda ex pondere & numero Dosi (165.), quas Indicatio rite deducta, collata ad varias Aegri conditiones, & Ingredientium naturam, simul praestituendas jubet. Repetantur dicta (67. 92.). Evacuantia ad unam saepe, aut duas, tresve, Doses saltem praescribuntur: Alterantia quandoque ad totidem Uncias. Memor heic itidem sis regulae (114. β). Quin &, quae proxime sequitur (γ .), nonnunquam hac in Formula conducet,

167. PROPORTIO mutua Ingredientium facile invenitur per sequentia.

α. Excipienda (162. β. 2.), utpote primaria, suis capiuntur Dosibus efficacibus, Indicationi adpropriatis, (66. 67. 87 ad 91. 165. 166.), tanquam si sola forent exhibenda.

β. His (α), si fuerint Sicca Tenacia (162. β. 1.), tantillum quia sufficit Excipientis (162. 9.), id q. s. saltem adscribitur; imò quandoque penitus omittitur, tam delectu, quam mole ejus, si opus est, Pharmacopoei dexteritati commissis.

γ. Si vero Excipienda Sicca Pulverulenta sunt (162. β. 2.), varia requiritur Excipientis quantitas pro varia hujus consistentia (162. 9.). In genere tanto plus, quo id ex se spissius est. Unde tum speciatim

Posita Excipiendorum	Unc. j.
Excipientis	{ Spissi (162. 9. 1.) Drach. v. ad vj.
	{ Minus spissi (ibid. 2.) Drach. iij. ad iv.
	{ Liquidioris (ibid. 3.) Drach. ij. ad iij.

opus est, ut obtineatur justa Pilulae spissitudo (160.). Quandoque tamen & heic, ut ante (β.), determinatio quantitatis arbitrio Pharmacopoei relinquatur.

δ. Scitur hinc facile Proportio necessaria, cum Excipientia plura diversae consistentiae, aut Ex-
ci-

icipienda utriusque classis (162. β . I. 2.), simul adhibentur.

ε. Excipienda (162. α .) Pilulâ liquidiora subiguntur Pulveris adpropriati q. s. : licet vel hujus etiam Proportio ex regula (γ .) intelligatur.

ζ. Si Excipientium quantitates determinaturus anceps metuis, ne justo nimiae aut parciores sint, cape proxime tam parum, ut non sufficere certo scias, ac secundarii Excipientis q. s. subjunge!

η. Pateat hinc, quantae necessitatis sit Regula (35.). Quin & gravitatis specificae variorum cognitio heic adprime utilis est; quum multa iade proportionis discrepantia oriatur.

θ. Caeterum memento (86. 88. γ .); ut Excipientium, si qua virtus est vel adjuvans vel deprimens actionem Excipiendorum, eam in Dosi determinanda simul computes, aut Excipiendorum quantitatem pro rata modereris. Confer supra (α .).

168. SUBSCRIPTIO est: *M. F. Pilulae*. Additur semper vel numerus omnium: v. g. *No. j, ij, iij*, & sic porro: vel, praecipue si grandior est massa, quotnam ex certo hujus pondere formari debeant: v. g. *Ex Scrupulo No v. vij, &c*: vel denique quanti ponderis exigatur quaelibet: v. g. *Singulae gr. ij. iij. iv. &c.*
Sub-

Subjungitur quandoque *Involucrum*, si peculiare expetitur: Pulvis nempe quidam subtilis, ut Glycyrrhizae, Cinnamom. Lap. Cancr. Chinae, &c; quo obvolvendae jubentur, ne inter se cohaerescant. Vel adscribitur: *Auri* aut *Argentii foliis obducantur*: quod tanto heic magis ferri potest, quia & colores corrigit, & sapes odoresque, saepe injucundissimos, compescit, & consistentiam a diffluxu, duritie nimia, aut colapsu in pulverem, defendit; quamvis interim mora longiore fucus fordeat. Charta pauciorum, Scatula plurium *Receptaculum* est.

169. SIGNATURA, post *Titulum*, ex nomine & virtute compositum (60. γ.), *Dosin* (165.) determinat Pilularum Numero (ibid. δ. ε.); nisi cum omnes una vice capiendae sunt. *Tempus* & *Regimen* limitat Indicatio: ubi cavendum, ne Doses Generosiorum, juxta (165. β.) partitae, altera alteri citius superingerantur, quam de prioris effectu aliquid statui queat; cum tardior Pilulae dissolutio actionem saepe minus expeditam reddat. *Vehiculo* alii nullo utuntur: alii solido vel spisso, Nebula v. g, Passula majore, Pruno cocto, Gelatina vel Rob gratiore, & similibus: alii liquido, quod frigidum ferè aptius est; quum calido emollita materies & gustum magis adficiat, & colliquescens faucibus quandoque adhaerescat incommodè. Liquore etiam superbibendo nonnunquam opus; tum ut abstergeantur saporis ingrati reliquiae; tum
ut

ut solutio & actio promoveatur. Confer. (60. λ. 123. β. γ. 135.).

170. Usus aequè ferè universalis est, ac Pulverum (125.), Evacuationi pariter ac Alterationi, maximè tamen in Chronicis, conveniens. In Acutis rarius, nisi Narcotica, Emetica, & similia, hac forma dari solent. Ingratissimis commodò ingerendis aptissima Pilula. Sunt tamen &, quibus minus placet: his ergo alia forma consulendum (43.). Infantibus malè offertur; quia mandunt. Temperiei siccae minus convenit (47.): quod tamen liquido idoneo, ante vel post exhibito, corrigi potest. Difficultas aut impotentia deglutiendi magis etiam Pilulae, quam Pulveris (125.), usui obstat. Promptissimae tandem actionis necessitas eam quoque excludit (169).

171. SPECIMINA haec sunt.

*

Pilulae Emeticae in Febre Intermittente.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 131.

℞. Tart. Emetic. gr. v.

Micae Panis q. s.

Ut F. Pil. No. v.

S. Pilulae Emeticae pro una Dosi, cum Cerevisia calida capiendae.

Pilulae

*

Pilulae Purgantes in simili casu.

℞. *M*Pilul. *Ruffi* scrup. j.
Resin. Jalapp. gr. iv.
Sal. Absynth. gr. ij.
Elix. Propriet. f. acido. q. f.

M. F. Pilulae No. ix.

S. *Pilulae Purgantes, die intermissionis, mane, pro Dosi capiendae.*

*

Purgantes in Scorbuti principio.

H. Boerh. l. c. p. 184.

℞. *Pil. Coch. Maj.* drach. j.

F. Pilulae No. XXI.

S. *Capiat duas vesperi ante somnum, mane quinque ante jentaculum.*

*

Adstringentes in Fibra laxa, ad similitudinem Ibid. p. 8.

℞. *Extract. Tormentill.* drach. j.
Bistortae.

Pulv. Cort. Granator. ana drach. ℥.

Lap. Haematit. ppt. scrup. j.

Syr. Myrtin. q. f.

M. F. Pilulae singulae gr. ij.

S. *Pilulae Roborantes. Capiat Aeger unam ter, quater, de die, ex Unc. j. Infusi, Decocti, vel Vini Medicati, Ibid. p. 5 ad 7. descriptorum.*

Pilulae

*

Pilulae Resolventes, Stimulantes, in Mor-
bis a Glutinoso Spontaneo.

℞. Sapon. Alcalici, vel Starkejani dicti
drach. iſſ.

Extract. Centaur. min.

Gumm. Galban. ana drach. j.

Sagapen. scrup. ij.

Ol. Stillat. Absynth. gutt. xij.

Cort. Winteran. subtil. pulveris. q. ſ.

Ut F. Pilulae ex Scrup. j. No. x, deau-
randae.

S. Ut in fronte. Capiat Aeger ij. ter vel qua-
ter de die ex Vino.

*

Pilulae Balsamicae in Gonorrhoea Venerea.

Ibid. p. 247.

℞. Terebinth. vulg. unc. j.

Rhei-barb. unc. ſſ.

Glycyrrhiz. ficc. q. ſ.

Ut F. Pilulae, singulae Gr. iv.

S. Capiat unam omni horâ.

*

Pilulae Narcoticae. Ibid. p. 62.

℞. Opii purissimi. gr. ij.

F. Pilulae No. iij.

S. Detur una pro Dosi, repetendo post horam,
si prior nihil effecit, sic & tertio.

G

De

Trochiscis Internis.

172. **T**ROCHISCUS, *Pastillus*, est Pilula (160.) non globosa, quae non integra, sed, instar Eclegmatis (149.), sensim in ore dissoluta, deglutitur: ut hinc *Eclegma solidum* ferè dixeris.

173. *Officinalem* verò a *Magistrali* heic omnino distinguere juvat (6.): nam, licet forma utrobique conveniat, usus tamen saepe diversus est; cum prior, conservationi ingredientium magis dicatus, compluribus aliis Formulis frequenter accommodetur.

174. MATERIES in genere est *Excipienda* vel *Excipiens* (128. a. β.):

a. *Excipienda* sunt vel (1.) Sicca Macilenta. Vel (2.) Sicca Tenacia (vide 162. β.). Vel (3.) Mollia: ut Pulpae, Electuaria, &c. Vel (4.) Liquida Diffusiora: ut Decocta, Infusa, & similia: aut Contractiora: ut Olea Aromatica, &c.

β. *Excipientium* loco serviunt vel (1.) Liquida minus tenacia: ut Aquae stillatit. Vina, Spiritus Vini, Succo, Decocta, Infusa Vegetantium. Vel (2.) Viscida: ut Albumen Ovi, Mucilagines, Syrupi, Balsama, Mel, Pulpae:

&c.

DE TROCHISCIS INTERNIS. 99

&c. Vel (3.) Sicca Glutinantia : ut Gummi, Extracta solida, Succi denfi, &c. Vel (4.) Sicca Macilenta : ut Farinae Orobi, Lupinorum, & similia.

175. DELECTU tamen heic opus ; cum omnia omnibus haud promiscuè quadrent. Ergo

α. Excipienda (174. α. 1.) egent plerumque Excipientibus (β. 2.).

β. Excipiendis (ibid. α. 2.) sufficiunt Excipientia (β. 1.) apte selecta.

γ. Excipienda (ibid. α. 3.) requirunt Excipientia (β. 4.).

δ. Excipienda (ibid. α. 4.) gaudent Excipientibus (β. 3.).

ε. Facile hinc intelligitur, cum Excipienda variae consistentiae simul recipiuntur, an & cujus generis Excipientibus opus sit ; tum quod aliquando nullum requiratur.

ζ. Caeterum Sapore & Odore injucunda heic vitanda, aut saltem parcius immiscenda, ob (151. δ. 172.).

η. Generosiora itidem, aut valde Acria, scopus hinc & usus ferè excludit.

θ. Salibus eadem de causa, tum & ob facile deliquium, Saporemque ingratum, vix adeo locus heic conceditur.

100 DE TROCHISCIS INTERNIS.

i. Sacchari contra frequens usus est, quò Saporis gratia, facilius in ore dissolutio, & amplior reliquorum diffusio obtineatur. Postremo sine & Amylum saepe adhibetur.

ii. Valdè tenacia pro Infantibus ne praescribito! Mansa enim dentes conglutinando molestiam creant.

iii. Numerus Ingredientium haud major sit, quam in Electuario (140. §.).

iiii. Si Trochisci Officinales prostant scopo apti, his potius utendum (29. 37.).

176. ORDO heic idem obtinet, qui in Pilulis (163.).

177. MOLES Trochisci, olim a Drach. j ad iij. usque extensa, hodie a gr. vi. vix ultra Scrup. ss. augetur; imò quandoque gr. ij. vel iij. tantum aequat, si Suaveolentiae Spiritus dicatur. Saepissimè autem pondere non determinatur, sed saltem Pisi, Lupini, &c. magnitudine. Neque hinc periculi metus est in Magistrali (172. 173. 175. n.).

178. FIGURA est plana orbiculata, trigona, cressulata, rhomboides, cylindrica, aut quaevis alia, cujus, aequae ac signi imprimendi, selectio Pharmacopoei arbitrio facile relinquatur.

179. Dosis saltem numero determinatur, pro mole Trochiscorum majore vel minore (177.),
&

DE TROCHISCIS INTERNIS. 101

& Ingredientium natura , vario. No j. ij. iij , vel aliquot simul in ore volutandi jubentur. Cum Draastica , quod rarissimum est (175. η.) , ingrediuntur , Opium v. gr. , ex pondere cujuslibet Trochisci cognito numerus accurate determinari debet , juxta Draistici ingredientis notam proportionem.

180. QUANTITAS GENERALIS Uncia j. vel iß. vix inferior praestituitur ; quum parcior massa Pharmacopoeo incommodet. Si tamen solis uteris Officinalibus (175. μ.) , non est , cur limiti huic te adstringas , praescripturus tunc saltem , quantum scopo sufficit (67. 68.).

181. PROPORTIO Excipientium ad Excipienda , uti varia est , pro varia utrorumque consistencia , ita vix accuratè determinari in omni casu valet. Unde , cum Ingredientia generosiora heic locum non habeant (175. η.) , tutò arbitrio Pharmacopoei relinquitur (58. §. 7.). In genere tamen sequentia notasse ex usu erit.

α. Pondus specificum in Siccis Macilentis (174. α. 1.) majus vel minus insignem facit differentiam quantitatis necessariae Excipientium.

β. Manente Excipiendo eodem , tanto minor requiritur Excipientis quantitas , quo hoc spissius est.

γ. Hinc ad Siccorum Macilentorum (174. α. 1.)

102 DE TROCHISCIS INTERNIS.

mediae gravitatis , part. iij. Excipientium (β . 1.) fere requiruntur part. ij. Excipientium vero (β . 2.) , pro diversa consistentia , part. iv. ad vi.

Ad Siccorum similium , levissimorum , part. iij. Excipientium (β . 1.) part. iv. Excipientium (β . 2.) part. vi ad ix.

Ad Siccorum Tenacium (174. α . 2.) part. iij. sufficit Excipientium (β . 1.) pars j.

Ad Mollium Excipiendorum (174. α . 3.) part. iij. opus est Excipientium Siccorum (β . 4.) part. ij.

Ad Liquidorum (174. α . 4.) part. iij. Excipientium Siccorum (β . 3.) part. ix.

δ . Saccharum saepe additur pondere reliquorum aequali , duplo , triplo , quadruplo , & ultra : prout conditiones (175. ι .) requirunt. Idem de Amylo obtinet.

182. SUBSCRIPTIO est. *M. F. l. a. Trochisci* Moles adscribitur vel pondus (177.): v. g. *Parrvi* : aut *Pisi* , *Lupini* , *magnitudine* : aut *gran.* iij. vi. *Scrup.* ss . Nullo horum opus , si Officinae saltem praestituuntur (175. μ .). Scatulae Charta , &c. pro *Receptaculo* est. Ubi Drastica ingrediuntur (179.) , Excipientium interim quantitate non determinata ; prudentiae est , nec magnitudine , nec pondere , sed numero definit

DE TROCHISCIS INTERNIS. 103

re Trochiscos, ex tota massa formandos ; uti in Pilulis (168.). Sic certior eris , quantum de Draastico in quovis Trochisco detur.

183. SIGNATURA sponte patet ex (60. 157. collat. cum 172. 179.).

184. USUS minus frequens est, nec fere ulterius hodie extenditur, nisi (1.) ad mala Fau- cium, Pharyngis, Laryngis, Asperae Arteriae, &c. instar Eclegmatis (158.) : (2.) ad Foetorem Spiritus : (3.) ad Prophylaxin a contagio.

185. SPECIMINA funto.

*

Trochisci ad Ptyalismum ab Aphthis de- lapsis.

℞. *Succ. Catechu* drach. ij.

Sang. Dracon.

Cort. Granat.

Extract. Agrimon. ana drach. j.

Mucilag. Sem. Cydonior. cum Aq. Rosar. extract. q. s.

M. F. l. a. Trochisci Pisi magnitudine.

S. *Trochisci Roborantes*, quorum unum assiduò ore volutet Aeger ac lente deglutiat.

*

Trochisci Opiati in Pulmone suppurato, rupto.
Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 145.

℞. *Succ. Liquirit.*

Flor. Sulphur. ana drach. ij.

Oliban. scrup. ij.

Opii puri scrup. j.

Bals. Copayb. q. s.

Ut exacte mistis F. Trochisci No. XL.

S. *Trochisci Pacantes, quorum duos sumat quolibet vespera ante somnum.*

*

Trochisci Suaveolentes ad Foetorem Spiritus.

℞. *Resin. Cort. Thymiam. Hoffm.* scrup. j.

Ambar. grys. gr. xv.

Moschi gr. vij.

Ol. Cinnamom. gutt. vj.

Sacch. albissimi unc. j.

Cum *Mucilag. Gumm. Arab. in Aq. Cinnam. factae* s. q. F. l. a. Trochisci minimi.

S. *Unum vel alterum pro necessitate ore volutet.*

Tro-

*

Trochisci Sublinguales ad Prophylaxin a contagio.

℞. Theriac. Andromach. drach. ij.

Myrrh. elect. drach. j.

Ol. still. Cort. Citri gutt. xij.

Succ. Citri recent. unc. ℥.

Pulv. Cort. Aurant. q. s.

Ut F. l. a. Trochisci singuli Scrup. ℥.

S. Mane exiturus capiat unum, alterum sub lingua detineat.

De

Electuario Solido.

186. **E**LECTUARIUM SOLIDUM, *Morsulus*, *Tabella*, est Medicamentum internum, siccum, variae figurae, ex varia materie, interventu Sacchari soluti & cocti, in formam solidam, fragilem, coactâ, constans. Unde patet ejus a Trochisco (172.) discrepantia.

187. MATERIES iterum est vel *Excipienda*, vel *Excipiens*.

Excipienda sunt ea ferè omnia, quae ad Electuaria recipiuntur, tam Excipientia, quam Excipienda (139. 128. α. β. γ.). Ex quo nominis (186.) manifesta est ratio.

Excipiens semper est Saccharum minus pingue,

gue, liquore idoneo, maxime aquoso, solutum, ad justam consistentiam incoctum.

188. DELECTUS tamen nonnulla habet singularia. Videlicet

α. Requiritur heic cum Soliditate Fragilitas, Cohæsiō non lentescens, facile in ore Deliquium, nec injucundus Usus.

β. Hinc Gummi, Extracta, Succī densi, Terrestria pingua, & id genus alia, quæ tenacitatem inducunt, parcius immiscenda.

γ. Ideo nec Saccharum adhibetur pinguitudine propria aut misto glutine lentum; sed ferè albissimum simplex, aut Rosatum.

δ. Nec Sapore vel Odore molestioribus adeo heic locus est; quum deliquium in ore, aut manducationem, usus exigit.

ε. Salia quoque, præsertim facile liquescencia aut exhalantia, vix recipiuntur.

ζ. Crassiores quidem Pulveres heic in usu sunt, at simul molliculi. Duriora, nisi tenuissimè comminuta, inter mandendum moleste strident.

η. Absint & Acida Fossilia, utpote Sacchari obstitura coagulo.

θ. Unguinosis itidem ne utaris vetat eadem ratio & injucunditas.

ι. Nu-

DE ELECTUARIO SOLIDO. 107

i. Nucleos, Oleo facile rancescente scatentes, Carnes, & similia, male adhibueris, si longos in usus praescribis.

ii. Adstringentia, Incrassantia, exulent; quum vires perdant Saccharo copioso suffocata.

iii. Generosiora, quin & specificè graviora, admittit Morfuli soliditas; modo miscelae aequabilitas accedat.

iiii. Suaveolentiam Ambaro, Moscho, Zibetho, parcè intermistis, aut Liquidis fragrantibus, Oleis, Essentiis, &c. massae jam congelatae allitis; Coloris gratiam adpressis Auri Argentive foliis, aut Flosculis varii coloris, minutim concisis, paullò ante refrigerium inspersis, adfectet, qui volet, memor tamen (85).

v. Numerus Ingredientium haud sit major, quam in Electuario (140. §.).

189. ORDO heic idem obtinet, qui in Trochiscis (176.) & Pilulis (163.); quamvis saepe minus respondeat Ordini justo praeparationis.

190. FIGURAM alii aliam huic Massae conciliant; quae tamen ut virtuti addit vel demit nihil, ita rectè Pharmacopoei arbitrio committi potest. Vel enim gelascentem pyxidi infundunt, hujus ut figuram induat, *Pandaleon* tunc dicta: vel & totam simul, aut per partes, super planum effusam scindunt finguntve in massulas
qua-

quadratas, quadrato-oblongas, rhomboideas, &c., quas *Morsulos*, *Tabellas*, *Tessellas*, *Lozangias*, &c. adpellant; licet satius foret, unicum *Morsulorum* vel *Tabularum* nomen, exterminatis reliquis, constanter adoptare.

191. MOLES Morsuli vel pondere, vel mensura, determinatur rarissime; nec adeo limitata est, quin a Drach. j. ad Unc. ℥, & ultra, se extendat.

192. Dosis praestituitur Numero, ad dimidium, j, ij, &c. Morsulos; prout majores minoresve sunt: aut Frustulo, si massa indivisa est: aut & Pondere, si efficaciora continentur: tum verò itidem major minorve est, pro varia Ingredientium vi & proportione. Unciam tamen vix excedit.

193. QUANTITAS GENERALIS minor Unc. iv. haud commode praeparatur. Si tamen Officiali uteris Composito, quantum scopo sufficit, praescribere licet; quamvis ne Unc. ℥. quidem id excedat.

194. PROPORTIO Ingredientium, quoad Excipienda inter se, determinatur ex cognita singulorum natura, collata scopo intento, & cautelis datis (188.). (Vide & 66. 67. 115. a. §.). Excipientis autem respectu illorum proportio ex sequentibus liquet.

«. In genere Sacchari quadruplum aut sextuplum

plum ratione Excipiendorum aptè adhibetur. Sunt tamen, quibus octuplum, & vel plus etiam placet: at minus rectè; quum mole tanta nimis diffundatur virtus reliquorum, quandoque & obtundatur: unde Dosis efficax praeter necessitatem augetur.

β. Ratio interim habenda ponderis specifici, & consistentiae, Excipiendorum. Levissima, ob volumen auctius, copiosiore gaudent Excipiente. Sicca, dura, bibula, cum Saccharo parciorè ferè lapidescunt (188. α.).

γ. Si Excipienda ipsa Saccharum continent, quantitas Excipientis pro rata imminui debet: quod circa Conservas, Conditas, Confectiones, &c. notandum.

δ. Saepe tamen Sacchari Proportio Pharmacopoei arbitrio relinquitur (58. §. 7.): a quo tamen abstinendum, si Dosis pondere requiritur determinata (192.); quum constans limes omnibus in Officinis non obtineat, nec tantae heic molis sit dubium tollere.

195. SUBSCRIPTIO praecipit: *M. F. l. a. Morsuli, Tabulae, Electuarium solidum, Panda-leon, vel Confectio in Morsulis, &c.* (190.), commisso caeterum praeparationis modo & ordine Pharmacopoei dexteritati. Subjungitur dein, si ita visum fuerit, quo Liquore illinenda, an Auro, vel Flosculis, ornanda sit massa (188. μ.). Quandoque & Pondus commemoratur cujusvis Morsuli (191.), & Scatula pro *Receptaculo.*

110 DE ELECTUARIO SOLIDO.

culo. Quodsi verò Officinale adhibes (193.), vix ullo horum opus; nisi forte libuerit, externi ornatûs quidpiam superaddere (188. $\mu.$).

196. SIGNATURA ex (60. 186. 190. 192.) liquet. *Vehiculi* necessitatem tollit Saccharum. *Utendi Tempus & Modum* definit Scopus: vel enim commanducatum, vel saliva paulatim liquatum, deglutitur.

197. USUS hodie in universum rarior est. *Pandaleon* ferè prorsus exolevit. *Morsulis* adhuc locus. Purgantia, Antihelminthica, Stomachica, Carminantia, Antacida, Antiglutinosa, Aphrodisiaca, Alexipharmaca, Bechica, halitus graveolentiam corrigentia, quandoque sic exhibentur. Grata caeterum Formula, domestico usui, iter facientibus, non inepta, sat diu incorrupta manens, fucio Infantibus, Delicatis, faciendo commoda, expeditae tamen actioni, Sanguine nimis tenui laborantibus, Hystericis saepè, tum quibus dulcia infesta sunt, quin & Pauperibus, minus convenit.

198. SPECIMINA sunt.

*

Morsuli Antihelminthici, Vermium nidum destruentes.

$\mathcal{R}.$ *Conserv. Absynth. vulg.*

Semin. Santonic.

Tanacet ana drach. ij.

Ac²

DE ELECTUARIO SOLIDO. IIII

Aethiop. mineral. drach. iij.

Resin. Jalapp. drach. iß.

Sacch. albiss. Infuso Tanacet. solut.
unc. v.

M. F. l. a. Morfuli, singuli Unc ß.

S. *Capiat unum mane & vesperi, vacuo Ven-*
triculo.

*

Morfuli Purgantes.

℞. *Pulv. Rad. Jalapp. drach. iij.*

Scammon. opt. drach. ij.

Antimon. diaphoret. unc. ß.

Flaved. Cort. Citri rec. drach. iij.

Sacchar. albiss. in Aq. Ros. solut.
unc. viij.

M. F. l. a. Confectio in Morfulis.

S. *Dosis Drach. iij ad v. Adultis; Drach. ß.*
ad j. Infantibus.

*

Morfuli Antacidi.

℞. *Matr. Perlar. ppt.*

Cret. albiss. ppt. ana drach. ij.

Rad. Zingiber. condit. drach. iij.

Cinnamom. grossè triti. drach. j.

Sacch. albiss. in Aqua pura solut. q. s.

Ut F. l. a. Morfuli.

S. *Morfuli Antacidi, quorum unus vel alter*
pro necessitate capiatur.

Mor-

*

Morsuli Stomachici, Carminantes, in casu frigido.

℞. *Conserv. Mentb.* drach. iij.

Nuc. Moschat. in Ind. cond.

Cort. Winteran.

Aurantior. ana drach. ij.

Macis. drach. j.

M. F. cum *Sacch. alb. in Aq. Rosar.*

solut. q. s. *Morsuli, Ol. Still. Cort.*

Citri oblinendi. D. in Scatula.

S. *Sumatur unus ante & post pastum.*

De

Rotulis.

199. **R**OTULAE, *Orbiculi*, sunt Morsuli (186.) plano-rotundi, ex materie saltem subtiliore, aut solubiliore, Saccharo itidem excepta, compositi: ut hinc nonnisi levis detur inter hanc & priorem Formulam differentia. Quum tamen non sit nulla; doctrinae, facili aptius videtur, paullo forte scrupulosius dividere, quam nimio exceptionum numero impedire regulas.

200. MATERIES in genere eadem est, quae Morsulorum (187.). Excipiens & Glutinans
heic

hæc quoque semper est Saccharum. Unde Rotulas cum Trochiscis (172.) confundunt, qui Mucilaginis exceptis istud nomen dant.

201. DELECTUS saltem ex parte discrepat. Nam

α. Praeter doses (188. α.) in Rotulis etiam semidiaphana amatur soliditas. Unde

β. Quae sat tenuiter & aequabiliter diffundi nequeunt, Conservae v. g. Conditae, Pulveres crassiores, Fructus Nuclei, & similia, tum quae in grumos facile coeunt, huc minus recipiuntur.

γ. Saccharo hinc albissimo hæc tanto magis opus est (188. γ.): quin caetera etiam (ibid. β. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ.) urgent fortius.

δ. Quandoque, exclusis siccis spissisque, liquidi saltem Succis, gratiores, maxime acidi, ut Ribium, Berberum, Citri, &c. cum Saccharo rotulantur, usu jucundissimo. Operam tamen perdunt, idem qui cum Aquis stillatitiis moliuntur.

ε. Sola alii Olea aromatica, aut Essentias contractiores, Saccharo aqua soluto, & incocto, excipiunt, certo tamen cum virtutis dispendio.

ζ. Elaeosacchara igitur qui aquis soluta eodem fine coquunt, an, praeter Saccharum, bonum quid retinent?

7. Syrupum qui solum igne in Rotulas spifant, videant, qualem feligant.

8. Compendii ergo Rotulas Officinales idoneo Oleo aut Essentia oblinendas praescribere, si scopus fert, licet: qua encheiresi Magistrilibus etiam consulunt, qui volatilium calenti massae immistorum jacturam recte metuunt.

9. Externo ornatui reliquo (188. μ .) nullus heic locus.

10. Numerus Ingredientium minor, quam in Morfulis (188. ν .), qualis in Bolo (129. ι .), conceditur.

202. ORDO idem, qui in Morfulis (189.), obtinet.

203. MOLES Rotulae, minor, quam Morfuli (191.), plerumque Scrup. j. aut Drach. \mathfrak{f} . saltem aequans, itidem vix unquam pondere aut mensura determinatur.

204. DOSIS quoque, ut (192.), definitur numero j. ij. iij, &c. aut pondere juxta Ingredientium efficaciam & proportionem vario.

205. QUANTITAS GENERALIS eadem est, quae (193.): minor tamen etiam magistraliter parari commodè potest, si materies (201. δ . 7.) adhibetur.

206. PROPORTIO Ingredientium intelligitur ex dictis (194.): eadem enim est, ac in Morfulis, si pauca excipias. Nempe

a. Fre

α. Frequentius heic majore Sacchari utimur mole respectu Excipiendorum (194. α.), ob (201. α. δ. ε.).

β. Succis hinc Acidis (201. δ.) in Rotulas cogendis Sacchari fere adhibetur sextuplum vel octuplum: Essentiarum (ibid ε.) Drach. j. aut iß. Sacchari Unc. ij; hujusque tantundem ad Oleorum aromaticorum (ibid.) gutt. xx.

γ. Illinitio (201. θ.) simili Essentiae vel Olei proportione (β.) efficitur.

207. SUBSCRIPTIO, nomine saltem mutato, uti in Morfulis, se habet (195.). Praeparatio justa cognita supponitur Pharmacopoeo, ita adornanda, ut minima, quoad fieri potest, volatiliū fiat per calorem dissipatio. Succī Acidī, Essentiae, Olea (201. δ. ε.), non miscenda Saccharo, nisi perquam incocto, jamque gelascenti, aut ne liquato quidem, sed saltem valde calefacto; tum ob rationem modo dictam, tum quia Sacchari concrecioni obstant.

208. SIGNATURA haud alia est, quam (196.).

209. Usus quoque idem fere, ac (197.). Adde saltem, quod & in Acutis Rotulae de Succis acidis paratae vi gratissima adversus sitim se commendent.

210. SPECIMINA sunt.

H 2

Ro:

*

Rotulae Purgantes, Antihelminthicae, pro
Infante: ad exemplum

H. Boerh. Mat. Med. p. 233.

℞. *Semin. Absynth.* drach. ij.

Mercur. dulcis. scrup. iv.

Diagrydij drach. j.

Sacchar. Aq. still. Tanaceti soluti
unc. iij.

M. exactissimè F. Rotulae.

S. Ut in Fronte. *Dosis Drach. ij. ad iij. al-*
ternis diebus, manè, vacuo ventriculo ca-
pienda.

*

Aliae contra Dolores a Partu

Vide l. c. p. 220.

℞. *Matris Perlar.*

Corall. rubr. ppt. ana drach. ij.

Laudan. pur. gr. vi.

M. exactissimè, dein cum

Sacchar. Aq. Cinnam. solut. & inspissat.
unc. iij.

Redige in Rotulas, paullo ante effusio-
nem addendo

Ol. Cinnam. stillat. gutt. iv.

S. *Rotulae Anodynae. Capiat Drach. ij. omni-*
semihora, superbibendo Vini Rhenan. Unc. ℞.
donec dolor mitescit: dein detur tantundem
mane saltem & vesperi.

*

Rotulae Roborantes Ventriculum debilem,
frigidum.

℞. *Ol. stillat. Mentb.*

Absynth. ana gutt. x.

Essent. Myrrh. Boerb. drach. ij.

*Sacch. albiss. Aq. Mentb. solut. & in-
spiss. unc. v.*

F. l. a. Rotulae.

S. *Rotulae Stomachicae. Capiat Drach. ij. vel iij.
ter, quater de die, horis Medicis.*

*

Aliae adversus Sitim.

℞. *Sacch. albissimi, subtiliss. pulveris.
unc. iij.*

Leni igne calefactis immisce

Succi Pomi Citrei rec. drach. v.

*Flaved. ejusdem tenuiter rasae.
scrup. j.*

F. l. a. Rotulae.

S. *Ut in Fronte. Unam alteramve ore detineat
assiduè.*

Nota. *Saccharata reliqua, olim inter Medico
usitata, Pastam regiam, Massam panis, Pineo-
latum, Mustaceum, Buccellatum, &c. quid
opus commemorare? Cum e Pharmacopoliis hodie
relegata ad Piftores Dulciarios transierint.*

De

Infusis Internis.

211. **I**NFUSUM est Medicamentum internum, fluidum, ex Menstruo liquore, Materiae idoneae parte aliqua, ope Macerationis, citra Ebullitionem, imbuto constans. Menstrui & Praeparationis diversitas varia huic nomina peperit infrà memoranda.

212. MATERIES triplex est: *Menstruum* seu *Solvens*: *Solvendum*: denique *Accessorium*.

a. *Menstruum* est vel (1.) *Aquosum*: ut Aqua Simplex, Stillatitia, Lac, hujus Serum, Decoctum aliquod Aquosum, Phlegma Vitrioli, &c. Vel (2.) *Vinosum*: ut Vina Uvarum, Mosellanum, Rhenanum, Gallicum, Hispanicum, &c. Ribium, Berberum, Cerasorum, &c. Hydromel, Cerevisia, Mustum. Vel (3.) *Spirituosum*: ut Spiritus Vini vulgaris, aut arte purior, Frumenti, Juniperi, aliique ardentis fermentati.

β. *Materiem solvendam* praebet, quidquid, interno usui aptum, virtute gaudet Medicata, per Macerationem frigidam calidamve, sine Ebullitione, in Menstruorum (*a.*) aliquod transiente: cujusmodi plurima offert Regnum Vegetabile, pauciora Fossile, Animale paucissima.

γ. *Accessoria* sunt (1.) , quorum adminiculo Solutio promovetur, vel Menstruum (α.) aciendo, vel Solvendum (β.) aperiendo, vel huic illud adcommodando: cujusmodi habentur maximè Salium varia genera, Acida, Alcalina, Neutra; quin &, licet rarius, Spiritus ardentés, fermentati, simplices, aut vegetantium aromaticorum virtute impraegnati. (2.) Sunt &, quae Infusione jam peracta, admiscuntur in augmentum virtutis Medicatae, vel correctionem noxiae injucundaeve qualitatis. Huc pertinent Syrupi, Elaeosacchara, Mel, Confectiones molles, Tincturae, Essentiae, Spiritus, Vinum, &c.

213. DELECTUS tamen heic, si uspiam, omne fert punctum. Neque hunc quis aptè fecerit, quem natura rei extrahendae (212. β.), vis solvens Menstruorum (ibid. α.), & Accessorii (γ.) respectu horum & illius efficacia, latent. Quum igitur cognita haec supponamus (7. β. γ. 8. 104.); paucis, quae huc spectant, complectimur.

α. *Aqua* solvit Sales, Gummi, Mucilaginem, Saponés, Spiritus Rectores vinculo non tenacissimo illigatos. Id praestat eò ferè feliciter, quo purior est, minusque permixta, aut saturata prius heterogeneis. Non solvit Olea meraca, Pinguia, Balsama, Resinas, Sulphura; nisi juvetur Sale Alcalino, Saccharo, accessu Spiritus fermentati. Nec sola Lapidés, Terras, Me-

talla, Semimetalla, solvit. Aptatur tamen & his Sale Acido, quandoque & Neutro vel Alcalino.

β. *Alcohol Vini* solvit Spiritus Rectores Aromaticos, Olea similia, Balsama, Resinas, Saponēs teneriores, Sales Alcalinos volatiles, fixos sicciſſimos. Sales reliquos, Lapides, Terras, haud solvit: neque & Metalla, Semimetalla, Sulphur, Gummi: haec tamen Alkali fixi interventu adgreditur.

γ. Quum igitur *Spiritus ardens* (212. α. 3.) constet Alchhole, Aqua, Acido, varia proportione, pro majore vel minore puritate, inter se unitis; patet ex (α. β.), quid de Menstrua ejus virtute statuendum.

δ. His ipsis principiis (γ.) si addideris subtile Oleum, similis ferè, ac Alcohol, Menstruae virtutis, habes & ea, e quibus *Vina* (212. α. 2.) coaluerunt; ita tamen, ut Spiritu alia gaudeant copiosiore, alia parciorē, Acido alia liberiore, alia per Oleum magis obvoluto. Unde & horum vis solvens intelligitur.

ε. Constat hinc etiam, quatenam *Materies* (212. β.) ex Regno triplici huc quadret; modo notetur, non Ebullitione, sed frigida saltem calidave Maceratione (211.) solutionem heic promoveri.

ζ. Ex Vegetantibus ergo ea potissimum conveniunt,

veniunt, quae vel per se, calore leni, aut cum aqua ebulliente tractata, Aquas & Olea praebent stillatitia, Medicata (a.) : tum Succii densi, saponacei, gummosi, Resinosi, aut ex his compositi : dein &, quorum virtus, ad ignem fixior, in parte haeret Menstruis heic usitatis solubili (α . β . γ . δ .), nec tam profundè reliquis immersa, quin citra Ebullitionem queat erui : cujusmodi dantur plurima in Classibus Emeticorum, Purgantium, Demulcentium, Emollientium, Adstringentium, Vulnerariorum, Refrigerantium, Aperientium, Saponaceorum, Stimulantium, &c.

2. Regnum Animale vix multa, praeter Insecta aliquot, tum Castoreum, Moschum, Zibeshum, Calculos quosdam & Stercora, suppeditat. Fossile praeprimis Succina, Sulphura, Cuprum, Ferrum, Antimonium, & ex his praeparata.

3. Cum vero Materies, haecenus (ζ . 2.) exposita, haud promiscuè Menstruis quibusvis (α ad δ .) accommodata sit; curandum, ut illi, ex arte prius selectae, quoad Principia extrahenda cognitae, maximè idoneum jungatur Solvens. Sin minus conveniat unum, combinanda duo. Si nec hoc aptum est, aut Indicationi repugnat; *Accessoriis* (212. γ . I.) utendum. Horum vero & virtus & selectio liquet ex (loc. cit. & 213. α . ad δ .).

1. Cae-

(a) Vide H. Boerhaave Elem. Chem. Vol. II. Proc. I. XV. XXIII.

i. Caeterum, quousque fieri potest, Odore & Sapore injucundiora vitentur; maximè cum pro Infantibus, Delicatulis, aut potu familiari, praescribitur.

κ. *Accessoriis* alterius classis (212. γ. 2.) saepe non opus. Si tamen requiruntur, sint in eodem Menstruo integrè solubilia, sine praecipitatione prius solutorum. (Confer. 102. ι. κ. λ. μ.). Corrigentibus si uteris, cave, ne abutaris. (Vide 84. 85. 96 ad 103.).

λ. Numerus Ingredientium heic paullò major conceditur. Ne tamen quid nimis (29.).

214. ORDO Infundendis primum defert locum: atque haec inter Vegetantibus Animantia, his Fossilia, postponit. Qui minutias curant, iterum Vegetantium partes ita digerunt; ut primae sint Radices, tum Herbae, Folia, Summitates, Flores, Semina, Baccae, Ligna, Cortices, Aromata, Fructus, Succis, denique, si quae accedunt, Purgantia cum suis Corrigentibus. Infundendis subjunguntur Accessoria primae classis (212. γ. 1.). Sequitur Menstruum. Claudunt agmen Accessoria classis posterioris (212. γ. 2.).

215. Dosis pro Materiae Infusae & Menstrui efficacia, Medici scopo, Aegri aetate, facilitate, &c. (66.) variis major minorve est. Aquosa ferè ab Unc. j. ad iij. v. vi. Vinosa ab Unc. ℥. ad j. ij. iv. Spirituosa a Drach. ij. ad Unc. ℥. j. ij.

exhibentur. Quandoque & heic usu veniunt regulae (67. d. ε.). Saepe tamen nec Pondere determinatio fit, sed Mensurâ: v. g. ad Cochlearare j. ij. &c. Cyathum, Vasculum Theae aut Coffé hauriendis dicatum, &c. aut quantum libet pro potu ordinario. Tandem, si Materies ipsi aegro vel adstantibus committitur partitis vicibus, instar Infusi Herbae Theae, cum Aqua fervente infundenda, hujus Drach. ij. iij. Unc. ß, aut quantum Pugillo, Digitabulo, Cochleari, Vasculo Theae potui ferviente capi potest, simul adhibendum jubetur.

216. QUANTITAS GENERALIS, vix constantes agnoscens limites, unicum saltem Dosim (215.) quandoque complectitur: quod in Emeticis, Purgantibus, &c. cum Aqua vel Vino infusis, obtinet. Frequentius, cum alterandum aut per epicrasin purgandum, Lib. j. iij. iv, & plures simul praescribuntur: prout Indicatio, aliaeve conditiones, exigunt. (Conf. 67. 68. 92. d.), Pretium nonnulla exhibere jubet parcius (66. §.): quare Infusum Lapid. Hystricis ad Unc. iv. vi. viij. saltem datur. Aliquando Cerevisiae aut Vina Medicata, pro familiari potu, aut longos in usus, ad $\frac{1}{4}$ vel $\frac{1}{2}$ partem Tonnae praestituuntur. Ex his, & mox de Proportione dicendis, haud difficulter colligitur, quantum Materiae infundendae simul exhibendam, si hujus infusio aegro vel adstantibus committitur perficienda.

217. PROPORTIO Ingredientium mutua, genera-

neralibus itidem regulis haud figenda, pro Materiae infundendae, Menstrui, Ufus, ipsiusque Aegri, variis conditionibus plurimum variat. Notetur ergo

α. Materiem (212. β.) ut plurimum duplo, triplo, imò & quadruplo majore quantitate pro Dosi exhiberi in Infuso, quam in Substantia, ut vocant: prout nimirum virtus ejus per minus majusve volumen est diffusa, aut tota, vel saltem ex parte, adhibito Menstruo elici valet.

β. Herbas, Folia, Comas, Flores, heic saepe ad Manipulos vel Pugillos, Fructus ad Numerum (58. γ. 2.) praescribi: Emetica tamen & Purgantia Pondere determinanda esse. Afari saltem Folia exceperis, quae Numero frequentius praestituuntur.

γ. Caeterum Materiae (212. β.) eam capi quantitatem, quae effectui & Dosibus (215. 216.) desideratis sufficiat: neque strictiores regulas heic in genere posse statui. (Confer. 87. 88. 217. α.).

δ. Menstrui (212. α.) etiam, ratione Materiae infundendae, laxissimam esse Proportionem: saepissime quidem sextuplam, octuplam, duodecuplam: alias tamen & quadruplam saltem: aliquando longe majorem, vigecuplam, trigecuplam, fere ad centuplam usque.

ε. Scilicet ut specificè gravior est, leviorve
Ma-

Materies ; virtus ejus magis minusve coacta , solutu facilior aut difficilior ; Menstruum ipsum potentius aut debilius ; & scopus requirit liquorem vi medicata magis minusve saturum ; ita Menstrui minor majorve capienda quantitas .

ζ. Porro, quae Infantibus, Delicatis, aut pro potu familiari, exhibentur, vel injucundiore constant Materie, majorem fere Menstrui proportionem exigunt. Hinc ad Clareta, Musta, Cerevisias Medicatas, praeprimis ope Fermentationis parandas, Menstruum tricesies, imò centies quandoque, Materie Infundenda majus est.

η. Accessoria primae classis (212. γ. 1.), pro- ut vel ex se debiliora sunt aut potentiora, vel Materies magis minusve refractaria, vel Menstruum fortius aut imbecillius, magis minusve accommodatum; ita majore minoreve quantitate adduntur: ut hinc eorum Drach. j. vel ij. quandoque ad singulas Menstrui Libras recipiantur, alias tamen longe minus. Spirituosa interim (ibid.) non definitâ saepissimè copiâ adscribuntur, si irrorationi saltem, ut plerumque, Materiae subserviunt.

θ. Accessoria alterius classis (212. γ. 2.) adduntur ea proportione, qua scopo intento sufficiunt. Neque heic limes ullus generalis obtinet. Sacchari tamen, & similium, pars j. ferè ad part. viii. vel x. Liquoris communiter re-
cipi-

pitur: in Claretis vero pars dimidia, tertia, vel quarta, ratione Menstrui. Alias & ipsius aegri arbitrio relinquitur dulcatio. (Conf. 85. 90.).

218. SUBSCRIPTIO alia est, si, quidquid huc pertinet, Pharmacopoeo committitur; alia, si Materies infundenda tantum ab eo petitur, aegro vel adstantibus Infusionem ipsam curaturis.

219. Si prius (218): injungitur

a. Materiae ad Infusionem Praeparatio. Haec postulat (1.) Comminutionem ejus in crassum pulverem, quae scissione vel tusione fit, & omittitur circa pulverulentam, Limatur. Mart. v. g. Cineres Vegetantium, &c. (2.) Colligationem in Nodulum, Petiam, vel Sacculum, ex Sindone paratum; quae usu venit, ubi saturatio haud reposcitur extractio, aut colatione supersedere animus est, aut Materies valde ponderosa in Menstruo suspendi debet, ne in fundo se compingens difficiliter solvatur. Unde vel omnia Ingredientia simul, vel horum saltem aliqua sigillatim sic coercentur. (3.) Irrorationem, si liquido utimur Accessorio (212. 7. I.), v. g. Spiritu Vitrioli, Sulphuris, Vini, Rosarum, &c. Quin & Aqua fervens haec nonnunquam ex usu est, cum aridiora caloris humidi ope emollienda sunt, ut Menstruo frigido facilius pateant. (4.) Vas aptum, cui Materies immittatur. Id tamen rarius adscribitur; nisi dum metuenda virtutis dissipatio Phialae Chemicae usum haec
com-

commendat, aut Fermentatio cum Cerevisia aut Musto instituenda. Dolium exigit.

β. Infusio, quae Menstruo perficitur calido vel frigido. Aquosa sola (212. *α.* 1.) infunduntur calida vel fervida: caetera (ibid. 2. 3.) frigida.

γ. Maceratio, quae itidem frigida vel calida est. Priore utimur, cum vel levior saltem poscitur extractio; vel Materies minus refractaria, Menstruumque adeo potens est, ut calore nullo opus; vel alterutrius incongrua per calorem alteratio praevideatur. Calida, quae usu venit, ubi modo dictis obtinent contraria, vel sustinet Infusionis calorem (*β.*), vel hanc frigidam calore deinceps admoto fovet. Is vero vel ita dicta Insolatione, vel Digestione in loco aut Furnulo apto, Balneo maris, cinerum, arenae, &c. vario quidem gradu, semper tamen citra Menstrui Ebullitionem (211.) excitatur; prout magis minusve favet anni tempus, solutio facilis vel difficilis est, aut citius tardiusve peracta requiritur. Quandoque & interposita subinde concussione promovetur extractio. Tempus Macerationis vel determinatur ex effectu, dum color, sapor, odor, docent vim expetitam in Menstruum transiisse; vel saepissimè ad horas, dies, noctes, &c.: prout vel ex indole Menstrui & Materiae solvendae magis minusve prompta cognoscitur extractio, vel haec saltem superficialia aut intimior exigitur. Vas sub Maceratio-

ne claudendum ferè semper jubetur ; nisi vel ejus constructio id minus postulat , vel Macerationis modus prohibet. Illud Phiala , hoc Fermentatio docet.

δ. *Depuratio.* Haec vel (1.) non necessaria est , cum Materies Nodulo inclusa (α. 2.) maceratur : tumque peracta extractione debita vel relinquitur Nodulus sub usu etiam in liquore suspensus , vel exemptus fortiter exprimitur , ut liquor magis saturetur. Vel (2.) Speciebus laxis , non valde levibus , quiete & mora perficitur ; ut de Materie non soluta , sensim in fundum collecta , purius liquidum queat defundi , ultima hujus parte turbida vel relicta , vel Colo Filtrove repurgata : qui modus Vinis , Cerevisiis Medicatis , Infusis Spirituosis , maximè convenit. Vel (3.) Trajectu omnis liquidi per Colum aut Manicam Hippocratis : ubi rursus sub finem expressio fortis Materiae injungitur , si saturatior , nec limpidissimus desideratur liquor. Infusa Aquosa , Vina Hippocratica , vel Claretta , sic purgantur. Quin posteriorum claritas addito quoque ante Colationem Lacte , feces inviscente , augetur. Vel (4.) Filtratione per Chartam bibulam , quae dum & nitidissima est , & tardissima , adhibetur , ubi summa claritas , & exactissima Materiae non solutae separatio exigitur , nec interim magna datur quantitas filtrandi. Infusis Spirituosis , tum Vinis Emeticis , Antimoniatis , hinc convenit. Cavendum de-

denique in (3 & 4.), ne Volatilia etiamnum calida sic tractentur, jacturam quippe virtutis factura.

1. *Admixtio Accessoriorum* (212. γ . 2.): ubi, praeter (213. κ .), notandum, in Vinis Hippocraticis & Claretis Saccharum & similia ante Depurationem (δ . 4.) addi; ut simul trajecta minus turbent liquidum.

2. *Receptaculum* praebet Vas vitreum, oris angusti: cujus & obthuratio exacta commendatur, si Liquoris corruptio, aut Volatilium dissipatio, a liberiore aëris accessu metuitur.

220. Si verò Materiem tantum praebet Pharmacopoeus (218.), omnibus (219. α . 4 ad 220.) omiffis, Comminutio saltem, Miscela, & Colligatio in Nodulum (219. α . 1. 2.), si opus est, injunguntur, subscribendo v. g. *Conscissa, tusa, grosso modo, M.* Si Species laxae exhibendae, additur: *F. Collectio*, vel *D. ad Chartam*; quippe quae tum loco *Receptaculi* est. Si autem in Nodulum colligandae, adponitur: *Includantur Nodulo vel Sindoni*. Irroratio (219. α . 3.) tamen alias Pharmacopoeo, alias Aegro, committitur: si posterius; liquorem eò adhibendum, nisi vulgaris est, unà cum Materie saltem exhibet Pharmacopoeus.

221. SIGNATURA itidem discrepat pro diversitate (218 ad 221.). Unde

α . Si obtinet (219.); Nomen Formulae varium

rium est, prout Menstruum (212. *α.*), Materies soluta (ibid. *β.*), Accessoria (ibid. *γ.*), Quantitas Generalis (216.), Depuratio (219. *δ.*), sunt diversa. Infusum ad Dosis unicam praescriptum (216.), quocumque caeterum Menstruo, Materie, Modo, paratum, vocatur *Haustus*: ad plures, simpliciter *Infusum* audit, si Aqua loco Menstrui est. Si vero Lac, Serum Lactis, Vinum, Cerevisia, Hydromel, &c. pro Menstruis adhibita sunt, ab his nomen accipit Formula. Si Menstruum fuerit Spirituosum, *Tinctura* cluet. Si tandem Materiem dant Aromata; Menstruum Aquae stillatitiae, Aromaticae, Vinum, Spiritus Vini; Saccharique multum (217. *θ.*) accedit & Depuratio limpidissima (219. *δ.* 3.); *Clareti* vel *Nectaris* dari solet nomen; aut sigillatim *Vini Hippocratici*, si Basin Aromatum constituit Cinnamomum, & pro Menstruo Vinum est. Ubique Nomini addi potest Virtus, ac deinceps reliqua, quae ad usum pertinent, subjungi, facile intelligenda ex (60. 215.). Monendum insuper quandoque, praesertim tempore aestivo, & Quantitate Generali majore (216.), Vas continens liquorem loco frigido esse reponendum; ne Fermentatio, Acor, Situs, noceant.

β. Si (220.) locum habet, & Materies Sindoni inclusa datur (219. *α.* 2.); *Nodulus* audit: si exhibetur soluta; *Species*, *Collectio*, aut & *Thea Medicata*, ubi, instar Theae vulgaris,

garis, paullatim infundi debet (215.), adpellari solet. Virtutem heic quoque addere licet. Dein adscribitur, quo Menstruo, modo, proportione, ordine, tempore, &c. Infusio, Maceratio, Depuratio, instituenda sit, prorsus uti in casu (219.) postulat Subscriptio, terminis tamen atque encheiresibus captui & opportunitati aegri vel adstantium adcommo-
datis (60. ε. ζ.). Reliqua, quae usum & con-
servationem spectant, similia heic sunt, ac (α.).

222. Usus Infusorum maximè universalis est, omni ferè morbo, aetati, scopo, conveniens; modo & Materies, & Menstruum, inter se atque Indicationi congrua seligantur (213.). Infantibus quidem aliquando molestior haec Formula, dum eminentioris saporis odorisque materie constat, alias tamen & commodè sub potus familiaris specie insinuat, ad quae sub aliis formis ingerenda vix adduci possunt. Caeterum ut profundissimè penetrabilis est, ita saltem ob minus promptam praeparationem excluditur, ubi mora periculum parit.

223. SPECIMINA sunt.

*

Vinum Emeticum, Antimoniatum, validè
movens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 131. 209.

℞. *Croci Metallor.* gr. viij.
Vini Rhenan. unc. ij.

Stent in frigida Infusione per noctem :
manè per Chartam filtratis adde

Oxymell. Scillit. drach. vi.

M. F. Haustus.

S. *Haustus Emeticus, Adulto pro Dosi, manè, exhibendus.*

*

Aliud, mitius, pro Infante Rachitico.

Vid. Ibid. p. 256.

℞. *Radic. Ypecacuanhae scrup. j.*

Vini albi Gallici unc. j.

Sacchari drach. ij.

Infusa totam noctem, depurata, exhibe manè.

S. *Haustus Emeticus pro Dosi, manè, capiendus.*

*

Collectio Purgans, Roborans, Anti-Rachitica. Ibid.

℞. *Rhei selecti unc. ℞.*

Myrobalan. Citrin. sine nucleis.

drach. iij.

Agaric. Trochiscati scrup. ij.

Conscissa, tusa, grosso modo, M. D. ad Chartam.

S. *Species pro Cerevisia Medicata, quae infundantur frigidae cum Cerevis. fortioris Lib. iv. per xxiv. horas. Utatur hoc potu pro familiari quotidiano, spatio iv. septimanarum, &c.*

*

Nodulus Diureticus, in Hydrope conveniens.

℞ *Ciner. Stipit. Fabar.*
Genistae ana Lib. ℞.

Inclusa Nodulo exhibeantur.

S. *Nodulus Diureticus, cui infundantur Vini Rhenani Lib. iv. frigidae, stent per noctem: tum, relicto intra Vinum Nodale, illius Unc. iij. ter de die bibantur.*

*

Serum Lactis Anti-Scorbuticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 195.

℞. *Acetosellae. m. i℞.*
Betonicae.
Chaerophylli ana m. ℞.
Tamarindor. unc. i℞.

Conscissa infunde cum

Seri Lactis aestivi Lib. iij.

Spatio horae, in calore ferè fervido, absque ebullitione tamen, dein per linteam expressis admisce

Syrup. e Succo Citri
Rubi Idaei
Violacei ana unc. j.

S. Ut in Fronte. Bibat hujus Unciam unam
omni semihoriorio interdium.

*

Thea Medicata, Anti-Phthifica.

Vide l. c. p. 199. & seq.

℞. Rad. Caryophyllat. mont. unc. ij.
Liquiritiae unc. iß.

Herb. Veronic.

Hederae terrest. ana m. j.

Flor. Hyperic.

Centaur. min. ana pug. iij.

Semina. Foenicul. dulc. drach. iij.

Conscissa, tusa, mista, D. ad Chartam.

§. Thea Balsamica. Hujus Unc. ß. infundatur
cum Aquae ferventis v. vel vi. Vasculis
Theae potui dicatis: stent vase clauso, ca-
lida, per aliquot minuta, tum bibat omni
hora Vasculum simile plenum, in quo prius
dissolutum sit Mellis virginei Coch. parv.

*

Infusum Anti-Hydropicum, Fluorem Lym-
phae concilians pro Plebejo.

Vid. H. Boerh. l. c. p. 204.

℞. Rad. Aristoloch. utriusque ana unc. iß.
Zingiber. drach. vi.

Summit. Absynth. vulg.

Centaur. min.

Baccar. Juniperi ana unc. j.

Sal. Absynthii unc. ß.

Conscissa, tusa, mista, D. ad Chartam.

§. Species. Infundantur cum Spiritus Juniperi
vulg. Lib. iv. insolentur per aliquot dies,
vase clauso, tum bibat Unc. j. quater de
die, vacuo stomacho, cum regimine.

.Cla-

*

Claretum Purgans & Roborans.

- ℞. *Rad. Calam. aromat.* drach. vi.
Cort. Magellanic.
Rhubarb. opt.
Fol. Senn. s. stip. ana unc. ℥.
Agaric. trochiscat. drach. iij.
Cinnamom. acut. drach. ij.
Cubeb. drach. j.

Conscissa infunde in *Vini Rhenani opt.*
 Lib. iv, per triduum, vase clauso,
 loco tepido, subinde concute: tum
 adde *Sacchari alb.* Lib. ℥. trajice aliquo-
 ties per Manicam Hippocratis, D. usui.

S. Ut in Fronte. *Dosis manè unus vel alter*
Cyathus.

*

Cerevisia Anti - Scorbutica.

Vid. H. Boerh. l. c. p. 191.

℞. *Fol. recent. Cochlear.*

Erucae

Erysimi

Trifol. aquat. ana m. j.

Semin. rec. contus. Nasturt. hort.

Raphan. hort.

ana unc. ij.

Flor. Centaur. min. unc. j.

Rad. Raphan. rustic. unc. v.

Conscissa reconde in Cerevisiae recentis &
 fervescentis $\frac{1}{2}$ Dolio.

S. Sit pro Potu assiduo.

De

Decoctis Internis.

224. **D**ECOCTUM, *Apozema*, est Medicamentum internum, fluidum, simile Infuso (211.), sed Menstruo liquore, cum Materie solvenda, ad ignem Ebulliente paratum. Unde ejus ab Infuso (l. c.) discrepantia patet. Variis id quoque nominibus gaudet, quae, quousque hodie in usu sunt, infra tradentur.

225. MATERIES heic in genere eadem, quae Infusi (212.), trifariam quoque dividitur: in *Menstruum* nempe, *Solvendum*, & *Accessorium*.

α. *Menstruum* itidem huc adhibetur triplex: *Aquosum*, *Vinosum*, *Spirituosum*; uti ad Infusa (212. *α.*).

β *Materies Solvenda*, pariter ex triplici Naturae Regno deprompta, talis heic requiritur, quae aptam usui interno virtutem, vel plane non, vel difficiliter tardiusve sola Maceratione (219. *γ*) eliciendam, ope Ebullitionis cum Menstruo (*α.*) communicare queat illibatam.

γ *Accessoriorum* idem heic usus, eadem generalis obtinet divisio, ac in Infusis (212. *γ*). Quin & Priorum (ibid. *ι.*) eadem natura est.

At

At Posteriora (ibid. 2.) ex parte discrepant: uti Delectus indicabit.

226. DELECTUS ex arte faciendus, praeter dictorum (213.) scientiam, exigit quoque notam Ignis heic adplicandi (224.) actionem in Menstruum & Solvendum (225. *a. β.*). Sed & hâc instruunt Tyronem, quae cognita heic supponimus (7. *β. γ. 8. 104.*). Breviter hinc moneo.

a. Aquosi, prae aliis Menstruis, frequentiore in Decoctis esse usum; cum Ebulliendo minus, quam reliqua, enervetur. Quare nec Aquis stillatitiis adeo heic locus est. Si enim adhibueris efficaces, Coctione virtus dissipatur; si inertes, quid inde boni prae Aqua simplice? Mulsâ Veteribus praeprimis placuit: nec semper ineptè. Hodie tamen potius Mel Decocto addimus jam parato. Aqua quò purior est, eo ferè felicius solvit (213. *a.*).

β. Vinum, aptius Infusis, utcunque vase clauso, aut vaporum exitui obstante, coxeris, in pejus semper abit. Peracta igitur Ebullitione, si eo opus est, addi malim. Mustum exceperis, quod, Mulsae simile, Aquosis potius adnumerandum, nisi fermentando Vinum fiat.

γ. Spirituosa (212. *a. 3.*) tamen, in Phialis Chemicis, sine notabili jactura aut alteratione, Ebullitionem ferunt; ut ideo Vinis huc magis sint idonea.

138 DE DECOCTIS INTERNIS.

δ. Menstrua vis singulorum (225. α.) eadem est, quae descripta (213. α ad δ.), intensior saltem ob accedentem Ebullitionis motum: qui ipse tamen, ut juvat, ita simul & dissipat principia volatilia, & teneriora saepe mutat, & quandoque justo plura elicit.

ε. Calor interim Ebullitionis haud idem est in omnibus. Spiritus leniore, quam Vinum, Aqua utrisque majore demum ebullit: cui differentiae effectus (δ) itidem respondent.

ζ. Quin fortitudo etiam & duratio Coctionis minor majorve multam haec adfert diversitatem; ut sint, quibus longior validiorve nocet, sint, quibus prodest, & contra.

η. Patet hinc Materiem (225. β.) aptè decoqui, si (1.) virtus ejus expetita per Menstruum determinatum (225. α. 226. α ad δ.) solubilis est; neque interim (2.) aequè commode per Macerationem, ac per Ebullitionem (δ. ε. ζ.); nec (3.) hujus vi dissipatur; nec (4.) mutatur; nec (5.) alia virtute, minus scopo apta, simul elicitâ, pervertitur.

θ. Idonei ergo Menstrui selectio, aut ex feminis sufficientis per Accessorium aptatio, ut in Infusis (213. θ.), ita & haec maximè requiritur, iisdemque legibus (l. c.) definitur: neque enim Ebullitio accedens vim illorum mutat, sed saltem auget.

i. Antecedens dein iusta Praeparatio materiem, alias Decoctioni inhabilem, huic adcommodare valet. Quo pertinet Comminutio & Maceratio praevia, durioribus, aridis, difficulter solvendis, utilissima.

ii. Vas etiam Cocturae adhibendum si ritè delegeris, ea quoque decoques fructuosè, quae alias operi huic inepta forent. (Vid. γ. & 219. α. 4. tum de *Subscriptione* post dicenda.).

λ. Minus ideo rectè decoquuntur cum Aquosis meracis Terrea macilenta, Lapidea, Resinosa, Sulphurea, Pinguis: vix enim quidpiam dant boni, nisi Accessoriis utaris (213. α.).

μ. De Metallis & Semimetallis non Salinis idem (λ.) verum: quamvis tamen ignitione praemissa, aut longa fortique Coctura, mutare quodammodo Aquam videantur.

ν. Ex plerisque Animantium partibus duris vix, nisi Coctione diu protracta, quidpiam elicueris. Cum paucis tamen aliis, Lapidem Hystricis, eo si retuleris, excipe; quippe qui frigida etiam Maceratione solvitur.

ξ. Quae macerando vim suam in Menstruum transfundere valent, Coctione nequiquam torquenda; quum calor major talia ferè semper plus minusve mutet (η. 2.). Lenior interim

terim breviorque Ebullitio, dum solutionem accelerat, ferri quandoque heic potest. Molles, tenerae, recentes, Vegetantium partes hujus sunt censûs.

o. Quae virtutem Coctura avolantem habent, potius infundenda sunt: sin Coctio requiritur, mitior haec, brevior, & in vase idoneo, instituenda (ζ. x.). Huc pertinent Aromatica, Alcaloescentia, Aquarum & Oleorum destillationi apta (a).

κ. Quorum virtus Ebullitione in aliam, minus scopo respondentem, mutatur, vel non, vel leniter saltem, nec diu, decoquenda. Asarum coctum magis Diureticum, quam Emeticum est. Liquiritia diu cocta amarescit. Sennae Folia longiore Coctione purgans exhibent torminosum, &c.

ε. Quod si virtus tantum ex parte in Menstruum transferri debet, nec interim difficulter solvitur, Maceratio potius, aut lenis saltem Ebullitio ex usu est. Rheum, Myrobalani, &c. diutius cocta vi purganti adstringentem jungunt. Mucilaginosae, Rad. Symphyti, Altheae, Mafvae, Semina, Fructus, Succo, similia, Coctione longa lentorem inferunt liquori injucundum, &c.

ς. Mul-

(a) Vid. H. Boerh. Elem. Chem. loco supra alleg.

5. Multum interest, recens an fuerit Materies decoquenda, an vetusta, viridis an sicca; quum illius plerumque longè sit facilius solutio per Menstrua etiam minus adcommodata, hujus quandoque difficillima (a).

7. Ubi varia Materies simul decoquitur, videndum, quousque altera alterius juvet impediatve solutionem; tum an omnibus aequa Ebullitionis vis & duratio conveniat, nec ne. Sunt, quae sola iners praebent Decoctum, juncta vero aliis efficax, & contra. Tempora autem Coctionis, prout aliis atque aliis varia competunt, paulò post terminabimus.

9. Quoad Odorem denique & Saporem eadem haec obtinet regula, quae in Infusis (213. 4.). Spissitudo insuper lentescens evitanda (e.).

φ. Accessoria classis posterioris (225. γ.) haec usitata sunt (1.) familia recensitis (212. γ. 2. 213. x). Sed & (2.) quandoque, ubi Volatili-um sub Alembico instituta Ebullitio excussit partem virtutis desideratae, vapores collecti in Decoctum frigescentes refunduntur. Quia (3.) nonnunquam Materies etiam alia, tenerior, vi praedita volatili, Infusioni aptior quam Coctioni (213. ε ad η.), virtutis augmentum vel gratiam adlatura, peracta Ebullitione, Liquori in-
fun-

(a) H. Boerh. Ibid. Vol. II, p. 22. n. 5. 6.

142 DE DECOCTIS INTERNIS.

funditur ad normam Infusorum (211 ad 223.); ut Formula tum, ex Decocto & Infuso composita, *Decocto-Infusum* audiat.

χ. Ex dictis (φ. 3.) intelligitur Decoctorum *Aromatisatio*, veteribus usitata; cui hodie compendiosior Aquarum Aromaticarum, Spirituum, Tincturarum, Elaeosaccharorum, &c. miscela substituitur (212. γ. 2.).

ψ. Numerus Ingredientium idem, qui in Infusis (213. λ.), obtinet.

227. ORDO in genere similis heic observatur, ac in Infuso (214.), si Materies decoquenda omnis uno Ebullitionis tenore tractari, aut saltem, specie Collectionis (220.), a Pharmacopoeo exhiberi debet. At, si Cocturam alia longiorem, breviorum alia, postulant, rectius eo Ordine sibi mutuo subjunguntur, ut primo sint loco, quae longissimam, postremo, quae brevissimam exigunt; nisi Pharmacopoei dexteritate freti esse liceat. Nota igitur

α. Fossilia pleraque (226. λ. μ.); Animalium annosorum Ossa, Cornua, Carnes tenaciores; Ligna compacta, Radices & Cortices similes, arida, Aromatis expertia, valde resinosa, &c. protractam ad 3. 4. 6. & plures horas Cocturam ferre & requirere. Unde & praemissa

sa saepe opus est horum Maceratione; ut virtuti exitus paretur (226. s.).

β. Animantium deinde juniorum Carnes partesque durae; Ligna, Cortices, Stipites, Radices, paullo minus compacta, neque tamen Aromatica, sed Adstringentia, Amara, Saponacea, &c; tum Frumenta & Legumina Nutrientia, Demulcentia, Diuretica, Incrassantia, &c. sequuntur, quibus horae 1, aut 2. Coctio sufficit.

γ. His (β.) succedunt Vegetantium teneriora; Radices puta molliores, non Aromaticae, Refrigerantes, Nutrientes, Adstringentes, Aperientes, Diureticae, Saponaceae; tum & Purgantes quaedam magis resinosae; Fructus dein pulposi, dulces, acidi, austeri. Haec ultra $\frac{3}{4}$ aut unius horae spatium vix coquenda.

δ. Herbae porro & Folia paullo firmiora, Aromate & Sale volatili carentia, Emollientia, Adstringentia, Incrassantia, Refrigerantia, Aperientia; Semina similia, non tamen Mucilaginosae; Ligna, Radices, Cortices, densiora, Aromate paullo fixiore praedita, horae $\frac{1}{2}$ Cocturâ satis emunguntur.

ε. Tandem partes Vegetantium tenerrimae, Flores; tum Herbae & Folia Subaromatica, Vulneraria, Amara, Uterina, &c. Semina, Baccae, Fructus, Cortices, Radices, similes,
mol-

molliores ; quo & Purgantia quaedam retuleris , Sennae Folia , Rheum , Myrobalanos , &c. ; & Liquiritiam ; denique Radices & Semina Coctione mucilaginem fundentia : quae omnia vix ultra $\frac{1}{4}$ horae coqui debent. Imo horum pleraque , maximè recentia , mollicula , Decocto ab igne remoto, etiamnum fervido, infundere tantum satius est (226. ϕ . 3.).

§. Est tamen , cur Medicus quandoque ultra citraque terminos Coctionis datos (α ad ϵ .) eat ; dum vel superficialiam tantum , vel hac neglecta intimiorem , coquendo exhauriri vim scopus reposcit.

¶. Haec tamen (α ad ϵ .) dicta de Aquosis potissimum Decoctionibus intelligi velim. Vinosae , minus laudabiles (226. β .) , & Spirituosae , quum Phialas requirant , aut vasa exacte clausa , vix ejusmodi regulas admittunt. Quia posteriores etiam , calore minore bullientes (226. ϵ .) , haud tantam exigunt accuratorem.

228. Dosis, quae Infusi (215) , eadem est : inde ergo repetatur.

229. QUANTITAS GENERALIS itidem simile modo habet , ac (216.) : vix tamen ultra Lib. vj vel viij. extenditur unquam ; imò nec eousque, nisi dum praeparatio difficilior , Dosis ingens , & brevibus intervallis haurienda , id
re-

DE DECOCTIS INTERNIS. 145

reposcunt, annique tempus ac Decocti durabilitas permittunt.

230. PROPORTIO mutua Ingredientium, praeter ea, quae (217.) tradita sunt, vix multa complectitur.

α. Quoad Materiem (225. β.) similia dictis (217. α ad γ.) obtinent.

β. Menstrui (225. α.) ad Materiem decoquendam Proportio itidem discrepat juxta conditiones (217. ε.), tum prout Coctio sine vel cum Evaporatione perficitur (226. γ. ζ. θ.).

γ. Ubi ergo nulla per Evaporationem jactura fit, aut Vapor collectus refunditur (226. φ. 2.); Menstrui Proportio eadem est, ac in Infusis (217. δ.), nisi, quod rarius ultra duodecuplam aut paullo majorem augeatur.

δ. Si contra sub Coctione dissipatio fit; tanto requiritur Menstruum copiosius, quo illa major; ut Liquor superstes sit nec justo dilutior, nec saturatior.

ε. Tum igitur Medicus vel determinat Menstrui adfundendi quantitatem ex (γ.) & quantitate dispendii, certò aut per conjecturam definita, simul sumtis; prout Coctionis durationem aut ad aliquotae partis evaporationem, aut saltèm ad tempus, limitat.

K

ζ. Vel,

ζ. Vel, quod tutius & usitatius est, Menstrui q. s. praescribens, & Coctionis durationem alterutro modo (ε.) definiens, denique saltem determinat, quantum residui superesse velit: ut Pharmacopoeo tunc relinquatur computandum, qua Menstrui quantitate opus sit, ut, dato Coctionis termino, praescriptum Decocti pondus remaneat. Facilis autem Medico hinc nascitur determinatio; quia perinde est, ac si absque Evaporatione fieret Coctio (γ.).

η. Accessoria primae classis (212. γ. 1. 225. γ.) haud alios limites agnoscunt, quam (217. η.); nisi quod, ob Ebullitionis adminiculum (226. δ. ε. θ.), saepe minor eorum quantitas exigatur.

θ. Accessoria classis secundae (225. γ. 226. φ.), quousque eadem sunt illis Infusorum, simili quoque Proportione gaudent (217. θ.). Quae verò, peracta decoctione, Liquori infunduntur (226. φ. 3.), regulas sequuntur in Historia Infusi datas (217.). Notetur modo, tantò fere minus maceratione solvi posse, quo liquor ante per Coctionem magis saturatus est; neque in Decoctis, majore praesertim quantitate hauriendis, admodum placere spissitudinem.

231. SUBSCRIPTIO paucis discrepat ab illa Infusorum (218 ad 221.). Si enim, quod &
heic

heic usitatum est, Materiem decoquendam tantum praebet Pharmacopoeus, praeter dicta (220.) singulare nihil obtinet. Si vero & ipsam Decoctionem is curat, mandantur

α. Ante Coctionem agenda. Haec autem (1.) quoad Comminutionem, Colligationem, & Irrorationem nihil differunt a dictis (219. *α.* 1. 2. 3.); nisi quod Humectatio cum aqua fervente heic vix usu veniat. (2.) Vasis etiam idonei mentio facienda, si minus familiare vel volatilitas vel acrimonia Materiae, vel modus Coctionis, postulat, Phialam v. g. Chemicam, Cucurbitam Alembico instructam, Lagenam stanneam, Ollam fictilem, Diploma, &c. Mos inter Pharmacopoeos receptus in Vasis aeneis, stanno etiam non obductis, Cocturas promiscue faciendi, vel tanto magis necessitatem hujus monetae inculcat. (3.) Maceratio nonnunquam praemittitur (226. *ι.* 227. *α.*) vel totius, vel partis cujusdam Materiei difficilius solubilis. Injungitur haec juxta leges (219. *β.* *γ.*), & Formulam facit *Infuso-Decoctum*.

β. Decoctio ipsa. Quae limitat (1.) Ignis adhibendi Gradum Modumque; an leni, an forti, Ebullitione (226. *δ.* *ζ.* *μ.* *ξ.* &c.) agendum? An Igne nudo, an in Diplomate? Hoc Cocturae longiori aptius & empyreuma arcet, & caloris inaequalitatem. (2.) Ordinem; ubi alia aliis diutius breviusve decoquenda sunt (Vid. 227.): quod ipsum quandoque & de Menstruo

Secundario, aut Accessorio quodam (212. γ . 1.), Coctionem longam non ferente, valet. (3.) Vasis Occlusionem magis minusve exactam; prout Evaporatio magis minusve nocet. Plerumque Vase clauso decoquendum. Calor inde aequabilior, minor inquinatio. (4.) Coctionis Terminum, qui, dum Evaporatio conceditur, saepe vel ex quantitate residui, vel ex aliquotae partis dissipatione, minus tamen certo, definitur. Satius est Tempora figere juxta (227. α ad ϵ ..), aut ex Decocti colore, sapore, &c. limitem ponere. Ebullitio fortior, lenior, Vas magis minusve repandum, diversissimam faciunt intra idem tempus exhalantis quantitatem.

γ . *Post Coctionem agenda.* Quo pertinet (1.) Infusio novae Materiei (226. ϕ . 3.), quae iisdem legibus perficitur, ac dictum (219. α . β . γ). (2.) Depuratio similis etiam (219. δ .); nisi quod heic quandoque in Aquosis Colationi jungatur Clarificatio cum Albumine Ovi, limpidissimum quidem exhibens liquorem, at simul plerumque minus efficacem; quum Albumen igne coiens virtutis Medicatae partem saepe retineat: unde vix, nisi pro delicatissimis, praecipienda. (3.) Accessoriorum Miscela, quae intelligitur ex (226. ϕ . 1. 2.). (4.) Receptaculum simile, ac (219. ζ).

δ . In haecenus (α ad γ .) dictis mandandis memento regulae (59. η).

232. Quae ad SIGNATURAM spectant, haud difficulter eruuntur ex (221.): vel ipsa enim Nomina quoque ex parte eadem heic adhibentur: ut hinc Decoctum ad Dosis unicam praescriptum vocetur *Haustus* vel *Potio*: ad plures, si Menstruum spirituosum est, *Tinctura*; si Aquosum, *Decoctum* vel *Apozema*; si Animantium partes Basin Materiae (75.) constituunt, *Fus* vel *Fusculum*; si Materies semel decocta cum recente Aqua iterum coquitur, *Bochetum* vel *Decoctum Secundarium*. Reliquae denominationes hodie ferè exoluerunt.

233. Usus idem est, qui Infusi (222.).

234. SPECIMINA sunt.

*

Haustus Emeticus, Ventriculo cibis nimium infarcto.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 117.

℞. Rad. Ipecacuanh. pulv. scrup. iv.
Cum Vini albi unc. iij.

Coque in Phiala alta horas quatuor.

Colaturam exhibe pro una Dosi.

*

Nodulus Purgans, minus calefaciens.

℞. Fol. Senn. sine stipit. drach. iij.
Agaric. optim. drach. ij.
Nitri puri drach. j.

150 DE DECOCTIS INTERNIS.

Conscissa, tusa, includantur Sindoni.

S. *Nodulus Purgans.* Coquatur per $\frac{1}{4}$ horae
in *Cerevisiae dulcis Pixt.* ℞, *Vase clauso.*
Exprimatur. Capiat Aeger *Cyathum omni*
semihora, donec purgetur.

*

Jus Cancrorum Fluviatilium.

Vid. H. Boerh. *Mat. Med.* p. 16.

℞. *Cancror. fluviatil. vivor.* Lib. iij.

Coque spatio horae cum Aq. Lib. xij,
tum exentos contunde una cum testis, atque
coque in priore Jure proprio adhuc per horas
iv, addendo semper tantum Aquae, ut a Co-
ctione Lib. viij. circiter supersint, tum Jus for-
titer exprime, atque ei infunde

Flor. Borragin. unc. i℞.

Buglossi unc. j.

Rad. Tragopogoni unc. iv.

Sisari unc. ij.

Dein ebulliant simul spatio $\frac{1}{8}$ horae.

S. Ut in Fronte. *Sumatur ad Unc.* i℞. *omni*
bihorio.

*

Decocto-Infusum Adstringens, Incrassans,
ad Haemoptysin.

Vid. *Ibid.* p. 196. 197.

℞. *Rad. Consolid. maj.*

Cort.

DE DECOCTIS INTERNIS. 151

Cort. Tamarisc. ana unc. ℥.

Cum Aq. pur. q. s. per $\frac{1}{4}$ horae decoctis, adhuc fervidis, infunde

Herb. Agrimon.

Betonic.

Flor. Hyperic.

Papav. Rboead. ana m. ℥.

Stent, vase clauso, in Infusione calida per horae spatium. Colaturae Lib. ij. admisce

Syr Myrtin. unc. j.

S. *Liquor Vulnerarius. Bibat Unc. ij. omni biberio diei.*

*

Tinctura Anti-Hydropica, ad Exemplum H. Boerh. Ibid. p. 204.

℞. *Rad. Helenii unc. j.*

Aristolochiae utriusque

Zedoariae ana drach. vj.

Zingiber. unc. ℥.

Summit. Absynth.

Centaur. min.

Semin. Dauci

Bacc. Juniper.

Lign. Sassafras rasi ana unc. j.

Cort. Winteranor. unc. ℥.

152 DE DECOCTIS INTERNIS.

Conscissa, tusa, cum *Spirit. Juniper.*
Pint. ij. in Phiala alta Chemica ebulliant per
6. horas. Tinctura frigida, pura, decantetur.
D. usui.

S. Ut in Fronte. *Capiat Unc. ℥. quater de
die, vacuo stomacho, cum regimine.*

*

Infuso-Decoctum Abstergens, Antisepti-
cum, in Spina ventosa.

Vid. H. Boerh. p. 112.

℞. *Lign. Guajaci virid. ponderos. rasi.*
unc. x.

Sal. Tartari drach. ℥.

Cum Aq. comm. Lib. vj. spatio xxiv.
horar. digestum in diplomate, decoque spatio
2. horarum, sub finem admiscendo

Spir. Vini rectific. unc. iv.

Ebulliant iterum parumper, tum exhibe.

S. *Sumat Unc. iv, quater de die, vacuo sto-
macho: mane hora septima, dein hora un-
decima, iterum quarta pomeridiana, & ul-
timo hora septima vespertina.*

*

Bochetum ex Residuo prioris.

Ibid.

℞. *Residuum Decocti prioris*
Aq. pur. Lib. iij.

Ebul-

DE DECOCTIS INTERNIS. 153

Ebulliant per iv horas. Colatura D.
ufui.

S. *Sit pro potu quotidiano.*

Nota. *De Hydrofaccharo, Hydromelle Medicato, Ptisana Veterum & Recentiorum, Diæta, Sero Lactis Medicato, Decocto Galli, Consummatis, Destillato Instaurante, &c. addo nihil; cum facile ex hætenus (211 ad 234.) traditis Infusorum & Decoctorum Historiis, quousque etiamnum in usu sunt, intelligi queant, ex parte vero hodie eviluerint. Conf. P. Morelli Method. Praescrib. Form.*

De

Succis Expressis.

235. **S**UCCUS EXPRESSUS est Medicamentum internum, liquidum, ex Succo Aquoso, tritura & pressione de partibus Vegetantium recentium in rem praesentem educto, potissimum constans.

236. **MATERIES** in Genere duplex est: *Primaria & Secundaria.*

α. Primaria est, quidquid tritu & pressu Succum fundit Aquosum, usui interno idoneum: cujusmodi fere nonnisi Regnum Vegetabile suppeditat.

K 5

β Se.

β. *Secundaria* vel (1.) promovendae confert Succī Expressioni, aut hunc diluendo, aut solida, quibus is coërcetur, emolliendo. Aqua, Serum Lactis, Lac ipsum, & similia, id praestant ante Expressionem addita. Vel (2.) Succo jam expresso admiscenda hujus virtutem auget, aut noxiam injucundamve qualitatem corrigit. Salia Acida, Neutra, Alcalica, Vinum, Aquae stillatitiae, Saccharum, Mel, Elaeosacchara, Syrupi, &c. huc apta sunt.

237. DELECTUS, ob minorem Materiae (236.) amplitudinem, paucis absolvitur. Ergo

α. Succosae & recentes Vegetantium partes tantum *Primario* (236. *α.*) huc adhibentur: Folia, Flores, Fructus, Radices, Herbae totae, molliora, Succo liquido, Aquoso, plena.

β. Excluduntur Sicca & Compactiora omnia. Ligna hinc, Cortices, Stipites lignosi, &c. inepta.

γ. Neque & Seminum adeo heic usus est; quia Oleo magis, quam humore Aquoso, scatent.

δ. Minus etiam idonea sunt, quorum Succus, licet copiosus, nimium lentescit; quum difficulter eliciatur. Secundarii tamen Liquidi (236. *β.* 1.) admistio, & calor, opem heic ferre queunt.

1. Item, si scopus exigit paullò minus succosis, aut humore lentiore plenis (δ .), uti, appositè junxeris, quae Succo liquidiore turgent, vicem quippe adminiculi (236. β . 1.) praestitura.

2. Qui de Animantibus vivis, horumve Stercoribus &c. premuntur Succu Medicati, magis ad vulgum pertinent: vix enim ex Medici consilio aut praescripto fiunt.

3. Patet hinc, non quorumvis esse temporum nec locorum haec Medicamina: ut ideo cavendum sit, ne intempestive, aut plura simul praestituantur Ingredientia, eodem quae tempore haud vigent, aut viridia desiderentur, quae nonnisi sicca ad nos pervenire possunt.

4. *Secundaria* (236. β .) utriusque classis omittuntur frequentissime. Priora tamen (ibid. 1.), cum natus Materiae primariae humor aut parcior est aut lentior, pulchrè conducunt. Seligenda igitur ejusmodi, quae vel eidem scopo serviunt, vel Succo mista noxiam haud subeunt efficiuntve mutationem. Posteriora eadem, tum (213. α .) memoratas, exigunt cautelas.

5. Numerus Ingredientium minor (213. α .) heic commendatur. Plura congerenti facile obrepit error (4.), aut incongrua ex variorum mixtione Qualitas (94 & seq.).

156 DE SUCCIS EXPRESSIS.

238. ORDO, vix heic limitatus, idem tamen adhiberi posset; qui in Infusis (214.), quousque Materiae se extendit convenientia.

239. Dosis, major minorve pro variis conditionibus (66.), tum prout brevibus longisque intervallis repetendam jubet Indicatio. Quandoque Mensurâ saltem determinatur ad Cochlear. j. ij. iij, aut ad Cyathum j. ij. &c: saepius tamen Pondere, a Drach. ij. ad Unc. j. ij. iij: rarò ultrà, nisi cum dilutus admodum & gratus fuerit Succus. Flatuosa horum liquidorum Cruditas, Color, Odor, Sapor, plerumque satis injucundi, suadent, si Dosis efficax major est, regula (67. ð.) potius utendum.

240. QUANTITAS GENERALIS, prout varius requiritur juxta conditiones (67.) Dosi (239.) Numerus, variè definitur. Nonnunquam, pro Emesi v. c. movenda, &c. Dosis unica in universum sufficit. Saepissimè tamen, si alterandum, vel per Epicrasin purgandum, in plures dies, imò septimanas, Curae instar, ut vocant, usus protrahitur. Tum igitur vel (α.), quantum satis est in unum aut duos dies continuos, simul praestituitur; ut singulis alternisve diebus recens paretur: quod quidem, si per Aegri conditiones (67. ð.) licet, omnino faciendum jubet facilis ejusmodi Succorum per moram alteratio. Vel (β.), si prius (α.)
minus

minus commodum, quantitas in plures dies aut & integram hebdomadam suffectura exhibetur simul: quod dum fit, Sulphuratione, Incoctione, Condimentorum admistione, Vasis obthuratione & collocatione in cellam frigidam, corruptio quaevis arcenda.

241. PROPORTIO Ingredientium mutua, quum plenam nec exigat, nec admittat, determinationem, ex sequentibus facile intelligitur.

a. Quantitate Succii Generali (240.) ad Pondus determinatâ, de Materie Primaria (236. *a.*) saltem q. s. capiendum jubetur.

b. Aut Succii Quantitate non determinatâ, Materiae (236. *a.*) quantitas limitatur Pondere vel Mensura (58. §. 7. 9. 1. 2.): utramque enim certò statuere vix licet.

γ. Prius (*a.*) in genere usitatissimum est, quin & necessarium, si vel unica modo Dosis, vel plures, Mole & Numero definitae requiruntur (239. 240.). Posteriore (*b.*) dum uteris, considerans Succii in Materie majorem minoremve copiam, tum Dosis expetitae molem & magis minusve frequentem usum, cavè ne excessu pecces vel defectu, risum moturus Pharmacopoeo aut taedium expressionis eodem die aliquoties iterandae. Unde hic modus vix adhibetur, nisi dum Quantitas Generali vgrandior, vaga tamen, reposcitur.

d. Quod

δ. Quodsi igitur Materies (236. α.) pluribus constat diversis, mutua singulorum proportio ita limitatur, uti major minorve cujusvis efficacia & succositas, collata scopo, postulat. Quæ parciore vel magis viscido gaudent Succo (237. δ. ε.), caeteris paribus, minore quantitate, respectu succosiorum, capiuntur; ut & copiosior & minus lentus acquiratur Liquor (l.c.).

ε. Unde in casu priore (α.), ubi omnium aequalis quantitas non exigitur ob conditiones (δ.), ex duplo, triplo, subduplo, &c. proportio saltem determinatur: v. c. Radicum pars j. Herbar. part. ij. Baccar. part. iij. aut aliter. In casu posteriore (β.) quid tum agendum, sponte patet.

ζ. Quandoque determinata saltem Quantitas Succi, ex una vel pluribus Speciebus expressi, & depurati, praestituitur, non commemoratis sigillatim ipsis Speciebus aut expressionis modo & ordine: quae methodus ut simplicissima, ita & commodissima est, si vulgari tantum modo procedendum.

η. *Secundaria Materies* (236. β. 1.) parciore saltem quantitate heic adhibetur; ne Emulso, Infuso, vel Decocto, similior, quam Succo presso, fiat Formula: haud enim veri loco Menstrui est, sed dilutioni tantum inservit, (ibid. & 237. θ.). Prout ergo eâ magis minusve eget *Materiae Primariae* habitus, ita plus
mi-

minusve additur; modo ne superet Succus ipsius quantitatem.

9. Reliqua (236. β . 2.) haud alios agnoscunt limites, quam datos (216. 9.). Curandum, ut Succus, tanquam Basis (88.), Addendis potior sit, nec horum mistione nimis spiffescat; tum ut ex omnibus simul junctis justa & efficax Dosis emergat (239.). Ubi autem Succus pondus haud determinatum est (β .), Addendorum Proportio ad certam illius partem saltem definitur: unde dein Pharmacopoeo facile est computare, quantum pro toto requiratur.

242. SUBSCRIPTIO varia injungit. Quo pertinet

a. Materiae Primariae (236. α .) ad Succus Expressionem Praeparatio. Haec autem includit (1.) Comminutionem, quae vario in variis perficitur modo, conscindendo, radendo, tundendo in pastam succulentam. Lapideum Mortarium, Pistillum ligneum, praeter Metallicas, operi huic aptiora sunt. (2.) Diluentis Liquidi (236. β . 1.), si quo opus est (237. 9.), Adfusionem. (3.) Pastae tusae, humectatae, (1. 2.) Digestionem aut & Coctionem: quae tamen saepissimè omittitur; nec adeo usu venit, nisi cum Materies in universum parciore aut viscidioris Succo praedita, neque interim calore incongruè mutabilis est. Id autem boni simul

simul adfert, quod flatulentam Succis cruditatem minuatur.

β. Expressio ipsa, quae, praeter vulgaria, nihil habet singulare.

γ. Expressi Depuratio. Haec quidem vel Quiete fit & Mora, vel citius Trajectu per Colum (219. *δ.* 2. 3.), nec praetermitti debet; quum ingratis Succis demat spissitudinem. Imò nec malè agunt, qui, Digestione aut Coctione non praemissis (*α.* 3.), Succos, priusquam colant, leni igne ad primum usque Ebullitionis signum, vase clauso, si virtus volatilis est, sin minus, ad tantillam quoque Ebullitionem usque calefaciunt, ac tum demum vel frigefactos prius (219. *δ.* 4. *in fine*), vel adhuc calentes, Colo depurant: ita enim & Despumatio simul fieri potest, & flatuosa eorum materies magis dissipatur, & faeces separantur pulchrius, & Insecta horumve Ovula, si quae insunt, destruuntur, quin & longiori aptantur Conservationi.

δ. Miscela Materiae Secundariae (236. *β.* 2.), quae, praemissis (*γ.*), demum peragitur: licet interim satius foret, quae difficilius in Succo frigido solubilia sunt, huic calefacto, ante Colationem (*γ.*), immittere. Imò vel suaferim, ubi major Succis Quantitas simul praescribitur, Salia, quae frigore rursus aut tota, aut ex parte

parte, excutiuntur, seorsim, specie Pulverum, in suas Doses divisa, aegro exhibenda esse; ut is dein haec partitis vicibus cuilibet Succo Dosi, paullò ante usum, intermiscet.

1. *Succi parati Adservatio*, quae in casu (240. 2.) minoris quidem momenti est, at, si obtinet (ibid. β .), omnino curam meretur; quum & nativa horum Succorum indoles, & tempus anni, quo magis usitati sunt, corruptioni maximè faveant. Neque sufficit semper vase oris angusti, probè clauso, loco frigido, eos servasse: sed insuper vel, consilio Helmontii, Vas prius accensi Sulphuris vapore imbuedum; vel, nisi Materies Secundaria (236 β . 2.) corruptioni obstans jam addita sit, nec Indicatio repugnet, tantillo Spiritus Vini condendus Succus; vel, si dilutior sit & calorem innoxie ferat, ad dimidias inspissandus.

243. SIGNATURA ex (60. 235. 239.) satis intelligitur: neque enim, praeter communia, quidquam heic monendum superest, nisi quod Succus, in plures dies suffecturus, Vase clauso, loco frigido, sit adservandus.

244. USUS in Chronicis, ad inveterata humorum & solidorum vitia, Viscerum, praepri-
mis Abdominalium, obstructions, &c. quin & in Acutis, ad Sitim restinguendam, Putredinem arcendam, &c. commendatissimus est, tam Alterationi, quam Evacuationi per Vomi-

tum, Alvum, Urinas, idoneus. Infantibus tamen, Delicatis, quibusvis anni temporibus, usque quaque haud convenit: quamvis nec defint Succii vel maximè nauseanti etiam Palato arridentes. Denique nec ad promptissimè parabiles pertinet haec Formula.

245. SPECIMINA sunt.

*

Succus Emolliens, Aperiens, Humeſtans, Solidorum nimiam Rigiditatem corrigens. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 9. & seq.

R. Rad. recent. Scorzoner.

Rapar. ana unc. iv.

Herb. recent. Cichorei

Taraxaci

Endiviae ana man. ij.

Conscissis, tuis, adfunde

Seri Lact. recent. Pint. ß.

Ebulliant leniter spatio 6. horae minorum in Balneo Maris: tum Succum exprime: cujus per Colum depurati singulis Unciis admisce

Syrup. Rubi Idaei drach. j.

D. in Lagenâ Sulphurata.

S. Ut in Fronte. Servetur in loco frigido. Dosis Cochlearium omni bitorio diei.

Suc-

*

Succus Emeticus, in Hydrope utilis.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 209.

℞. Cort. medii Sambuc. recent. q. s.

Ut consciff. tuf. exprimatur Succī unc. j.

Cui adde

Syr. Violar. unc. β.

D. ufui.

S. Haustus Emeticus pro una Dosi.

*

Succus Antipyicus in Statu Phlogistico
Variolarum.

Ibid. p. 239.

℞. Succī recens expressi Cichorei

Lactucae

Taraxaci

Fumariae ana

unc. ij.

Radic. Scorzoner.

unc. iv.

Nitri puri. drach. iβ.

M.

S. Bibat Unc. j. omni hora diei.

L 2

Suc-

*

Succus Diluens, Resolvens, Abstergens
ad Aphthas.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 168.

℞. *Bulb. Rapar. cum cortice* q. f.

Tyrocnesti, vel radula ex bractea ferra-
ta, radantur: tum exprimatur Suc-
cus, qui ebulliens leniter despumetur:
hujus Unc. xvi. admisce

Vitell. Ovor. N. ij.

Syrup. Violar. drach. iv.

S. *Bibat Unc. ℞. omni semihora.*

*

Succus Antiacidus, in frigida Scorbuti
Specie: ad Exemplum H. Boerh.

Ibid. p. 189. 190.

℞. *Rad. recent. Raphan. rustican.*

Ari ana part. j.

Herb. recent. Trifol. Aquatic.

Nasturt. Aquat. ana
part. ij.

Radula rasis, conscissis, tufis, exprime
Succi Unc. vi. quibus admisce

Spirit. Antiscorbut. F. D. unc. ij.

Sacchar. alb. unc. j.

D. Vase clauso.

S. *Capiat omni trihorio Unc. ℞. vel Cochlea-
rium.*

Alius

*

Alius in Scorbuti Specie Alcalina.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 192.

℞. *Herb. recent. Acetosae*

Taraxaci ana q. s.

Pom. Citreum N. j.

Conscissis, tuis, exprime Succu Unc. v.

His per Colum trajectis adde

Sacchari alb. drach. vj.

D. usui : iterentur quovis die per duas
hebdomadas.

℞. *Crem. Tartari* drach. v.

Sal. Essent. Acetosell. drach. ij.

M. Divide in xiv. partes aequales.

D. Singulae in Chartulis seorsim.

S. *Capiat mane hora septima dimidium Succu,*
cui admisceat unam Dosis Pulveris : reli-
quum hora nona sine Pulvere. Id fiat per
xiv. dies.

De

Emulsis.

246. **E**MULSUM, *Emulsio*, est Medicamen-
tum internum, liquidum, Oleoso-
Aqueum, consistentia & colore utcunque La-
cti simile, ex partibus Vegetantium oleosis cum

L 3

Men.

Menstruo Aquoso tritis, & emulctis, paratum.
Unde Nominis patet ratio, & differentia hujus
a priore Formula (235.).

247. MATERIES & huc triplex, uti (212.
225.), accedit: *Menstruum* puta, *Emulgendum*,
& *Accessorium*.

α. *Menstruum* vix aliud in usu est, quam
Aqueum: Aqua v. g. Simplex, Stillatitia Of-
ficinalis, Decoctum vel Infusum Aquosum,
&c. Quandoque tamen & Vinum, sed rarius,
adhibetur.

β. *Materiem Emulgendam* praebent (1.) Nu-
clei & Semina Plantarum Oleo gravida. (2.)
Succi Vegetantium Oleosi: Resinae, Gummi-
Resinae, Balsama; quin & Radices nonnun-
quam valde Resinosae, &c.

γ. *Accessorium* vel (1.) solutionem Materiae
(β.) promovet, estque corpus saponaceum:
uti Vitellus Ovi, Saccharum, Mel, aut tene-
rior Materies oleosa, facilius solubilis, ex (β.
1.) deprompta. Vel (2.), Emulso jam parato
addendum, hujus virtuti aut gratiae augendae
serviens, in genere simile est (212. γ. 2.).

248. DELECTUS tamen ut ex arte fiat, no-
tandum, duas dari Emulforum Species; dum
alia (1.), proprie sic dicta, parantur ex Ma-
terie (247. β. 1.); alia (2.) potissimum ex
(ibid. 2.). Quae alii ex Pulveribus Terreis,
albidis, Margaritis v. g. & similibus, cum
Men-

Menstruo Aquoso tritis, confecta huc referunt, data opera omittimus; quum isthoc Titulo indigna simplices saltem sint Mixturae: prout Lacteus Color, pulvisculo citissime in fundum cadente rursus periens, sat docet.

249. Priora (248. 1.), ut Colorem & Consistentiam (246.), sic Odorem quoque & Sapore, Lactis aemulos, aut saltem minimè injucundos, exigunt, nec fere, nisi Refrigerandi, Nutriendi ac Demulcendi, rarissime Calefaciendi, scopo parantur. Hinc

α. Menstruum non admittunt aliud, quam Aqueum (247. *α.*), nec spissitudine, nec alia dote, injucundum, acrimoniae expers, quò simplicius, eò aptius. Optima ideo Aqua simplex, cocta; Decoctum Aquosum, tenue, insipidum & inodorum, aut gratum, v. g. Hordei, Avenae, Cornu Cervi, Rad. Scorzoneræ, Liquiritiæ, Cicerum, &c; Infusum simile.

β. Aquae Stillatitiæ inertiores si, ut creberime fieri solet, adhibentur, sint ex arte destillatæ, sine empyreumate. Aromaticas, Spirituosas, Vinosas, Sapor Odorve nimis eminentes, aut Scopus, saepe excludit, vel saltem, Accessorii loco (247. *γ.* 2.), parcior copia addendas jubet. Acetosas eadem rationes, tum Acor, Emulsis infestus, prohibet.

γ. Materiem Emulgendam heic constituunt

Nuclei & Semina (247. β. 1.) ; non quaevis tamen promiscuè , sed quae mox memoratis Emulsi dotibus & scopo quadrant.

δ. Minus hinc apta sunt , quorum medulla alieni est coloris : amantur , quae acribidâ gaudent.

ε. Quin & majora ideo suis prius tunicis orbantur , si lacteum hae colorem obfuscare possunt intertritae : licet interim majorem saepe gratiam Saporis adferant, nec virtute leniter adstringente scopo semper repugnent.

ζ. Valde amara , acria , aromatica , calida, quoque vix adhibentur ; quum horum virtus , color , odor , sapor , rarius conveniant. Amaritiae tamen leniore praedita quandoque scopus admittit : uti Semina Citri, Aurantior. Nucleos Cerasor. Amygdala amar. &c. Imo restricta horum quantitas aliis magis fatuis accedens vel Palato quoque placet.

η. Quae trita Mucilaginem fundunt , itidem minus quadrant : cujusmodi sunt Sem. Cydonior. Lini , Psyllii , Hyoscyami , & similia ; quin & Hordeum ad crepaturam coctum , quò hinc saltem leviter cocto uti satius est.

θ. Cavendum maximè , ne rancida sint, quae recipiuntur : quam quidem corruptionem plurima haec usitata subeunt facile , nullo tunc nomine huc apta.

2. Qui Emulgendis alia, praeter haecenus (*γ* ad 1.) dicta, intermiscant, uti Cortices Citri, Aurantior. Myrrham, &c. nec Colori, nec Saponi horum Emulforum consulunt. Elaeosacchara priorum, Myrrhae Tinctura, Accessorii loco addita, idem commodius praestare videntur.

κ. Accessoriis primae classis (247. *γ*. 1.) haec non opus: at alterius (ibid. 2.) admittuntur. Haec tamen & sint ejusmodi, quae, scopo congrua, justas Emulsi dotes non pervertant. Optima hinc Aquae Stillatitiae Aromaticae, jucundiores; Syrupi excolores, grati; Julepi; Saccharum; Elaeosacchara; Salia neutra.

λ. Pulveres si addis haud in Emulso solubiles, sint saltem tenerrimi, albi, minus ponderosi, nec in grumos abire proni: unde vix, nisi Terreis subtilissime laevigatis, haec locus est.

μ. Conservae, Electuaria, Extracta & similia, quum consistentiam, colorem, saponem, haec requisitos turbent, excluduntur.

ν. Acida quoque exulent; nisi cum postulat Indicatio Emulsum verè acidum aut citissime acescens.

ξ. Alcalina Saporis urinosi injucunditas prohibet.

ο. Tincturas, Spiritus, Essentias, Elixiria, & similia, raro admittit scopus: licet tamen aliquando admisceantur.

π. Saporis Odorisve gratiam ne sedulo nimis adfectes, memor (65. 100. 101.). Plurimis Emulsum tantò aridet magis, quo similis est Lacti Animali.

ε. Sunt, qui depositos se credunt, cum Medicus Emulsum propinat. Hos facile deceptis vel Menstruum adhibendo alieni coloris, v. g. rubri, vel similes Pulveres, Syrupos, Tincturas, &c. intermiscendo.

250. Posteriora (248. 2.), Lacti minus aemula, hujus modo Consistentiam & Colorem, imo ne hunc quidem semper, simulant, ideo saltem Emulsa dicenda, quod & Mulctûs specie parentur, & Oleum Menstruo Aquoso ad tempus dissolutum exhibeant. Differunt hinc plurimum a Prioribus (249.). Nam

α. Tanta heic jucunditas nec exigitur, nec acquiri potest; quia hanc vix admittunt, quae huc pertinent, Emulgenda.

β. Nec Scopus etiam similis est (249.); cum saepius Calefactio, quam Refrigerium, heic obtineatur.

γ. *Materiem Primariam* (247. β. 2.) dant Oleosa meraciora, difficiliora in Aqua solubilia: ut Olea & Balsama liquida, spissa, solida, Peruvian. Copaib. Terebinthina, Tolutan. &c. Resinae & Gummi-Resinae, Jalapp. Scammon. Juniper. Mastiche, Myrrha, Opoponax,
Am-

Ammoniacum; Rad. Jalappae, & similia. Haec ut reddantur meabiliora, facilius ingerenda, commodè sub hac forma exhibentur.

δ. Et heic tamen abstinendum a Foetidiffimis, quibus forma Pilularis aptior (162. α.).

ι. *Menstruum* non adeo discrepat ab illo Priorum (249. α.). Aquis tamen, (ibid. β.), Aromaticis, Spirituosis & Vinosis, potior heic locus est, tum ob (β.), tum quia Materiem (γ.) solvunt facilius. Unde & Vinum ipsum nonnunquam adhibetur.

ζ. *Accessoria* primae classis (247. γ. 1.) heic potissimum usui sunt: pleraque enim Emulgendorum (γ.) sine iis *Menstruum* Aquosum (ε.) planè respuunt. Utendum igitur tantò potentioribus, quò & Materies (γ.) tenacior est ac difficilior solvenda, & *Menstruum* (γ.) magis Aquosum, & Solutio exactior desideratur.

η. Vitellus Ovi, saponacea vi reliquis superior, vel tenacissima etiam Aquae aptat. Saccharum, Syrupi, Mel, minus efficacia sunt. Mel insuper colorem magis obfuscat. Sapo vulgaris itidem heic adhiberi potest; modo Indicationi, Aegrique gustui, non repugnet.

θ. Quandoque, dum minor est Emulgendi (γ.) quantitas, Materies Primaria Emulsi prioris (247. β. 1.) Accessorii loco recipitur:

v. g. Semina aut Nuclei oleosi, Amygdala quaedam, &c. Haec enim intertrita, dum farinam & oleum minus tenax fundunt, ac Materiei difficiliter solubilis particulis interponunt, sic satis pulchrè Saponis vices praestant, simulque Emulsum praebent priori (249.) similius.

4. *Accessoria* alterius classis (247. γ. 2.) similia sunt ante (249. x. &c.) memoratis. Spirituosa saltem (ibid. o.) crebrius heic locum habent ob (250. β. ε.): neque Saponi, Odori, Colori, tantopere studetur (ibid. o.).

251. ORDO, utrobique (249. 250.), Emulgendis primum dat locum: his subjungit, in Emulsis (250.), Accessorium Saponaceum: Menstruum dein; ac tandem Accessoria classis posterioris (247. γ. 2.). Varias autem singulorum Species pro suo quisque arbitrio digerit.

252. Dosis eadem ferè est, quae Succu Expressi (239.), pariterque vel Pondere vel Mensura determinatur. Priora quidem (249.), magis quippe ut plurimum diffusa, ad Cyathum, Unciam j. ij. &c. quandoque & ad libitum pro potu familiari exhibentur: Posteriora (250.) ad Cochlearium, Drachmam j. ij, alias tamen & ad Unc. j. & plures; prout magis minusve potentia sunt, diluta, aut nauseosa, scopus varius, Aeger facilis vel difficilis, &c. (Vid. 66. & 67. d.).

253. QUANTITAS GENERALIS nonnunquam Dosi unica (252.) haud major est : quod maximè obtinet in Emulsis (250.). Neque expedit haec in usum plurium dierum praescribere, nisi exactissimè sint ligata ; quum mora divortium faciat. Emulsa (249.) facile acefcunt, & eò quidem citius, quo calidior est tempestas ; ut hinc aestate calidâ vix ultra 6. vel 7. horas, hyeme tamen nycthemeri spatio ferè incorrupta perstent. Dosis igitur Molem (252.), usus frequentiam, & Atmosphaerae calorem inter se comparans haud plus praescribere simul, quam ante acorem natum queat consumi ; nisi forte Indicatio hancce mutationem commendet, nec Aeger ab ea alienus sit.

254. PROPORTIO mutua Ingredientium plurimum heic variat pro horum & Indicationis diversitate.

α. Emulsa (249.), prout vel Refrigerandi solum ac Humectandi, vel Nutriendi, Sopiendi, &c. scopo inservient, plus minusve diluta parantur.

β. Spiffiora fiunt, si Menstrui ad Materiem Emulgendam Proportio tripla, quadrupla, quintupla est : Dilutissima, si duodecupla ad vigecuplam usque : Media, si octupla.

γ. Ratio tamen habeatur magnitudinis Seminum & Nucleorum (247. β. 1.) : quo enim minora haec sunt, eo parciore Medulla, plure

Cor-

Cortice, constant. Medulla autem est, quae in Emulsum transit. Unde Seminum minorum quantitas eadem eandem Menstrui copiam saturabit minus, quam tantundem Nucleorum.

δ. Plerumque Menstrui q. s. praescribitur, nec nisi quantitas Colaturae determinatur: imò quandoque ne haec quidem; tumque Pharmacopoeus mediam ferè sequitur Proportionem (β.).

ε. In Emulsis (250.) & Materiae (247. β. 2.) major minorve solubilitas, & hujus atque Accessorii (ibid. γ. 1. & 250. ζ. & c.) requisita quantitas, simul spectandae veniunt, ut Menstrui Proportio ritè determinetur; quae caeterum datae (β.) haud absimilis est, & quandoque Pharmacopoei etiam arbitrio committitur (δ.); maximè si Emulsum unicam saltem Dosis (252.) continet.

ζ. Accessorii autem (247. γ. 1.) quantitas, ratione Materiae, sumitur dupla, tripla, quadrupla; prout id potentius est vel debilius (250. ζ. η. θ.), & Emulgendi indoles magis minusve refractaria. Hinc ferè usitatissimum est, Vitell. Ovi q. s. praestituere: quod ipsum & obtinet circa Accessorium (250. θ.).

η. Accessoria classis secundae (247. γ. 2.) vix strictiores ferunt regulas, quam (217. & 241. θ.). Pulverulentorum (249. λ.) Scrup. j. Dulcium Drach. β. sufficit pro Uncia j. E-
mulg

mulsi. Vide tamen in Emulsis (250.), an & Saccharo aut Melle jam sis usus loco Saponis (247. γ. 1.), tum quousque Materiae injucunditas correctionem postulet, & num Infanti, an Adulto, &c. praescribas. Emulsa (249.) ne Salibus nimiis ingratiore reddas. Emulsi Une. iv. vix ultra Scrup. j. recipiant. Reliqua, ut scopus exigit, addantur.

255. SUBSCRIPTIO in Emulso Priore (249.) jubet simpliciter, *F. l. a. Emulsio*. Determinatur dein Colaturae quantitas, si Menstrui q. s. praescriptum est (254. δ.). Tandem memorantur Admiscenda. Vasis mentione haud opus. In Posteriore (250.) praecipitur Emulgendi cum suo Sapone (247. γ. 2.), si quis accedit, accurata subactio, Menstruique postea & reliquorum admistio partitis vicibus facienda. Modus autem Emulgendi, & caeterae encheireses huc pertinentes, ut Pharmacopoeo, sic & Medico, supponuntur cognitae (7. γ. 8.).

256. SIGNATURA, praeter vulgaria saepe memorata, commendat saltem, Emulsum (249.), sicubi in plures Doses datum est (253.), sub Aqua frigida, aut in loco subterraneo, frigido, servandum esse, ne acescat (ibid.). Quandoque & Concussio ante usum instituen- da jubetur, si Pulverulenta non solubilia accesserunt, aut Emulsi Posterioris (250.) secessus per moram metuitur.

257. *Usus Emulforum minus universalis est, quam (222.). Priora tamen (249.), vel delicatioribus etiam gratissima, appositè dantur, ubi Refrigerandum, Demulcendum, Humectandum, Incrassandum, leviter Nutriendum, Sopiendum, sine calore Reficiendum, Acrobiliosum, putridum, Alcalinum, temperandum: quandoque & Diaphoresi, Urinis, rarius Alvo, movendis adcommoantur. Facili Acore nocent Acido laborantibus, Frigidis. Posteriora (250.) in universum iis apta sunt Indicationibus, quibus Materies eorum (247. β . 2. 250. γ .) laudatur; utpote quam sub forma meabiliore exhibent. Plerisque tamen ingratiiora sunt, si Odore & Sapore molesto praedita, ut saepissime fit, recipiunt. Alvo caeterum, Urinis, Sudoribus, movendis, Vermibus fugandis, Ulceribus internis abstergendis, Nervis roborandis, &c. idonea habentur.*

258. SPECIMINA suntu.

*

Emulsio Anti-Alcalica.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 51.

\mathcal{R} . *Avenae excortic. unc. iij.*

F. cum Aq. pur. q. s. Emulsio, cujus Lib. β . admisce

Nitri puri drach. β .

Syrup. Violar. unc. j.

Aceti Squillit. drach. ij.

S. Utatur pro potu familiari.

E.

*

Emulsio Nutriens, Demulcens, Incrassans,
spissa.

℞. *Amygdal. dulc. excortic.* unc. ij.

Amaror. excortic. No. ij.

Aquae pur. fervent. unc. x.

F. l. a. Emulsio. Colaturae fortiter ex-
pressae admisce

Aq. stillat. Cinnam. unc. j.

Sacchar. albiss. drach. vj.

M.

S. *Amygdalatum*, de quo capiat Aeger omni
semihora Cochlearium.

*

Emulsio Narcotica.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 64.

℞. *Sem. Papav. alb. contus.* unc. ij.

Cum *Aq. Decoct. Hord.* F. Emulsio, cu-
jus Unc. x. admisce

Syrup. Diacod. unc. iß.

Tinct. Opii cum Spir. Vini rectific.
gutt. xx.

Aq. stillat. Cinnamom. drach. ij.

Cortic. Citrei. drach. x.

S. *Capiat Unc. iß. omni $\frac{1}{2}$ hora*, donec incipiat
leniri Dolor.

M

E-

*

Emulsio Lubricans, Diuretica.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 243. 244.

℞. *Semin. Cardui Mariae**Bardanae**Foeniculi ana drach. vj.**Papaver. alb. unc. j.**Amygdal. dulc. No. xx.**Infusi Rad. Liquirit. q. s.*F. l. a. Emulsio. Colatur. Lib. iij.
admisce*Sal. Prunellae, drach. ij.**Syr. Papaver. alb. unc. iß.*

D. usui.

S. *Bibat omni semihora Unc. ij. Servetur La-*
gena sub Aqua frigida, aut in cella.

*

Emulsum Antihelminthicum.

Vid. Ibid. p. 229.

℞. *Gumm. Opopanac. drach. j.**Vitell. Ovor. drach. ij.*

M. f. a. dein adde

*Sapon. Venet. drach. j.**Syrup. Artemis. unc. iß.**Aq. stillat. Foeniculi unc. iij.*

M.

S. *Capiat Drach. j. omni quadriborio, cum re-*
gimine.

E-

*

Emulsum Purgans, forte, Scammoneatum,
ad Hydropem.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 210.

℞. *Semin. Carthami* drach. ij.

Scammon. pur. gr. viij.

Contufis adfunde paullatim

Aq. stillat. Cort. Aurant. unc. j.

Tum colatis misce

Syrup. de Spina Cervina. drach. ij.

℞. *Sit pro Dosi, mane.*

*

Emulfio Balsamica, ad Ulcera interna,
Phthifin, Gonorrhoeam, Paralyfin.

Vid. Ibid. p. 197. 247.

Et Harris de Morb. Infant. Lib. II. Obs. II.

℞. *Terebinthin. nativ.* drach. ij.

Vitell. Ovor. q. s.

Probè subactis admisce sensim

Mellis alb. drach. ij.

Aq. stillat. Bacc. Juniper. unc. ij.

℞. *Ut in Fronte. Sumat Aeger omni quadri-
horio Cochlearium, semper ante usum con-
cutiendo Lagenam.*

M 2

De

De

Mixturis Internis.

259. **M**IXTURAE sunt Medicamenta interna, fluida, solâ variorum inter se mitione parata. Unde facile a prioribus (211. 214. 235. 246.) distinguuntur.

260. Tres earum (259.) Species usitatae sunt. (1.) Diffusissima, quae *Fulapium* audit. (2.) Media, quae proprie *Mixtura* vocatur. (3.) Contracta, cui nomen varium; ut infra patebit. De singulis seorsim.

De

Fulapio.

261. **J**ULAPIUM, *Fulepus Recentiorum*, est Mixturae Species dilutissima, ferè diaphana, ex Sapore, Odore, Colore, jucundioribus conflata, Potum hinc suavem exhibens pluribus Dosibus destinatum. *Veterum* ergo *Fulepus*, qui dilutior Syrupus est, a *Nostro* discrepat Spissitate.

262. MATERIES in genere vel *Excipit*, vel *Excipitur*.

α. *Excipiens*, ut Basis vel Menstruum, est
Li-

Liquor tenuis, limpidus, saepe aquosus, non injucundus, diluendis reliquis inserviens.

β. *Excipienda* sunt, quaecunque in (*α.*) soluta gratiam huic & virtutem expetitam conciliare queunt.

263. DELECTUM utriusque (262. *α.* *β.*) limitant Dotes in Julapio requisitae. Notetur ergo

α. Dari id frequentissime loco potus familiaris, aut grati vehiculi Medicamentis aliis superbibendi, hinc in eo desiderari maxime Tenuitatem, Claritatem, Saporem reficientem, ex dulci acidum, aliumve non injucundum, Odorem suavem vel nullum, Colorem nullum vel hilarem, rubellum praeprimis. Quare

β. *Excipiens* ferè praebent Liquores, Sapore, Odore, Colore, nullis aut in universum suavibus praediti.

1. Aqua Simplex, coëta, prae reliquis aptissima, cito parabilis, Excipiendis pulchre se adcommodans, nec horum dotes destruens, aut vi aliena pervertens.

2. Vel Aqua Stillatitia, Officinalis, Iners: ut Acetosae, Borriginis, Buglossi, Endiviae, Lactucae, Sempervivi, &c. His tamen Simplex (1.) praeferrenda; quum ferè semper De-

stillationem sapiant. Aut alia Sapore & Odo-
re leni suavior: ut Melissae, Rosarum, Ce-
rafor. nigr. Citri totius, &c.

3. Vel Infusum Aqueum (211.), jucundius,
promptè parabile: ut Flor. Tunicae, Rosar.
Violar. Bellidis, Rhoeados, Pomor. Citrei,
aut Conservarum similium, &c.

4. Vel Decoctum (224.) simile, dilutum:
ut Hordei, Rad. Scorzoner. Cornu Cervi,
Passular. Tamarindor. Panis, &c.

5. Vel Vinum Rhenanum, Mosella-
num, aliudve acidulum: quae scopo Car-
diaco aptiora, cum motus humorum paul-
lò auctior non nocet.

6. Vel Phlegma Vitrioli dilutius, aut Serum
Lactis tenue, acidulum. Hoc tamen probe
pulum, nec turbidum, requiritur.

7. Vel denique haëtenus (1 ad 6.) recensit-
orum aliqua conjunctim.

γ. *Excipienda* (262. β.) ejusmodi heic con-
veniunt, quae simul & suavitatem Excipien-
tis augere, & integre in hoc dissolvi queunt.
Qualia sunt

1. Aquae Stillatitiae Aromaticae, fortiores:
ut Cinnamom. Pulegii, Majoran. Rosmarin.
Florum & Cort. Aurant. Citri, &c. Quan-
do

doque & Vinum simile (β . 5.) , nisi id fuerit Excipiens. Atque haec quidem ut Excipientia Secundaria considerari possunt.

2. Succi dulces, acidi, recentes, Fructuum horaeorum: ut Cerasor. Ribium, Berberum Rubi Idaei, Citri, Aurantior. Granator. Pomor. redolent. &c. Hos verò dum praestituis, vide, an recentes eo tempore acquirere liceat (237. n.): quanquam & servari in Officinis diu queant incorrupti (242. s.).

3. Tincturae Acido-aquosae, rubrae: v. g. Florum 4. Cordial. Tunicae, Bellidis, Aquileg. Rhoeados, Granor. Kermes, & similia: quae alias Excipientis etiam vicem praestant (β . 3.).

4. Tincturae Spirituosae, suavissimae: ut Cort. Cinnamom. Citri, Aurantior. Cassiae, Croci, &c. ubi stimulo quodam opus.

5. Aut Spiritus Ardentes, Simples, vel jucundiore Vegetantium Spiritu Rectore per Destillationem imbuti: ut Rosar. Angelic. Lavendul. Meliss. Cinnamon. Citri, Aurantior. Cerasor. nigror. Aq. Vitae Matthioli, Balsam. Embryon. &c. quorum usus in simili casu (4.).

6. Frequentius tamen Spiritus Acidi Vegetabiles, vel Fossiles: Acetum stillatit. Spiritus Salis, Nitri, sinceri vel dulces, Sulphuris, Vitrioli, Clyffus Antimon. &c.

7. Syrupi Officinales, omni dote jucundissimi, excolores, rubri, aut ab Acido rubentes, e Succis Fructuum (2.) parati, aut alii: ut Flor. Acaciae, Rosar. Violar. Tunicae, Borragin. Rhoead. Herb. Capillor. Vener. Melissae, Cort. Cinnamom. Citri, Granor. Kermes, Caryophyllor. &c. Quo pertinent & Brodia Conditurarum, & Julepi Officinales, tum Oxymella, Oxyfacchara.

8. Rob & Gelatinae e Succis Fructuum (2.) facta: quibus & accensenda, quae de Cornu Cervi paratur, nonnunquam heic usitata.

9. Saccharum vel simplex album, vel varia arte, unà cum aliis non injucundis, in Tabulas, Rotulas, Elaeofacchara, &c. redactum.

10. Salia sicca: quorum tamen vix nisi Neutris, atque haec inter soli fere Nitro, Sali Prunellae, aut Polychresto, locus heic est.

∫. Pulverulenta, non solubilia, raro admiscuntur: crassiora saltem nunquam; aliquando tamen subtilissimè laevigata, minus ponderosa, non ingrata, aut Saporis & Odoris expertia, praecipuè Absorbentia Terrestria, Corallia v. g. Margaritae, Cornu Cervi, &c. Ab his tamen abstinendum quoque, si Acida accedant ob (101. 102.).

r. Con-

1. Conservae vix usum habent, nisi pro paranda Infusi specie (β. 3.).

2. Electuaria, Extracta, Tincturae, Essentiae, Spiritus, & similia, quae Spissitate, Colore, Sapore, Odore, Julapium injucundius faciunt, excluduntur (α.). Excipe saltem Confectiones quasdam gratiores: ut Alkermes, Hyacinthor. &c.

3. Scito tamen, & nimia peccari posse Suavitate (85. 100. 101.). Cave ergo, ne Dulcibus, tum ne Acidis, abutaris. Conservae, Syrupi, Rob, Saccharata, dum ingrediuntur copiosa, Saccharo superaddito non opus. Acidum Fossile defectum Vegetabilis saltem suppleat.

4. Ubi Acidum Fossile (γ. 6.) & Salia (10.) simul jungis, memento dictorum (102. μ.).

5. Numero denique conciso & simplicitati heic studendum: neque enim recensitorum (β. 7.) singula congerere, sed quaedam scopo aptiora arte conjungere expedit. Naturae plerumque amicissimum est, quod non multorum mixture natum (29.).

6. Ex haecenus dictis patet, *Hydrofaccharum* & *Oxyhydrofaccharum* Species esse Julapiorum.

264. ORDO praemittit ferè Liquidum Excipiens (263. β.); huic proxime subjungit aliud

M 5

Secun-

Secundarium (ibid. γ . 1.) ; tum Excipienda ponit juxta (57. β . γ s.). Quandoque & ultimus Excipienti datur locus : quod tamen minus convenit , si Infusum vel Decoctum Magistrale (263. β . 3. 4.) ejus vicem praestat.

265. Dosis vel Pondere definitur ad Unc. j. ij. iij. &c. vel Mensurâ ad Cyathum v. g. aut Infantibus ad Cochlearium. Saepe autem , loco potus familiaris , quantum urgens sitis exigit , conceditur : ubi tamen plerumque satius est , haustu parcioire , tantò frequentius repetito , uti , quam grandiore simul ingesto inundare stomachum.

266. QUANTITAS GENERALIS , pro Dosis (265.) mole , usûs frequentia , siti magis minusve intensâ , major vel minor , ad Libr. j. ij. iij. iv. usque augetur : quin vel Infantibus quoque vix Libr. β . minor datur. Neque heic corruptio facilis , ut in Emulsis (253.), arctiores limites ponit.

267. PROPORTIO mutua Ingredientium in genere quidem talis statuitur , ut capiantur

Ad Excipientis (263. β .) - Libr. j. vel Unc. XII.

Excipient. Secundar. (ibid. γ 1.) - Unc. j. ij.

Succorum (ibid. 2.) - - - - - Unc. ij. iij.

Tinctur. Acido-aquos. (ibid. 3.) - - - - - Unc. j. β .

Spirituosorum (ibid. 4. 5.) - - - - - Drach. ij. vj.

Syrup. Brodior. Fulepor. Rob. Gelati-

var. &c. (ibid. 7. 8.) - - - - - Unc. ij. iij.

Conse-

<i>Confectionum</i> (ibid. ζ.)	- - -	Drach. ij. vi.
<i>Salium</i> (ibid. γ. 10.)	- - -	Drach. β. j.
<i>Pulverum</i> (ibid. δ.)	- - -	Drach. j. ij.
<i>Aceti destillati</i> (ibid. γ. 6.)	- -	Unc. j. iβ.
<i>Acidorum Fossilium</i> (ibid.)	pro varia	
puritate	- - -	Gutt. xx. Drach. j.
	vel q. s. ad gratum acorem.	
<i>Sacchari</i> (ibid. 9.)	- - -	Unc. j. iβ.
	vel q. s. ad gratam dulcedinem.	

Circa haec tamen notari velim, praeter jam dicta (263 1).

α. Indicationum, Gustuum, aliarumque conditionum varietatem tot parere in casibus singularibus exceptiones; ut saepius quam longissime a modo data generali regula deflectatur. Hinc

β. Ubi excitandum, calefaciendum, Vini, Aromaticorum, Spirituosorum (263. γ. 1. 4. 5) non raro multum augeri Proportionem: ut ideo vel Vinum quoque tum quandoque Basin constituat (ibid. β. 5.).

γ. Infusa vel Decocta Magistralia (ibid. 3. 4.) si Excipientis loco adhibentur, haec requiri dilutiora. Unde Specierum Unc. j ad Menstrui Libr. j. ferè sufficit. (Vid. Histor. Infus. & Decoctor.).

δ. Salium (263. γ. 10.) parciolem ideo addi copiam, ne amarore injucunditatem creent.

ε. Pulverum, Rob, Gelatinarum, & simi-
lium

lium majore quantitate justam Julapii consistentiam (261.) perverti.

ζ. In Proportione Dulcium & Acidorum determinanda tenendam esse regulam (263. η.). Ipsum quandoque Excipiens acidum aut dulce est (ibid. β. 3. 4. 5. 6.). Acidum Fossile copiosius austeritatem parit. Sacchari major quantitas, ut multis minus grata, ita sanguinem solvendo in sudorem pronos diffluere facit.

268. SUBSCRIPTIO ponit : *M. F. Julapium.*
D. ad Vitrum. Ubi autem obtinet (267. γ.), Infusionis vel Decoctionis modus, ac deinde admistio reliquorum, juxta ante (219. 231.) dicta, injungitur prius : quamquam saepissime Infusa vel Decocta heic usitata, tanquam Officinalia, praescribantur, ut quorum praeparatio Pharmacopoeo satis nota sit.

269. SIGNATURA ex (60. 261. 265.) facile patet. Monetur tamen quandoque, dum minor Humorum meabilitas actu frigida prohibet, Julapium calidum bibendum esse. Potionem frigidam plerumque satis amant Aegri ; ut vix mandato peculiari opus sit.

270. U S U S ut jucundissimus, ita maximè commendabilis est in Acutis, & Chronicis ; ubi calor aut frigus nimia, corruptio Humorum Alcalina, lentor, fitis vehemens, vires collapsae, &c. Petuntur & hinc Vehicula aliis Medicamentis vel facilius ingerendis, vel promovendis, aptissima.

271. SPECIMINA sunt.

*

Julapium in Frigore Febris Intermittentis
conueniens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 120.

℞. Aq. decoct. Hord. unc. xxx.

Oxymel. simpl. unc. iij.

Aq. stillat. Caryophyll. arom. unc. iij.

M

S. Capiat Unc. ij. omni $\frac{1}{4}$ horae, calidè val-
de sorbendas.

*

Julapium Roborans, Anti-Acidum,
Calefaciens.

℞. Aq. stillat. Cerasor. nigror. unc. viij

Palegii unc. ij

Cinnamom. unc. iſ

Vitae Matthioli. unc. ſ

Margarit. ppt. drach. iſ

Confect. Alkermes drach. ij

Elaeosacchar. Citri drachm. iij.

M. D. ad Vitrum.

S. Julapium Perlatum, de quo capiat Unc. j
omni semihora in Languore: aut sit pro ve-
hiculo alterius Medicamenti.

Julap.

*

Julapium ex Decocto Magistrali, Cardiacum, ad Dolores a Partu.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 219.

℞. *Hord. mund.*

Avenae integrae ana unc. j.

Cum Aq. decoct. spatio $\frac{1}{2}$ horae Lib. iij admisce

Vini Rhenan. Lib. j.

Aq. Stillat. Cinnamom. unc. ij.

Syrup. Kermesin. unc. iß.

M.

S. *Hujus Unc. ij. superbibat singulis Dosibus Mixturae Anodynae, ibidem descriptae, donec sopiatur Dolor.*

*

Julapium specie Infusi, Antiphlogisticum, in Variolis utile.

Vid. Ibid. p. 238. & seq.

℞. *Flor. Papaver. Errat.*

Tunicae ana m.ß.

Infunde cum *Aq. purae, calidae, Unc. xx.* stent vase clauso, calore leni, per 3. horas. Colaturae expressae adde

Spir. Sulphuris per camp. gutt. xx.

Sal. Polychrest. drach. iß.

Syrup. Flor. Rhoead. unc. iß.

M.

S. *Bibat, quantum lubet.*

Aliud

*

Aliud, Spiritus excitans in Gangraena a
causa calida, temperie alcalina.

Vid. H. Boerh. *ibid.* p. 95.

℞. *Rob Ribefiorum*

Berberis ana unc. ij.

Spir. Salis. drach. ℥.

Aq. stillat. Melissae. unc. vj.

Vini Rhenani, unc. x.

M.

℞. *Capiat Unc. j. omni horâ.*

*

Julapium Confortans in metu Abortûs
ab incommodis Graviditatis, ad Exem-
plum *ibid.* p. 217.

℞. *Vini Rhenan.* Libr. ij.

Aq. Stillat. Cort. Citrei. unc. iv.

Tinctur. Granor. Kermes unc. ij.

Cinnamom.

Balsam. Embryon. ana unc. j.

Gelatin. Cornu Cerv. citrat. unc. i℥.

Syrup. Rubi Idaei unc. ij.

M.

℞. *Capiat Unc. i℥. in Langnore.*

De.

De

Mixtura.

272. **M**IXTURA MEDIA (260. 2.) est Mixturae (259.) Species, Julapio (261.) spiffior, minore mole efficax, quacunque dote injucundiora etiam admittens, una vel pluribus Dosibus, haud tamen per Guttas determinatis, constans.

273. MATERIES, ut (262.), duplex est, *Excipiens* vel *Excipienda*.

α. Excipiens est Liquor quicunque, interno usui aptus, non minima Dosi efficax (272.), saepissime hinc Aquosus, quandoque & Vinosus aut Spirituosus: ut Aquae stillatitiae, simplices, compositae; Decocta; Infusa; Vina, &c.

β. Excipienda sunt in genere Sicca, Mollia, & Liquida omnia, (128. *α. β. γ.*) memorata, & quaecunque alia interno usui dicata.

274. DELECTUM sola ferè heic figit Virtus Medicata. Neque enim adeo Tenuitatis, Claritatis, Saporis, Odoris, Coloris, ratio habetur, ut in Julapio (263.): quanquam & haec tamen prorsus negligenda non sint; praecipuè verò Spiffitudo, cujus excessus valde heic incommodat. Pauca hinc addo.

«. Aquae Stillatitiae prae reliquis frequentissimè Excipientis loco serviunt ; quum & cuiunque fere scopo congruae prostant , & tenuitate sua excipiendis aliis magis aptae sint. Inertiores igitur Efficacioribus junguntur , ubi Virtus paullo magis diffundenda.

β. Decocta & Infusa , quorum praeparatio simul adscribenda est , huc non pertinent, sed ad (211. 224.) : haud enim alia ad Mixturas adhibentur , nisi quae Subscriptione non egent (268.). Sint autem satis tenuia , si Sicci aut Spissi plusculum recipere debent.

γ. Pulverulenta , non solubilia , si quae huc uti creberrime fieri solet , accedunt, requiruntur saltem minus crassa , subtiliora ; ne deglutienti molestiam creent.

δ. Exulent quoque ponderosiora specificè , si in Excipiente solvi nequeunt ; quum citissime fundum petentia Doses virtute minus aequales efficiant : licet interim ferri quodammodo possint , si Dosis unica totam Mixturam absolvit.

ε. Gummosa , quae aquis soluta mucilaginem fundunt , vel omittenda , vel miscenda parcus ; ne lentorem heic ingratum pariant.

ζ. Pingua , ut aqueo Excipienti intermiscantur aequabilius , Saponem postulant intermedium. Ad tenaciora igitur , v. g. Sperma Ceti,

Terebinthinam, & similia, utimur Vitello Ovi; ad liquidiora, aut quorum parcior modo quantitas accedit, v. g. Olea Aromatica, pressa, stillatitia, Balsama liquida, nativa, artefacta, &c. Saccharum sufficit (250. 7. § 4.).

7. Gummi-resinae, ut Ammoniacum, Galbanum, &c. Aceto vel Vino ut plurimum soluta prius adhibentur.

8. Cavendum heic tanto magis, ne congerantur, quae inter se mista effervescent, praecipitantur, mutantur incongrue, aut destruuntur; quia forma fluida his motibus excitandis plerumque aptior. (Vid. 97. ad 103.). Est tamen, ubi Medicus data opera talia conjungit, ut scopum suum obtineat feliciter.

9. Saporem, Odorem, Colorem, si corrigere paras, memento (85. 99. 100. 101.); ne vel scopo excidas, vel vanitatem prodas.

10. Tandem, ut ubique, ita & heic brevis esto & concinnus, non adeo ingredientium numero, quam efficaciae & nitori compositionis, studens; ut perito facile sit scopum eruere: Chaos aliter potius, quam Mixturam, facies (29.).

275. ORDO idem, nec magis constans heic observatur, quam in Julapio (264.)

276. Dosis, minor, quam Julapii (265.), plerumque Cochleario j. vel ij, aut Vasculo

Thera:

Theae potui dicato, aut Pondere Drach. j. ad Unc.ß. determinatur. Quandoque tamen & ad Cyathum, aut Unc. j. ij. iij. adscendit: quod maxime obtinet, si unicus tantum Haustus exhibetur. Alias & per portiones totius Mixturae definitur Dosis; ut dimidia, tertia, quarta pars simul capienda jubeatur: ubi cavendum, ne portio molem Haustus excedat. Caeterum & heic ex usu est observasse dicta (67. d. e.).

277. QUANTITAS GENERALIS alias unam modo Dosis (276.) complectitur, alias plures. Si prius; *Haustus* vocatur, qui Unc. iij. vix major sit (ibid.): si posterius; quandoque Unc. vj. viij. imò Libram Mixtura excedit, prout Numerus Dosisum, juxta conditiones (67.); minor majorve requiritur.

278. PROPORTIO mutua Ingredientium heic maxime determinatur tum ex Virtute Medicata singulorum, & seorsim, & respectu miscelae, considerata (87. a. ß.), tum ex justa Mixturae Consistentia (272. 274.), comparatis ad (276. 277.). Unde

a. Si nonnisi liquida sunt Excipienda (273.ß.), Consistentiae nulla habita ratione, Virtuti saltem intentus tuam sequere Indicationem.

ß. Ubi autem & Sicca & Mollia (ibid.) accedunt, cavendum a nimia Spissitudine (274.). Unde tum haec ferè obtinet generalis regula, ut misceatur ad

Excipientis - - - Unciam j.

Mollium: v. g. Electuarii, Rob, Conservae,
Pulpaë, & similium - Drachma j.

Siccorum: uti Extracti, Succidensi, Massae
Pilul. Pulveris, &c. - Scrup. j. iß.

Sacchari - - - - Drach. j. iß.

vel

Syrupi - - - - Drach. j. ij. iij.

} vel q. s.

γ. Augeri ergo potest Mollium quantitas ad ij
etiam Drachmas, Siccorum verò ad Drach. j,
si alterutrum saltem recipiatur.

δ. Quia & Excipientis Consistentia discre-
pantiam heic facit; prout vel tenuior fuerit
Liquor, vel Infusum Decoctumve spissius
(273. α.).

ε. Vide quoque, an Excipienda Liquida (ibid. β.)
accedant: haec enim & majori Spissiorum quan-
titati locum dant.

ζ. Salium Siccorum Proportio invenitur ex
eorum efficacia, & magis minusve facili solu-
tione: licet tamen haud semper plenè soluta
heic requirantur, sed, Pulverum instar, usus
tempore, agitando diffundi queant minus disso-
luta.

η. Circa Sacchari & Syruporum quantitatem
repete dicta (267. ζ.). Augetur ea quandoque
longè ultra terminum positum (β.), ubi Resi-
nosus, Balsamicus, Oleosus, &c. cum Aqua

con-

constantius jungendis conferre debet; quum paullo major Mixturae spiffitudo secessui etiam magis obftet.

9. *Haustus quoque* (277.) auctiorem fert *Siccorum & Mollium* proportionem, si *Dosis* efficax id postulat. Plurimi malunt parcam spiffioris molem, quam grandem, aut plures liquidioris *Doses* ingerere

279. *SUBSCRIPTIO* mandat. *M. F. Haustus*, si pro una *Dosi* est (277.): si pro pluribus, solum *M.* sufficit. Adjungi potest *D. ad Vitrum.* Et hoc exactè obthurandum jubetur, si dissipatio vel corruptio ab aère liberiore metuitur. Aliquando *Excipienda* sicca seorsim, *Pulverum specie* (106.), uti (242. *δ. in fine.*), dantur, ut demum paullo ante usum intermiscuantur *Liquidis.* Duabus igitur formulis tunc utimur. Obtinet id, si ex mixtione nascens *Effervescentia* comitari usum debet, aut aequaliores majoresve *Pulverum Doses* simul ingeri scopus postulat.

280. *SIGNATURA* ex (60. 272. 276. 277.) intelligitur. Monendum quandoque, calidè an frigidè capiendae sint *Doses* (*Vid.* 123 *γ. 3.*). *Vehiculum* superhibendum saepe praebent *Julapia* (263. *α.*) : gratioribus tamen, nisi alia id exigant, nullo opus. Ubi obtinet (279. *in fine.*), utendi modus pro ratione determinatur.

281. *Usus Mixturae* ut frequentissimus est,

& perquam facilis plerisque, ita aequè universalis, ac Infusi (222.); imò vel magis etiam, quia citissime parabilis illa subitaneis quoque in casibus promptam fert opem: ut ideo vix morbus detur interna postulans, quin hanc admittat Formulam.

282. SPECIMINA sunt.

*

Hauftus Ant-emeticus.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 129.

℞. *Succi recent. Citrei* unc. ℞.
Vini Rhenan. unc. j.

M.

℞. *Salis Absinthii* drach. j.

D. utraque seorsim.

S. *Pulverem misceat Liquori, moxque in ipso actu effervescentiae hauriat.*

*

Mixtura Anti - Alcalica, Saponacea,
Abstergens.

Vid. Ibid. p. 51.

℞. *Oxymell. Squillit.* unc. iij.

Aceti Squillit. drach. ij.

Myrrhae in Aceto solutae in Tincturam.
drach. j.

Aq. stillat. Cichorei. unc. vj.

M.

S. *Capiat Unc. ℞, omni hora*

Mixtura Cardiaca, pretiosa, Calefaciens,
Diaphoretica.

℞. Infus. Lap. Porcini Malacc. in Aq. Card.
Bened. fact. unc. iv.

Vin. Rhenan. generosiss. unc. ij.

Aq. Stillatit. Cinnamom. unc. ℞.

Extract. Essential. Croci gutt. iv.

Confect. Alkermes drach. vj.

M.

℞. Sumat omni semihora Cochlear. j.

Mixtura Opiata, Antacida, Roborans,
ad Dolores a Partu.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 219.

℞. Lapid. Cancror. drach. iij.

Corall. rubr. drach. ij.

Margarit. drach. j.

Laud. puri. gr. iij.

Syrup. Kermes. drach. vj.

Aq. stillat. Cort. Citrei

Melissae

Majoranae ana unc. iij.

M.

℞. Capiat Unc. ℞. omni $\frac{1}{4}$ horae, donec sopiatur
Dolor, superbibendo Unc. ij. Fulpii Ibid. de-
scripti.

*

Mixtura Resolvens, Saponacea.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 18.

℞. *Aq. Stillatit. Rutae.* unc. xij.

Borac. Venet. drach. ij.

Sal. volat. oleos. drach. iij.

Mellis puriss. unc. iij.

M.

S. *Capiat Unc. j. omni hora diei.*

*

Mixtura Adstringens, ad Haemoptysin.

Vid. ibid. p. 195.

℞. *Aq. Stillat. Flor. Rhoeados.*

Plantag. ana unc. iv.

Extract. Tormentill.

Bol. Armen. laevig. ana drach. iß.

Lap. Haematit. ppt. drach. j.

Syr. Myrtin. unc. j.

M.

S. *Capiat omni hora Unc. j. concusso prius vitro.*

*

Hauftus Emeticus, Antimoniatus,
fortis, pro Adulto.

℞. *Oxysacchar. Emetic. Ludovic.*

Oxymell. Squillit. ana drach. vj.

Aq. Stillat. Cinnamom. unc. j.

M. F. *Hauftus.*

S. *Sit pro Dosi*

Hau-

*

Hauftus Purgans , in Febre Intermittente
utilis.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 132.

℞. Pulver. Cornachin. drach. ℞.
Elix. Propriet. cum Sale Tart. ppt. gutt. XL.
Elaeosacchar. Menthae. drach. j.
Aq. Stillat. Menthae. unc. j.

M.

℞. Capiat mane, die apyrexias, vacuo stomacho,
pro Dosi.

*

Mixtura Balsamica , in Gonorrhoea conve-
niens.

Vid. ibid. p. 247.

℞. Terebinth. vulgar. cum Vitell. Ovi suba-
ctae drach. ij.
Extract. Rhei.
Sal. Prunell. ana drach. j.
Syr. Althaeae Fernel. unc. j.
Infus. Rad. Glycyrrhiz. unc. x.

M.

℞. Capiat omni bitorio Cochlear. j. probè con-
cussa prius lagena : superbibat Cyathum
Emulsi idonei, Ibid. p. 246. descripti.

De

Mixtura Contracta.

283. **M**IXTURA CONTRACTA, *Guttae*, vocatur Mixturae (259.) species, minore, quam prior (272.), mole efficaci, ex Spirituosis tantum & ejusmodi, quorum virtus exiguo sub volumine latet, conflata, Dosis plerumque per Guttas determinatam saltem admittens. Chemicis ut originem, ita varia nomina, de quibus infra, debet hoc Remedii genus.

284. MATERIEM ergo praebent ea modo, quorum Dosis ad usus internos efficax parvae molis est: uti sunt Tincturae potentiores (221. n. 232.), Spiritus similes, Essentiae, Quintae Essentiae, Elixiria, Balsama liquida, nativa, artefacta, Extracta Essentialia, Olea Aromatica, Stillatitia, Liquores Salini coacti, & similia.

285. DELECTUM dicitur Indicatio Medici, Virtus Materiae (284.) cognita, tum singularis variorum sub miscela mutua habitus. Neque enim tantopere haec Coloris, Odoris, Saporis, ratio habetur; dum compendium Formulam satis commendat.

n. Seligenda igitur talia, quae & Virtute con-
ve-

veniunt, & amicè inter se coëunt absque vel Praecipitatione, vel Effervescentia, vel alia mutatione incongrua. Cautelas autem heic observandas vix, nisi e Chemia, hauseris.

β. Quandoque tamen & aptè conjunguntur, quae mista effervescent & se mutuo destruant: Acida v. g. & Alcalina. Est, ubi mitior Medii Salis inde nascentis indoles scopo magis respondet. Cave interim, ne & Praecipitatio simul comes sit; utpote quae heic rarissime laudatur.

γ. Aquosa, Gummosa, Oleosa lenia, quae Spirituosis non nubunt, Conservae, Electuaria, Pulveres haud solubiles, & similia, cum virtus diffusior, tum copula minus exacta & spissitas justo major, excludit.

δ. Resinae, Extracta solida, Massae Pilulares, efficaciora, quandoque recipiuntur; vix tamen nisi dum Purgandi scopus est, & Dosis unica grandior exhibetur: tum vero & Saccharum, Syrupus, vel Julepus Officinalis, admittitur, quò vel solutio fiat constantior, vel menstrui spirituoosi magis temperetur ardor.

ε. Salium Siccorum illis modo, quae & parva Dosi agunt, & Spiritu ardente solubilia sunt, heic locus est. Vix ideo huc pertinent, nisi Volatilia, tum Tartarus Regeneratus, & pauca alia.

204 DE MIXTURA CONTRACTA.

ζ. Liquores etiam Salini quandoque adhibentur; quos tamen, nisi solos des, vide, quibuscum misceas: saepe enim minus amant Spirituosa.

η. Numeri Ingredientium parcior esto! Tria vel quatuor sufficiunt. Paucis errorem facilius vitaveris, virtutis simul certior, nec molestus Pharmacopoeo. Quin vel unico saepe scopum poteris obtinere, haud quidem Mixturam tunc, at Guttas tamen (283.) daturus. Congeriem majorem amanti Composita etiam Officinalia prostant, vasta satis; ut minore opus sit Compositione Magistrali.

θ. Drastica denique si exhibueris hac sub forma, Dosis commenda sollicitè! Haec enim Aegro vel Adstantibus plerumque demetienda committitur.

286. ORDO vix alius heic obtinet, nisi quem praescribant regulae (57. β. γ.). Ubi autem difficilius solvenda accedunt, v. g. Resinae, Extracta, &c. (285. δ.), his ferè primus datur locus; Menstruum dein & superaddenda subjunguntur.

287. Dosis ut plurimum certo Guttarum numero, minore, majore, vix tamen ultra LX. aucto, determinatur (283.). Alias & minus efficacium Cochlear. ℥. vel j. pro Dosi est. Imo Purgantium quandoque Dosis unica (285. δ.) Unc. ℥. vel j. aequat.

DE MIXTURA CONTRACTA. 205

288. QUANTITAS GENERALIS a Drach. ij. ad Unc. j. ij. ferè extenditur. Quin &, si Dosis major est, Cochleario determinata (287.), aut usus diu continuandus, aliaeve conditiones (68.) urgent, plus etiam simul praescribitur; quum Ingredientia plerumque corruptioni minus pateant. Nonnunquam Dosis unica sufficit: quae tamen si paucis Guttulis absolvitur, vix admodum huic apta Formulae, potius idoneo cum vehiculo in Haustuli molem diffunditur.

289. PROPORTIO mutua Ingredientium vix generales admittit regulas. Ex suâ heic Indicatione praepremis, & varia miscendorum efficacia, facillique vel difficili solutione, cognitis Medicus sibi consulit. Hinc

α. Quorum diffusior est virtus, major fere quantitas recipitur; minor eorum, quae magis coacta sunt: qualia habentur Olea, Extracta Essentialia, Salia volatilia, Balsama, &c. Sic alia aliis adjuvantur, temperantur, corriguntur.

β. Alias tamen efficaciorum quoque vel aequa vel major convenit quantitas, quam dilutiorum; ubi Dosis compendio magis studetur.

γ. Quorum definita saltem quantitas a reliquis solvi potest, potius infra summam proportionem receperis; ne vel pars indissoluta maneat, vel justo spissior fiat Mixtura. Huc per-

206 DE MIXTURA CONTRACTA.

pertinent Balsama, Olea, Resinae, Extracta solida, &c.

δ. Drafticorum praecipuè quantitatem sollicitè sic accommoda aliis, ut ne quid nimis contineat quaelibet Mixturae Dosis.

290. SUBSCRIPTIO plerumque est: *M. D. ad Vitrum*. Quae enim Infusione aut Decoctione parantur Magistrali, hujus non sunt loci, sed pertinent ad (211. 224.). Ubi autem miscela exactior tritum requirit, hic speciatim injungitur: uti circa Resinas, Extracta solida, & similia, ferè obtinet. Quin & Colatio tum quandoque instituenda jubetur, si materies impurior plenè dissolvi nequit. *Receptaculum* rite commendaveris subere & vesica obthurandum, ubi virtus facile dissipatur. Est & vesica duplex pro obthuramento ex usu, cum Stillicidio demetiri Dosis debet Aeger: sic enim, aciculâ perforando inferiorem, ex lagenula inversâ, concussâ, guttas ad numerum elicere facilius licet.

291. SIGNATURA, vix aliquid peculiare habet, nisi quod *Haustus* vel *Haustuli* nomine & heic utamur, si Dosis unica totam absolvit Quantitatem (288.); at si plures, a primario ferè Ingrediente peti soleat denominatio: unde *Tincturae*, *Essentiae*, *Elixiris*, *Spiritus*, *Balsami*, *Olei*, *Liquoris*, nomina usitata sunt; quarum tamen multa etiam promiscuè adhibentur: neque enim, quam Chemici inter haec sta-

DE MIXTURA CONTRACTA. 207

statuunt, differentia adeo exactè heic observatur. *Guttas* in genere vocare licet, quorum Dosis hac mensura definitur. *Vehiculo* vix carere possunt efficaciora: id igitur virtute & indole aptum eligitur, non praecipitans, mutans, destruens, repellens, dissipans Mixturae materiem vel virtutem: Vinum saepissime, Mixtura Media (272.), aut Julapium (261.), Infusum (211.), Decoctum (224.), Jusculum, &c. ex usu sunt; Balsamis, Oleosis meracis, Saccharum vel Syrupus maximè convenit.

292. **USUS**, uti ob compendium plurimis gratissimus est, ita praecipuis locum habet, ubi vis stimulans & calefaciens, qua Formulae hujus materies tantum non semper praedita est, conducit: quamvis & scopo refrigerandi apta *Guttas* dare queant: uti sunt Spiritus Fossiles acidi, varii, &c.

293. **SPECIMINA** sunt.

Hauftus Aquam Purgans, nec acriter tamen irritans.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 78.

℞. *Scammon. Syriac. puri* gr. xiv.

Spir. Reginae Hungariae drach. ij.

In mortario vitreo s. a. tritis, & a faece separatis admisce

Syrup. Rosar. solut. cum Senn. drach. vj.

F. **Hauftus**.

S. *Capiat pro Dosi*.

Alius,

*

Alius, Purgans, in Scorbuto utilis.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 184.

℞. *Pil. Coch. maj.* scrup. j.

Elix. propr. cum Sale Tart. ppt. drach. j.

Spirit. Menthae. drach. iſſ.

Syr. Rosar. solut. cum Senn. drach. j.

M. F. Haustus.

S. *Hauriat mane pro Dosi.*

*

Elixir, Stimulans, Resolvens.

Vid. Ibid. p. 18.

℞. *Elix. propr. cum Sale Tart. ppt.*

Sal. Volat. Oleos.

Purgant. Sennerti ana unc. ſ.

M.

S. *Capiat Gutt. xv. quater de die ex Vino.*

*

Liquor Antipodagricus.

Vide Ibid. p. 212.

℞. *Alcahest Glauber.* unc. j.

D. ad Vitrum.

S. *Sumat omni mane Gutt. ix. ex Jure vitulino.*

*

Tinctura Anti-Hysterica, Sopiens.

℞. *Tinct. Succin.* drach. ij.

Castor.

Spir. Sal. Ammoniac. ana drach. j.

Ol. Corn. Cerv. rectificatiss. drach. ℞.

M.

S. *Sumat Guttas xxx. ex Syrup. Kermes in paroxysmo.*

*

Mixtura Stimulans, Roborans, Anti-Hydro-
pica.

Vide H. Boerh. Mat. Med p. 204.

℞. *Tinct. Rad. Helen.* unc. j.

Myrrh.

Spirit. Matrical. ana. unc. ℞.

Ol. Stillat. Baccar. Juniper.

Absinth. ana gutt. viij.

M.

S. *Capiat Cochlear. ℞. quater de die, vacuo Stomacho, ex Vino generoso.*

DE
MEDICAMENTORUM EXTERNORUM
FORMULIS.

294. **E**XTERNAE FORMULAE (105.) sunt vel *Communes* pluribus corporis partibus, vel *Propriae* tantum parti singulari. Hoc ordine reliquum hujus Historiae exponam, de *Communis* primum dicturus.

DE
FORMULIS EXTERNIS
COMMUNIBUS.

De
Injectione.

295. **I**NJECTIO, *Enema*, est Liquor Medicatus, qui in cava corporis, secundum vel praeter naturam foras patentia, plerumque Siphonis ope, ad varios usus, infunditur.

296. Aures, Nares, Oculi, Os, Anus, Vesica, Penis, Uterus, Vagina, Vulnera, Abscessus, Sinus, Fistulae, Cava (295.) exhibent, quibus Injections destinantur. De iis interim, quae Ori & Ano dicatae sunt, Gar-
ga-

garismate puta & Clysmate proprie dicto, postea sigillatim agendum suadet ordo receptus (294.), & frequentior utriusque usus.

297. Huc & retuleris *Chirurgiam Infusoriam*, seculo superiore tot moliminibus exercitam; quae tamen, dum hodie exolevit, nos porro non morabitur.

298. MATERIEM Liquoris (295.) praebent Infusa (211.), Decocta (224.), Succa (235.), Emulsa (246.), Mixturae Mediae (272.), vel Contractae (283.). Unde, quidquid huc pertinet, ex (l. c.) facile intelligitur.

299. DELECTUM heic sola dictat Indicatio & cognita Materiae Virtus Medicata; quum Coloris, Saporis, Odoris, nulla habeatur ratio. Hinc

α. Quae Internis crebro admiscuntur, Corrigentia (83. 85.) locum non habent.

β. Contra adhibentur & ea, quae vel ob Injucunditatem, vel ob Qualitatem Noxiam, raro aut nunquam interno usui serviunt: uti Olea Infusa, Cocta, Unguenta, Urina, Hyosciamus, Mercurialia acerrima, &c.

γ. At summa tamen opus circumspeditione, ne injecta violentiora noceant: vasa enim bibula ubique hiantia propius in Sanguinem vehunt: quin & Nervi, Tendines, Ossa, nudius saepe

posita idem vel maximè postulant.

δ. Consistentia uti paullo spissior heic fertur, ita fluida tamen & aequabilis sit oportet; tum ut Siphunculum (295.), si quo opus, minus obstruat Liquor; tum ne intermixta solida, scabritie sua, incommodent. Tenera igitur vel tenuissimè laevigata requiruntur Sicca, quae solvi nequeunt. Est & Saponi locus, ubi Oleosa Aqueis misceri debent (274. ζ.).

ε. Quandoque & Unguinosis utimur, quae frigore plus minusve solidescunt. Haec tamen non, nisi apto prius Menstruo, aut calore, liquefacta, injiciuntur.

300. ORDO idem heic observatur, quem variae Liquoris (298.) naturae proprium loc. ibid. cit. indicavimus.

301. DOSIS, vix in genere determinanda, pro varia & Cavi (296.) magnitudine, & Liquoris injiciendi efficacia, plurimum discrepat. Alias una vel altera guttula sufficit: neque tum adeo Siphone opus: quod circa Aures usu venit. Alias drach. j. unc. β. j. ij. iv. & plures simul injiciuntur. Saepissime exundatio Cavi terminum ponit.

302. QUANTITAS GENERALIS, aequè parum definita, ex Dosis (301.) mole, & injectione tardius, citius, repetenda, brevius, diutius, continuanda, facile colligitur.

303. PROPORTIONEM Ingredientium mutuam docent, quae de hac dicta sunt in Historiis Liqueurum heic usitatorum (298.), comparata cum Delectûs regulis (299.). Adde saltem, Doses internas Efficaciorum ad triplum, quadruplum, & ultra, saepe heic augeri. Cave tamen, ne quid nimis (299. γ.).

304. SUBSCRIPTIO est, qualis Formulae, quae huc adhibetur (298.). Ex ejus ergo Historia intelligitur. Aliquando tamen additur. *F. Liqueur pro Injectione.* Injectio ipsa quum rarius, nec nisi Clysmatum Intestinalium, Pharmacopoeo committatur perficienda, hujus non est loci.

305. SIGNATURA, praeter Titulum Formulae (60. γ. 295. 304.), explicat & illa, quae ad ejus pertinent Applicationem; quum haec plerumque vel Aegro ipsi, vel Adstantibus, vel & Chirurgo, demandetur. Unde injungitur

α. Frigidus, tepidus, an calentior sit injiciendus Liqueur. Frigus, plerumque infestum corpori, rarissimè heic usu venit, quibusdam tamen, ubi repellendum, adstringendum, roborandum, placet. Tepor, naturali hominis sani similis, omni parti amicissimus, ubique ferè conducit. Calor intenrior haud minus, ac Frigus, urendo saepe nocet.

β. Injectio fit vel solo Stillicidio, cum ca-

vitae satis aperta, pronus defluxus, & parva simul injiciendi quantitas (301.) est, nec ad hujus actionem excitandam motus validior requiritur. Vel Instrumento adpropriato, si contraria modo dictis obtinent. Siphones variae magnitudinis & materiae, emissariis variè tenuibus & figuratis instructi, pro Cavi & Liquoris injiciendi diversitate, haec ex usu sunt. Vaginae & Utero *Metrenchites* servit. Injectio in Vesicam Cathetere tubulato juvatur.

γ. Situs Aegri admittendo Liquori commodus sub Injectione commendatur; qui etiam vel aliquamdiu servatus, vel aptè mutatus post Injectionem, Liquori diutius detinendo conducit.

δ. Sunt & alia post Injectionem observanda, cum vel in Cavo relinquitur Injectum, vel sua functum actione citius, tardius, iterum ejicitur. Obthuratio oris Cavi, quies, agitatio apta Liquidi Cavo contenti, &c. huc pertinent.

ε. Monendum haec denique, quantum simul, quo tempore, quoties, quousque, &c. injiciendum: quae omnia facile suo ex scopo limitat Medicus.

ζ. Cave tamen in his maximè, ne Decori vel Secreti regulam (60. 9.) excedas.

306. Usus Injectionum multifarius est, prae-

praeprimis Chirurgicus, aetati nulli inimicus,
 Abstergendi, Diluendi, Eluendi, Mundandi,
 Emolliendi, Resolvendi, Demulcendi, Ad-
 stringendi, Aperiendi, Consolidandi, &c. sco-
 pis adcommo-
 datus.

307. SPECIMINA sunt

*

Clyfma Auriculare, Ulceri intra Meatum
 Auditorium abstergendo, mundando,
 aptum.

℞. *Urinae Homin. san.* unc. iv.
Sapon. Venet. scrup. j.
Tinct. Myrrh. gutt. xl.
Mell. Rosar. drach. vj.

M.

S. *Hujus Liquoris tepidi, quantum Cavo capi
 potest, quotidie bis injiciatur in Aurem ae-
 gram supinatam, ac detineatur per aliquot
 minuta, dein Aure prona rursus emittatur.*

*

Aliud Auri Sordibus induratis obstructae
 conveniens.

℞. *Ol. Amygdal. Dulc.* drach. ij.
Amaror. drach. j.
Fell. Lucii Piscis. drach. ℞.
 Exacte M. D. ad Vitrum.

S. *Guttae vj. ter de die instillentur Auri supi-
 natae, detineantur Gossypio immisso. Idem
 & Ant-helminticum est.*

*

Injectio ad Cruorem coagulatum, extravasatum, diluendum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 75.

℞. Mell. commun. unc. ij.

Sapon. Venet. drach. ij.

Sal. Marin. unc. ℥.

Aq. Pluviae. unc. xij.

M.

S. Hujus tepesacti q. s. injiciatur Cavo Cruorem continenti, leniterque conquassatum dein una cum Cruore diluto rursus evacuetur.

*

Emulsum Digestivum ad Fistulas curandas.

Ibid. p. 93.

℞. Terebinth. nativ. unc. ij.

Vitell. Ovor. unc. j.

℥. a. subactis admisce

Mellis commun. unc. ij.

Spir. Vini commun. unc. ℥.

Aq. commun. unc. ix.

D.

S. Calefactum & probe mistum injice.

De-

*

Decoctum Balsamicum, Consolidans Fi-
stulam puram.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 94.

℞. *Ol. infus. Hyperic.* unc. iv.

Aloës.

Myrrhæ.

Olibani. ana drach. ij.

Coquendo leniter, mista, subige cum

Vitell. Ovor. unc. ij.

D.

S. *Calefactum parum in Fistulam injice.*

*

Injectio Detergens, ad Urethram Ulcere
Venereo erosam.

Ibid. p. 245.

℞. *Mell. Rosar.* unc. j.

Aloës puriss. gr. x.

Sal. Ammon. gr. iv.

Aq. stillat. Foenicul. unc. vj.

M.

S. *Liquor Mundans, cujus q. s. ter, quater, de die, in Virgam, sanie prius expressa vacuam, & pone locum ulceratum constrictam, ope Siphunculi injiciatur.*

De

Adspergine.

308. **A**DSPERGO est Pulvis (106.), qui superficie corporis externae, varios ad usus, inspergendo adplicatur. *Pasma, Catapasma, Diapasma, Empasma, Sympasma*, veteribus audit.

309. Tenuitatis heic vix nisi primus & medius gradus (107. a. γ.) usu venit; quum moleculae crassiores nec facile adhaerescant, nec, ob minorem superficiem, adeo diffundantur.

310. MATERIEM, hujusque DELECTUM ac ORDINEM, facile intelligit, qui confert dicta (109. 110.) cum sua indicatione. Neque enim differentia heic datur ulla, nisi, quod saporis, odoris, coloris, specificae gravitatis nulla habita ratione, eligantur saltem scopo adcommodata. Uade & huc recipiuntur frequentius, quorum nullus vel rarus usus internus (299 β.).

311. Dosis nulla certa, nec pondere unquam determinata; utpote quam sola fere loci conspergendi amplitudo limitat. Hinc nec divisio in Doses heic, uti (113. 118.), obtinet.

312. QUANTITAS GENERALIS similibus, ac (301.), conditionibus definitur.

313. PROPORTIO mutua Ingredientium ex sola singulorum virtute cognita, & Medici scopo, terminatur.

314. SUBSCRIPTIO est. *F. vel M. F. Pulvis.* Addi potest *Tenuissimus*, si requiritur. Scatula *Receptaculum* praebet. Alias & Sindoni rae includendus jubetur.

315. SIGNATURA utendi modum exponit, qui plerumque solo inspersu absolvitur. Si Nodulus est (314.), inde super partem excutitur Pulvis. Si vero superficiei declivitas Adspergini retinendae minus apta est, haec super panno lineo, laneo, aut papyro, distributa parti applicatur, firmatur. Rarius calefacto prius utimur Pasmate. Quandoque autem & ante & post insersionem agenda injunguntur: uti dum locus prius detergendus, fricandus, inungendus, aut post deligandus &c. Sed haec sua quemque docet Indicatio.

316. Usus Adsperginum multiplex, Chirurgis praecipue frequens, conducit ad Exsicandum, Dissipandum, Adstringendum, Depurandum, Acre corrigendum, Exedendum, Consolidandum, &c. Vulnera hinc; Ulcera; Haemorrhagiae; Ossa, Tendines, Nervi, laesi aut nudati; Catarrhi; Erysipelas; Cutis vitia, &c.

&c. eas saepe postulant. Quin & , qui fragrantiae aut ornatus gratia corpori insperguntur , Pulveres , Cyprii dicti , huc pertinent.

317. SPECIMINA sunt.

*

Pulvis Mundans , ad Bubonem Venereum ,
apertum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 249.

℞. *Pulv. Fol. siccator. Scordii.* unc. ij.
Vitriol. alb. drach. ij.
Aloës. drach. j.

M. F. Pulvis.

S. *Aperto Ulceri , deteriso prius , inspergatur ad
depurandum.*

*

Pulvis ad Erysipelas.

℞. *Pulv. Erysipelatod. Mynsich.*
Flor. Sambuc. siccator. ana unc. iij.
Smalti. unc. ij.
Camphorae. drach. iß.

Tenuiter trita M.

S. *Hujus calefacti prius q. s. loco adfecto in-
spergatur , aut super charta caerulea distri-
butum parti adplicetur & fasciâ leniter cir-
cumvolutâ firmetur.*

Pul-

*

Pulvis Balsamicus, Ossibus, Tendinibus,
Nervis, nudatis conveniens.

℞. *Myrrhae*. drach. ℥.

Olibani.

Mastiches. ana drach. j.

Sarcocoll. drach. ij.

Colophoniae. unc. ℥.

M. F. Pulvis tenuis.

S. *Eo conspergantur partes adfectae, sub qua-
libet deligatione.*

*

Pulvis Adstringens, ad sistendam Hae-
morrhagiam Vulneris externi.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 104.

℞. *Sang. Draconis*. drach. j.

Sarcocoll. drach. ij.

Lapid. Haematit. drach. ℥.

Bol. Armen. unc. j.

M. F. Pulvis tenuissimus.

S. *Hujus q. s. inspergatur Vasi vulnerato, &
stupis Alcohole calido madidis, vesicaque
vel fascia circumposita, firmetur.*

Dia-

Diapasma Acrimoniam obtundens, ad Intertriginem.

℞. Amyli. unc. ij.

Cretae alb.

Cerussae. ana unc. ℥.

Pulv. Rad. Irid. Florent. drach. j.

M. F. Pulvis subtilissimus.

S. *Inclusus Sindoni rarae excutiatum super parte excoriata, prius deterfa.*

De

Epithemate.

318. **E**PITHEMA est Medicamentum externum, variae consistentiae, non Unguinosum, nec Emplasticum, quod superficiem corporis externae, scopo vario, imponitur. *Fomentum* id, vel *Fotus*, dicitur, si calidum admovetur.

319. Triplex ejus (318.) datur Consistentia: (α.) *Liquida*: (β.) *Sicca* vel *Solida*: (γ.) *Mollis*, pulmentaris. Priora duo nomen generale (318.) retinent; Posterius *Cataplasma*, *Puls*, *Malagma*, vocatur. Distinctionis gratia de singulis seorsim.

De

De

Epithemate Liquido.

320. **E**PITHEMA, *Fotus, Fomentum*, LIQUIDUM est Liquor Medicatus, simplex vel compositus, qui, frigidus aut calidus parti corporis externae, Vehiculi apti interventu, admotus, hanc aut profundius sub hac fitas partes ita mutare valet, ut Medici scopus postulat.

321. MATERIEM Liquoris (320.) dant Aqua, Lac, Vinum, Acetum, Spiritus Vini, Succi liquidi, Oleum, Urina, &c. simplicia, aut variis modis praeparata, & inter se atque cum aliis cujuscunque consistentiae composita, Officinalia, Magistralia: ut Aquae stillatitiae omnis generis; Aceta, Olea infusa, cocta; Spiritus Aromatici, Tincturae, Essentiae; Liquores salini; Lixivia; Aqua Fabrorum, Calcis &c. praecipue ex his & aliis idoneis parata Infusa (211.), Decocta (224.), Succi Expressi (235.), Emulsa (246.), Mixturae Mediae (272.), Contractae (283.).

322. DELECTUM limitat Indicatio Medici, Partis mutandae, vel cui applicatio facienda, conditiones sanae vel morbosae, & natura Liquoris adhibendi cognita. Nota ergo

a. In genere similia heic obtinere illis, quae dicta sunt circa Delectum Internorum (213. 226. 237. 248. 274. 285.).

β. Haud

224 DE EPITHEMATE LIQUIDO.

β. Haud tamen Saporem, Odorem, Colorem, curari; hinc omitti, quae his corrigendis ad interna adhibentur, Sacchara, Syrupos, &c.

γ. Nec paullo spissior Consistentia adeo heic obest: licet interim, ubi major penetrabilitas requiritur, Spissitudo minor, caeteris paribus, praeferatur.

δ. Haud semper solam hoc Remedio intendi partis, cui id proximè admovetur, mutationem, sed & quandoque Viscerum profundius sub illa sitorum (320.).

ε. Hinc convenire magis ejusmodi, quorum virtus in principiis haeret volatilibus, tenuibus, facile penetrare aptis; praesertim ubi interiora agendum est. Quare Terrea, Lapidea, Adstringentia, Incrassantia, & similia, tum vix boni quid efficere videntur; quum vel ob crassitiem suam absorberi nequeant, vel ostiola claudendo sibi ipsis ingressum obserent. Leni tamen adstrictioni si Aroma aut Spiritum junxeris penetrabiliorem, plus forte praestabis.

ζ. Vide etiam, quae natura sit partis, cui Liquor proximè adplicandus est; an Oleum, Aquam, Spiritum, Acre, ferat illaesa; ne alteri dum prodes, alteri noceas.

η. Caeterum &, quae interno usui raro aut nunquam serviunt, huc recipiuntur v. g. Mercurialia acerrima, Saturnina, Alcohol Vini solum,

DE EPITHEMATE LIQUIDO. 225

lum, Hyoscyam. Mandragor. Solan. Cicutata, &c.

0. Memento tamen in usu Draasticorum, superficiem corporis omnem bibulam esse, & absorpta per hanc viam infundi Sanguini, infalutato Ventriculi Janitore.

323. ORDO haud differt ab eo, quem in similibus Formulis interno usui dicatis (321.) commendavi ante.

324. Dosis nec Pondere unquam, nec Mensurâ alias consueta, heic determinatur. Limites figit varia Partis fovendae amplitudo, tum corporis, quo interveniente adplicatur Liquor, major minorve bibacitas. Panni lanei prae lineis, duplicati, triplicati prae simplicibus, &c. plus liquidi imbibunt.

325. QUANTITAS GENERALIS ut raro Lib. ß. minor est, ita saepissimè Lib. j. ij. iij. & plures aequat; prout vel una major minorve, vel plures Partes simul foveri debent; vel Vehiculum magis minusve bibulum est (324.); vel Fetus diutius, brevius, continuatus, minoribus aut majoribus intervallis renovatus exigitur; vel ipse Liquor magis minusve corruptioni obnoxius, facilius aut difficilior parabilis est, &c. Satius ferè est excessu heic, quam defectu, peccare, maximè si plures aut majores partes fovendae sunt; ne Liquor justò citius, aut & sub prima applicatione deficiat.

226 DE EPITHEMATE LIQUIDO.

326. PROPORTIO Ingredientium mutua patet ex dictis (217. 230. 241. 254. 278. 289.), collatis cum (303. 322.). Limitat hanc sola Medici Indicatio & Virtus materiae cognita. Usus autem Externus Interno minus arctos habet terminos. Memento saltem (322. 9.), tum consistentiae; ne spissitate nimia minus penetrabilis sit.

327. SUBSCRIPTIONIS eadem leges sunt, quales similium Liqueorum Internorum (218 ad 220. 231. 242. 255. 279. 290.), Nomina si exceperis internum usum indicantia, quibus heic substitui potest: *F. Liqueor pro Epithemate vel Fomento.* Alias tamen & a Parte, cui applicatur, nomen accipit; uti postea sub Externis Propriis (294.) patebit: alias ab Ingredientibus: unde *Oxyrhodini* adpellatio. Caeterum & heic quandoque Materies infundenda vel decoquenda saltem petitur a Pharmacopoeo, reliquum opus Aeger ipse sive Adstantes perficiunt, uti (218. 220. 231.). *Specierum* tunc aut *Collectionis* Nomine etiam utimur. Tandem nec Depuratione exactissima (219. 8. 231. 7. 242. 7.) heic adeo opus.

328. SIGNATURA, praeter Nomen (60. 7. 329. 327.), indicat

a. Praeparationem, si haec Pharmacopoeo non committitur (327.). Conf. (221. 8.).

β. Partes fovendas. Hae, juxta (320. 322. 8.), sunt vel (1.) *Externae*, quibus proximè ad-

DE EPITHEMATE LIQUIDO. 227

admoventi potest Liquor. Circa has, utpote
 fat manifestas, id solum noto, quod, si Vul-
 nere aut Ulcere patulae fuerint, quandoque
 prius materie apta tegi debeant; ne cruda loca
 tangat Liquor, hisque adglutinetur arescendo,
 aut alio modo incommodet. Vel (2.) *Internae*.
 His Fotu mutandis idonea seligitur regio ex-
 terna, pro situ Partis & Medici scopo varia.
 Quocirca situs & consensus partium, tum cur-
 sus vasorum, cognitus maximè conducit. Est,
 ubi FOCUS ipsam in partem proximè agere de-
 bet, hanc v. g. roborando, emolliendo, hu-
 mectando, refrigerando, ei impactum resol-
 vendo, dissipando, &c. Regio externa, cui
 illa propius, interpositis mollissimis & minime
 crassis integumentis, subjacet, aptum tunc E-
 pithemati locum praebet. Est, ubi revellere aut
 derivare a parte scopus postulat: tum vel in-
 feriori vel superiori regioni applicatio fit: pro-
 ut & pars ipsa sita est, & cum hac illave parte
 externa magis minusve consentit. Alias & in
 universam Sanguinis massam conamur agere:
 cui scopo eliguntur loca externa, sub quibus
 majora & nudiora vasa decurrunt: uti Tem-
 pora, Collum, Axillae, Carpi, Inguina, Po-
 plites, &c.

γ. *Vehiculum* (320.). Eò plurima adhiben-
 tur: Panni linei, lanei, varii coloris, rubri
 praeprimis, Textum Sericum, Stupae, Panis
 tostus, hujus Mica, Spongia, Epithema sic-

228 DE EPITHEMATE LIQUIDO.

cum vel Sacculus, de quo postea. Alias & Vesicae suillae duplo capaciore includitur Liquor. Selectum dicitur scopi & partis fovendae diversitas, tum promptior unius prae alio parabilitas. Si plurimum Liquidi adplicandum, huiusque calor diutius conservandus est, Pannilanei, Spongia, Stupae, magis ex usu sunt. Vesica dissipationem Liquoris praepedit, caloremque conservat, nec inquinat: sed & nonnisi subtiliores particulas, & lente quidem, transmittit. Scitur hinc, ubi conveniat. Si regio fovenda tenerior est, & Epithema non calefactum admoventur, aut conservandi caloris non magna urget necessitas, Linteaminibus uti licet, iisque duplicatis, triplicatis, &c. si multo Liquore adplicato opus est.

d. *Calidus an Frigidus* admovendus sit Liquor. Intentio Medici, Partis & Materiae natura, hoc docent. Ubi validissimè resolvendum, penetrandum, adtrahendum, calor summi usus est. Nocet is gelu constrictis, repulsui, &c. Spirituosa, Volatilia, rectius frigida vel saltem tepida adhibentur, nisi alia repugnent. Vehiculi (γ .) etiam calefactione, antequam id Liquido imbuatur, huius frigus pensare licet.

e. *Quomodo Applicatus Continendus.* Huc facit Ligatura. Si vero longior humoris & caloris conservatio requiritur, Vesica suilla, Oleo priu madefacta, super Fotu extensa, & firmata,

DE EPITHEMATE LIQUIDO. 229

mata, conducit. Quin & huic Sacculum Arena calida plenum, Operculum figulinum, aliudve corpus calefactum, nec cito frigesceus, superimponere juvat, quod dein, nata refrigeratione, removeri, iterumque calefactum adponi potest, Fotu ipso interim super parte retento.

§. Quousque *Relinquendus*, *Continuandus*, an & quando *Renovandus*, &c. Multa heic datur varietas. Alias ex Symptomatis mitigandi cessatione terminus figitur; ubi v. g. dolor, vigiliae, frigus, calor, anxietas, vomitus, haemorrhagia, virium collapsus, delirium, &c. remiserunt. Alias ex vi Liquoris dissipata; dum v. g. refrixit, vel Vehiculum (γ.) exaruit, &c. Alias tempora praescribuntur; ut v. g. mane, vesperi, quotidie semel, bis, singulis 2. 3. &c. horis, & sic porro. Quae omnia in casibus specialibus facile limitaverit considerans suam intentionem, morbi vel symptomatis indolem, Liquoris naturam volatilem, fixiorem, &c., Vehiculi materiem, apparatus facilem vel difficilem, & similia.

329. Usus Epithematum valde universalis, Acutis, Chronicis, Externis, Internis, malis levandis peraptus, virtute varia emolliendi, adstringendi, roborandi, repellendi, adtrahendi, calefaciendi, refrigerandi, diluendi, resolvendi, discutiendi, sopiendi, excitandi, Acre

230 DE EPITHEMATE LIQUIDO.

corrighendi, demulcendi, &c. solidis fluidisque opem fert: quin & quibuscunque fere Evacuationibus aut efficiendis aut promovendis conducit, Aetati simul omni conveniens; modo & materies arte feligatur, & tempeſtiva fiat adplicatio. Pulchrè quandoque Remedii Interni vices ſupplent Externa iſthaec in Infantibus, aliisve, qui ore capienda horrent aut deglutire nequeunt. Applicatio tamen & renovatio aliis iterum moleſtior eſt, quam uſus Internorum. Nocent & aliquando ineptè adhibita; dum, cauſa morbi non ſublata, ſymptomata tollunt: quod maximè circa Stupefacientia obtinet: aut dum Repellentia, materie morbi haud ſatis mobili, vaſa conſtringendo illam magis compingunt; aut, quae calida requirebantur, ſub longiore adplicatione nimis frigeſcunt, &c. Haec tamen, perverso ſaltem uſui tribuenda, artis peritus facile evitat.

330. SPECIMINA ſunto.

*

Epithema Aromaticum, promovens Saburrae intestinalis excretionem in Infante recens nato.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 223.

Rx. Vitell. Ovi. N. j.

Spirit. Mar'cal.

Tinct. Absynth.

Aq. ſtillat. Foenicul. ana drach. ij.

M.

S. *Excepta pauxillo micae Panis Stomacho adplicentur.* Aliud

DE EPITHEMATE LIQUIDO. 231

*

Aliud, ad Nauseam ab inordinato Liquidi
Nervosi motu ortam.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 129.

℞. *Aq. Vitae Matthioli.* unc. j.

Spir. Rad. Angelic.

Carmin. Sylv.

Menthae. ana unc. ij.

M. D.

S. *Taleola Panis triticei tostii, bene irrorata his,*
adplicetur calidè Epigastrio, superadplicetur
Vesica suilla oleo humectata, & dein supra
hanc ligatura: renovetur post xij. horas.

*

Emulsum externum, Anodynum, Demul-
cens, leniter Aperiens.

Ibid. p. 113.

℞ *Semin. Pomor. Cotoneor.* No. vj.

Cum *Aq. stillat. Flor. Rosar.*

Sambuc. ana unc. ij.

F. f. a. Emulsio, cujus puro liquori
admisce

Spir. Vini rectificat. unc. ℞.

Tinct. Opii. drach. j.

D. ad Vitrum.

S. *Parti a Caustico aliove acri foris adplicato*
laesae & dolenti cum panno lineo triplicato
admoveatur calidè: renovetur, ubi siccescit.

232 DE EPITHEMATE LIQUIDO.

*

Fomentum Laxans , Resolvens , Parego-
ricum , ad Pleuritidem.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 149.

℞. *Fol. Malvae*

~~—————~~ *Bismalvae*

Parietar. ana m. ij.

Papaver. hortens.

Hyoscyam. ana m. j.

Flor. Sambuc.

Chamaemel.

Melilot. ana unc. iij.

Cum *Lact. dulc.* q. s. F. Decoctum pro
Fomento.

§. *Vesica suilla hoc Liquore calidissimo ad di-
midias repleta admoveatur lateri dolenti ;
firmetur ligamine : tum superponatur Saccu-
lus arena calidissima plenus , qui frigescens
iterum calefiat , aut ei mox substituatur a-
lius jam calefactus. Continuentur haec ,
donec dolor remittit.*

DE EPITHEMATE LIQUIDO. 233

*

Fotus Antisepticus, calorem vitalem resuscitans, Intestino per Vulnus Abdominis egresso conveniens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 79.

℞. *Intestina pura Animalis junioris.* q. s.

Coq. in *Aq.* q. s. spatio $\frac{1}{2}$ horae; dein adde

Flor. Chamaemel,

Lavendul,

Centaur. ana m. ss.

Fol. Menth. m. j.

Stent in Infusione per $\frac{1}{16}$ horae.

D.

S. *Liquor calidus cum panno laneo adplicetur.*

*

Epithema Anti-Alcalicum, Cardiacum, in Gangraena: ad Exemplum Ibid. p. 96.

℞. *Herb. Scordii*

Menthae

Summit. Rutae

Fol. Rosmarin. ana m. ss.

Cort. Cinnamon.

Nuc. Myristic. ana drach. ij.

Conscissa, tusa, cum *Acet. Rosac. & Vini Rhenan.* ana unc. viij. coquantur in Phiala alta, vitrea, per $\frac{1}{2}$ horae. Liquori decantato adde

Aq. Prophylact. Sylv. unc. ij.

M.

P 5

S.

234 DE EPITHEMATE LIQUIDO.

S. Hoc Liquore imbutae Spongiolae admoveantur Parotidibus, Axillis, Scrobiculo Cordis, Carpis, Inguinibus. Taleola Panis tostii eodem imbuta Naribus supponatur. Renoventur quolibet trihorio.

De

Epithemate Sicco.

331. **E**PITHEMA, *Fotus, Fomentum, Sic-*
CUM est Pulvis Medicatus (106),
qui, confuto plerumque panno inclusus, ex-
ternae corporis superficiei, vario tam internas
quam externas partes mutandi scopo, adponi-
tur. *Sacculus, Saccus, Cucufa, Cucullus,*
Frontale, Scutum, Lectulus, Pulvinar, &c.
audet, prout aliis atque aliis partibus aut usibus
inservit.

332. Crassior heic, aut mediocriter tenuis
tantum Pulvis (107. β . γ .) ferè usitatus est;
quia particularum ejus adhaesio, vel de conti-
nente panno excussio, haud intenditur.

333. MATERIES in genere eadem est, quae
(109. 110.), si & similia externo usui apta ac-
censueris.

334. DELECTUM docent (III. 310. 322.)
comparata ad (331. 332). Paucis nota

a. Ve-

DE EPITHEMATE SICCO. 235

α. Vegetantium partes ficciores, Radic. Cortic. Fol. Flor. Semina, Baccas, Aromata, Succos duros, tum ex his compositas Species Officinales, &c. maximè huc adhiberi.

β. Penetrabilitatem (322. s.) heic vel magis etiam requiri ob consistentiam & usûs rationem (331. 332.).

γ. Superaddi saepe Epithemata Liquida (329.), tum ut horum ope Materies sicca fiat actuosior, tum ut haec illis sit pro Vehiculo (328. γ.).

δ. Ad Lectulos & Pulvinaria paranda Paleam misceri Pulveri Medicato, quae hunc diffundat. Idem in Cucuphis aut similibus Sacculis, qui simul molliores requiruntur, nec multum madefaciendi sunt, quandoque praestat Gossypium, aut Lana animalis.

ε. Sacculi Arena repleti huc quoque pertinent, vel soli, vel cum Epithemate Liquido usitati (328. s.), ubi calor ficcus vel humidus diu conservatus requiritur.

335. ORDO idem, qui (112.), obtinet.

336. DOSIN limitat Sacci implendi (331.) capacitas, hancque superficiei fovendae amplitudo. Unde diversissima est. Crinita Capitis pars, Ventriculus, Hepar, ferè unc. ij. iij. iv. postulant: Cor, Lien, Ren, unc. j. i. ij. re-

236 DE EPITHEMATE SICCO.

reliquae partes pro ratione suae magnitudinis. Lectuli, Pulvinaria, quibus incumbendum, plures Libras exigunt. Scito autem

α. Variam & Aetatem, & morbosam partis extensionem, multum heic discriminis parere.

β. Non infarciri, sed laxè saltem repleri Sacculos; ut sat sequaces & molliculi sint.

337. QUANTITAS GENERALIS definitur ex Dotis mole (336.) & Sacculorum parandorum numero. Plures enim saepe unà praestituuntur, ut vel diversis partibus simul, vel uni alternatim, adhiberi queant.

338. PROPORTIONEM mutuam Ingredientium conditiones similes (313.) terminant.

339. SUBSCRIPTIO mandat

α. *Pulveris Praeparationem*, quae fit confusione, tusione plerumque, ut vocant, *grosso modo* facta (332.), missione. Aliquando Ingredientium quaedam, aut omnia, in Sartagine torrenda jubentur; ut vel augeatur vel mutetur virtus: quod tamen in volatilibus nocet. Alias & ante, quam immittantur Sacculo, Species Liquidis efficacibus, Spiritu, Oleo, Tincturis Aromaticis, &c. consperguntur.

β. *Sacculi Confectionem.* Ubi occurrit (1.) Pannus adhibendus, qui plerumque est Lineus tene-

tenerior, rudior, Sindon, aut Sericus, raro Laneus. Partis fovendae constitutio, Pulveris quantitas, qualitas, major minorve vis, quam Sacculus sub adplicatione pati debet, Pretium Panni, Opinio Aegri, &c. electionem figunt. (2.) Figura, quae parti fovendae & usui accommodatur. Capiti crinito cucullaris, Fronti quadrato-oblonga, Cordi pyramidalis, Ventriculo scutiformis, Hepati lunata, Lieni Linguae bubulae aemula, Umbilico rotunda, &c. ferè tribuitur. Lectuli, Pulvinaria, magnitudine saltem aptanda, forma usitatam servant. Quandoque & pollicari mensura longitudo & latitudo exprimitur parti contegendae respondens. Alias tamen, partis fovendae tantum facta mentione, reliquum Pharmacopoei peritiae relinquitur. (3.) Numerus etiam, ubi plures simul conficiendi sunt (337.), memoratur.

γ. Ejusdem Repletionem. Hanc, ubi opus est, praecedit Pulveris cum Palea permixtio, aut cum Gossypio vel Lana exceptio (334. d.). Inclusio ipsa futurâ plerumque perficitur. Aliquando tamen & simplex illigatio aut complicatio sufficit, ubi vel Figura (β. 2.) exacta, vel adplicatio diuturna, non exigitur. Denique & intersuantur Sacculi majores, quod barbarè *interpassare* vocant; ne Pulvis inclusus conglomeretur, aut versus unum locum inaequaliter coacervetur.

238 DE EPITHEMATE SICCO.

δ. Haecenus tamen (β. γ.) dicta saepissime Aeger hujusve Adstantes curant, Pharmacopoeo saltem Pulverem (α.) exhibente. Subscribitur tunc modo. *F. Species pro Cucufa, Sacculo, Lectulo, &c.*

340. SIGNATURA, post Nomen (331. 339. δ.), exponit

α. *Specierum Inclusionem*, si has solutas modo tradit Pharmacopoeus (339. δ.). Haec vero similis tunc est (ibid. β. γ.).

β. Quae ad *Adplicationem* pertinent. Adhibentur autem Epithemata isthaec vel (1.) sola, sicca, ut plurimum prius calefacta. Vel (2.) vi medicatâ aliorum ante imbuta, ut actuosiora fiant. Quare crebro prius Epithemate Liquido (320. 328. γ.) humectantur, macerantur, consperguntur, aut & cum eo decoquuntur: alias quoque Decocti idonei vapore, aut Suffitûs accensi fumo, imbuuntur. Vel (3.) Epithemati Liquido adplicato superadduntur, hujus ut calorem conservent, vim augeant. (328. γ. s. 334. s.). Reliqua repetantur ex dictis (328.); utpote quorum plurima & heic locum habent.

341. Usus idem est, qui (329.). Minor saltem plerumque Sicci Epithematis est penetrabilitas, actio lentior, nisi Liquidum accedat (340. β.). Est tamen, ubi siccus calor
magis

magis prodest, facilius fertur. Pertinent huc quoque Epithemata ex Catellis vivis, Columbis, Pullis Gallinaceis, &c. dissectis, Omento, aliisque Animantium partibus etiamnum vitali calore praeditis, Pane adhuc a furno calente, & similibus, vel folis, vel aliorum accessu magis adpropriatis, parari solita, quae facile ex hac Historia intelliguntur.

342. SPECIMINA sunt.

*

Cucufa Confortans, Capiti debili, frigiditate, Catarrhis obnoxio, proficua.

℞. Rad. Angelicae. unc. j.

Herb. Majoran.

Salviae.

Folior. & Flor. Rosmarin.

Summit. Serpill. ana m. ℥.

Semin. Nigell. Rom. drach. iij.

Caryophyll. arom.

Mastiches

Styrac. calamit. ana drach. j.

Conscissa, tusa, mista, D. ad Chartam.

S. Species pro Cucufa, quae Gossypio exceptae includantur duplicaturae Cuculli, & punctim intersuantur. Cucullo, mane & vespere fumo Lign. Juniper. accensi imbuto, semper tegatur Caput.

Scu-

*

Scutum Stomachicum, ad Nauseam a motu Liquidi Nervosi inordinato ortam. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 129.

℞. Pulv. Aromat. Rosae.

Diagalang.

Diarrhod. Abb. ana unc. j.

M.

S. Insuta Sindoni applica Epigastrio.

*

Epithema ad Dolores Colicos a causa frigida, flatulenta, natos.

℞. Semin. contus. Anisi.

Cumini ana unc. j.

Piperis drach. iij.

Nuc. Myristic. drach. ij.

Caryophyllor. arom.

Maceris. ana drach. i.

Conscissa, tusa, mista, D. ad Chartam.

S. Species Calefacientes, quae Panis adhuc a furno calentis, transversim dissecti, superficiei internae, micaceae, inspergantur, tum Spiritu Vini irroratae, Sindone superextensa contineantur, & Epigastrio vel regioni dolenti adplicentur: post tres quasque horas Sindon Spiritu Vini iterum humectetur,

Le&u-

*

Lectulus & Pulvinaria roborantia, Anti-
rachitica.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 255.

℞. *Folior. recent. in umbra siccator.*

Filicis maris. Lib. iij.

Majoranae.

Melissae.

Menthae. ana m. ij.

Flor. recent. in umbra siccator.

Meliloti.

Trifolii odorati.

Sambuci.

Rosarum. ana unc. ij.

Tritis in Pulverem tenuem, & mistis,
F. Species pro Lectulo & Pulvina-
ribus.

S. *Species Roborantes, quibus cum duplo tanto
Paleae Hordei mistis, ac dein linteo im-
missis, fiant Lectulus & Pulvinaria, qui-
bus incumbat Aeger. Defendantur autem
ab humido, & saepe exsiccentur.*

*

Epithema Siccam ad Hydrocelen, serum
dissipans, educens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 211.

℞. *Sal. marin. decrepit. siccissimi, calidi,*
tenuissimè triti. q. f.

D.

S. *Intra lintea consuta applicetur calidus: si-
mul ac madescit, alius similis Sacculus,*
priori remoto, substituatur.

*

Fomentum Antiphlogisticum, ad Nephriti-
dem. Vid. H. Boerh. Aphorism. § 997. n.3.

℞. *Herb. Parietar. m. ij.*

Flor. Chamaemeli.

Meliloti.

Sambuci. ana unc. ℥.

Semin. contus. Lini. unc. j.

Conscissa, tusa tenuiter, mista, laxè
immisssa duobus Sacculis lineis, quatuor polli-
ces longis, duos latis, insuantur.

S. *Sacculi Renales, quorum unus horae qua-
drante cum lacte dulci coctus, calidus, im-
ponatur regioni lumbari dolenti; firmetur
ligamine: ubi refrixit, interea similiter
coctus alter priori substituatur,*

Sac-

DE EPITHEMATE SICCO. 243

Sacculus Cordialis^{*}, excitans in Languore
ab inertia defectuve Liquidi Nervosi
orto.

A. ℞. Folior. recent. *Melissae*.

Basilic. ana drach. iij.

Flor. Lavandul. siccator. drach. ij.

Cort. recent. Aurant.

Cinnamom. ana drach. j.

Croci Britann. drach. ℞.

Conscissa tenuiter insuantur Sacculo,
pyramidali, serico, rubro.

B. ℞. *Aq. Meliss. magistral.* unc. ij.

Sal. Volat. Oleos. drach. ij.

Tinct. Ambari. drach. j.

M. D. seorsim vitro probè clauso.

S. *Sacculus A. regioni Cordis adponatur prius
irroratus Liquore B.: ubi exaruit, iterum
humectetur.*

*

Fotus Adstringens, Intestino Recto pro-
lapso, reducto, conveniens.

℞. *Herb. Anserin.*

Folior. Quercus ana m. j.

Flor. Balaust.

Gallar. Quercin. ana unc. ℞.

Conscissa, tusa, insuantur binis Sacculis
sericis, æqualibus.

S. Coquantur Sacculi in Vini rubri & Acet.
na q. s. & calidi alternatim admoveantur Ano.

De

Cataplasmate.

343. **C**ATAPLASMA est Epithema molle (318. 319. γ.), cohaerens, pultiforme, mediae inter Unguentum & Emplastrum consistentiae, calore non colliquescens, varii usus externi.

344. Coctione id (343.) paratur frequentissime: quandoque tamen & sine hac, solo tritu & miscelâ. Unde duplex est: *Coctum* aliud, aliud *Crudum*.

De

Cataplasmate Cocto.

345. **C**ATAPLASMA COCTUM consistentiae non diffluenti (343.) junctam exigit particularum, quibus constat, teneritatem & cohaesionem lubricam. His si accedit earundem parvitas & mistio velut homogenea, *Puls* vocatur.

346. MATERIES triplex heic usitata est: *Liquor*: *Corpus* huic *incoquendum*: *Accessorium*.

α. *Liquorem* praebent varia: Aqua; Lac dulce, ebutyratum, Serum Lactis; Succus pressus

DE CATAPLASMATE COCTO. 245

pressus liquidus ; Mulsæ ; Vinum ; Acetum simplex , aut medicatum officinale ; Urina ; Lixivium ; Oleum pressum, infusum, coctum : quin & quandoque spissiora , calore tamen liquefcentia ; Butyrum , Axungiae , Unguenta , &c. Horum quoque plura inter se mista nonnunquam , scopo exigente , adhibentur.

β. *Coquendum* maximè e Regno vegetabili petitur : quo pertinent Radices ; Bulbi ; Cortices ; Herbae ; Folia ; Flores ; Fructus ; Semina ; vel ex his parati Pulveres , Farinae ; tum Succī densi , &c. Animale & Fossile Regnum pauca exhibet. Stercora , Nidus Hirundinum , Saturnina , &c. hujus sunt censūs.

γ Accessorium , sub finem coctionis , aut hac peracta , immiscendum , vel (1.) virtutem auget , coctionis impatiens aut non egens : uti sunt Aquae & Olea Aromatica , Tincturae , Essentiae , Spiritus , Vinum , Acetum , Balsama , Extracta , Pulpae , Electuaria , Gummi-resinae , Succī liquidi , Spissi liquefcentes , Fermentum Panis , Salia , Sapo , Pulveres teneriores , Vegetantium partes molliores , aromaticae , Crocus v. g. & similia. Vel (2.) Consistentiam & Cohesionem lubricam (345.) efficit : cujusmodi sunt Farinae , Pulveres tenues , Olea , Unguenta , Butyrum , Mel , Mica Panis , Ovi Albumen , Vitellus , Mucilagines , &c.

246 DE CATAPLASMATE COCTO.

347. DELECTUM docent Dotes Cataplasmatum (345.), Coctionis nota vis, & Indicatio Medici. Hinc

α. Repete dicta (322.), quorum plurima & huc quadrant.

β. *Materies decoquenda* (346. β.) vel mollis esto, vel coctione mollescens: ut ideo dura quaevis, minus succulenta, Ligna, Stipites, Radices, Cortices, &c. ferè excludantur; Recentes Vegetantium partes praeferantur Siccis.

γ. Minus etiam apta sunt, quorum virtus sub coctione, utpote heic aperto semper vase instituendâ, avolat. Rectius haec, tanquam Accessoria (346. γ) addideris, pro naturae diversitate, tritu prius vel in pulverem, vel in pastam, redacta. Confer (226. α. 227.).

δ. Panis, Farinae, vel Pulveres tenuiores Vegetantium, faciendis Pultibus (345.) plerumque serviunt.

ε. Alias & Residuum a Fomenti Liquidi decoctione (321.) Materiam praebet, cum & Fomenti & Cataplasmatum, ejusdem virtutis, junctus requiritur usus. Raro tum repetitâ opus coctione.

ζ. *Liquor* (346. α.) & Scopo & Materiae decoquendae aptus seligatur, coctionem quoque

que illibata vi sustinens. Humectare, Emollire, Laxare, dum vis, Aquam, Lac, hujusve praeparata, Oleum & huic adfinia, capito: ubi **Aperiendum**, **Resolvendum**, **Stimulandum**, **Aceto**, **Oxyerato**, **Urina**, **Lixivio**, &c. utere. Ex variis inter se junctis virtus composita nascitur. Vinum, Aquae Stillatitiae, Spiritus Vini, Olea aromatica, & similia, coctionem vix ferunt (226. *a. β. γ.*), hinc satius pulpa jam coctae admiscetur.

7. *Accessoriis* (346. *γ.*) haud ubique opus. Consistentia modo, aut virtus **expetita**, in Materie coctâ deficiens, ea postulat. Hinc si justo tenuius est magma, nec satis aequabile; Pulveres vel Farinas addimus: si siccius, minus lubricum; Olea vel huic analoga. Alias & Quantitatis augendae gratia utrisque utimur.

8. Sint autem Accessoria utriusque classis vel liquida, vel calore liquefcentia, vel mollia pultiformia, vel pulverulenta teneriora; nec aequabili miscelae resistent. Quae difficulter solvuntur, aut calore in grumos coeunt, v. g. Resinae, Gummi-resinae, Galbanum, Sagapenum, &c. Aceto prius, Vino, Spiritu vini, Vitello ovi, subigere expedit.

9. Olea & his adfinia ne promiscuè ubivis adhibeto. Obstruendo poros saepe nocent; ut Saponem aut Menstruo idoneo ea adtenuaveris.

248 DE CATAPLASMATE COCTO.

«. Numerus Ingredientium , qualis in Decoctis (226. ψ .), fertur.

348. ORDO quoque idem est , ac (227.). Accessoria (346. γ . 2.) plerumque postremum tenent locum ; quia saepe quantitate non determinata praestituuntur. Si tamen valde volatilia accedunt , haec , quippe ultimò miscenda , reliquis postponuntur.

349. DOSIS ex partis fovendae magnitudine cognoscitur , alio non egens limite.

350. QUANTITATEM GENERALEM similes condiciones (325.) determinant. Unde uti Lib. ij. iij. & plures, quandoque aequat, ita, ob coctionis necessitatem , raro Lib. β . minor praescribitur.

351. PROPORTIO Ingredientium mutua ferè tota intelligitur ex (217. 230. 303. 326.). Adde saltem.

«. Materiem decoquendam (346. β .) ea capi quantitate , quae Scopo , Dosi (349.), & Quantitati Generali (350) sufficit ; quum tota ejus substantia heic in usum veniat. Repe-
tantur caeterum dicta (303. 326.).

β . Liquoris (346. α) Proportionem vix unquam determinari , sed capi modo q. f. Sufficit autem huc parcior plerumque quantitas , quam ad Decocta interna , vel externa liquida

da (230. 303. 326.) ; ut tanto citius iusta obtineatur consistentia (343.) : modo non requiratur coctio longior ad Materiem (346. β .) emolliendam.

γ . Oleum , Butyrum, Axungia, &c. si pro Menstruo fuerint (346. α .) , perparca recipi ; ne igni diutius admota rancescant, & acria redantur. Unde Frixio potius aut simplex Colliquatio, quam Coctio, tum plerumque heic usitata est.

δ . Pultibus (345.) itidem minorem ferè Liquidi quantitatem sufficere ; quia Materies (347. δ .) tenerior coctione leni facile concorporatur.

ϵ . Accessoria (346. γ . 1.) vix certos in genere admittere limites. Virtus & Consistentia eorum magis minusve ad Pultis spissitatem accedens, quantitas Materiae decoctae, & Intentio Medici, heic considerandae. Si fluiditate vel siccitate nimia justam Cataplasmatidis formam (343. 345.) pervertunt, Accessoria (346. γ . 2. 347. η .) adhibentur.

ζ . Accessoriorum (346. γ . 2.) Proportio ex quantitate & consistentia tam Materiae decoctae, quam Accessoriorum (ϵ .), determinatur. Posterior vero cum non ubique eadem sit, patet, ex priore sola certi quid statui haud posse. Hinc anceps optime semet expediverit addendo

250 DE CATAPLASMATE COCTO.

requisiti (347. n.) q. f. Si autem & sicco & liquido uti animus est (ibid.), alterutrius, vel utriusque etiam q. f. praestitui potest.

352. SUBSCRIPTIO praecipit Materiae (346. §), si opus est, prius conscissae, tufae, aut maceratae, cum Menstruo (ibid. n.) Coctionem. Hujus vero terminum figit Emollitio, Putrilago, Teneritudo; si Materies crassior est aut solidior: si tenera, pulverulenta; pul-
tiformis spissitas limitem ponit, quam & pro-
moveret jugis sub Coctione agitatio, quippe &
miscelam reddens aequabilem, & empyreuma
arcens, ubi Liquidi parcior adest copia. Su-
peradditur dein coctae Materiae Contusio &
Cribratio, si stamina ejus coctione satis emol-
liri nequeunt. Pulpae tandem, vel Pulti pa-
ratae, ab igne remotae, aut mox removendae,
admiscenda jubentur Accessoria (346. v.).
Formulam claudit: *F. Cataplasma vel Puls.*
D. ad Fictile.

353. SIGNATURA patet ex (345. 328.). E-
pithema hoc fere semper adplicatur calidum;
quandoque linteaminibus inclusum; ne inqui-
net. Alias & proxime ante adplicationem de-
mum miscentur eidem volatilia, v. g. Vinum,
Spiritus, & similia, quae tunc, nisi vulgaria
sint, seorsim exhibet Pharmacopoeus. Ubi
usus longior, aut frequenter repetitus, Cata-
plasmatis nimiam efficit siccitatem, tantillum

Li-

DE CATAPLASMATE COCTO. 251

Liquoris, quocum id coctum est, aut alterius idonei, ipsi inter calefaciendum adfundi jube-
tur. Caetera ex loc. cit. intelligantur.

354. Usus eximius est in Tumoribus, In-
flammationibus, Abscessibus, Gangraena, Ob-
structionibus, Contusis, Ambustis, Dolori-
bus, &c., ubi emolliendum, refrigerandum,
stimulandum, adtrahendum, demulcendum,
sopiendum, maturandum, discutiendum, A-
cre corrigendum; modo Materies apta scopo
eligatur.

355. SPECIMINA sunt.

*

Cataplasma Emolliens, Narcoticum: ad
Exemplum H. Boerh. Mat. Med. p. 65.

℞. Rad. Altheae. unc. ij.

Capit. recent. Papav. hort. cum Se-
min. N^o. iv.

Fol. recent. Hyoscyam. nigr. m. ℞.

Micae Panis albi. unc. iij.

Contusis, cum Lact. recent. q. s. ad e-
mollitionem usque decoctis, trajectis, adde

Olei Solani. unc. j.

Farin. Semin. Lini q. s.

Ut F. s. a. Cataplasma.

S. Calidum parti dolenti adplicetur, donec re-
mittat dolor.

Cata-

★

Cataplasma Antisepticum , ad Gangraenam : juxta Exemplum H. Boerh.
Mat. Med. p. 100.

A. ℞. *Rad. Helenii.* unc. ij.

Herb. Tanacet.

Absynth.

Scordii ana unc. iij.

Baccar. Juniper. unc. i℞.

Conscissa , tusa , decoque in *Aq. & Acet.* ana q. s. ad teneritudinem. Con-
tusis dein & per Setaceum trajectis ad-
misce

Sal. Gemmae. unc. ℞.

Ol. Nardini. unc. i℞.

Farin. Lupinor. q. s.

Ut F. s. a. Cataplasma.

B. ℞. *Spirit. Matrical.* unc. iv.

Camphorae. drach. j.

Concute ad solutionem usque.

D. seorsim vitro clauso.

S. Cataplasma (A.) calidum, irroratum prius
tantillo Spiritus (B.), adplicetur cum
pannis lineis parti adfectae , & Vesica
suilla Oleo madefacta detineatur : renove-
tur quolibet triborio.

Puls

DE CATAPLASMATE COCTO. 253

*

Puls Emolliens, Stimulans, in Pus Maturans.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 90. 91.

℞. *Farin. Tritici.*

Lini recent. ana unc. iij.

Cum *Acet. & Olei Lilior. alb. ana q. f.*,
sub jugi agitatione, cocta leniter, redige in Pultis consistentiam, cui dein admisce

Pulp. Cepar. sub cineribus assatar.
unc. ij.

Gumm. Ammoniac. in Vitello ovi solut. unc. j.

D. ad Fictile.

℞. *Admoveatur calidè loco adfecto: renovetur quater de die: ubi arescit, tantillo Butyri insulsi emolliatur.*

*

Aliud simile. Ibid. p. 90.

℞. *Fol. Acetos. recent. m. iv.*

Butyri insulsi. unc. j.

Ad ignem leniter, parum, decoctis adde

Fermenti panis. unc. ij.

Gumm. Sagapen. in Vitello ovi solut.
unc. ℥.

F. f. a. Cataplasma.

℞. Ut prius.

Ca-

*

Cataplasma Suppurans , ad Bubonem Venereum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 248.

℞ *Ficus molles, maturas, ad Lib. ℥.*
Mell. recent. unc. ij.

Galbani in Vitello Ovi soluti. unc. j.

F. s. a. cum *Aq.* coquendo Cataplasma.

S. *Admoveatur calidum parti adfectae, cum panno lineo quadruplicato: renovetur post 4 vel 6 horas.*

De

Cataplasmate Crudo.

356. CATAPLASMA CRUDUM (344.), spissitate Bolo vel Electuario (127. 138.) proximum, nec lubricam Cocti (345.) Mollitiem, nec Miscelam adeo aequabilem, semper postulat vel admittit.

357. MATERIES ejus in genere est, qualis Boli (128.); hinc *Excipiens* vel *Excipienda*.

a. *Excipiens* est vel (1.) Mollis: uti *Conservae*, *Rob.*, *Electuaria*, *Mel*, *Balsama spissa*, *Extracta mollia*, *Succi densi idoneo menstruo soluti*, inque *pultis* formam rursus coacti, *Sapo*, *Fermentum Panis*, *Mica hujus*
recens

DE CATAPLASMATE CRUDO. 255

recens aut macerando emollita, Butyrum, Axungia, Unguenta, Pulpae, Stercora recentia, Vegetantia recentia aut Animantia viva, eorumve Partes molles, succosae, in pastam tusae, &c. Vel (2.) Liquida: Vinum v. g. Acetum, Spiritus Vini, Aquae stillatit. Lac, Mucilago, Syrupus, Oleum, Ovi Albumen & Vitellus, Urina, Lixivium, Succus pressus, tum enumerata (128. γ .).

β . *Excipiendam* praebent Sicca quaevis Pulverulenta, e Regno triplici petita.

358. DELECTUS, juxta Scopum Medici & Formulae hujus dotes (356.) determinandus, facile intelligitur ex iis, quae haecenus de Externis diximus. Nota insuper paucis

α . Vegetantia recentia dum deficiunt, substitui posse sicca idoneo liquore macerata: prout & de Pane jam dictum (357. α . 1.).

β . Bulbos & Fructus quandoque prius assari sub cineribus; ut Pulpam exhibeant tusa molliorem.

γ . Mollia (357. α . 1.) saepe sola, aut &, si spissiora sunt, cum Liquidis (2.), absque Siccorum (ibid. β .) accessu, adhiberi. Alias & Sicca sola cum Liquidis: tum vero vel haec requiri paullum glutinantia, vel Sicca ejusmodi, quae Liquido permista facile cohaerescunt. Frequentissime & Molle & Li-
qui-

256 DE CATAPLASMATE CRUDO.

quidum simul inservire excipiendis Siccis, aut Sicca illis cogendis.

δ. Ingredientium numerum esse, qualem in Electuario (140. ζ.).

359. ORDO quoque similis, ac (141.), obtinet.

360. DOSIN eadem limitant conditiones, quae (349.).

361. QUANTITAS GENERALIS, minor saepe, quam (350.), ne unc. j. quidem quandoque excedit, & raro ad aliquot Libras usque augetur: quum enim praeparatio haec facilius fit & promptior, creberrime una tantum Dosis simul praestituitur: quod ipsum scopus quoque saepius flagitat, quam in Cocto (353. 355.).

362. PROPORTIONEM Ingredientium mutuanovit ferè, qui dicta (133. 144.) confert cum vi medicata & consistentia Materiae, quam feligit (357. 358.), cum dotibus Formulae (356.), Dosi (360.), & Quantitate Generali (361.). Adde

a. Spissitatis gradum (356.) haec non adeo constantem esse, quin alias major, alias minor adhibeatur; siue scopus id, siue natura Materiei, postulet. Profundè penetraturis consistentia dilutior magis convenit (322. γ.), &c. Proportio hinc nec ubique eadem obtinet;

DE CATAPLASMATE CRUDO. 257

net ; licet tamen in genere ferè similis sit datæ in Electuario (144.) , aut Bolo (133.).

β. Usitatissimè heic Excipientem Materiem vel mollem , vel liquidam (357. α. 1. 2.) , vel utramque , saltem q. s. præscribi , aut & , hujus quantitate definitâ , Excipiendæ (ibid. β.) molem non determinari. Unde facilis dubitanti expeditio.

363. SUBSCRIPTIO injungit contusionem , miscelam , ut *F. s. a. Cataplasma* , aut *Epithema* : promiscuè enim hoc illove nomine uti quidam solent. Quandoque a parte , cui id adplicatur , nomen habet : unde , quæ Carpis admoventur , *Epicarpia* , quod Fronti , *Frontale* , &c. audiunt. Saepissime tamen pars modo adscribitur , cui adponi debet ; maximè si & ejus suo super Vehiculo (320.) , panno nempe lineo , laneo , serico , corio , stupa , &c. (328. γ.) extensionem Pharmacopoeo committimus ; tumque magnitudo etiam & figura Vehiculi commemorari potest (339. β. 2.) ; quanquam posterioris tanta heic non habeatur ratio.

364. SIGNATURA , facilis ex (328. 353. 363.) , partem fovendam , tempus , modum adplicandi , de quo paullo ante (363.) , &c. exponit. *Vehiculum* (ibid.) saepe liquore idoneo , Aceto , Vino , Oleo , Alcholo , Epithemate liquido , imbuitur prius , quam Cata-

258 DE CATAPLASMATE CRUDO.

plasma excipiat. Alias & Inclusio heic obtinet (353), ne partes inquinentur. Calida, tepida, frigida, fit applicatio pro scopi & materiae diversitate; rarius tamen calida, quam Cocti (ibid.).

365. Usus idem ferè est, qui (329. 354.), at minus universalis. Epispastica, Vesicatoria, frequenter hac formâ adhibentur. Spissitas major Cataplasma plerumque Epithemate Liquido minus promptè in partes profundas penetrabile reddit, minus etiam citò dissipabile: unde diutius, fortius, agit in externas.

366. SPECIMINA sunt.

*

Epicarpia Antifebrilia.

Vide H. Boerh. Mat. Med p. 136.

℞. Uvar. Corinthiac.

Summit. Lupuli.

Sal. marin. ana unc. ij.

Contusa in Pulverem D.

℞. *Excepta linteis Pulsum locis applica ad Arterias, duabus horis ante ingruentem paroxysmum.*

*

Epithema Stomachicum, Roborans, pro Infante. Ibid. p. 223.

℞. Flaved. Cort. Citrei ras. unc. ℥.

Nuc. Myristic. drach. ij.

Vini Hispanic. drach. iij.

M. conterendo simul in Mortario.

℞. *Excepta micâ Panis applicentur Stomacho.*

Ca.

*

Cataplasma Adstringens, ad Haemorrhagiam partis externae vulneratae.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 104.

℞. *Sang. Dracon.* drach. j.
Sarcocoll. drach. ij.
Lap. Haematit. drach. ℥.
Bol. Armen. unc. j.

Tenuissime pulverifata, mista, excipiantur

Album. Ovor. q. s. ut F. Cataplasma.

S. *Exceptum id Stupâ Alcobole Vini madidâ admoveatur vulnere, tum vesica vel fascia circumpositâ firmetur.*

*

Epithema molle, Excitans, Cardiacum.

℞. *Summit. tener. recent. Melissae.*
Abrotan. ana
unc. ℥.

Theriac. Andromach. drach. iij.

Caryophyll. arom.

Cinnamom. ana drach. j.

Cum *Vini Rhenan. generos.* tantillo contusa D. ad fictile.

S. *Extensa super pannum Scarlat. Vino Rhenano prius madefactum, tepida, regioni Cordis adplicentur.*

R 2

Ca-

*

Cataplasma Acre, Emolliens, Stupefaciens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 92.

℞. Fermenti Panis acris, unc. ij.

Sapon. Venet. ras. drach. ij.

Mellis, unc. ℞.

Ol. Chamaemel. infus. drach. ij.

M. F. f. a. Cataplasma.

S. Calidum imponatur Abscessui maturo, aperiendo, donec integumenta macerata sensum perdiderint.

*

Cataplasma Emolliens, Anodynum.

℞. Micae Panis Siligin. in Lacte dulci macerat. Lib. ℞.

Vitell. Ovor. No. iij.

Croci pulveris. drach. ij.

Farin. Lini q. s.

Ut conterendo F. Cataplasma.

S. Cum linteamine duplicato, aut panno linceo, dolenti parti adplicetur calidum.

Nota. Ad hactenus traditam Epithematum Historiam (318 ad 366.) pertinent & AMULETA; ut ideo, his qui uti volet, inde facile haurire queat generalia, quae in iis praestituendis observanda sunt. Specialia docet recepta circa quodvis opinio. Ad Cruda Cataplasmata (356.) retuleris & Cataplasma Einplastodes ex Theriaca supra linteum aut alutam extensa parari solitum, Ventriculo praeprimis & Intestinis roborandis dicatum.

De

De

Balneo.

367. **B**ALNEUM est Medicamentum Externum, quod Liquoris vel Vaporis specie, absque Vehiculi interventu (320. 328. γ.), superficiem corporis humani externam adluendo, opem praestat.

368. Patet igitur *Humidum* aliud, aliud *Vaporosum* esse. Utrumque insuper vel est *Universale* vel *Particulare*, prout toti corporis superficiei, aut hujus tantum parti, inservit. De *Humido* prius dicam.

De

Balneo Humido.

369. **B**ALNEUM HUMIDUM, ut variis partibus, varioque modo, applicatur, varia accepit Nomina. Universale (368.) *Balneum* proprie appellatur: si vero dimidiae corporis regioni tantum, a Scrobiculo Cordis aut ab Umbilico ad Crura aut imos usque Pedes exporrectae, dicatur, *Semicupium*, *Inseffionem*, *Inseffum*, vocant: si Pedibus, *Pediluvium*: si Capiti, *Capituluvium*: si aliis partibus, *Lavatio*,

R 3

262 DE BALNEO HUMIDO.

vatio, *Lotio*, *Lavamentum*, audit: si ex alto, vel guttatim, vel continente rivulo, in partem depluit, *Embroche*, *Stillicidium*, *Impluvium* dicitur, ejus tamen usus hodie, praeterquam in Thermis Naturalibus, ferè exolevit.

370. MATERIEM dat Liquor medicatus quicunque, diffusior, scopo aptus, saepissimè vulgaris, absque Pharmacopoei operâ parabilis, nec formulâ egens: ut Aqua simplex, falsa, saponata, Lixivium cinerum; Lac dulce, hujus Serum; Thermae naturales; Oleum blandum; Aqua permista Lacti, Vino, Aceto, Oleo, quod Hydrelaeon vocatur, Butyro; Decoctum domesticum Furfurum, Partium Animalium, &c. Alias tamen & arte Pharmacopoei parata Decocta (224.), Infusa (211.), Mixturae (272.). Confer (321.).

371. DELECTUS patet ex dictis (299. 322.). Virtus apta, Penetrabilitas & Consistentia liquida heic praecipue spectantur, neglectis, quae ad Colorem, Odorem, &c. attinent. Caeterum

α. Heic praecipue, ubi Liquor Simplex sufficit, Composito is Officinali praefertur (29. 31.); quia moles major sumtum auget. Unde ad Universalia (368.) vix nisi vulgaribus (370.) utimur. Memento tamen & (23. 30.).

β. Pin-

β. Pinguium & Aquosorum, si simul adhibentur (370.), permixtio tam exacta heic non requiritur, medio ut Sapone opus sit (274. ζ).

γ. Quae ex Fossilibus, Nitro, Sale mar. Alimine, Vitriolo, Sulphure, Calce viva, Alkali fixo, &c. parantur, ut non ubique usu omni careant, Thermarum tamen naturalium vires nunquam planè exprimunt.

δ. Numerus Ingredientium vix major esto, quam in Decocto (226. ψ.).

372. ORDO idem est, qualis in Formulae similis, internae, (370.), praescriptione.

373. DOSIN dictat superficiei humectandae (369.) amplitudo, & vasis balnearii constructio.

374. QUANTITAS GENERALIS saepissimè unâ tantum Dosi (373.) constat; praecipue cum Universale est aut majori superficiei aptatum Balneum (369.). Minorum partium Lavationes etiam ad plures Doses praestituuntur simul, quarum tum quantitas juxta (325.) facile determinatur.

375. PROPORTIO Ingredientium mutua similibus limitatur conditionibus, ac (326.), additis simul (373. 374.). Nota insuper

α. Plerumque virtutem heic non admodum contractam exigi: ut ideo Menstrui vel Exci-

piensis proportio longè capiatur major, quam ad similia Liquida interna.

β. Quin saepissime Menstrui q. s. ad Decocta heic usitata saltem praescribi.

γ. Alias & Decoctum vel Infusum parari posse consuetâ in Internis proportione (217. 230), valde saturum, idque dein, usus tempore, adfuso plure Menstruo aliove liquore idoneo dilui: quod maximè ex usu fuerit in Balneis diffusioribus conficiendis; ne Avena grandiora eò requirantur.

376. SUBSCRIPTIO, ratione praeparationis, est, qualis similibus Liquorum internorum (218 ad 220. 231. 279.). Depuratione exacta non opus (219. δ. 2. 3. 4.). Imo materies solida saepe in ipsa Cupa Balnearia cum Menstruo infunditur & maceratur, aut alio in vase cocta simul dein suo cum liquore in Cupam injicitur, ut frictioni, infessui, &c. serviat. Creberrimè & heic, in Balneis praesertim majoribus, locum habet (220. 231.); dum Materiem tantum exhibet Pharmacopoeus in domo aegri infundendam vel decoquendam: quin haec quoque Sacco lineo, laneo, quandoque prius insuitur, qui, Fetus Sicci, instar (331.), parti adfectae, sub usu Balnei, admoveatur, aut pulvinum praebet insidenti: quod in Semicupiis maximè usitatum. Claudit hinc Formulam: *F. Liquor, vel Species, vel Saccus,*
pro

DE BALNEO HUMIDO. 265

pro Balneo, Semicupio, Pediluvio, &c. (Vide 369.).

377. SIGNATURA intelligitur ex (60. 369. 373. 376.) comparatis ad ea, quae de legitimâ Balnea administrandi ratione suggerit iusta Indicationum Doctrina: neque enim paucis haec complecti licet; pluribus autem obstat instituti mei ratio. Vide *Cl. F. Hoffmanni Opuscul. Physico-Medica, tum Medic. Ration. System. Tom. III. Sect. II. Cap. X. & alios.*

378. Usus Balneorum, hodie rarior, Veteribus frequentissimus, nec ad munditiem modo & delicias, sed ad prophylaxin quoque & therapiam Morborum aptissimus, humectando, emolliendo, demulcendo, adtrahendo, discutiendo, roborando, aperiendo, refrigerando, calefaciendo, attenuando, sopiendo, &c. in chronicis, acutis, externis, internis, malis summum fert auxilium; licet nec noxis careat intempestivè adhibitus. Vid. *Idem Cl. F. Hoffmann. loc. cit.*

379. SPECIMINA sunt.

Lotio Mundans ad Pediculos planos Pubis,
Vide *H. Boerh. Elem. Chem. T. II. p. 488.*

℞. *Mercur. sublimat. corros. gr. iv.*

Aq. stillat. Rosar. unc. iv.

M. D.

S. Tantillo hujus Liguoris laventur mane & vesperi loca infestata.

R 5

Semi-

*

Semicupium Emolliens, Anodynum, Calculo Ureteribus impacto proficuum.

Vide H. Boerh. Aphor. §. 1426.

℞. Rad. Altheae. unc. iv.

Herb. V. Emollient. ana m. iv.

Flor. Papaver. Errat.

Chamaemel. ana m. ij.

Conscissa insuantur laxè Sacculo lineo quadrato, ad lumborum dimensionem aptato. D.

S. Saccus coquatur per $\frac{1}{2}$ horam in Lact. dulc. duplo aquae diluti q. s. Liquori calenti insideat aeger ab umbilico ad crura usque, Sacco lumbis supposito, manè & vesperi per horam. Interea bibat Decoctum Diureticum H. Boerb. Mat. Med. p. 244. descriptum.

*

Lavamentum ad Intertriginem.

℞. Aq. stillat. Rosar. unc. x.

Tinct. Benzoin. unc. j.

Sacck. Saturn. drach. j.

M.

S. Lac Virginale, quo partes excoriatae, prius aqua abstersae, laventur.

Bal-

*

Balneum ad Glutinosa, pro Infante.
Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 44.

℞. Summit. Rutae.

Sabinae.

Abfintii.

Tanaceti.

Chamaemeli, ana m. iij.

Cum Aq. decoct. Pintis xij. admisce

Sapon. Venet. unc. iv.

Sal. Sarmentor. unc. j.

F. Liquor pro Balneo.

S. Huic tepido insideat aeger collo tenus mane
& vesperi per $\frac{1}{2}$ horam : post fricetur cor-
pus universum cum pannis laneis, siccis,
calidis.

*

Pediluvium Refrigerans, Paregoricum.

℞. Fol. recent. Salicis.

Malvae.

Lactuc.

Nymphaeae. ana m. ij.

Flor. Rhoead. m. j.

Cap. Papav. alb. No. vj.

Nitri. unc. ij.

Conscissis, tuis, mistis, F. Species
pro Pediluvio.

S. Spe-

S. *Species cum Aq. pluv. q. s. coquantur, sub finem addendo Aceti Vini Pint. j. Decoctum tepidum fit pro Pediluvio, cui insidat aeger ad crura usque per horam, vespere: egressus ad somnum se componat.*

*

Balneum Emolliens, Antisepticum, ad Gonorrhoeam.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 245.

℞. *Fol. rec. Rutae.*

Scordii.

Alliariae.

Malvae. ana m. ij.

Cum *Aq. decoct. & expressis admisce ad Lib. ij.*

Sapon Venet. drach. j.

Spir. Vini comm. drach. vj.

S. *In hoc tepido Virga & Scrotum immergantur ter quaterve de die, spatio $\frac{1}{2}$ horae: dein panni lanei eodem Decocto immersi, & expressi, omni applicentur Pabi, Scroto, Perinaeo.*

De

Balneo Vaporoso.

380. **B**ALNEUM VAPOROSUM (368.) est Medicamentum externum, cujus Vapores ad superficiem corporis externam aut foras patentem determinati, vel & cum aëre adtracti, scopo Medici satisfaciunt.

381. Vapores autem (380.) e Materie vel (α.) exhalant sponte, naturali atmosphaerae calore acti: quae *Odoramenta* audiunt, inferius demum explicanda; quum cognitionem quorundam, de quibus nondum egimus, supponant. Vel (β.) admoto igne excutiuntur: de quibus nunc dicemus.

382. Posteriora (381. β.) *Liquida* sunt vel *Sicca*: illa vocabo *Vaporationes Humidas*: haec *Suffitus*, *Suffimenta*, *Suffumigia*, cluent. Utrumque, uti *Balneum Humidum* (368.), in *Universale* & *Particulare* distinguitur. De *Liquidis* prius agam.

De

Vaporatione Humida.

383. **V**APORATIONIS HUMIDAE MATERIES est Liquor omnis, ignis ope in Vapores resolubilis medicatos: cujusmodi sunt Aqua simplex, Lac, hujus Serum, Vinum, Acetum, Spiritus Vini, Urina; Praeparata & Composita Officinalia, Aquae stillatit. Tincturae, Essentiae, Elixiria, Spiritus, & similia; tum ex his aliisque arte selectis confecta Infusa (211.), Mixturae Mediae (272.), aut Contractae (283.), praeprimis vero Decocta (224.).

384 DELECTUS, praeter toties jam de Externis dicta, notare jubet

α. Vapores haec vel incensionis, vel, quod frequentius, ebullitionis igne de Materie (383.) excuti; hinc virtutem in ea requiri hoc illove calore volatilem.

β. Videndum ergo prius, quo uti calore velis aut possis; ut huic dein aptam feligas Materiem: hac enim manente eadem, pro ignis diversitate diversus erit Vapor. Alcohol Vini bulliens exhalat Alcohol, accensum vero Aquam.

γ. Ur-

DE VAPORATIONE HUMIDA. 271

γ. Unde si bulliendo, ut saepissime fit, vaporandum, vanus ea admiscueris, quorum virtus Liqueoris, quo uteris, ebullientis calore dissipari nequit. Adstringentia ergo, Extracta coctione spissata, Animalia ac Fossilia fixa, &c. inepta. Optima, ex quocunque Regno, quae aquae incocta efficaces stillant Aquas, Spiritus, aut Olea. (a). Emolliens quoque, Demulcens, Sopiens vis, licet penitus fixa videatur, aliqua tamen ex parte, coctionis ope, in Vapores abit.

δ. Patet hinc Decoctis hujus Formulae ea etiam idonea esse, quae, quod virtute gaudeant volatili, ad interna minus conveniunt (226. α. β. γ. δ.) ; modo & Coctio & Vaporatio simul perficiatur.

ε. Ubi varia inter se misces, disce ex Chymia mutuas aliorum in alia actiones. Docet haec bina Fixa inter se juncta Vapores dare volatiles, & contra Volatilia figi mista Volatilibus aut fixis. Calcem vivam aut Alcali fixum adde Sali Ammoniaco, Acidum Vitrioli Nitro, Sali Communi, &c. Acidum Nitri, Salis, Aceti, junge Alcali volatili, fixo, Terrae absorbenti, &c. Credes dicta.

ζ. Me-

(a) Vide H. Boerh. Elem. Chem. Vol. II. Proc. I. XV. &c.

272 DE VAPORATIONE HUMIDA.

ζ. Memor denique summae penetrabilitatis Vaporum igne actorum cave ne laedas profuturus.

η. Numerus Ingredientium est, ut in similibus Internis (383.).

385. ORDO itidem nihil habet peculiare.

386. DOSIS Mensurâ aut Pondere nunquam, sed ex Vaporationis duratione plerumque determinatur: unde vel Liquoris Quantitas Generalis tota simul igni exponitur, vel ejus modò pars circiter suffectura, sin minus, plure dein adfuso supplenda. Quandoque tamen, ubi foetoris corrigendi gratia Essentiis tantum aut Oleis pretiosis utimur, Dosis ad Guttulas aliquot restringitur.

387. QUANTITAS GENERALIS scitur ex vaporanda superficie & Vaporationis duratione ac frequentia: ut ideo Lib. j. ij. iij. & plures aliquando praestituantur. Si tamen Dosi aliquot modo Guttulae constituunt (386.), Scrupulus etiam aut Drachmula sufficit.

388. PROPORTIO mutua Ingredientium patet ex iis, quae haectenus de Externis similibus dicta sunt (303. 326.). Menstrui ad Decocta & Infusa saepissime heic modo q. s. praescribitur.

280. SCRIPTIO est, ut in Balneo Liquido

do (376.). Neque heic, nisi simplici Defusione, depuratur Liquor. Quin & saepe Materiem tantùm decoquendam praebet Pharmacopoeus; ut coctio demum coram aegro, inter Vaporandum, fiat (384 d.). Sacculo etiam quandoque includuntur Species, qui Vaporatione peracta calidus adfectae parti applicatur. Subscribitur ergo. *F. Liquor, vel Species, vel Sacculus, pro Vaporario vel Balneo Vaporis.*

390. SIGNATURA, praeter communia, singularem heic Utendi modum exponit, qui pro vario scopo varius est.

a. Si Vapore corrigendam modò atmosphaeram requirit Foetor, Contagium, Aër putridus, Pestilens, &c; prunis in loco infecto positus vel adfunditur Liquor, vel super his in olla repanda locatus bulliendo in Vapores solvitur per aëra diffundendos.

β. Si corporis aegri superficiei proximè applicandus Vapor; variae inventae sunt Domunculae, Sellae, Arcae, Machinae fornicatae, intra quas stans, sedens, jacens aeger, corpore nudo, aut tenui linteamine tecto, capite foras porrecto, coërcitum excipit Vaporem, natum de Liquido vel accenso, v. g. Spiritu Vini, vel fervente; dum id, igne etiamnum bulliens, ocyùs in loculum reponitur eò adaptatum, & frigescenti aliud fervescens substituitur; aut Silicibus candefactis super

274 DE VAPORATIONE HUMIDA.

funditur, hinc in illud conjiciuntur, aliis augendi, cum refrixerunt.

γ. Si cavum quoddam, Auris v. g. Nares, Fauces, Bronchia, Vagina, Uterus, &c. aut minor corporis superficies, Vapore maceranda; Infundibula, Stragula, ex usu sunt.

δ. Quae ante, sub, & post Vaporationem agenda, tum ejus durationem, iterationem, &c. ex Indicatione sua in singularibus discit Medicus.

391. Usus Vaporarii insignissimus, Balnei Liquidi similis (378.), & vel longè efficacior, videatur apud eundem *Cl. Hoffmannum* loc. cit.

392. SPECIMINA suntu.

*

Vaporarium particulare, Emolliens, Resolvens, ad Anginam Inflammatoriam.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 137.

℞. Acet. Samb.

Rosar.

Calendul. ana unc. j.

Aq. still. Samb. unc. vj.

M.

S. Vapor calidus hauriatur infundibuli ope in fauces.

Bal-

*

Balneum Vaporosum universale, Nervinum, Antiparalyticum.

Conf. H. Boerh. Aphorism. §. 1068. 1069.

℞. *Herb. Majoran.*

Menth.

Mari Syriac.

Fol. rec. Cochlear.

Summit. rec. Rutae.

Flor. Chamaemel.

Baccar. Juniper. ana m. j.

Conscissa, tusa, mista, digere in Phiala
alta Chemica, cum *Aceti & Spirit.*
Vini vulg. ana q. s. per diem & no-
ctem.

℞. *Liquor bene calidus, una cum Speciebus,*
in ollam effusus, reponatur in loculum
Fornicis Sudatorii, ac Silicibus candentibus
injectis fervens detineatur. Sub Fornice
decumbens Aeger, ingesto prius Decocto
attenuante, Vapores excipiat nudo corpore,
ut sudet per $\frac{1}{2}$ horam aut ultra, si vires
ferunt. Sudoribus deterfis corpus fricetur
pannis laneis, calidis, siccis, villosis.

276 DE VAPORATIONE HUMIDA.

*

Vapor Suaveolens ad Foetorem loci corrigendum.

℞. *Essent. Ambar.* drach. ij.
Ol. still. Caryophyllor. gutt. xxv.
Cinnamom. gutt. x.

M. D. Vitro probe clauso.

℞. *Hujus aliquot Guttulae prunis non fumantibus, aut Silici ignito, instillentur.*

*

Vaporatio Emolliens, Resolvens, ad Gravem Auditum a causa frigida.

℞. *Folior. Absynth.*
Rosmarin.
Summit. Rutae. ana m. ℞.
Flor. Lavendul. unc. ℞.
Baccar. Laur.
Semin. Cumin. ana drach. iij.

Conscissa, tusa, mista, insue Sacculo.

D.

℞. *Coquatur Sacculus in q. s. Vini: Vapor ope infundibuli immittatur Auri adfectae, mane & vesperi per $\frac{1}{2}$ horam: post Sacculus ipse e decocto exemptus, valde calens, Auri adplicetur, firmetur.*

Va-

*
Vapor Antiloimicus.

℞. *Aceti Vini vulg.* Pint. ij.

Sal. marin.

Nitri.

Ol. Vitriol. vulg. ana Lib. ℞.

Aq. purae. Pint. j.

M.

S. *Immissa in ollam fictilem vitreatam, reparandam, super prunas reposita, in limine dorans aut cubiculi leniter evaporent.*

De

Suffitu.

393. **S**UFFITUS (382.) est Medicamentum Siccum, cujus accensi vapore per Atmosphaeram diffuso, aut ad superficiem corporis aegri externam, hujusve in ostia admisso, Medicus finem suum adsequitur.

394. MATERIEM ei primariam praebent Sicca quaevis, vel Inflammabilia vel Volatilia, quae igne cremata Vapores fundunt medicatos. Quare huc maximè recipiuntur Vegetantium partes solidae, tum Succii densi, Resinae, Gummi, Gummi-resinae, Balsama sicca, &c.

Ex Animali Regno Moschus, Zibethum, Castoreum, Fella inspissata. Ex Regno Fossili Succinum, Ambarum, Sulphur, Nitrum, Cinnabaris, Sal Ammoniacus, &c.

395. FORMA Suffitûs est vel *Sicca Pulverulenta*, vel *Sicca Cohaerens*, solida.

a. Prior, particulis constans plerumque longe crassioribus, quam Tragea (107.β.), exhibet vel *Pulverem* dictum *Fumalem*, prunis inspergendum, vel *Nicotianam Medicatam*, vulgaris instar Tabaci, e fistula hauriendam.

β. Posterior, particulis exactius mistis, & apto glutinante coactis, varias fingitur in figuras, *Trochiscos* vel *Pastillos*, *Baculos*, *Candelas*, *Aviculas Cyprias*, *Taedas* minores, majores, quae prunis injecta, fornaci calidae adfricta, accensa, fumos spargunt requisitos.

396. DELECTUM Materiae (394.) limitat scopus Medici & Forma selecta (395.).

a. Hinc quae ad delicias, aut foetorem loci corrigendum, adhibentur, nonnisi suaveolentia recipiunt, Aromata v. g. Thus, Styracem, Ladanum, Benzoën, Ambarum, & similia. Ubi roborandum, calefaciendum, siccandum, dissipandum; Resinae, Gummi, Gummi-resinae, Aromate etiam non suavissimo praedita, tum Succinum, Sal Ammoniacus, &c. optima. Hystericis Foetida, Castoreum, Afa
foe-

foetida, Galbanum, &c. magis apta. Sulphur, Nitrum, putredini adversa. Venereis opponitur Cinnabaris.

β. Vegetantium partes solidae natura sicciores, aut arte siccatae, tantum huc quadrant, facilius quippe inflammabiles.

γ. Liquores etiam aromatici, coactiores, non tamen aquosi, sed flammam alentes, ut Essentiae, Olea, Balsama liquida, siccis restrictâ dosi admiscuntur: prout in internis quoque obtinet (110. d. 174. α. 4).

δ. Nicotianae Medicatae (395. α.) Basim Tabaci Folia praeprimis constituunt: minor aliarum Herbarum, Florum, Corticum, Aromatum, &c. quantitas accedit. Excluduntur Succum igne liquefcentes, obstructuri quippe canalem fumifugii.

ε. Cogendis massis Formae posterioris (395. β.) Mucilago Gummi Tragacanthae, Ladanum liquatum, Terebinthina, aut Balsamum quoddam liquidum, infervit.

ζ. Pastillos, Candelas, Aviculas Cyprias, Saccharum quandoque ingreditur, quò materias reliqua & magis diffundatur, & vividius ardeat.

η. Quae semel accensa, sponte dein proserpente scintillatione, ignem alere debent, ut

sunt Candelae & Aviculae Cypriae, levioris ligni, Salicis v. g. vel Tiliae, Carbonem recipiunt aliis intermixtum, utpote propagando paullatim igni aptissimum.

§. Taedis majoribus constituendis Cera Bassin exhibet.

ι. Ubique heic, maximè si Vapores proximius corporis superficiei adplicandi, hujusve in ostia intromittendi sunt, cogita & peripheriae bibacitatem (322. §.), & sensilissimam internorum teneritudinem, & miram denique Ignis vivi vim, corporum concretorum principia separantem, mutantem; ut cautus felix apta scopo, adfectis partibus amica, non nocitura aliis. Cinnabaris, movendae salivae impar, dum concreta manet, igne resoluta redit in Mercurium. Benzoë, Succinum, &c. concremata an pristinum Benzoinum & Succinum evaporant? Chemiam consule! Difces alia.

κ. Prostant saepe in Officinis jam parati Suffitus formæ ferè cujuscunque. His igitur, si scopo respondent, utenti nova compositione supersedere licet; quum diu satis incorrupti persistant, imo tantillo Liquidi idonei, aromatici (γ.), intermixto aut illito adpropriari queant.

λ. Numerus Ingredientium ingens saepe
heic

heic congeritur. Concinna tamen brevitatis ubique laudanda (29.).

397. ORDO, qualis in Pulvere & Trochiscis internis (112. 176.), heic obtinet.

398. DOSIS, in variis varia, rarissimè Pondere, saepe Numero aut Mensura, determinatur. Pulverum (395. *α.*) Drach. j. ij. Pugill. j. ij. prunis injici jubentur. Nicotianae (ibid.) Dosis limitat coni Fistulae Tabacariae capacitas. Trochiscorum, Candelarum, Avicularum (ibid. *β.*), N^o. j. ij. iij. prunis imponuntur vel accenduntur. Baculi (ibid.), quantitate incertâ, fornaci adfricantur. Taedae incendendae numero & tempore determinari possunt.

399. QUANTITAS GENERALIS ex usu diutius, brevius, continuando, saepius aut rarius iterando, colligitur. Quae molestiorem exigunt subactionem, formationem, uti sunt pleraque Formae posterioris (395. *β.*), vix infra Lib. *β.* simul praescribita; nisi cum Officinalibus uteris (396. *α.*). Confer (180.).

400. PROPORTIO mutua Ingredientium ex Indicatione Medici, virtute & pretio Materiae, tum Forma expetita (395.), cognoscitur, collatis ante dictis (87 ad 92. 115. 181. 303. 396.).

α. Efficaciora, Cariora, ad utramque Formam (395. *α. β.*) plerumque minore ad reli-

qua proportione recipiuntur. Idem de Liquidis (396. γ .) obtinet.

β . Tabaci Folia, pro conficienda Nicotiana Medicata (395. α .), triplo, quadruplo, sextuplo, & ultra, caeteris copiosiora capi solent.

γ . Glutinantis (396. ϵ .) ad Trochiscos, Candelas, &c. (395. β .), q. s. praescribitur: Cerae ad Taedas (396. δ .) dupla, tripla, reliquorum quantitas.

δ . Carbonis (396. ζ .) itidem q. s. aut aequalis vel dupla reliquorum quantitas ferè sumitur. Simili penè modo & Sacchari (ibid. ζ .) Proportio se habet.

401. SUBSCRIPTIO mandat Comminutionem *grosso modo*, Miftionem, &c. ut *F. Pulvis pro Suffitu, Nicotiana Medicata*: Subactionem cum Glutinante, ut *F. Trochisci, Baculi, Aviculae Cypriae, Taedae*, &c. Neque caeterum Moles horum aut pondere aut mensurâ determinari solet. Ubi Officinalia praestituuntur (396. κ .), patet, non opus esse Subscriptionem, nisi forte Liquidi intermistio aut illitus commendandus. Addi potest. *D. ad Chartam, Scatulam*, &c.

402. SIGNATURA ex (60. 393. 395. 398.) facile intelligitur. Nota

α . Formas omnes (395. α . β .) saepissime tantum

tantum Atmosphaerae corrigendae gratia adhiberi ; & Baculos quidem , Candelas , Aviculas Cyprias , Taedas , non nisi huic servire scopo ; at Pulveres & Trochiscos etiam vaporando proximius corpori. Prior igitur usus cum delicias modò aut Prophylaxin plerumque spectet , vix exactius regimen requirit.

β. Si vaporandum corpus ; pleraque (390. β. γ.) memorata heic quoque obtinent. Vapores tamen accensione semper (393.) excutuntur. Quandoque Subuculae , Cuculli , Sacculi (340. β. 2.) , fumigantur prius , quam corpori adplicentur. Alias & Panni lanei , linei , Vapore sicco imbuti , fovendis aut fricandis partibus inserviunt.

403. Usus , passim jam indicatus , Voluptati , Prophylaxi , tum Therapiae aptus , roborando , calefaciendo , discutiendo , siccando , praestat plurimum. Sunt & , quibus Cinnabarini Suffitus ad Venerea placent ; licet haud satis tutò ubique (396. α. 1.) . Nec tenero Pulmoni admodum convenire putem adustos acrium Vapores (ibid. 1.) .

404. SPECIMINA funto.

Suffitus Antiloimicus*.

℞. Myrrh.

Flor. Sulphur.

Nitri ana unc. j.

M. F. Pulvis grossus.

§. Hujus Pugill. aliquot in prunas inspersis vaporentur Cubicula aut Aedes.

Suffi-

*

Suffitus Roborans , Discutiens , ad Hydro-
celem.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 212.

℞. Benzoin.
Oliban.
Sarcocollae.
Resin. Guajac. ana unc. ℥.
Camphorae. drach. ℥.
Mastiches. unc. j.
Salis Ammoniac. scrup. ij.

M. F. Pulvis.

S. Hujus incensi vapor excipiatnr nudo Scroto ,
dein panni lanei fumo hoc vaporosi , calidi ,
superapplicentur.

*

Nicotiana Suaveolens , Cephalica.

℞. Herb. siccat. Salviae.
Majoran. ana m. ℥.
Thymi.
Flor. siccat. Lilior. Convall.
Rosar. ana pug. ij.
Cort. Cascarill.
Cinnamom. ana scrup. j.

Comminutis crassiusculè admiscce

Fol. Nicotianae conscissor. unc. iv.

Tum consperge tantillo Essent. Arabar.

D.

S. Ut in Fronte. Sugatur fumus mane , per
dimidiam aut integram horam , ex Fistula
tabacaria.

Suffu-

*

Suffumigium Anti-Rachiticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 255.

℞. Benzoin.

Mastiches.

Succin. ana unc. j.

Lign. Aloës.

Cort. Cinnam. ana drach. ij.

Caryophyll. arom. drach. j.

Contusa, mista, cum *Terebinth. Venet.* q. s.
redigantur in Trochiscos. D. ad Sca-
tulam.

S. Trochisci pro Suffitu, quorum aliquot pru-
nis injiciantur, dum ante ignem sedet in-
fans nudatis inferioribus. Pannis etiam
laneis, siccis, horum fumo imbutis, frice-
tur Spina Dorsi, Abdomen, &c. manè &
vesperi.

*

Baculi Suaveolentes ad Fornacem.

℞. Ladan.

Styrac. calam.

Benzoin. ana unc. j.

Bals. Tolutan. unc. ss.

Pulv.

Pulv. Rad. Irid. Flor.

Cort. Cascarill. ana drach. iij.

Ol. Lign. Rhod. gutt. xx.

Cum s. q. *Mucilag. Gum. Tragacanth.*
Aq. Rosar. extract. F. Massa, quae
 formetur in Baculos instar Cerae Si-
 gillaris.

D.

S. *Fornaci aut testae calidae adfricetur parum
 Baculus ad discutiendam Mephitim.*

*

Aviculae Cypriae.

Rx. Oliban.

Mastiches.

Benzoin.

Cort. Thymiam. ana unc. j.

Baccar. Juniper. unc. ß.

Caryophyll. arom. drach. ij.

Sacchar. alb. unc. iv.

Carbon. Salicis. lib. j.

F. omnium Pulvis subtilissimus, qui
 cum *Mucilag. Gumm. Tragacanth.* in
Aq. Rosar. factae q. s. subigatur &
 effingatur in Aviculas vel Candelas.

S. *Duae, tres, &c. accensae reponantur in
 loco odore grato inficiendo.*

Tae.

*

Taedae Odoratae.

R. *Easdem vel Similes Species Formulae praeced. exceptis Saccharo & Carbone.*

Cerae flavae duplum ad. p. o.

Concorporentur & formentur in Taedas minores vel majores.

S. *Ardeant hae ad delicias aut ad Prophylaxiam in locis infectis.*

Nota. *Huc & referri potest Clyisma ex Fumo Nicotianae, usus satis noti, singulare artificium in praescribendo non exigens. Quia Cassoleta etiam P. Morelli Meth. Praescrip. Form. p. 291. ex haecenus dictis facile intelligitur.*

De

Emplastro.

405. **E**MPLASTRUM est Medicamentum externum, in frigore solidum, haud tamen friabile, calore liquefcens, ductile, glutinosum, ex Oleosa materie maximè paratum, quod, idoneo super Vehiculo extensum, partibus corporis externis varios in usus imponitur. Vocatur id *Dropax* seu *Picatio*, ubi *Pisem* pro basi habet; *Sparadrapum*, *Tela Empla-*

plastica, si Vehiculum eo utrinque obductum est.

406. MATERIES ejus vel *Excipiens* est vel *Excipienda*.

a. Excipiens, in genere Oleosa, pinguis, tenax, vel est (1.) Liquida: ut Olea pressa, infusa, cocta. Vel (2.) Spissior, sequax: ut Pinguedines, Medullae, Butyrum, Mel, Unguenta Officinalia, &c. Vel (3.) Tenacior, glutinosa: ut Terebinthina, &c. Vel (4.) Durior in frigore, sicca, cohaerens: ut Cera, Resinae, Gummi, Gummi-resinae, Emplastra Officinalia, &c.

β Excipienda iterum vel (1.) Liquida est: ut Liquores aquosi, Mucilagines, Decocta, Infusa, Succi pressi, Olea Aromatica, pressa, stillatitia, Balsama liquida, nativa, artefacta, Tincturae, Spiritus, Vinum, Acetum, Fel, & similia. Vel (2.) Spissa: ut Succi densi, Extracta, Sapo, Amalgamata, &c. Vel (3.) Sicca pulverulenta: ut Calces Metallicae, Pulveres Vegetantium, Animantium, Fossilium &c.

407. DELECTUS ut ex arte fiat, Indicatio Medici, Materiae aptae (406.) natura, & Emplastri Dotes (405.), requiruntur cognitae. Hinc scito

α. Laudari in Emplastro (1.) Consistentiam in frigore siccam, digitos non inquinantem; (2.) Ductilitatem sequacem in leni calore, ac Mollitiem. (3.) Lentam Tenacitatem; ut Vehiculo & Parti facile adhaerescat. (4.) Mixtionem Ingredientium homogineam.

β. Dos prior (α. 1.) pendet a Materie (406. α. 4. β. 3.): alteram (α. 2.) efficit Excipiens (406. α. 1. 2.): tertiam (α. 3.) Terebinthina & Gummoso-Resinosa (406. α. 3. 4.): postremam (α. 4.) producit artificiosa omnium concorporatio.

γ. Excipiendo (406. β.) haud ubique opus: Excipientium enim species (ibid. α.), arte junctae, Emplastrum praebent optimum. Sola Cera & Terebinthina, proportione apta colliquatae, absque aliis, omnes Emplastri doctes (α.) exhibent.

δ. Oleum (406. α. 1.), vel huic analogum (ibid. 2.), tum Terebinthina & Cera (ibid. 3. 4.), plurimorum Emplastrorum Basis constituunt: Cerae tamen & Terebinthinae Pix aliquando, Resinae, Gummi-Resinae, substituantur.

ε. Quin sola etiam Pix, aut Gummi-Resinae, pistillo calido diductae, aut Oleo Spiritu apto emollitae, pro Emplastro sunt.

ζ. Oleum quoque solum, cum Calce Sa-
T tur-

turnina, Lithargyrio v. g. Minio, Cerussa, fat diu coctum, in Emplastrum abit.

η. Liquida Aquosa (406. β. 1.), quorum in volatili principio virtus haeret, ne receperis: necessaria enim heic humoris aquei per cocturam difflatio simul & vim dissipat.

θ. Vegetantium partes specificè leviores, & vi per magnum volumen diffusâ praeditae, vix aptae, quae pulveris specie huc ingrediantur. Harumce Succum, Decoctum, Infusum, Oleum, Extractum, rectius adhibueris.

ι. Salia, praeterquam Metallica quaedam, ut Saccharum Saturni, &c. rarius heic in usu sunt; quum vel aegrè misceantur, vel sub mixture pereant volatilia, vel vi emplasticâ aliorum enerventur, vel deliquio noceant.

κ. Qui accedunt Pulveres (406. β. 3.), vel solubiles sint oportet, vel tenuissimi, ut aequabilissimè interteri queant (α. 4. β.).

λ. Hinc & Extracta, Succu densi, Gummi-Resinae, & similia, nisi vel colliquari cum aliis, vel in Pulverem comminui possint, apto prius Menstruo, Aceto, Vino, Oleo, Terebinthina, Vitello Ovi, &c. solvuntur.

μ. Quandoque Vegetantia aut Animantia, quorum virtus in Emplastro desideratur, cum Vino prius, Aceto, Oleo, Axungia infunduntur,

tur, decoquuntur, friguntur; ut colatus, expressus, Liqueor dein, cum aliis, in formam Emplastri cogatur.

γ. Argentum vivum si recipitur, Terebinthina id vel Axungia figendum prius, aut Menstruo apto solvendum.

ξ. Prostat autem fatis plerumque ingens Emplastrorum Officinalium numerus, Magistrali ut compositione, saltem diffusiore, vix opus sit. Unde usitatissimè Officinale modo praescribitur solum, aut plura simul, idonei ope Olei, Spiritus, Tincturae, Elixiris, &c. emollienda, subigenda. Aliàs & loco Basis interviunt, cui reliqua scopo adcommodata, Pulveres, Gummi, Resinae, Succis, &c. interventu Excipientis (406. α. 1. 2. 3.), admiscuntur. Sic praeparationis opera & tempus compendifieri, error vitari facile potest.

ο. Numerus Ingredientium parciore heic, ut ubique, laudabilis. Compendio (ξ.) qui utitur, pauca scribendo complecti poterit plurima.

408. ORDO, licet saepius a quantitate desumatur (57. γ.), Excipientium illis, quae q. s. praescribuntur, ultimò locatis (ibid. ε.), is tamen optimus videtur, qui praeparationis ordini maximè respondet. Excipientia hinc & Excipienda, quae coctione concorporari de-

bent, aliis praeëant: sequantur, quae sola egent colliquatione; tum quae massae ab igne remotae demum admiscenda, Pulverulenta, Volatilia, &c. At nec scrupulosa accurate accuratione opus est, ubi de Pharmacopoei dexteritate constat.

409. **DOSIS & QUANTITAS GENERALIS** heic plerumque aequales sunt; quia raro plures Doses simul praescribuntur. Partis tegendae, aut Vehiculi oblinendi, magnitudo consideranda. Quum verò aetas varia, habitus corporis obesior, tenuior, &c. plurimum differentiae faciant, generalis limes figi heic nequit: unde, si Compositione utimur Officinali, aut Magistrali simpliciore (407. v. s. §.), saltem q. s. praestituere expedit, determinata interim parte, quae Emplastro tegi, aut magnitudine Vehiculi, quo super extendi id debet. Compositio Magistralis prolixior quantitate parcâ haud praescribatur. Si plurium Dosium Quantitas exigitur, usûs frequentiae & diuturnitatis simul habenda ratio.

410. **PROPORTIO** mutua Ingredientium similibus, ac Delectus (407.), limitatur conditionibus, tum vario consistentiae Emplastri gradu. Nota enim

a. Pro diverso Emplastri usu triplicem obtinere Spissitatis gradum; Molliorem nempe ad Cerata accedentem; Medium; Duriorem. E-
mol-

mollientibus, altum penetraturis, ad mobiles partium flexuras adplicandis, Sparadrapis (405.), prior magis convenit: Exsiccantibus, Adstringentibus, Firmantibus, &c. bini posteriores.

β. Proportio hinc pro variâ spissitate (α.) ita ferè determinatur, ut sit pro

Molli	}	Olei unc. j.	}	Cerae	}	Pulver.	}	
Mediâ				unc. j.		unc. ℥.		unc. ℥.
Duriore				unc. ij.		unc. ℥.		unc. j.

γ. Oleo autem analoga habetur Materies pinguis, spissa, (406. α. 2. 3.): Cerae adfinia reliqua (ibid. 4) recensita. Pulverum quoque defectus plure Cerâ aut huic analogo suppleri potest.

δ. Pulverum tamen pondus specificum & singularis indoles ratione Oleosorum simul attendenda. Fossilia ponderosiora minus plerumque spissant levioribus. Calces Saturninae plurimum Olei aut Pinguedinis imbibunt.

ε. Liqueorum Aquosorum (406. β. 1.) Proportionem suo ex scopo figit Medicus: quum enim coctio plurimum difflet; reliquorum inter se Proportio fere manet eadem.

ζ. Succis spissi, &c. (406. β. 2.), ut vel Cerae vel Axungiae densitati propiores sunt, huic illive adnumerantur (γ.): quamvis restricta saltem quantitate addi soleant.

7. Ceram albam si adhibes, cum flavâ fragilior sit, Proportio ejus paullùm imminuenda. At flavae usus heic ferè frequentior.

8. Memento & frigore densari corpora magis; ut Hyeme Mollium (406. α. 1. 2. 3.), Aestate Duriorum (ibid. 4.) augeas quantitatem.

9. Quae emollitioni inserviunt (407. ε. ζ.), aut solutioni (ibid. λ.), q. s. praescribuntur.

10. Est & usitatissimum, Olei & Cerae, vel his adfinium (γ.), utriusque aut alterutrius quantitatem Pharmacopoei peritiae relinquere determinandam: quâ viâ commodè evitatur error.

11. Sic quoque Emplastro Officinali si jungere voles alia scopo magis apta (407. ξ.), horum consistentiae gnarus facile videris, liquido, molli, tenace, an duro insuper opus sit Accessorio, cujus q. s. addendum.

411. SUBSCRIPTIO praecipit.

α. *Massae Emplasticae Praeparationem.* Haec fit vel (1.) Emollitione, lenis caloris aut Menstrui adminiculo obtinendâ (407. ε. ζ.); quod *Maxare* vocant. Vel (2.) Colliquatione; sicubi Materies igne fundi, & fusâ ritè inter se coire potest, nec nisi Pulveribus intertritis, aliisve
fa-

facile solubilibus, misceri debet. Vel (3.) Coctione etiam accedente; quae requiritur, cum vel humor aqueus est distillandus (406. β. 1.), vel vis medicata fixior e Vegetantibus praeparandis extrahenda, rejectis partibus solidis, vel Calces Metallicae, praesertim Saturninae, intimius dissolvendae. Ordinem & Encheireses, quae ad legitimam Praeparationem pertinent, haec praetereo, tum ob (7. γ. 8.), tum quia industriae Pharmacopoei committuntur. Confer & (408.).

β. *Extensionem super Vehiculo*, quod pannus est lineus, sericus, gossypinus, aluta, &c. prout superficies contegenda variè mobilis, tenera, magis minusve conspectui patens, Emplastrum diutius, brevius, retinendum, &c. Magnitudo ejus & Figura, itidem pro variis partibus usibusque varia, vel exemplo chartaceo simul transmissio, vel pollicibus, aliave mensura, determinatur, vel parte saltem, cui adplicandum, memoratâ, Pharmacopoei relinquitur peritiae; quippe cui notum ponitur, Scuti figuram Stomacho, Lunatam Hepati, Ovatam Lieni, Orbiculatam Utero & Umbilico, Oblongo-quadratam Reni, & sic porro, adsignari. Extensio ipsa, pro vulgaribus Emplastris sat nota, pro Sparadrapis (405.) fit telam vetustate detritam, non laceram tamen, aut Chartam,

massae Emplasticae liquatae immergendo, undequaque infectam extendendo, refrigeratam laevigando. Extensum Emplastrum quandoque Oleo illinitur, aliàs conspergitur Pulvisculo; ne vel tenacius adhaerescat, vel inquinet. Alii eodem fine Sindone rubrà, albâ, decussatim *interpassata*, ut vocant, aut peripheriae adfutâ, totum id aut marginem ejus, qua corporis superficiem continget, obtegunt.

412. SIGNATURA ex (60. 405.) abunde intelligitur.

413. Usus Emplastri multiplex, emolliendo, discutiendo, maturando, detergendo, siccando, roborando, adtrahendo, glutinando, Vulneribus, Ulceribus, Tumoribus, ab aëre defendendis, Turundis, Plumaceolis, Adsperginibus (308.), Vulnerum labiis, Ossibus fractis, &c. continendis, aptus. Psilothra, Rubefacientia, Vesicatoria, hac quoque forma adhibentur. Nec virtus tantum in superficie consistit, sed altius quoque penetrat: ut Aromatica, Mercurialia, Opiata, docent. Obsruendo tamen cutis spiracula quibusdam nocens, pruritam, pustulas, Erysipelas, creat.

414. SPECIMINA sunt.

Emplastrum Anodynum, motum sedans,
ad Scirrhum nec resolutione, nec ex-
stirpatione medicabilem.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 109.

℞. *Succi recent. expressi & puri*

Fol. Hyoscyami.

Papaver. hortens.

Phellandrii. ana unc. iv.

Leni igne coque, inspissa, sub finem
admisce

Cerae albae. unc. viij.

Ol. infus. Rosar. unc. j.

F. f. a. Emplastrum.

℞. *Hujus q. s. super Aluta debitae magnitudi-
nis & figurae extensum parti scirrhosae,
prius Nutrito ibid. descripto oblita, adpli-
cetur.*

*

Emplastrum Dissipans, ad Bubonem Ve-
nericum.

Idid. p. 248.

℞. *Flor. Sulphuris. unc. ℞.*

Sacchar. Saturn. drach. j.

Picis Sutoriae. unc. ij.

M. F. f. a. Emplastrum super Aluta ex-
tendendum.

℞. *Adplicetur loco adfecto. Recentetur quovis
die.*

*

Emplastrum Hyftericum Sydenhami.

℞. Galban. in Tinct. Castor. solut. & co-
lat. drach. iij.

Tacamahac. drach. ij.

M. F. Emplastrum: extendatur super
Aluta orbiculatâ pro Umbilicali re-
gione.

S. Ut in Fronte. Admoveatur calidum Umbi-
lico.

*

Emplastrum Defensivum rubrum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 68.

℞. Ol. Rosac.

Cerae alb. ana unc. vj.

Boli Armen.

Sang. Dracon. ana unc. i ℥.

Rosar. rubr. pulveris. unc. ℥.

Cerae in Oleo calore leni liquatae, tum
ab igne remotae, paullatim intere re-
liqua subtilissimè pulverisata, jugiter
agitando, donec simul refrixerint.

S. Hujus q. s. super Linteamine extensum ad-
plicetur Vulneri ad aërem arcendum &
continenda reliqua.

Em-

*

Emplastrum roborans, calefaciens, carminans, Stomachicum.

℞. *Emplastr. de Baccis Lauri.*

Cumino. ana q. f.

Malaxata cum *Balsam. Peruv.* tantillo extende super tela gossypina, scuti-formi, tege Sindone rubra decussatim interpassata.

D.

S. *Scutum Stomachicum, quod calidum regioni Ventriculi adponatur, & subinde Balsami Peruviani, aut Olei vel Spiritus Menthae, tantillo irroretur.*

*

Sparadrapum ad Fonticulos.

℞. *Emplastr. Diapalm.*

Grat. Dei. ana pt. ij.

Ol. Amygd. dulc. rec. press. pt. j.

Calore leni, sub continua agitatione, colliquatis, tum ab igne remotis, iutinge longa Chartae albae, satis firmae, segmenta, tres circiter digitos lata: ritè infecta exime, extende, cultro aequa, suspende, ut sponte siccescant, tum in segmenta quadrata discinde & exhibe.

S. *Chartae inceratae pro deligando Fonticulo.*

Spa.

*

Sparadrapum Pectorale, emolliens, resolvens, ad Tussim a frigore suscepto.

℞. *Unguent. Althaeae compos.* unc. j.
Adipis Gallin. drach. iij.
Olei press. Sem. Papav. unc. ℞.
Cerae citrin. unc. i℞.

Simul leni igne liquefactis immisce

Rad. Irid. Florent. subtiliss. pulveris.
 drach. j.

Olei express. Nuc. Myrist. scrup. j.

Detentis in fluore immerge telam lineam veterem magnitudinis & figurae in Charta transmissa descriptae: probè imbutam extende, laeviga, & laxè convolutam exhibe.

S. *Tela Emplastica, quae Pectori adponatur; tegatur panno laneo, rubro, villoso, aut pelle Cati.*

*

Emplastrum Resolvens, ad Contusa.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 83.

℞. *Rad. Bryon. in farin. redact.* unc. ij.
Flor. Sulphur. unc. j.
Mercur. nigri. drach. iij.
Galbani puri & s. a. soluti. unc. iv.
Emplastr. de Meliloto. unc. ix.
Ol. Chamaemel. q. s.

Ut F. Emplastrum.

S. *Hujus q. s. Linteo inductum adplicetur parti contusae.*

Nota.

Nota. Sunt & Sparadrapi species, quae ex Talco, Camphora, Borace, Cerâ & Oleo, parantur, TELAE COSMETICAE, de quibus vide P. Morell. Meth. Praescri. Form. p. 246. Rarò has Magistraliter componendas praescribit Medicus: unde vix adeò hujus sunt loci.

De

Cerato.

415. CERATUM, Cerotum, Cerelaemum, est Emplastrum (405.) mollius, mediae ferè inter Emplastrum & Unguentum spissitatis. Neque enim hodie, ut olim, quaecunque ex Cerâ composita, sive Unguenta, sive Emplastra, Cerata vocamus: unde nec eorundem in Liquidiora & Solidiora divisio locum amplius habet.

416. MATERIES, DELECTUS, ORDO, DOSSIS, QUANTITAS GENERALIS, similia heic, ac in Emplastro (406 ad 409.). A Cera & Oleo quidem Nominis (415.) origo est: at neque isthaec adeo constanter hodie huc accedunt, quin saepe, istis etiam omissis, Materiem praebeant reliqua (406. 407.) enumerata. Rariùs & heic Magistrali utimur Compositione: frequentius Officinali; dum vel Ceratum prostat idoneum, vel, hoc deficiente, Empla-

plastrum Olei ope ad mollitiem Cerati deduci facile potest (407 §.).

417. PROPORTIO mutua Ingredientium sola discrepat; quippe quae talis est, ut Olei unc. j. recipiat Cerae unc. ß. Pulver. drach. j. iß. pro ponderis specifici varietate: aut &, omisso Pulvere, Cerae drach. v. Adde tamen

α. Dari & heic aliquam latitudinem; ut Consistentia aliàs paullo mollior, aliàs densior fiat, nec Proportio dicta constantissimè semper teneatur: unde profectum, quod Officinalium quaedam, ab aliis Ceratorum ordini adscripta, aliis Unguenta vel Emplastra audiant.

β. Porro, quae (410. γ ad λ.) dixi, huc etiam adplicari possunt.

418. SUBSCRIPTIO & SIGNATURA, mutato saltem Nomine (415.), eadem est, qualis (411. 412.). Sparadrappa (411. β.) etiam crebrò inde parantur; quum massae his conveniant molliores (410. α.). Dantur & Cerata quandoque in Fictili aut Vesica, si usui dicantur longiori; ne Vehiculo inducta per moram arescant nimis aut deliquescant. Est quoque ob mollitiem facilis eorum extensio.

419. Usus idem, qui Emplastri (413.), & vel hoc etiam frequentior: multoties enim Cerati modò spissitate gaudent, quae nomine
Em-

Emplastri praescribuntur. Durities ejus & tenacitas, quam Emplastri, minor magis id commendat, ubi virtus altiùs insinuanda (410.æ.), partes molles, sensiles, harumve flexurae, contegendae, aut noxae a densioribus timendae sunt (413.).

420. SPECIMINA sunt.

*

Ceratum exsiccans, obtundens, Antiphlogisticum, ad Ulcera Tibiarum inveterata.

℞. *Cerat. Defensiv. caerul. Pharm. Leid.*
unc. iij. vel q. v.

D. ad Fictile.

S. *Hujus q. s. extensum super Linteo adplicetur Ulceri, prius puro, siccis, aut idoneo Balsamo imbutis, carptis tecto. Renovetur quovis die semel.*

*

Ceratum adtrahens, Emmenagogum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 214.

℞. *Emplastr. Oxycroc.*

de Meliloz. ana q. s.

Cum *Ol. Rutæ. q. s.* malaxando in consistentiam Cerati redacta extendantur super Aluta lunata juxta exemplum transmissum. D.

S. *Pubi & Inguinibus adplicetur.*

Ce-

*

Ceratum Resolvens, ad Scirrhum Lienis:

℞. *Gumm. Ammoniac.*

Galban. ana unc. ℞.

Dissolvantur *Acet. Squillit.* q. s. & cum

Cerae citrin. unc. ℞.

Ol. infus. Absinth. q. s.

Leni igne colliquata redigantur in Ceratum, quod super Aluta ovata, instar linguae bubulae, extensum D.

℞. *Ceratum Spleneticum, Hypochondrio sinistro, in regione Splenis adplicandum.*

De

Unguento.

421. **U**NGUENTUM est Medicamentum externum, Cerato (415.) mollius, Mellis ferè aut Electuarii (138.) consistentia, calore liquefcens, ex Pinguibus maximè constans, quod externae corporis superficiei vel illitum, vel Vehiculi interventu adplicatum, vires medicatas exferit.

422. MATERIES in genere eadem heic est, qualis Emplastri vel Cerati (406. 416.).

423. DELECTUM quoque similes (407.) limitant conditiones. Scilicet

α. In Unguento exigitur (1.) Consistentia haud quidem diffluens, at sequax tamen, etiam in frigore, mollis Axungiae velut aemula. (2.) Mollities lubrica, asperitatis expers. (3.) Homogenea ingredientium Miscela. Unde patet, quatenam huc apta Materies, quae Praeparatio. Conf. (407. *α. β.*).

β. Oleum (406. *α. 1.*), Pingue (ibid. 2.), Terebinthina (ibid. 3.), Cera (ibid. 4.), horumve Analoga (410. *γ.*), aptâ quantitate colliquata, sine accedente alio, in Unguentum abeunt: ut ideo nec heic Excipiendo (406. *β.*) opus sit, nisi id postulet Indicatio.

γ. Cera, Pix, Resina, Gummi-resina, Emplastrum vel Ceratum Officinale, & similia (406. *α. 4.*), seorsim singula, aut plura simul, Oleo emollita, pariter Unguentum praebent, absente licet materie (ibid. *α. 2. 3. β.*).

δ. Quin Axungia, Medulla, Butyrum, &c. (406. *α. 2.*), sola etiam, absque vel Liquidi vel Durioris (ibid. *1. 4.*) accessu, Unguenti ferè dotes habent; aut, si paullo mollius id expetitur, quod in Magistrali frequens, tantillo saltem egent Olei; si spissius, Cerae vel Pulveris paxillo. Terebinthinae tamen tenacitas (ibid. 3.) divisorem exigit Axungiam, Oleum, vel

Vitellum Ovi, ut Unguentum fiat.

1. Hinc nec Terebinthinae, nec Cerae, heic adeo creber usus est, ac in Emplastro (407. d.). Absunt saepissime a Magistrali. Minus etiam convenit Cera altum penetraturo.

2. Si Liquida aquosa (406. β. 1.) recipere suadet scopus, haec cum Oleo vel Pingui (406. α. 1. 2.) coquenda, ut aqueus diffletur humor: unde, quod (407. n.) dictum, & heic valet.

3. Longiore tamen tritu Aquosa cum Pinguis quandoque in Unguentum rediguntur, absque coctura. Docet Rosaceum: docet Nutritum: ut constet, bina etiam Liquida, sine evaporatione, sic posse spissescere: at minus id universale.

4. Praeter Excipienda (406. β. 2.), aliquando & Pulvae & Electuaria huc adhibentur cum Pingui glutinante permiscenda. Quin tota alias Unguenti massa, Electuario similis, Oleo & Pinguibus caret: ut videre est in Aegyptiaco.

5. Pulveribus excipiendis (406. β. 3.) Oleum quandoque solum, aut Aceto junctum, sufficit: quod maximè in Saturninis obtinet. Alias vero glutinans insuper spissius (406. α. 2. 3. 4.) requiritur.

α. Draſtica, inflammantia, rodentia, cautus adhibueris, nec niſi probè fracta lenioribus; ne vel cutem, vel introvecta corpus univerſum, moleſtè adficiant.

λ. Quae mutandis interioribus dicantur, Materie conſtent penetrare apta, nec nimis tenace (1.).

μ. Heic & conſultius eſt, Compoſitis uti Officinalibus, ſat numerofis, uno, vel pluribus inter ſe junctis, ſolis, aut extemporaneâ aliorum miſcelâ ſcopo facilè aptandis. Confer (407. 2.).

ν. Caeterum quoque dicta (407. 3. ad ν. ο.) heic locum habent. Salium tamen ut frequentior, ita Calcium Foffilium parcior, maximè in Magiſtralibus, uſus eſt.

424. ORDO idem, qui in Emplaſtro (408.).

425. DOSIS ex magnitudine partis inungendae ſcitur, alia non egens limitatione.

426. QUANTITAS GENERALIS eidem conditioni (425.), tum uſûs frequentiae & longitudini aptatur: unde ut unciâ quandoque minor, ſic alias librâ etiam major requiritur.

427. PROPORTIO Ingredientium mutua intelligitur ex (410. 417.), collatis ad (421. 423.):
Nota

α. Conſiſtentiam heic non adeo fixam eſſe;

quin, pro vario scopo, spiffior paullo aut mollior obtineat: prout & Officinalia lustranti patet. Mollia magis apta partibus teneris, penetrationi, frictioni, &c. Densiora firmitus inhaerescunt, tardius absorbentur, magis obstipant.

β. Triplicis esse Consistentiae Materiem huc aptam (422.): Liquidam, Siccam, Mediam. Unde ut Ingredientia magis minusve a spiffitate Unguenti (421. 423. α. 427. α.) distant, varianda eorum inter se Proportio.

γ. Mollia (406. α. 2. 3.), quacunq; fere Proportione inter se mista, in Unguentum coeunt. Si tamen nimiam metuis densitatem, Olei q. s. adijunge. Terebinthina quid repositat singulare, vide (423. δ.).

δ. Olei unc. j. cum Cerae aut hujus analogis (419. γ.) drach. ij. iij. Unguen constituit. His si Pulverem (406. β. 3.) addis, Ceram pro rata minue; ut hujus sint drach. ij, illius drach. j. iij: aut, quantitate Pulveris definita, Cerae q. s. adde; nisi scias, Pulverem cum Oleo ex se cogi in Unguentum posse (423. ι.): tum enim, Ceram omiffa, augere Pulveris quantitatem ad drach. iij, quandoque iv, licet.

ε. Patet hinc, quid agendum, ubi dictis (δ.) Mollia (γ.) accedunt: manet quippe Proportio illorum ferè eadem, tanquam si haec abfuisfent.

2. Si Nutritum paras ex Oleo & Aceto Plum-
bi (423. 1.); aequalem ferè utriusque quantita-
tem, aut alterutrius q. f. cape: si ex Oleo, A-
ceto simplice, & Sale vel Calce Plumbi; prio-
rum ana p. j, posterioris p. ß, sufficit.

1. Unguentum Officinale si pro basi est, ex
addendorum consistentia (ß.) facile noveris, an
& quali opus constituyente, cujus plerumque q. f.
adscribitur. Oleum densitatem, Cera nimiam
corrigit mollitiem.

3. Denique huc etiam transfer, quae dicta
(410. 7 ad 1.); quum & heic valeant. Analo-
gia saltem Olei & Pinguium (406. 1 2.) in Un-
guento minus videtur obtinere.

428. SUBSCRIPTIO, pro vario praeparationis
modo varia, vel simplicem praecipit Mixtionem,
ubi haud opus igne; vel paullatim confusorum
Tritum diu protractum, si Pinguibus Aquosa
permisceri debent (423. 4. 427. 2.); quae Nu-
tritio vocatur, ipsumque Unguentum *Nutritum*:
vel Colliquationem; vel & Coctionem: qua-
rum quidem similis ratio, ac in Emplastris (411.
1.). Formulam claudit: *F. f. a. Unguentum*
vel *Nutritum. D. ad Fictile.* Rarius super lin-
teo id aut alutâ, Emplastri instar (411. ß.),
extenditur: quod dum fit, marginem Vehicu-
li, ad digiti latitudinem in ambitu, Emplastro
tenaciore munire aliquando expedit; ut Un-
guentum calore diffluxurum coërceatur.

429. SIGNATURA , praeter utendi modum , nil habet singulare. Vel enim linteo aut corio inductum , carptisve , plumaceolis , turundis , putamine nucis Juglandis , &c. exceptum Unguen parti adplicatur aut immittitur ; vel , quod frequentius , calidum , frigidum , Balneo , Lotione , Frictione , quandoque praemissis , illinitur. Caetera , quae partium delectum , usûs frequentiam , longitudinem , Regimen , &c. spectant , Indicatio in casibus singularibus docet. Conf. (328. β. ε. ζ.). In Drafticis , Mercurialibus , Catharticis , &c. adhibendis cautos velim ; ne adplicatione crebriore aut longiore Ptyalifmos , Hypercatharfes , aliave mala creent.

430. Usus Unguenti Medicis , Chirurgis , frequentissimus , emolliendi , discutiendi , maturandi , detergendi , calefaciendi , roborandi , sopiendi , demulcendi , acre corrigendi , &c. virtute pollens , non externa modo , sed penetrabilitate , quam Emplastri aut Cerati , majore interna etiam mutat potentius : ut Mercurialia , Purgantia , Opiata , foris adplicata , salivam , alvum movendo , compescendo , monstrant. Intempestivus tamen , & materie minus apte selectâ , quandoque etiam nocet fibras laxando nimis , aut oscula cutanea obstruendo (413.) , aut validius adficiendo interiora (429.).

431. SPECIMINA sunt.

Un.

Unguentum Digestivum ad Contusa, at-
tenuans, antisepticum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 76.

℞. *Terebinth.* unc. ij.

Vitell. Ovor. no. j.

Exacte mistis admisce

Unguent. Basilici. unc. ij.

Aloës purae. drach. iv.

F. s. a. Unguentum.

S. *Hujus tantillum plumaceolis exceptum impo-
natur loco contuso, tegatur Emplastro de Galbano
& Fomento, ibid. descriptis.*

*

Unguentum Anodynum, motum Sedans,
Scirrho dolenti aptum.

Ibid. p. 109.

℞. *Aceti Lithargyrii* unc. j.

Ol. express. Sem. Hyoscyami.

Papav. alb.

Rosar. infus. ana drach. ij.

F. s. a. Nutritum, cui sub finem admisce

Opii puri. gr. vj.

S. *Nutritum Pacans, quo leniter inungatur lo-
cus adfectus, ac dein tegatur Emplastro ibid. de-
scripto.*

*

Unguentum Purgans , Anthelminticum,
pro Infante.

Vid. H. Boerh. Mat. Med, p. 231.

℞. *Fellis Taurini.*

Aloës pur. ana drach. j.

Unguent. Althaeae. unc. j.

M.

S. Hujus pauxillo inungatur subinde locus Umbilici : aut pars dimidia Juglandis nucis putamine excepta eidem loco adponatur. Cautelam heic necessariam vide ibidem.

*

Unguentum laxans, mitigans, sopiens, ad
Pleuritidem.

Ibid. p. 150.

℞. *Unguent. Popul.*

Althaeae.

Nutrit. ana unc. j.

M.

F. Unguentum

S. Hoc calido latus dolens , ter de die , inungatur , superponendo dein Fomentum , ante in Histor. Epithematis liquidi p. 232. descriptum.

Un-

*

Unguentum Emplastrodes, roborans, calefaciens, Stomachicum, ad Nauseam vel Vomitum, a perturbato Liquidi Nervosi motu ortum.

℞. *Cerat. Stomach. Galen.*

Theriac. Andromach. ana drach. vj.

Ol. Nuc. Myrist. express. drach. j.

Bals. Peruvian. drach. ß.

M. F. f. a. Unguentum: illinatur Alutae scutiformi, ejus margo ad digiti latitudinem obducta sit *Emplastro Mucagin. aut Meliloti.*

S. *Scutum Stomachicum, quod regioni Ventriculi adplicetur.*

Nota. Ex hac Unguentorum Historia intelligitur quoque UNGUENTI POTABILIS seu BALSAMI VULNERARII INTERNI *confectio, cujus usus caeterum ad Electuaria aut Pilulas (138. 160.) ferè pertinet. BALSAMA VULNERARIA EXTERNA plerumque ab Unguentis haud discrepant: sunt tamen aliquando liquidiora; at vix Magistraliter parantur.*

De

Balsamo Odorato.

432. **B**ALSAMUM ODORATUM est Unguenti (421.) species , ex Olidioribus spiffiore Pingui exceptis constans , inunctioni serviens , tenuissimo Odoris principio praeprimis actiuosa . Parum; hinc ab Unguento differt.

433. MATERIES eadem ferè , quae (422.) , at limitatior , *Excipit vel Excipitur.*

a. Excipiens vel (1.) *Primaria* est Pinguis , spiffa : ut Oleum Nucis Myrist. expressum , Pinguedo inodora , alba , v. g. Porci , &c. Medulla crurum Vituli , Butyrum , Cera , Unguentum Officinale , Pomatum , Rosatum , Nervinum , &c. Balsamum Odoratum Officinale , Manna ; aliquando & Gummi-resinae. Vel (2.) *Secundaria* Oleosa , liquida : ut Oleum vilius pressum , infusum , coctum , aut & Balsamum nativum , liquidum , Peruvian. v. g. Copaib. &c.

β. Excipienda itidem vel (1.) *Primaria* Virtutem respicit , estque Liquida : ut Olea aromatica , stillatitia , pressa , Balsama liquida , nativa , artefacta , Essentiae , Spiritus , Sal volatile oleosum , &c. Aut Spiffa : ut Extracta &
Elc-

Electuaria generosiora, Opii, Croci, Theriaca, Gummi - resinae, Opium ipsum, Moschus, Zibethum, & similia. Aut Sicca: Aromata v. g. Crocus, Cinnamom. Caryophyll. Benzoë, Castoreum, Ambarum, Succinum, hujus Sal, &c. Vel (2.) *Secundaria* Colorem conciliat: quo adhibentur Pulveres tenuissimi, Magisteria Alumine excussa, Pigmenta varia, Smaltum, Coccionella, Curcuma, Umbra, Asphaltum, Cinnabaris, Succus Rhamni cathartici, Santalum rubrum, Grana Chermes, Ochra, Bolus Armen. &c.

434. DELECTUM docet, praeter dotes (423. *α.*) heic etiam expetitas, scopus: qui cum in eo fitus sit, ut halitu penetrante mutatio requisita fiat (432.), Odoris heic potissimum ratio habenda; ne is vel noceat, vel alienis corrumpatur, enervetur. Coloris cura, minus quidem necessaria, at usitata tamen; hinc nec prorsus negligenda. Unde.

α. Excipiens Primarium (433. *α. i.*) eligitur inodorum, albissimum; ne Excipiendorum Odores vel Colores mutet. Nucistae Oleum pressum, ope Spiritus Vini colore & odore privatum, frequentissimi heic usus est; ut ideo & *Corpus pro Balsamo* vocari soleat. Caetera Pinguia (*ibid.*), ne rancida sint, cavendum: unde & recentissimis, & quandoque aquâ idonea prius

prius lotis, opus. Nec ferè, nisi Cera virginea, alba, heic adhibetur.

β. Est tamen, ubi & Olidum praefertur Excipiens; si tale id est, quod Excipiendi vim augere queat: ut sunt Unguenta & Balsama Officinalia, Oleum Nucistae crudum, Gummi-resinae, &c. Horum tunc ea seligenda, quae scopo respondent. Coloris correctio facilis per (433. β. 2.).

γ. Cera sola rarius Excipit; quum plure saltem Oleo satis mollescat. Crebrius cogendis tantum Pinguibus mollioribus (ibid. α. 1.), restrictâ quantitate, inservit.

δ. Excipiente Secundario (ibid. α. 2.) haud ubique opus: massae justò major spissitas id modo exigit. Eligitur autem vel odoris expers, vel reliquis virtute congruens.

ε. Excipienda Primaria (ibid. β. 1.) requiruntur scopo apta (432. 434.), inter se convenientia, parvâ mole efficacia, tum Excipienti aequabiliter miscibilia. Quare eorum maxime, quae Spiritu Rectore gaudent agiliore, & vel Oleosae sunt naturae, vel Oleo facile nubunt, frequens heic usus. Olea infusa, cocta, vix nisi sine dicto (δ.), huc accedunt. Sicca, si quae adhibentur, minus solubilia, tenuissimum in Pulverem redigere expedit.

8. Nec tamen sola locum heic habent sua-
veolentia : habent & Foetida quandoque : ut
ex recensitis (433. β.) patet. Unde Moscho,
Zibetho , Ambaro , haud ubique opus : imò
satius plerumque isthaec omittuntur , injucunda
quippe plurimis , aliis & nociva. Confer (85.
100.).

9. Pigmenta (433. β. 2.) ferè adcommo-
dantur colori Basis, a qua nomen Balsami, vel ideae Vir-
tutis , quam id exferet , aut Morbi , cui oppo-
nitur. Hinc Balsamo Rutae v. g. viridis , Suc-
cini flavus , Rosarum ruber , Cardiacò laetus,
Ant-apoplectico, Ant-epileptico tristis , aquilus,
niger , conciliatur color. At neque hoc fuco
semper opus.

9. Cave autem, ne Pigmentis utaris acribus,
litu nocituris. Pulvis aut Magisterium ejusdem
corporis , e quo petita Basis , plerumque com-
modum praebent. Tale cum deest , aliorum
(433. β. 2.) copia suppetit.

10. Heic quoque Balsama Officinalia , si quae
prostant scopo idonea , vel sola , vel accessu
aliorum magis aptata adhibendo , operosa com-
positione supersedere licet , ut (407. §.).

11. Numerus ingredientium , uti (407. o.),
laudatur.

435. ORDO , qualis in Emplastro (408.).

318 DE BALSAMO ODORATO.

436. Dosis heic parcior, nunquam certò limitata, numerum & magnitudinem partium ungenderum sequitur.

437. QUANTITAS GENERALIS, ob Dosis (436.) parvitatem, rarissimè unciâ iss. major, saepius drachmas aliquot saltem aequat, pro varietate conditionum (426. 436.): imò vel minor etiam praescribi potest, si Officinale compositum adhibetur (434. 1.).

438. PROPORTIO mutua Ingredientium ex (427.) facile intelligitur; modò & Excipientium & Excipiendorum, tum Balsami conficiendi, nota sit consistentia. Scito hinc

a. Unguento (421. 423. *a.*) plerumque paulò spissius esse Balsamum; quandoque tamen & illi simile; imò vel liquidius etiam; ut Linimento propius videatur. Diutius adservanda, in perâ circumgestanda, Deliciis inservitura, &c. ferè duriora fiunt: in iis, quorum adfrictu promptissima requiritur actio, tenuitas major amatur.

β. Excipientis ideo & Excipiendi Proportionem haud constantem obtinere; usitatus tamen ita figi, ut sint v.g.

Corporis pro Balsamo (434. <i>a.</i>)	- - -	unc. j.
Excipiendi	}	Liquidi - - drach. j. ii. iij.
Primarii (434 <i>β.</i> 1.)		Spissi & Sicci drach. β. j. ij.
Secundarii (ibid. 2.)	- - -	quant. suff.
		γ. Pa-

γ. Patet hinc, si Excipiens Oleo Nucistae fuerit mollius, minuendam esse pro rata Liquidum, augendam Spissi vel Sicci Excipiendi quantitatem; nisi forte liquidius volueris Balsamum (α).

δ. Solet etiam Cerae drachma mollioris Excipientis v. g. Axungiae aut Unguenti unciae addi (434 γ.); ut obtineatur consistentia Corporis pro Balsamo (β) aemula, manente tunc eadem Excipiendorum Proportione (ibid.).

ε. Cera sola si Excipit (434 γ.), duplo Liquidum Oleosi opus est, ut rite emolliatur. Si vero & Siccum insuper accedit, hoc pro Cerâ habendum. Unde tum Excipiens Secundarium (433. α 2. 434. δ.) praecipuè ex usu est; ne pretiosiorum aut acriorum copia major requiratur. Ejus ergo q. s. addi potest.

ζ. Ex Balsamis Officinalibus (434. ε.) si componis, respectu consistentiae Proportio qualiscunque valet. Scopus ergo solus limites tunc ponit. Si vero his alia etiam misces, ex hætenus (α ad ζ.) dictis facile videris, qua Proportione utendum, aut quod constituens adhibendum, ubi majoris minorisve spissitatis metus est. Confer (427. η).

η. Saepissime autem solâ Excipiendi quantitate determinatâ, Excipientis modò q. s. adscribitur, aut duorum Excipientium alterutrum saltem certo pondere praestituitur. Imò quandoque,

320 DE BALSAMO ODORATO.

que, Excipientis pondere definito, Excipiendi quantitas arbitrio relinquitur Pharmacopoei.

9. Caeterum conferantur dicta (410. 427.).

439. SUBSCRIPTIO est: *F. s. a. Balsamum. D. in Pyxide Stannea, Plumbea, Eburnea, Lignea, vel Fictili.* Aliquando cavo valvae putaminis nucis Juglandis indendum jubetur; ut Umbilico imponi queat. Conficiendi modus plerumque Pharmacopoei creditur dexteritati.

440. SIGNATURA, praeter Nomen a Basi aut Virtute petitum (434. r.), Adplicationem memorat, quae, similis ferè Unguentorum (429.), adlinendo plerumque aut infricando fit. Rarius Balsamum, vehiculo exceptum, parti tantum imponitur (439.). Loca sensiliora, aut nudioribus majoribusque perreptata vasis, Nares v.g. Tempora, Vertex, Carpi, Praecordia, &c. ut plurimum apta censentur, quibus hoc medicamen admoveatur.

441. USUS rarior, saepe ad delicias saltem destinatus, quandoque tamen & Nervorum affectibus, Epilepsiae, Apoplexiae, Vertigini, Leipothymiae, Spasms Hystericis, Hypochondriacis, Doloribus, Flatibus, &c. stimulando, sopiendo, motum inutando, aliave virtute singulari agendo, opem fert. Suadet autem & heic prudentiam mira principii odoriferi agilitas, & minus aliquando a priori cognoscenda actio in corporis nostri subtilissima.

442. SPECIMINA sunt.

Bal-

*
Balsamum fragrans, Cardiacum.

℞. Corp. pro Bals. unc. ℥.

Ol. stillat. Cinnam. ver. scrup. j.

Bals. Peruvian. scrup. ℥.

Ambar. gris. gr. ij.

Mosch. Orient. gr. j.

Bol. Armen. q. s.

M. F. f. a. Balsamum.

S. Balsamum Cinnamomi, naribus, carpis,
 &c. infricandum. Ambaro & Moscho
 exclusis idem fieri potest universalius.

*
Balsamum excitans, Antapoplecticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 177.

℞. Ol. stillat. Rorismar.

Tanacet.

Lavand.

Rutae.

Absinth. ana gutt. iv.

Infus. Castor. drach. j.

Unguent. Nervin. unc. j.

Sal. volat. oleos. drach. j.

M. F. f. a. Balsamus.

S. Pro Suffitu sub naribus & circa tempora
 adfricetur.

*

Balsamum Succini, Anticatarrhale.

℞. Olei Nucist. express. drach. ij.

Stillat. Succin. alb. drach. j.

Sal. Succin. volat. scrup. j.

Cerae flavae q. s.

Colliquatis, cum Rad. Curcum. pulv. q. s.

tinctis, F. s. a. Balsamum.

S. Balsamum Cephalicum, vertici, temporibus, pone aures, adfricandum.

*

Balsamum Hystericum.

℞. Sev. Hircin. unc. ℞.

Galban. pur. drach. j.

As. foetida.

Castorei. ana scrup. j.

Ol. stillat. Succin.

Corn. Cerv. rectific. ana
gutt. xxv.

Sal. volat. Corn. Cerv. scrup. ℞.

Ol. infus. Rutae. q. s.

Ut F. s. a. Balsamus.

S. In Languore aut Paroxysmo illinatur nari-
bus, temporibus, &c.

Bal-

*

Balsamum Carminans, Stomachicum, ca-
lefaciens.

℞. Balsam. Caryophyll. arom.

Theriac. Andromach. ana drach. iij.

Ol. stillat. Macis. scrup. j.

Cerae alb. q. f.

Ut F. f. a. Balsamum.

S. Ut in fronte. Illinatur regioni Epigastricae
& Umbilico: tum Operculum figulinum
probe calidum, aut Scutum Stomachicum,
admoveatur.

*

Balsamum Suaveolens, ad delicias.

℞. Unguent. Pomat. unc. j.

Cerae albiss. drach. j.

Ol. stillat. Cort. Citri. drach. ℞.

Aurant.

Melissae. ana gutt. xij.

Cinnam. gutt. vj.

Ochrae vel Rad. Curcum. pulver. q. f.

Ut F. f. a. Balsamum.

S. Balsamum Citri. Sit pro Odoramento. Eo
& Capilli inungi possunt, aut his pectendis
adhiberi Pecten eo imbutus.

De

Linimento.

443. **L**INIMENTUM, *Litus*, est Unguentum (421.) mollius, mediae ferè inter Oleum & Unguentum Spissitatis; illitu effi-
cax. Unde vix, nisi consistentiâ, ab Unguen-
to discrepat; & ne hac quidem semper: uti
mox patebit.

444. MATERIE id in genere eâdem gaudet,
qua Emplastrum, Ceratum, Unguentum,
Balsamum (406. 416. 422. 433.).

445. DELECTUS tamen ex parte alius est,
ob Consistentiae diversitatem (443.). Nam

α. Mollities quidem lubrica, & mixtio ae-
quabilis, similiter heic, ut in Unguento (423.
α. 2. 3.), exiguntur; at spissitatis adeo vagi
sunt limites, ut non modo medii omnes inter
Oleum & Unguentum gradus, sed vel ipsa
etiam Olei tenuitas, densitasve Unguenti,
quandoque in Litu admittantur.

β. Hinc sola nonnunquam Olea pressa, in-
fusa, cocta, stillatitia, Materiem praebent,
spissiore nullo accedente.

γ. Alias & Oleis tantùm permiscentur Li-
qui-

quida Aquosa, Spirituosa (406. β . 1.), diurno tritu, aut coctione aquam dissipante, conjungenda.

2. Quin ex sola etiam Materie Spiffa, Unguentiformi (406. α . 2.), v. g. Pinguedibus, Unguentis Officinalibus, &c. inter se mistis, absque accessu Liquidi, quandoque paratur Litus, vero Unguento similis.

3. Frequentius tamen ex Materie (δ .) & Oleis majorem dantibus mollitiem.

4. Sed & Olea cum Materie solidiore (406. α . 4. β . 2.) in Litum abeunt.

5. Pulvis etiam (406. β . 3.) Oleo soli, aut cum aliis Liquidis remixto (γ .), tritu vel coctione junctus, nonnunquam loco Linimenti est.

6. Unde patet Formulae molem amanti, ex Liquidis (406. α . 1. β . 1.), Spiffis (ibid. α . 2. 3. β . 2.), Siccis (ibid. α . 4. β . 3.), iuxta inter se proportione junctis, enasci Litum posse: quanquam concinna brevitatis & heic laudetur (29.).

7. Intermedio Sapone aliquando opus est, ubi Oleis Aquea tritu misceri debent; ne mora divortium creet. Vitellus Ovi, Mel, Sapo, Alkali, &c. eò conferunt.

8. Tandem & dicta (423. ϵ ad ν .) huc transferri velim.

446. ORDO Similis, ac in Emplastro (408.), heic laudatur.

447. DOSIS & QUANTITAS GENERALIS eadem sunt, quae Unguenti (425. 426.). Quum tamen facilis saepe sit Linimenti solam per miscelam praeparatio, majorque tenuitas vel secessum ingredientium vel virtutis dissipationem faciat promptiorem, parcior plerumque simul praestituitur quantitas, vix unc. iij. vel iv. excedens.

448. PROPORTIO mutua Ingredientium, ob Consistentiae varietatem (445. *α.*), admodum vaga est; ut ideo sola saepe Materiae virtus limites heic ponat. Nota hinc

α. Vix peccari posse excessu tenuitatis; at omnino spissitatis; quippe quâ nimîâ & illitus & penetratio redditur difficilior.

β. Si Olea sola Materiem praebent (445. *β.*), consistentia qualemunque admittit Proportionem. Vide tamen, ne acria, inflammantia, nimis dominantur: unde haec fere triplo aut quadruplo blandiorum temperare expedit.

γ. Si Oleis alia jungis Liquida tritu permiscenda (445. *γ.*), juxta regulam (427. *ζ.*) procedere licet; nisi cum Spirituosa fuerint aut acriora, salina, &c. His parcius quandoque utendum; ne laedant minus diluta.

δ. Si

δ. Si Oleis Aquea misces coctione difflanda, idem obtinet, quod (410. ε.) dictum.

ε. Si Materie mediâ, solâ (445. δ.), uteris, perinde est, ac (β.). At scito alia aliis densiora esse; ut caveas nimiam spissitatem (α.).

ζ. Si, juxta (445. ε.), Materiae mediae drach. ij. iij. iv, ut variè densa est, admisce Olei unc. j. mediocris consistentiae (443.), Litum habebis.

η. Similis acquiritur ex Olei unc. j. & Materiae solidioris drach. j. (445. ζ.): quod ipsum & circa speciem (ibid. η.) obtinet.

θ. Olei demum unc. j. Materiae mediae drach. ij. siccae drach. β. dabunt exemplum compositionis (445. θ.).

ι. Caeterum repete dicta (410. 427. 438.), quorum plurima & heic valent. Adde (445. α.).

449. SUBSCRIPTIO, nomine mutato (443.), ratione modi praeparandi eadem est, quae Unguenti (428). Quandoque, loco Fictilis, in Vitro datur Litus, ubi tenuior is est, aut virtute volatili gaudet. Extensio super Vehiculo heic vix obtinet; Pharmacopoeo saltem haud committitur.

450. SIGNATURA itidem ex (429.) patet. Ad-

plicatio ferè semper illitu perficitur, accedente quandoque Frictione. Si Vesica Linimento humectata parti adponitur, Epithema id potius dixerò (320.).

451. Usus similis Unguenti (430.); quin promptior etiam penetratio.

452. SPECIMINA sunt.

Litus Balsamicus, ^{*}Anodynus, ad Papillarum dolores, &c.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 221.

℞. Ol. Amygdal. dulc.

Infusi Hyperici.

Violar.

Rosar. ana unc. ℞.

M. F. Linimentum. D. in Vitro.

℞. Hujus tantillo subinde oblinatur pars affecta.

Linimentum Stomachicum, ^{*}carminans, calefaciens.

℞. Ol. infus. Absinth.

Crocin. ana unc. ℞.

Stillat. Menth. drach. j.

Caryophyll. gutt. x.

Bals. Peruvian. scrup. j.

M. F. Linimentum. D. in Vitro.

℞. Serviat pro inunctione regionis Ventriculi & Umbilici.

Litus leniens, ^{*}emolliens, in Dentitione difficili.

℞. *Mucilagin. Sem. Cydonior. cum Aq. Rosar. extract.*

Ol. Amygd. dulc. rec. press.

Vitell. Ovor. ana unc. ℞.

Exactè mistis F. Linimentum. D. ad Fictile.

S. *Gingivae dolentes eo subinde demulceantur.*

Linimentum Purgans, ^{*}Antihelminthicum, pro Infante.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 231.

℞. *Unguent. Agripp.*

Arthanit. ana unc. j.

M. F. Linimentum.

S. *Hujus pauxillo inungatur subinde locus Umbilici.*

Linimentum Emmenagogum. ^{*}Ad Exemplum

Ibid. p. 215. 216.

℞. *Sagapen. unc. ℞.*

Axung. Castor. drach. ij.

Cum *Ol. infus. Rut. q. f. dissolutis admisce*

Ol. stillat. Sabin. drach. ij.

Bacc. Juniper. drach. j.

M. F. Linimentum.

S. *Umbilico, Pubi, Inguinibus illinatur mane & vesperi.*

Linimentum Antiparalyticum.*

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 180.

℞. Sapon. Venet. unc. j.

Camphor. drach. j.

Spir. Vin. rectific. q. s.

Dissolutis admisce

Ol. Irini. unc. ℞.

Stillat. Succin. drach. j ℞.

Spir. Sal. Ammon. unc. ℞.

Ung. Nervin. q. s.

Ut F. Linimentum mediae consistentiae.

S. Partes adfectae, prius pannis asperis, siccis, calidis, frictae, dein hoc litu perfri-centur bis de die.

Litus Antipleuriticus mitificans, resolvens.*

Ibid. p. 150.

℞. Sacch. Saturn. unc. ℞.

Aceti. drach. vj.

Ol. Rosac. infus. unc. j.

M. F. Nutritum.

S. Hoc calido inungatur latus affectum ter de die.

Alius Emolliens Sydenhami.*

℞. Ol. Amygd. dulc.

Lilior. infus.

Ung. Dialthaeae ana unc. j.

M. F. Linimentum.

S. Ut praeced. Illito loco superponatur folium Brassicae.

Linimentum Balsamicum*, demulcens,
ad Intertriginem.

℞. *Ol. Infus. Rosar.*

Express. Amygd. d. ana unc. ℞.

Ung. Nutrit. s. corp. drach. iij.

Rad. Irid. Flor. pulv. scrup. j.

Cerae alb. drach. ℞.

M. F. Linimentum.

S. *Eo oblinantur partes adfectae, prius deter-
sae.*

De

Epispasticis.

453. **E**PISPASTICA, si Pice, ut Basi, con-
stant, *Dropaces*, si Sinapi recipiunt,
Veteribus *Sinapismi*, si ruborem modo indu-
cunt, *Phoenigmi*, *Rubefacientia*, si & Vesicas
excitant, *Vesicatoria*, dicta, vel sunt Cata-
plasmata Cruda (356. 365.), vel Emplastra
(405. 413.), vel Cerata (415.).

454. Eorum igitur Praescriptio ex Historiis
(loc. cit.) intelligitur: Materiem dicitur titulus
Stimulantium in Materie Medica: Usus ex-
ponit Indicationum Doctrina: ut ideo pluribus
haec non opus sit (7. a. β. 8.).

455. SPECIMINA ideam dabunt pleniorum.

Dro-

Dropax ad Membrum^{*} Paralyticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 179.

℞. *Picis.* unc. ij.

Galban. pur. unc. j.

Piperis tenuiter contus. drach. iij.

Castorei. drach. j.

Ol. Irini. q. s.

Ut F. s. a. Emplastrum ad Alutam.

S. *Parti adfectae, prius frictae, adponatur calidum; priusquam refrigit, iterum subito avellatur: quod repetendum, donec pars rubeat, tumeat, caleat.*

Pasta Rubefaciens,^{*} antifebrilis.

Ibid. p. 136.

℞. *Summit. Rutae virid.* unc. ij.

Semin. Sinapi. drach. ij.

Contusa exhibe ad Epicarpia.

S. *Adplicentur Carpis ad Pulsuum loca, aliquot horis ante ingruentem Paroxysmum.*

Sinapismus Cataplasmodes.^{*}

Ibid. p. 240.

℞. *Fermenti acidi Panis.* unc. vj.

Rutae. m. j.

Semin. Sinapis contus. drach. .vj.

Salis.

Aceti. ana unc. ℞.

M.

S. *Applica ad cava Pedum & Poplitum noctes atque dies.*

*

Phoenigmus Emplastodes.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 240.

℞. *Emplastr. de Melilot.*
Galbani.

Sagapeni. ana unc. j.

M. Extende super duabus Alutis ova-
tis.

S. *Applicentur cavis Pedum.*

*

Sinapismus fortior Veterum, Vesicatorius

℞. *Ficum siccar. in Aqua tepida mace-*
rat. contusar. part. j.

Semin. Sinapis seorsim tenuissimè con-
tus. part. ij. vel iij.

Accuratè mistis F. Pasta.

S. *Adplicetur loco indicato, donec Vesica ena-*
ta sit.

*

Vesicatorium Cataplasmodes.

Vid. Ibid. p. 45.

℞. *Cantharid. sine alis contritar. in pulv.*
tenuem. drach. ij.

Accuratè misceantur cum

Fermenti Panis, pauxillo cum Aceto
subacti. drach. vj.

D.

S. *Applica spatio xij. horarum, vel donec in*
Vesicam manifestò Epidermis elata sit.

Em-

*

Emplastrum Vesicatorium.

℞. *Empl. de Mucilagin.* unc. i℥.*Cantharid. sine alis tenuiter pulveris.*
drach. ij.*Terebinth. Ven.* q. f.

Accuratè mista extende super Alutis orbiculatis. D.

S. *Applicentur sub utroque Poplite, aut alibi ;
ut Indicatio fert.*

De

Fricio.

456. **F**RICIUM vel *Fricatorium* voco Medicamentum, quod superficiei corporis externae, molli, perfricandae dicatur.

457. Triplex id est ratione Consistentiae: *Siccum; Molle; Liquidum.* Prius, fumi specie, adhibetur Frictioni Siccae: posteriora Humidae.

458. MATERIES & FORMA intelligitur ex (272. 283. 369. 393. 421. 432. 443.): Mixture enim Mediae, Contractae, Lotiones, Suffitus, Unguenta, Balsama, Linimenta, huic scopo serviunt.

459. Usus summus, Veteribus laudatissimus,

mus, nec hodie contemnendus, haud latet eum, qui novit, quantum Frictio introvehendis ac in actum deducendis conferat remediis.

460. SPECIMINA passim dedi locis supra (458.) citatis. Unum addo

*

Frictium, Mixturae mediae formâ, Antiparalyticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 179.

℞. *Sp. Lavandulae.* unc. iij.

Sal. Ammon. drach. ij.

Tinctur. Castorei. drach. iv.

Aq. stillat. Lavand. unc. vj.

M.

S. *Perfricentur hac cum Misturâ partes.*

D E

FORMULIS EXTERNIS

PROPRIIS.

461. **S**uperfedissem de his scribere; quum re ipsâ ab hætenus expositis non diversae sint, sed eadem, partibus modò singularibus adaptatae (294.), ac peculiari hinc nomine donatae. Ut tamen hoc ipsum constet, omnisque eximatur scrupulus Tyroni, compendio eas tradere constitui.

De

De
Formulis CAPITI dicatis.

De
Cucufâ.

Vid. (331. 342.).

De
Frontali.

462. **F**RONTALE est Medicamentum, quod Fronti & Temporibus, vario fine applicatur.

463. Quae huic parando adhibentur, Formulae sunt Epithema Liquidum, Siccum, Cataplasma Coctum, saepius tamen Crudum, Unguentum, Balsamum, Linimentum: unde idè ex (320. 331. 345. 356. 421. 432. 443.) facilis sit eorum, quae huc pertinent, intellectus.

464. SUBSCRIPTIO & SIGNATURA, praeter Nomen & Partem (462.), nihil singulare habent. Quandoque & Materies Nomen Formulae mutat; ut, quod Oleum & Acetum, praecipuè Rosacea, recipit, vocetur *Oxyrrhodinum*, quod ex Constipantibus cum Liquido in Pulverem coactis constat, *Anacolles*

ma

ma. Caeterum &, Vehiculi loco (328. γ.),
 heic nonnunquam servit Placenta e Rosis, a
 destillatione residuis, compactis, nata.

465. **Usus**, maximè refrigerandi, hume-
 dandi, demulcendi, sopiendi, repellendi, ra-
 riùs discutiendi, adtrahendi, calefaciendi, sco-
 po dicatus, in morbis Capitis internis & ex-
 ternis, circumspèctionem requirit; ne, cau-
 sâ minus sublatâ, inducatur stupor, aut, ex-
 terioribus constipatis, introrsum augeatur im-
 petus. Inde Materiae huc aptae Delectus pa-
 tet.

466. SPECIMINA sunt.

*

Oxyrrhodium demulcens, refrigerans,
 sopiens.

℞. Olei infus. Rosar. unc. iß.

Acet. Sambuc. drach. vj.

Tinct. Opii cum Spir. Acet. par.
 drach. ij.

Aq. stillat. Rosar. unc. iij.

M. f. a. F. Oxyrrhodium. D. cum
 Placent. Rosac.

S. Placenta hoc liquore irrorata Fronti & Tem-
 poribus utrinque adplicetur: exsiccata rur-
 sum humectetur; donec somnus obrepit.

Y

FRONT

*

Frontale Cataplasmodes, Hypnoticum.

℞. *Fol. recent. Hyoscyam.*

Flor. Rhead. ana drach. ij.

*Capit. rec. Papav. hort. cum Semin^o
no. iij.*

Cum *Acet. Rosac. q. s. in pastam tri-
ta exhibe.*

S. *Inclusa linteo Fronti adplicentur tepida.*

*

Frontale, Linimenti forma, Anodynum,
discutiens, calefaciens.

℞. *Unguent. Nervin. drach. vj.*

Tberiac. Andromach. drach. ij.

Croci pulveris. gr. viij.

Ol. infus. Chamaemel. q. s.

Ut F. Unguentum molle.

S. *Exceptum stupis cannabinis, duobus linteis
inclusum, Fronti imponatur.*

*

Anacollema Constipans.

℞. *Bol. Armen.*

Succ. Acaciae. ana drach. ij.

Mastiches.

Sang. Dracon.

Lap. Haemat. ana drach. j.

Cum *Album. Ov. conquass. q. s. redacta in
pulverem excipe stupis cannabinis. D.*

S. *Fronti & Temporibus adplicentur.*

*

Sacculus Frontalis, calefaciens, discutiens,
ad Cephalalgiam aut Vertiginem, a
causa frigida natam.

℞. *Herb. rec. Rutae.*

Fol. Rosmarin.

Flor. Chamaemel.

Sambuc.

Summit. Anethi ana m. ℥.

Caryophyll. arom. drach. i℥.

Conscissa, tusa grosso modo, include
binis Sacculis oblongis, interpassan-
dis. D. cum

Spiritus Lavandul. unc. iij.

S. *Alternatim Fronti adplicentur irrorati prius
Spiritu simul exhibito.*

Nota. *Referrī huc possunt Emplastra Tempo-
ralia, ex dictis de Emplastro (405.) sat intelligenda.*

De

Collyrio.

467. **C**OLLYRIUM dicitur Medicamentum,
quod Oculis extrinsecus, scopo
vario, adplicatur.

468. Variis & ipsum Formis gaudet ante
descriptis; ut Injectionis (295.), Adspergi-
nis (308.), Epithematis Liquidi (320.), Sic-

X 2

ci

ci (331.), Cataplasmatibus Cocti (345.), Crudi (356.), Lotionis (369.), Vaporationis Humidae (383.), Suffitûs (393.), Unguenti (421.), Linimenti (443.). Quare ex loc. citat. lux refulget heic necessaria.

469. Jubet tamen Visûs nobilitas, & summa Organi teneritudo facilisque a causa etiam levi corruptio, feriò monere, ut vel Acria, vel Repellentia, si quibus opus, adhibeantur circumspèctissimè, nec nisi tenuissimè laevigata sint, quibus nocitura inest scabrities, sicubi vel Collyriis Siccis, *Sief* Arabibus dictis, interservient, vel Liquidis saltem misceri, nec planè solvi, poterunt. Unde & Acriorum mistio aequabilissima, & Liquidorum quandoque colatio commendanda.

470. ADPLICATIO pro forma & scopi varietate discrepat. Liquida vel linteis imbibita imponuntur, vel siphunculi aut calami ope instillantur. Spissa vel vehiculo apto excepta admoventur, vel illinuntur. Sicca inspergantur, vel ex calamo insufflantur.

471. Usus multivarius, plurimis Oculorum vitiis sat aptus, modo prudenter institutus, (469), emolliendo, roborando, maturando, resolvendo, refrigerando, sopiendo, detergendo, derodendo, se commendat.

472. SPECIMINA sunt.

Colly

*

Collyrium Liquidum, Antiphlogisticum,
repellens, in initio Ophthalmiae
externae.

℞. *Aq. stillat. Plantag.*

Rosar. ana unc. iij.

Troch. alb. Rhas. drach. ℥.

Sacchar. Saturn. gr. vj.

M. D. ad Vitrum.

S. *Collyrium, quo concusso imbutum linteum
quaduplicatum imponatur Oculo adfecto;
recentetur omni triborio.*

*

Collyrium Cataplasmodes, Antiphlogisti-
cum, emolliens, demulcens.

℞. *Pom. dulc.* q. v.

Assentur sub cineribus, aut cum

Lact. dulc. q. f. coquantur ad mollitiem.

Pulpa per fetaceum trajectae unc. j.
admisce

Micae Panis alb. drach. vj.

Album. Ovi in liquorem conquass. q. f.

Ut F. Cataplasma.

S. *Hujus q. f. linteo exceptum calidè admo-
veatur Oculo, firmetur sine compressione.
Renovetur quartâ quavis horâ.*

*

Collyrium Vaporosum, stimulans, roborans, ad Paralyfin Palpebrarum.

℞. *Herb. Majoran.*

Thymi.

Mar. Syriac. ana m. ℞.

Flor. Lavandul.

Chamaemel.

Bacc. Juniper. ana drach. iij.

Conscissa, tusa, D. ad Chartam.

℞. *Species roborantes, quarum pars quarta cum Vin. rubr. pint. $\frac{1}{4}$ infusa per horam maceretur, tum ebulliat vase aperto, & vapor exhalans per infundibulum determinetur ad Oculum adfectum, spatio quadrantis horae. Id fiat manè & vesperi.*

*

Collyrium Siccum, detergens, leniter erodens, ad delendas Cicatrices opacas Corneae diaphanae.

℞. *Sacchar. cand. albiss.* unc. j.

Alumin. ust. scrup. ij.

Vitriol. alb. gr. x.

M. F. Pulvis subtilissimus.

℞. *Hujus tantillum bis de die loco erodendo impenatur.*

Collyrium, formâ Unguenti, ad Trachoma.

℞. Ung. Rosac. unc. j.
 Tutiae praeparat. drach. ij.
 Sacchar. Saturn. scrup. j.
 Camphor. gr. vj.
 Ol. infus. Rosar. q. s.

Ut F. Unguentum molle.

S. Hujus tantillum illinat Palpebris omni vesperâ, cubitum iturus.

De

Nasalibus.

473. **N**ASALIA sunt Medicamenta; quae Naribus admoventur, tum sanitatis, tum voluptatis ergo. Atque alia quidem toto suo corpore, aut vaporibus igne excuffis, immittuntur Naribus, alia effluviis sponte exhalantibus Olfactûs modò organum adficiunt. Illa *Errhina*, haec *Odoramenta* vocantur.

De

Errhinis.

474. **E**RRHINORUM FORMA multiplex in genere est *Liquida*, *Mollis*, vel *Solida*.

Y 4

ss. Li-

α. Liquida sunt Infusa (211.), Decocta (224.), Succa (235.), Emulsa (246.), Mixture Mediae (272.), vel Contractae (283.).

β. Mollia dant Electuaria (138.), Unguenta (421.), Balsama (432.), Linimenta (443.).

γ. Solida constant Pulvere (106. 308.), eo- que tenuissimo vel mediocri (107. *α. γ.* 309.), Suffitu (393.), Turundis Pyramidalibus, *Nasalibus* propriè dictis, quae ex Pulveribus & Glutinante, Mucilage v. g. Albumine Ovi, Terebinthinâ, Melle, Ladano, Cera, &c. ad modum Trochisci (172.), componuntur, aut & saepe simpliciores ex Rad. Betae, Cyclaminis, Iridis, &c. aptè scissis, vel Foliis Betonicae, Nicotianae, Cortice recenti Aurant. &c. contortis, formantur.

475. MATERIEM, hujus DELECTUM, & quae huc pertinent, reliqua docet Scopus, & Forma varia (474. & loc. ibid. cit.).

476. ADPLICATIO Liquidorum (474. *α.*) fit injiciendo (295.), adtrahendo & eluendo (369.), vaporando (383.), aut, instar Fotûs Liquidi (320.), cum carptis, turundis, lin- teis, &c. immittendo. Mollia (474. *β.*) illi- nuntur, aut cum vehiculis mox memoratis in- duntur. Pulveres (474. *γ.*) inflantur, adtra- huntur; Suffituum (ibid.) accensorum fumus in Nares dirigitur; Turundae (ibid.) intru- duntur.

477. Usus variâ se virtute, adstringente, emolliente, demulcente, sopiente, aperiente, stimulante, Ptarmicâ, Mucum elicente, mundante, detergente, &c. commendat, aequè in morbis Narium propriis, quam aliarum partium, quibus evacuatio per Nares conducit. Sternutationis tamen motus universum corpus violentissimè concutiens, tum evacuationis hujus consuetudo, usu frequentiore inducta, aegrè rursus tollenda, prudentiam heic inculcant.

478. SPECIMINA funto.

*

Decoctum mundans ad Ozaenam.

℞. Rad. Aristoloch. rot. unc. ℥.

Herb. Veronic.

Menth. ana m. j.

Cum Aq. pur. q. s. coque vase clauso
per $\frac{1}{8}$ horae.

Colat. unc. xij. adde

Tinct. Myrrh.

Aloës. ana unc. ℥.

Mell. Rosac. unc. i℥.

M.

S. Injiciatur hujus tepidi q. s. aliquoties de die:
tum Gossypium aut carpta eo imbuta adpli-
centur.

*

Liquor Stipticus ad Narium Haemorrhagiam.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 161.

℞. *Alumin. rup.* drach. j.

Aq. stillat. Plantag. unc. j.

M. Solve.

℞. *Turundis ingestis applicetur cavo Narium.*

*

Suffitus Roborans, nimiam per Nares destillationem minuens.

℞. *Mastiches.*

Olibani.

Succin.

Gum. Anim. ana drach. j.

Herb. ficc. Puleg. drach. ij.

M. F. Pulvis grossus. D. ad Scatulam.

℞. *Pugillus hujus prunis inspergatur, fumusque tecto capite excipiatur Naribus.*

*

Electuarium Errhinum ad Gravedinem.

℞. *Pulv. rad. Galang.*

Irid. Flor. ana drach. j.

Zingiber. drach. ℥.

Piper. alb. scrup. j.

Mellis comm. q. s.

Ut F. s. a. Electuarium. D. ad Fictile.

℞. *Ter, quater de die, tantillum Naribus illinatur, aut cum Turundâ indatur.*

Suc-

*

Succus Errhinus, Muci e Naribus excretionem promovens.

℞. *Fol. recent. Brassicae.*

Betonic.

Anagall. purp. ana q. s.

Aq. stillat. Majoran. unc. j.

Contusis simul succum exprime, cujus
unc. iv. adde

Spir. Lilior. Convall. unc. ℥.

M.

S. *Hujus quantum volâ manus capi potest, manè & vesperi, Naribus adtrahatur.*

*

Nasalia ejusdem virtutis.

℞. *Herb. sicc. Majoran. drach. i℥.*

Rad. Ellebor. alb.

Sem. Nigell.

Caryophyll. arom. ana scrup. j.

Mastiches. drach. ℥.

Mucilag. Gumm. Tragacanth. in Aq.

Ros. fact. q. s.

Ut F. s. a. Turundae Pyramidales pro
Nasalibus.

S. *Manè Naribus immittantur.*

Pul-

*

Pulvis Ptarmicus.

℞. *Fol. siccat. Nicotian. unc. ℞.**Majoran.**Mari Syriac.**Flor. Lavendul.**Lilior. Convall. ana drach. ij.**Rad. Pyrethri pulver. drach. j.**Ol. stillat. Caryophyll. gutt. iv.*

M. F. Pulvis subtilissimus.

S. *Adtrahatur Naribus tantillum, tempore matutino, ut Sternutatio excitetur.*

De

Odoramentis.

479. **O**DORAMENTIS (473.) MATERIEM praebebat, quidquid odorem sponte exhalat Medicatum, suavem, vel injucundum.

480. FORMA, ut Errhinorum (474.), *Liquida* est, *Mollis*, vel *Solida*.

α. *Liquidam* constituunt Liquores Odorati; Officinales soli, aut ex his aliisque paratae Mixturae Mediae (272.), vel Contractae (283.).

β. *Mollem* dant Balsama (432.).

γ. *Soli-*

γ. *Solidam* Pulvis (106. 308.), aut ex hoc & Glutinante apto, Trochiscorum instar (172.), coacta Poma, Pilae, Globuli, Smegmata, odorata: quamvis posteriora, quippe deliciis saltem dicata, ex Unguentariorum potius Officinis hodie petantur.

481. ADMOVENTUR autem Liquida, Balsa-
ma, Pulvis, Poma, Naribus; ut proximè
agant in Olfactûs organum. Globuli ex collo,
aut in carpis, gestantur. Smegma lotioni in-
fervit.

482. Ex his (479 ad 481.), cum Scopo
collatis, facile est, quod huc requiritur, prae-
scriptionis artificium.

483. USUS cum voluptati, tum stimulando,
excitando, aliorum determinando Liquidi
Nervosi motui, Atmosphaeram corrigendo, ma-
ximè dicatus est. Repete autem dicta (85.
100. 396. & 441.).

484. SPECIMINA Balsamorum dedi ante
(442.): reliquorum haec sunt.

*

Vapor stimulans Nares, in Apoplexia im-
minente a causa frigida.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 177.

℞. *Tinct. Castor.*

Spir. Sal. Ammon. ana. drach. ij.

M.

S. *Subolfaciat saepe.*

Pul-

*

Pulvis Odoratus, Cardiacus.

℞. *Ol. stillat. Cinnamom. gutt. vj.*

Meliss.

Rorismar. ana gutt. iv.

Sal. Volat. ficc. de Sale Ammon. par.

scrup. ℞.

Sacchar. albissim. unc. ℞.

Cinnab. nat. subtiliss. levigat. q. s.
ad coccineum ruborem.

Accurate, cito, mista immittantur va-
sculo vitreo, obthuraculo vitreo clau-
dendo.

℞. *Admoveatur Naribus in Languore.*

*

Pomum Odoratum.

℞. *Ladani. drach. iij.*

Benzoin.

Styrac. calam. ana drach. ij.

Herb. Thymi.

Mari Syriac. ana drach. j.

Camphorae. gr. ij.

Ol. still. Caryophyll. gutt. iv.

Bals. Peruvian. scrup. j.

Cum Mucilag. Gum. Tragacanth. Aq.

Cort. Citri. solut. q. s. ℞. Po-

mum.

℞. *Ut supra. Ex iisdem quoque Globuli*
magnitudinis arbitrariae formari possunt.

Sa-

*

Sapo Fragrans.

℞. *Sapon. Venet.* unc. viij.*Pulv. subtiliss. Rad. Irid. Flor.**Flor. Lavend. ana*
drach. iij.*Ol. stillat. Cort. Citr.* gutt. xv.*Tinct. Benzoin. Aquâ præcipitat. q. f.*

Concorporentur in pastam, ex qua formentur Pilae hinc inde Auri foliolis exornandae.

S. *Lavandis manibus, faciei, inservit.*

De

Stomaticis.

485. **S**TOMATICA voco Medicamenta, quae Oris partibus internis adplicantur. Eorum vero tres sunt species: *Dentifricium*, quod Dentium & Gingivarum vitiis medetur: *Apoplegmatismus*, quo Saliva & Mucus Oris elicitur: *Gargarisma*, quod cavo Oris colluendo inservit.

De

De

Dentifricio.

486. **D**ENTIFRICIUM est *Liquidum*, *Molle*,
vel *Siccum*.

α. *Liquidum* dat plerumque *Mixtura Media* (272.), vel *Contracta* (283.): quamvis & *Liquores Officinales* soli, tum *Decocta*, *Infusa*, *Succi*, eò adhiberi queant. *Collutorium* id, aut *Collutio*, quoque audit.

β. *Molle* est *Electuarii* species (138.): alias & *Eclegmatis* (149.), aut *Linimenti* (443.) forma heic usu venit.

γ. *Siccum* praebet *Pulvis* (106. 308.) tenuissimus aut mediocris (107. *α.* *γ.* 309.), tum ex hoc & *Glutinante* idoneo conflati *Trochisci* (172.), aut *Styli Dentifricii*; qui tamen hodie minus usitati sunt.

487. **MATERIES**, **DELECTUS**, caetera, ex indole corrigendi vitii, & formâ expetitâ (486.), intelliguntur. *Acida Fossilia* cautè adhibeantur; ne, dum dealbant *Dentes*, simul ambedant.

488. **USUS** *Dentibus*, *Gingivis*, detergendis, firmandis, labe *Scorbutica* liberandis, his quandoque, in *Dentitione* difficili, emolliendis, refrigerandis, conducit.

489. **SPECIMINA** sunt.

*
Collutorium in Scorbuto a causâ calidâ.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 193.

℞. *Myriæ Limonum.*

Mell. Rosac. ana unc. ij.

Sp. Sal. dulc. drach. ℞.

Aq. stillat. Rutæ. unc. ij.

M.

S. *Eo saepiusculè laventur Dentes & Gingivæ.*

*
Linimentum vide in Historia Linimentis
p. 329.

*
Collutio; Eclegmatis ferè formâ, refrigerans, emolliens, in Dentitione difficili.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 236.

℞. *Crem. Lact. rec.*

Vitell. Ovor. ana unc. j.

Syr. Violar. drach. vj.

Aq. stillat. Rosar. unc. iij.

M.

S. *His foveantur Gingivæ dolentes.*

Z

Opia-

Opiata Dentes detergens, firmans.

℞. *Conseru. Ros. rubr.* unc. ℞.

Off. Sepiae ppt. drach. ij.

Sang. Dracon.

Cort. Granator. ana drach. j.

Alumin. usti. scrup. ij.

Mell. Rosac. q. s.

Ut F. Electuarium. D. ad Fictile.

S. *Manè & post prandium ac coenam eo fricentur Dentes, tum abluantur cum Spirit. Vini Myrrhato.*

Pulvis Dentifricius.

℞. *Pumicis ppt.* drach. ij.

Flor. Balaust.

Rad. Irid. Flor.

Myrrh. rubr. ana drach. j.

Lap. Haemat. ppt.

Sal Ammoniac. ana drach. ℞.

M. F. Pulvis tenuis.

S. Ut supra.

356 DE APOPHLEGMATISMO.

acre : quò adhibentur Vegetantium acriorum partes solidae, aut Succii concreti, minus facile liquefcentes, tum ex his, & similibus aliis, confecti Pulveres crassiores (106. 107. β .), hique aut laxi, aut panno lineo, in speciem Noduli, inclusi (219 α . 2.), aut cum Glutinante in Trochiscos, Pastillosve, coacti (172.).

491. Haud tamen perinde heic semper est, quacunq; ex dictis (490.) utaris. Videndum, quaenam Indicationi, Morbi, Aegrique, conditionibus aptior.

α . Occasio praeceps captanda usum Liquidorum (490 α), maximè simplicium, aut sola permissione parandorum, commendat (42.).

β Praeferuntur eadem (490. α .), ubi profundius e faucibus trahendum Phlegma, idque tenacius est.

γ . Ele&uarium (490. β .) potior usus est, cum vel manducatio, vel determinata liquidi fice in ore volutatio & detentio, aegre fieri potest : ut in Paralyticis & Soporosis affectibus. Idem, palato adlitum, sensim liquefcens, agit certius.

δ . Fumifugium, plurimis minus adfuetis incommodissimum, nimiam in Nervos actionem, fumisque haud dexterè a cavo Narium, Pharyngis.

ryngis, Laryngis, prohibitis, Cephalalgias, Vertigines, Tuffes, Naufcas, Vomitus, creat.

ε. Pueros, & Delicatiores, vix longiori adstrixeris manducationi. Placent magis Liquida, aut Rotulae acre Saccharo tegentes (490. γ.). At his obrusior quoque virtus.

ζ. Ubi lentè, diu, validè, proritandus humor, Mansilia (490. γ.) caeteris antehabentur; nisi priorum quaedam repugnent.

492. MATERIES petitur ex iis, quae ore excepta, retenta, mota, vi emolliente aut praefertim stimulante, majorem Salivae & Mucicopiam eo adlicere queunt. Vid. H. Boerhaave Instit. Med. 1195. 1197. 1200. 1. 2. 3. Quae enim deglutita, Ventriculo recepta, Naufeam creando, Salivam movent, aut in Sanguinem delata, hunc dissolvendo, Ptyalismum excitant, hujus non sunt loci, ubi de Topicis Stomaticis (485.) agimus.

493. DELECTUM docet Remedii vis requisita, & Forma adhibenda (491.).

α. Emollientia, Saponacea, Aromatica, Oleo vel Sale acri praedita, alia aliis validiora, infinitam heic Medico praebent sylvam, ex qua aptum nodo cuneum quaerat. Inde cum vario Menstruo, Aquoso, Vinoso, Decocta, Infusa, Succos, lenius, fortius, agentes,

358 DE APOPHLEGMATISMO.

juxta datas ante regulas (211. 224 235.), parare facile. Suavitas, Acumen, Melle vel Saccharo obtinetur.

β. Mixturis (490 α.) idoneam dant materiam Aquae stillatitiae, Aceta, Spiritus, Tincturae, Essentiae, Olea, Salia, ex similibus (493 α.) confecta; quorum & dilutiora seorsim sumta heic bona.

γ. Nicotianae Medicatae Suffitus ut paratur, ante docui (395 α. 396. δ. & seq.).

δ. Aromata, Radices, Cortices, Folia, Semina, acriora, integra, Vino quandoque, Aceto, Spiritu Vini, prius macerata, tum Succitenaes, similes, odore tamen haud insuaves, Mastiche v. g. Myrrha, &c. seorsim singula, simplex, at efficax, praebent Mansile. Alii nec Nicotianae Folia horrent. Indos Betele & Arecca, cum Calce, mansa delectant.

ε. Haec (δ.) contrita Pulveres exhibent (490. γ.), ex quibus linteo inclusis Noduli (ibid.), cum Saccharo subactis Rotulae (ibid.), cum Cera, Mastiche, Melle, aliove Glutinante, concorporatis Trochisci mansiles (ibid.), Melle plure vel simplice, vel Medicato, exceptis Electuaria (ibid. β.) nascuntur.

ζ. Abstinentum ubique, maximè in mandendis, ab iis, quorum Odor aut Sapor detestabilis;

stabilis ; quum nimis evolvatur. Consuetudo tamen vel molestissima etiam mansuefacit (d.).

494. ORDO, DOSIS, QUANTITAS GENERALIS, PROPORTIO, SUBSCRIPTIO, satis patent ex iis, quae de similibus Formulis Internis ante dicta, collatis ad haecenus (490 ad 494.) exposita, & mox subjungenda Specimina. Pastillorum Moles, heic plerumque major (177.), scrup. j. drachm. ℥. imò j. aequat.

495. SIGNATURA pariter ex prius dictis intelligitur. Jejunum ferè Stomachum amat haec Evacuatio : unde aliquot plerumque ante pastum horis movetur ; nisi cum in morâ periculum. Promovetur prono capite, simulque acrium delapsus in Fauces sic cavetur. Ultra semihoram vix protrahitur. Os, post Apophlegmatisini actionem, Aquâ tepidâ, Lacte, aliove blando liquore, eluendum vix monere opus.

496. Usus, caute directus, nobilia praestat, aliis haud adeo viis semper obtinenda, in Frigidis, Catarrhosis, Soporosis, Paralyticis, Epilepticis, adfectibus, Leucophlegmatiâ, Anginâ Aquosâ, Odontalgia, &c. Abusus rei optimaë pessimus Salivâ, humore utilissimo, privat Chylopoiesin, subtilissimis orbat sanguinem, consuetudinem inducit aegrè rursus exuendam.

497. SPECIMINA sunt.

Z 4

De-

*

Decoctum Apophlegmatizans, ingruente Apoplexiâ Frigidâ utilissimum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 175.

℞. *Rad. Imperator.*

Pyrethri. ana unc. j.

Fol. Recent. Rutae.

Majoran. ana m. j.

Flor. Lavand. m. ℞.

Semin. Sinapis contus. unc. ℞.

Conscissa, cum *Vini Alb.* Libr. ij. coque per $\frac{1}{2}$ horae, vase exactè clauso. Colat. admisce

Spir. Sal. Ammon. drach. ij.

Mell. Anthos. unc. i℞.

D.

℞. *Hujus tepidi paucillum ore detineat ac volutet, humorem prolectum jugiter exscreans. Repetat pro necessitate urgente, quavis horâ aut citius.*

*

Mixtura similis, Odontalgiae Catarrhofae apta.

℞. *Aq. stillat. Lavandul.* unc. vj.

Spirit. Regin. Hungar. unc. ij.

Sal. Ammon. drach. j.

Tinct. Sal. Tart. Helmont. drach. ij.

Zingib. subtiliss. pulv. drach. ℞.

M. D. Vitro clauso.

℞. Ut supra.

Apo-

*

Apophlegmatifinus, formâ Succii pressi.

℞. *Fol. recent. Becabung.* m. j.

Cochlear. m. ℞.

Rad. recent. Ari.

Armorac.

Sem. Sinapis. ana. unc. ℞.

Conscissis, tuis, exprime Succum, cui
admisce

Vin. alb. unc. i℞.

Sacchari alb. unc. j.

M.

S. *Hujus haustulum, omni manè, ore prius aqua
eluto, contineat aliquamdiu Scorbuto frigido
laborans, tum exspuat una cum saliva sic
prolectâ.*

*

Pulvis Apophlegmatizans.

℞. *Rad. Pyrethri.*

Cort. Magellanic. ana drach. i℞.

Cubeb.

Cardamom.

Caryophyll. arom. ana drach. ℞.

Sal. Ammoniac. drach. j.

Ol. stillat. Caryophyll. gutt. vj.

Contufis F. Pulvis crassiusculus. D. in
Scatulâ.

S. *Capiat omni mane, jejunos, quantum apice
cultri sustineri potest, & commandat, ex-
spuatque humorem proritatum.*

Rotulae Sialogogae.

℞. Species praecedentes subtilissimè tritas.
Sacchar. albiss. Aq. Rosar. solut. & in-
spissat. sextuplum.

Ut F. l. a. Rotulae.

S. Una vel duae sub lingua detineantur, ut sen-
sim liquefiant. Excernatur Liquidum ad-
fluens.

Electuarium ex iisdem.

℞. Species easdem Pulveris subtilissimè
comminutas.

Mellis Anthos. triplum.

M. exactè. D. ad Fictile.

S. Hujus tantillum Palato adfricetur in Morbis
soporosis, frigidis.

Nodulus similis.

℞. Pulver. praecedent. drach. iſs.

Mastiches. drach. iij.

Mista illigentur panno lineo, ut F. No-
dulus.

S. Mandatur leniter mane per $\frac{1}{2}$ horam, ut
Saliva proritetur exspuenda.

Tro-

*

Trochisci masticatorii.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 175.

℞. *Mastich.**Cerae alb.**Zingib.* ana. unc. j.F. f. a. parvi Pastilli, singuli drach. ℞.
aut j.

S. Ut supra.

*De**Gargarismate.*

498. **G**ARGARISMA (485.) est Medicamentum Liquidum, Cavi Oris, maximè verò Faucium, collutioni, varios in usus, aptatum. *Collutio* quoque vel *Collutorium* audit, praecipuè si Gargarisatio, a qua nomen habet, sub ejus usu non accedit.

499. FORMA ejus, semper Liquida, Infusi (211.), Decocti (224.), Succu expressi (235.), Emulsi (246), Julapii (261.), vel Mixturae Mediae (272), species est, iisdemque, quibus haec, legibus paratur. Unde ex dictis (loc. cit.) facile artificium.

500. MATERIEM, hujusque DELECTUM limitat varia Medici Indicatio, & Liquidi species conficienda (499.), collata iis, quae de hac, interno usui dicatâ, ante (loc. cit.) monita sunt.

501.

501. ORDO, QUANTITAS GENERALIS, PROPORTIO, itidem sequuntur leges ante (loc. cit.) datas. DOSIS, pondere nunquam determinanda, est, quantum buccis non dispanfis commodè capitur.

502. SUBSCRIPTIO jubet, *F. Liquor pro Gargarismate aut Collutorio.*

503. SIGNATURA, praeter generalia, injungit Applicationis modum, qui non semper idem est. Alias enim Liquidi ore excepti, supinato capite, facienda agitatio; ut concussae cum eo partes magis undequaque imbuantur, detergeantur, penetrentur. Alias lenis modo ejus volutatio, aut tranquilla detentio, requiritur, cum partes inflammatae, aliove modo laesae, Gargarisatum negant, aut Liquidum motum a descensu per Fauces prohibere satis nequeunt. Alias & per Siphonem injectio fit: quod in Infantibus saepe, aut aegris debilioribus, siive non compositibus, necessum. Calidi caeterum usus frequentior est, quam Frigidi. Hoc tamen amant quidam, ubi adstringendum vel repellendum.

504. Usus insignis in quibusvis fere Oris interni, Faucium, partiumque his vicinarum, morbis, Inflammationibus, Tumoribus, Ulceribus, Aphthis, Siccitate, Colluvie aquosa, mucosa,

mucosa, Laxitate, Rigiditate nimia, &c. dum
vis quaecunque expetita, emolliens, adstrin-
gens, humectans, siccans, refrigerans, calefa-
ciens, resolvens, suppurans, detergens, &c.
directè locis affectis adplicari sic potest.

505. SPECIMINA sunt.

*

Collutio Antiseptica, ad Ulcera Oris, &
Scorbuto putrido nata.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 193.

℞. Spir. Salis marini. drach. ij.

Aq. stillatit. Salviae. unc. viij.

M.

S. Hoc Liquore colluat Os & Fauces saepius
de die.

*

Collutorium ad Anginam Inflammatoriam,
Antiphlogisticum, resolvens, refrigerans.

℞. Aq. stillat. Flor. Sambuc. unc. xvi.

Acet. Vin. destillat. unc. ij.

Sal. Prunell. drach. iß.

Rob. Sambuc. unc. ij.

M.

S. Calido hoc Liquore, ore detento, Fauces as-
siduò humectentur.

De*

Decoctum Emolliens*, Demulcens, ad promovendum Ptyalissimum Mercurialem.

Vid. H. Boerh. Aphorism. 1475.

Rx. *Herb. Althaeae.* m. ij.

Malvae

Flor. Rhoead.

Verbasci. ana m. j.

Rad. Glycyrrhiz. unc. j.

Cum *Seri Lact. rec.* q. s. decoct. spatio $\frac{1}{4}$ horae, tum Colat. express. Lib. ij. admisce

Mellis puri. unc. ij.

D.

S. Hoc tepido gargariset & colluat jugiter totum Oris cavum.

*

Aliud Laxans & Detergens, ad crustae Aphthosae lapsus promovendum.

Vid. Ketelaar de Aphthis. p. 38.

Rx. *Hordei mundat.* unc. j.

Passul. exacinat. unc. ij.

Ficum. No. iij.

Liquirit. rasae. drach. iij.

Coque ex Aqu. pur. tum cola & exprime. Colat. Lib. ij. admisce

Syr. Fuzubin. unc. ij.

D.

S. Tepidum Ore semper contineatur, & si pote, gargarisetur.

*

Infusum Balsamicum, consolidans, ad Ulcera Faucium mundata.

℞. *Herb. Agrimon. m. j.*

Veronic.

Salviae.

Flor. Hyperic.

Betonic.

Rhoead. ana m. ℞.

Infundantur cum *Aq. pur. fervidae. unc. xx.* stent per horam infusa, vase clauso, tum Colat. express. admisce *Mell. rosat. unc. ij.*

S. Ut supra.

De

Scuto.

Vid. (331. 342. 414. 431.).

De

Clysmate Intestinali.

506. **C**LYSMA INTESTINALE, *Clyster, Ene-*
ma, Lavamentum, vocatur Li-
 quor, qui Intestino Recto, Evacuandi, Al-
 terandi vel Nutriendi fine, injicitur. Pertinet
 er-

368 DE CLYSMATE INTESTINALI.

ergo ad Injections, de quibus generatim ante (295 & seq.) actum; atque inde magna parte intelligitur.

507. MATERIES in genere *Excipit* vel *Excipitur*.

α. Excipiens Liquor est varius, vel (1.) Vulgaris: ut Aqua simplex, Fabrorum, Lac recens, ebutyratum, ejus Serum. Cerevisia, Vinum, Urina, &c. Vel (2.) Praeparatus, in Officinis prostant, aut Pharmacopoeo sat notus; ut praescriptione Magistrali non egeat ejus praeparatio: v. g. Aquae stillatit. Lac Chalybeatum, Decocta Hordei, Avenae, Specier. Emollient. Carminant. Clysmat. ordin. aut materiei cujusdam singularis, Juscula Carnium, Olea pressa, infusa, cocta, & similia. Vel (3.) Decoctione demum, rarius Infusione, parandus juxta praescriptum Medici.

β. Excipienda sunt, quaecunque, scopo apta, Excipiente (*α.*) solvi, aut huic misceri ita possunt, ut requisitam hinc Liquoris meabilitatem non destruant. Referuntur haec ad (1.) Solubilia in Aquosis: ut sunt Electuaria, Confectiones, Pulpae, Succi, Extracta, Mella, Syrupi, Sapones, Vitell. Ovi, Salia, Saccharum. (2.) Pinguia: ut Olea infusa, cocta, pressa, stillatitia, Pinguedines, Medullae, Se-
va;

DE CLYSMATE INTESTINALI. 369

va, Butyrum, Balsama, praeprimis Therebinthina, Unguenta, &c. (3.) Pulverulenta non solubilia, quorum tamen rarior heic usus.

508. DELECTUM docet varius Scopus, tum cognita Materiae Virtus, Pretium, prompta Parabilitas, aliaeque tam hujus, quam Aegri, conditiones, facilè in singulari casu determinandae. Unde.

α. Repetendum, quidquid de Iniectione prius (299.) dictum.

β. Ubi, quod heic saepe obtinet, citissimo opus auxilio, absint Infusa vel Decocta, quin & Excipienda, ut Olea pressa, longam poscencia praeparationem (42.). Neque enim deficiunt jam parata, cuivis apta Indicationi.

γ. Nec utere pretiosioribus, maximè si saepius iterandum Clyisma; tum ne emungas Aegrum; tum ne corrupta exhibendi ansam captet Pharmacopoeus, sat haec bona putans cavo putridis adsueto, gnarusque hos liquores raro explorari.

δ. Species Emollient. Carminant. & pleraque alia, quae solis Clysmatibus destinata profstant jam composita in Officinis, si potes, cave: saepissime enim exoleta sunt, situ, vermibus, corrupta. Levi labore alia praescripseris recens paranda.

370 DE CLYSMATE INTESTINALI.

1. Oleosa Aqueis excipienda haud adeo exactam heic, ut in Internis (274. ζ.), postulant unionem: quamvis & Mel, Vitell. Ov. Saccharum, Sapo, Salia, alio fine, dum scopus fert, addita hanc praestare queant. Terebinthina tamen Ovi Vitello subigenda curatius; ut divisa feliciter agat: nam Digestivi loco ferè adhibetur.

2. Cur vetant Acida miscere Clysmati, qui vel acerrima etiam Emetica & Purgantia heic adhibere non verentur? Sanè ubi corrigenda putridago, refrænanus calor febrilis, Acidi dilutionis usum suadent omnia.

3. Pulverulentis (507. β. 3) facile carueris, cum alia praesto sint omni scopo idonea. Sin uti velis, nota Cautelam (299. δ.).

4. Sal & Oleum frustra ab Anthelmintico Clysmate arcentur. Quis solis dulcibus delictari Vermes dixerit, cum & in acerrimis nidulentur? Enecti colliquefcunt cito, facile dein expellendi.

5. Nutrire dum scopus exigit, Jusculo Carnium nihil aptius. Visum hoc, mox, ut ingestum fuerat, sanguini admixtum nocuisse nihil, hinc praeviam Ventriculi & Tenuium Intestinatorum Coctionem vix reposcunt. Antiseptico saltem condiendum, si calor corporis nimius ad putredinem disponit.

DE CLYSMATE INTESTINALI. 371

z. Denique, ut Medico nunquam, nisi ex ratione, agendum (11. 12. 15.), ita, Clysmate indicato, mox cogitet, eo quid effici debeat & possit, facillimè dein reperturus aptam huic componendo materiem. Videbit hinc, toties heic commendatis Specificis Cephalicis, Pectoralibus, Stomachicis, Hepaticis, Uterinis, &c. vix majora praestari, quam generali Diluentium, Humectantium, Emollientium, Calefacientium, Refrigerantium, Sopientium, Discutientium, Resolventium, Stimulantium, materie. Sic ars Tyroni facilis fit, & servilis aliorum exemplis perpetuo inhaerendi tollitur necessitas.

λ. Quin & farragine inconditâ heic opus non esse, ex dictis (z.) patet. Saepe unicum sufficit ingrediens, nullo stipatum Excipiendo. Saepe duo: Aqua, Lac, hujus Serum, cum Melle, Saccharo, Nitro, Oleo, Butyro, &c. Nonne Urina sola, Sal communis Aquae quintuplo solutus, Decoct. Fol. Nicotianae, inter certissima habentur, si valentiore opus stimulo?

509. ORDO idem heic obtinet, qui in Infusis, Decoctis, aut Mixturis internis (214. 227. 275.): has enim ad Formulas reducuntur omnes Enematum compositorum species.

510. DOSIS & QUANTITAS GENERALIS aequales sunt; cum vix nisi una simul praescribatur

372 DE CLYSMATE INTESTINALI

tur Dosis (68. a.). Haec autem varia est

α. Ratione *Aetatis*. Ubi haec ferè regula obtinet.

Infanti recens nato	- - -	unc. ij.
- - - proveciori	- - -	unc. iij. iv.
Puero	- - -	unc. vj. vij.
Adulto	- - -	unc. viij. x. xij.

β. Ratione *Constitutionis Aegri*. Proceri plus ferunt: Parvuli minus. Difficili anhelitu affecti, Intestina flatu distenta, mole extrinsecus incumbente, Foetu v. g. grandiore, Aquis, &c. pressa, vix admittunt copiam majorem, admiffam cito excutiunt.

γ. Ratione *Effectus praestandi*. Si diluendum, humectandum, emolliendum, refrigerandum, nec alia repugnant, major quantitas conducit. Si validè stimulantium, minor; ne moles stimulo juncta citius expellat. Si diutius retinendum, minor itidem expedit: quod maximè in iis, quae Nutriendi sine injiciuntur, notandum.

δ. Caeterum & heic parcior simul injecti copia pensari potest iteratione, & si quae obstant, per intervalla immitti, quod simul debebat.

511. PROPORTIO mutua Ingredientium, vix certis in universum limitanda legibus, attento ad suam indicationem (508.), Virtutem materiae,

DE CLYSMATE INTESTINALI. 373

riae, Vires Aegri, Sensum hujus majorem minoremve, requisitam Injectionis Consistentiam (299. d.), &c. determinatu facilis est.

α. Si Purgantibus opus infusis, decoctis, aut intermissis, haec plerumque dupla recipiantur dosi, qua darentur ori ingerenda, quandoque & tripla, imò majore, ubi stimulandum fortius.

β. Salium mediorum, quae magis haec usitata, drach. j. ij. ad Liqueoris unc. x. pro stimulo mediocri ferè sufficiunt. Alias tamen uncia j. imo ij. adhibentur in acerrimis (508.).

γ. Eorum, quae Mellis aut Syrupi gaudent spissitudine, latissima iterum Proportio primariò ex virtute Medicata, dein & consistentia, limitatur; ut ideo summa ferè sit, si horum & Liqueoris aequale pondus sumseris.

δ. Pinguium tamen, nisi cum sola totum constituunt Clyisma, parcior quantitas rarius quartam totius partem exsuperat. Terebinthinae autem vix plus unc. β. aut drach. vj. ad Liqueoris unc. x. recipitur.

ε. Solida, Sicca, Pulverulenta, quin majore quantitate admisceantur, prohibet nascitura spissitudo, aut facilis in grumos coalitus. Drach. j. ij. iij. Adulto (510. α.) satis sunt.

ζ. Opiatis, aliisque Drastrictis, iis maximè,

374 DE CLYSMATE INTESTINALI.

quorum vis subdola furtim se vasis insinuat, cautus utere. Est & in Crassis apparatus Nervus; adsunt absorbentes Venulae. Unde ab ejusmodi imprudenter injectis quandoque damna pessima. Ab Opii gran. iv. Clysmati additis aeternum dormivisse visus est aeger.

4. Circumspectus etiam Stimulantia determina, cogitans, an, quibus, quantis, opus sit. Alias temerè addita, alias omissa timidè spem tuam frustrabuntur. Si potentissimè excitare, expellere, revellere, volueris; stimulo languente ages nihil. Si diutius retinendum Clyisma, ut emolliat, diluat, mulceat, foveat, sopiat, nutriat; ab Acribus abstine.

512. SUBSCRIPTIO, praeter ea, quae Infusionem, Decoctionem, Misionem, spectant, similia ante dictis (218. 219. 231. 279.), nisi quod Depuratione haud adeo exacta opus sit, ponit: *F. Enema vel Clyisma.* Quum vero multis in locis injectio ipsi demandetur Pharmacopoeo, aut instrumenta saltem huc necessaria ab eo petantur, adscribi insuper potest,

α. Qua *Aetate* sit, cui injiciendum Clyisma; an infans, puer, adultus? ut aptus ano, tubulus eligatur: licet ex quantitate Liquoris (510. α.) id conjici plerumque queat.

β. Cujus *Sexus*, si adultus: sequiori enim mulieres id officii praestant.

γ. *Tem*

DE CLYSMATE INTESTINALI. 375

γ. Tempus, quo immittendum: an mox, an mane, vespere, &c.? Nulla hora in univ-
sum huic Remedio inepta est. Urgens ne-
cessitas quamcunque admittit. Alias tamen
vacuo Ventriculo magis probatur ejus u-
sus.

Reliqua, quae huc spectant, mox tradenda,
supponuntur cognita injicienti.

513. SIGNATURA vix opus, nisi cum Subscri-
ptio (512.) brevior usum non memorat.
Tum vero, dato Titulo (60. γ 506.), quo-
ad reliqua intelligitur ex modo dictis (512. α.
β. γ.). Addenda tamen aliquando, aut & oretenus
injungenda nonnulla, quae applicationis aut
actionis commodo serviunt. Ut

α. *Agenda ante Injectionem.* Haec sua ex
indicatione figit Medicus, varia in variis.
Unum noto: Nutrienti Clysmati praemit-
tendum aliud Intestina à foecibus repurgans;
ut tanto promptior fiat absorptio.

β. *Quae spectant Injectionem ipsam.* Ubi (1.)
Liquoris justa exigitur Calefactio ad teporem
ferè sani hominis. Vas Clyisma continens, ad-
motum oculo, labiis, aut dorso manus, his
dum calore non infestum est, debitum notat
gradum. Excessus in utramque partem semper

376 DE CLYSMATE INTESTINALI.

minus prodest, saepissime & nocet aegro, & ingredientia, Vitellos, Pinguia, coagulat, tubum obstruit. (2.) Situs Aegri trajetui Liquoris per tubum intestinale commodissimus. Sunt quibus decubitus in sinistrum latus aptior videtur; quod Sigmoideus Coli in Rectum abituri flexus, sinistro latere situs, viam exhibeat declivem. Obstat tamen Recti ab Ano ascendentis declinatio dextrorsum *a*, hoc in situ magis resistens impulso liquori; pressio dein & compressio tractus Coli in sinistris siti, Recto proximi, ab incumbente reliquorum Intestinarum mole; tum ludentis naturae inconstantia, flexum Coli Sigmoideam quandoque ad dextram Recti formans *b*. Unde cum plurimis decubitus in dextrum latus praefero. Est tamen, ubi nec electio datur. (3.) Quies aegri & pacata Respiratio; ne valide contractis Muculis abdominalibus via arctetur nimis, aut subita fiat injecti repulsio. (4.) Instrumenta, quae variis locis varia in usu sunt, haec non enumeranda. Vid. *R. de Farvacques Medic. Pharmac.* III. Boek. x. Capit. (5) Injectio haud impetuosa, nec nimis properata.

v. Post Injectionem agenda. Haec revolutio lenis in sinistrum latus, aut in dorsum, quies, tran-

a. Vid. Eustach. Tab. Anat. X. Fig. II. IV.

b. Idem ibid. Fig. V.

DE CLYSMATE INTESTINALI. 377

tranquillus anhelitus, alvi retentio, si Clyfma diutius retinendum, commendantur.

514. *Usus in genere expositus (506. 508.), laudatiffimus, prolixior, quam qui heic figillatim describi queat, omni, tenerrimae etiam, aetati aptus, folis nocet Haemorrhoidum fluxui obnoxiiis, si acria adhibentur, tum & nimius, praeter neceffuatem, Intestina reddit debiliora aut stimuli confuetudine fegnina, ut, nifi jugi monita incitamento, ab officio ceffent. Vim Nutrientem qui Clyfmatibus negant, nescire videntur ante dicta (511. ζ). Quin & Lactea in Colo Hominis, Chylo repleta, demonftravit Cl. Winslow a. A Vino, Spiritu Vini, etiam parciore copia, Clyfmatif specief injectio nata temulentia, &c.*

515. *SPECIMINA funto.*

*

Clyfma Meconium induratum resolvens, evacuans.

Vid. H. Boerh. Mat. Met. p. 225.

℞. Seri lact. recent. unc. ij.

Sapon. Venet. drach. iſſ.

Mell. drach. ij.

M. F. Clyfma

Pro Infante recens nato.

Λ a 5

Aliud

a. Exposit. Anatom. Traité du Bas-ventre. 218.

578 DE CLYSMATE INTESTINALI.

Aliud Vermes expellens.

H. Boerh. Mat. Med. p. 235.

℞. Vitriol. Mart. gr. xv.

Aq. still. Cichor. unc. iv.

M. F. Lavamentum.

Pro Pueri trienni aut quadrienni.

Clyfma Refrigerans, Antiphlogisticum,
in Rabie Canina.

Ibid. p. 183.

℞. Nitri. drach. ij.

Acet. Sambuc.

Mell. Rosar. ana unc. j.

Aq. decoct. Hord. unc. x.

M. F. Clyfma.

S. Injiciatur bis vel ter de die.

Clyfma Nutriens.

Ibid. p. 139.

℞. Far. Carnium unc. x.

Sal. Nitri. gr. x.

Sp. Salis. gutt. vj.

M.

S. Injiciatur octava quâque horâ, postquam pri-
mò Clyfmate purgante elota alvus fuit.

Cly-

*

Clyster Emolliens, Anodynus, Aperiens,
Calculum pellens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 243.

℞. *Herb. Malvae.*

Parietar.

Heder. terrestr. ana m.j.

Seri Lact. recent. q. s.

Coque spatio $\frac{1}{4}$ horae. Colat. express. unc. ix.

adde *Ol. Lini.* unc. j.

Nitri pur. drach. ℞.

M.

S. *Injiciatur mane & vesperi.*

*

Clyfma Balsamicum, Anodynum,
Antidyfentericum.

℞. *Flor. Chamomill.* m. ij.

Cum *Lact. dulc.* q. s. coque vase clauso

per $\frac{1}{4}$ horae. Colat. unc. viij. adde

Terebinth. Venet. Vitell. Ov. subact.

drach. iij.

Mell. Rosar. unc. j.

M. F. Enema.

Pro Adulto.

380 DE CLYSMATE INTESTINALI.

Clyfina Revellens, Salivationis Mercurialis impetum minuens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 251.

℞. *Flor. Sennae.* unc. j.

Agarici drach. iv.

Semin. Cartham. drach. ij.

Rad. Jalapp. drach. j.

Cum *Aqua* decoct. Colat. unc. xij. injice pro Clyfmate.

Nota. De Clyftere ex Fumo Nicotianae vid. Cap. de Suffitu, in fine, pag. 287.

De

Suppositorio.

516. **S**UPPOSITORIUM, *Glans*, Βάλανος, *Nodulus Intestinalis*, est Medicamentum plus minus solidum, rotundum, aut ex tereti oblongum, globuli, conuli, vel glandis formâ, quod Ano varios ad usus intruditur.

517 Saepiffimè id, e Simplice Materie petatum, Praefcriptione haud eget. Alias tamen data etiam opera componitur.

518.

518. *Simplicis* MATERIES & PRAEPARATIO, satis & in vulgus nota, aliis alia adhibetur, effectu tamen ferè eodem. Ut sunt Saccharum coniforme, in globulum aut conulum redactum, inde confecti cum Moscho globuli Moschati, officinales; Saponis Veneti frustulum similiter figuratum; Sebum Candellæ; Cereoli particula Butyro oblita; Lardum lotum; Prunum & Ficus inversa; Caseus recens; Chartae bibulae segmentum conicè contortum, Butyro illitum; Mel ad duritiem coctum; Amygdalum Saccharo obductum; globulus vel conulus ex Alumine factus, Oleo vel Butyro inunctus; Rapae caudula; Radix Althæae, Malvæ, Betae, Brassicae, Sambuci, &c. decorticata, debitè formata, Oleo aut Butyro salito illita; Caulis Porri similiter aptatus, & similia. Haec ferè vulgaria, infantibus, quin & adultis quandoque adcommodata, alvo lubricandae, magis minusve stimulandae, tum eliciendis ano vermibus, &c. inserviunt.

519. *Compositum* est vel Stimulans, vel propriis Intestini Recti vitiis dicatum.

520. *Stimulantis* MATERIES dividitur in *Excipientem* & *Excipiendam*.

a. *Excipiens* est Mel ad duritiem coctum, ut gutta in marmore frigido instillata, frigefacta,

non adhaerescat, sed fragilis sit. Sunt, qui huic Electuarium quoddam Officinale, Purgans, aut succum acriorem, simul incoquunt. Sapo Venetus etiam pro Excipiente esse potest, Vitellus Ovi, aut Mucilago Tragacanthae, aut Saccharum Tabulatum. At haec rarius.

β. *Excipiuntur* eo (α.) Acria quaecunque Stimulantia, sicca pulverulenta, vel spissa, quorum infinita, gradu acrimoniae diversa, in Officinis prostant. Ut sunt Sapo, Sal commune, Gemmae, Nitrum, Ammoniacum, Alumen, Vitriolum Martis, Stercus murium, Aloë, Myrrha, Fol. Sennae, Agaric. Jalapp. Species hieraë, Massae pilular. purgantium, Cochiar. Extract. Cathol. Succus Absynth. inspissatus, Fel Tauri spissatum, Castoreum; tum Purgantium & Emeticorum acerrima, Colocynthis, Trochisci Alhand. Scammonium, Elleborus albus, Euphorbium, Crocus metallorum, &c.

521. Quod *Propriis Recti vitiis* inservit, MATERIE gaudet pro horum adfectuum varietate variâ, Stimulante, Detergente, Erodente, Balsamicâ, Consolidante, Sopiante, Emolliente, Adstringente, &c. Huic enumerandae nullus hic locus. Ejus autem Adaptatio fere triplex est.

α. Vel enim in massam, priori (520.) similem, duram vel emplasticam, cum simili

(520)

(520. *α.*), vel alio apto Excipiente, Unguento quandoque, Cerato, Emplastro, coacta, nuda ano intruditur. Emplastrum Officinale, Oleo vel Unguento idoneo illitum, solum, heic aliquando in usu est.

β. Vel in Unguenti (421.) aut Balsami (432.) spissitudinem concorporata, linteis cartis, gossypio, aut lanâ, excipitur, atque in Globulum, Glandem, aut Turundam, formatur, cui filum adligandum, foras propendens, quo extrahi rursus possit ano immissa.

γ. Vel pasta similis (*β.*) sindoni immissa colligatur in Nodulum, ano intrudendum, filo itidem propendente rursus extrahendum.

522. In DELECTU habenda ratio Indicationis, variae Virtutis, praesertim drastricae Ingredientium, Aetatis, &c. Vid. ante dicta (299. 508. & aliis locis.).

523. ORDO plerumque Excipiendis subjungit Excipiens, maximè si hujus quantitas haud pondere determinatur. Alii & praeponunt.

524. MAGNITUDO Dosis heic exprimit. Si Forma Rotunda est; alias Fisi, alias Nucis Avellanae, aut & Glandis moles mensuram dat. Si Conica; crassities minimi digiti ejus, cui Suppositorium applicandum, basin ferè determinat, longitudo sumitur 2 3 vel 4. digitorum transversorum. Materiae hinc quantitas

titas ferè a drach. j. ad vj. vel unc. j, pro varia Magnitudine recipitur. Exactiori determinationi servit Aetas varia; Intestini Recti angustia, major minorve, morbosa; Actio Suppositorii lenior, fortior, aut ad variam Recti aegritudinem requisita: unde si validius in Morbis v. g. Soporosis stimulandum, quandoque ultra digiti longitudinem conus extenditur.

525. QUANTITAS GENERALIS saepissimè Dosi (524.) aequalis est. Ubi autem diutius continuata Glandis exigitur actio, ut una haud sufficiat, duae, tres, vel plures simul praescribuntur; ut alia post aliam intrudi possit. Ex multiplicata tum singularum Dosi facilis determinatio Quantitatis Generalis.

526. PROPORTIO mutua Ingredientium scitur ex consistentia tum Excipientis, tum Excipiendorum, & ipsius Pastae efformandae (520. 521.), ex singulorum Virtute, & Remedii desiderata efficacia. Hinc

α. Si Mel induratum Excipit (520. α.), ad hujus unc. j. recipiuntur Excipiendorum scrup. iv. drach. jß.

β. Si mollius aliud pro Excipiente servit (ibid. & 521. α.), augeri pro rata Excipiendorum quantitas potest; nisi & Pasta mollior exigitur.

527. SUBSCRIPTIO & SIGNATURA peculiaris

ris nihil continent, quod ex ante dictis haud intelligi queat facile. Quae duriora sunt, plerumque leni Oleo, Butyro, Axungia, Sebo, aut Unguento, prius illinuntur, quam adplicentur. Alias & Salivâ id fit, aut, si stimulantur fortius, acriore quodam Oleo. Ante immiſſionem & Alvus exonerata requiritur, niſi hanc ſolvendi cauſa Glaſs adhibetur.

528. Usus, jam ferè expoſitus (518. 519. 521.), ſat eximius, Clyſmatum Purgantium ſaepe ſuccedaneus, cum haec aut ab aegris moroſis, niſium pudicis, aut ob alias cauſas, non admittuntur, quin & his injectis, Purgantibusve ore hauſtis, minus feliciter operantibus, opem ferens, alvum ſollicitando, Vermes necando, expellendo, tum in affectibus Soporofis, Paralyticis, Apoplecticis, &c. ſtimulando, revelando, excitando, alias &, ubi requiritur, fluxum Haemorrhoidum proritando, conducit. Ne memorem Reſti proprios morbos, ulcera, fiſtulas, Haemorrhoidum dolores, &c. quibus Glandes appropriatae conferre poſſunt. Cavendum, ne ſtimulantibus frequentius adhibitis natura nimis adſueſcat, aut Intestinum adrodatur: unde & haec iis, quibus Reſtum fiſſuris, ulceribus, tumore, dolore, fluxu Haemorrhoidum, &c. laborat, minus adhibenda. Gravidis quoque Stimulus acrior quandoque Foetum excutit.

529. SPECIMINA simpliciorum vide supra (518), & H. Boerh. Mat. Med. p. 224. Compositorum haec sunt.

*

Suppositorium Antihelminthicum, necans,
expellens Vermes.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 235.

℞. Mell. cocti ad spissitudinem debitam.
unc. iv.

Aloës. unc. ℥.

Vitrioli Martis. drach. ij.

M. f. a. F. parva Suppositoria v. g. xij.
aut xiv pro Puero. Serventur Oleo de-
merfa, ne deliquescant.

℞. Applicentur post alvum exoneratam.

*

Suppositorium Acre, fortiter stimulans,
in Affectibus Soporosis, frigidis,
utile.

℞. Mellis coct. indurat. unc. j.

Sal. Ammoniac. drach. ℥.

Scammon. scrup. j.

Troch. Alband.

Rad. Ellebor. alb. pulver. ana scrup. ℥.

Euphorbii. gran. ij.

M. F. f. a. Suppositoria No. ij. Oleo
Castorei illinenda.

Glans

*

Glans ad Alvum follicitandam, pro Adulto.

℞. *Sal. commun.* drach. ℥.

Sapon. Venet. drach. j.

Mell. coctū inspissati. q. s.

M. F. Suppositorium, Oleo Absinth. infuso illinendum.

*

Suppositorium ad excitandum Haemorrhoidum fluxum.

℞. *Aloës pulveris.*

Sal. Gemm. ana scrup. j.

Pulp. Colocynth. gr. v.

Mellis. q. s.

Coctū redigantur in Suppositorium.

*

Nodulus Anodynus, ad Dolores ab Haemorrhoidibus.

℞. *Opii crudi.* scrup. ℥.

Croci pulveris. scrup. j.

Unguent. Popul. q. s.

Ut F. Pasta, quae inclusa Sindoni, aut Cottonē excepta, appenso filo, sit pro Supposito.

S. Immittatur Ano, filo foras propendente, & retrahatur post $\frac{1}{2}$ horam.

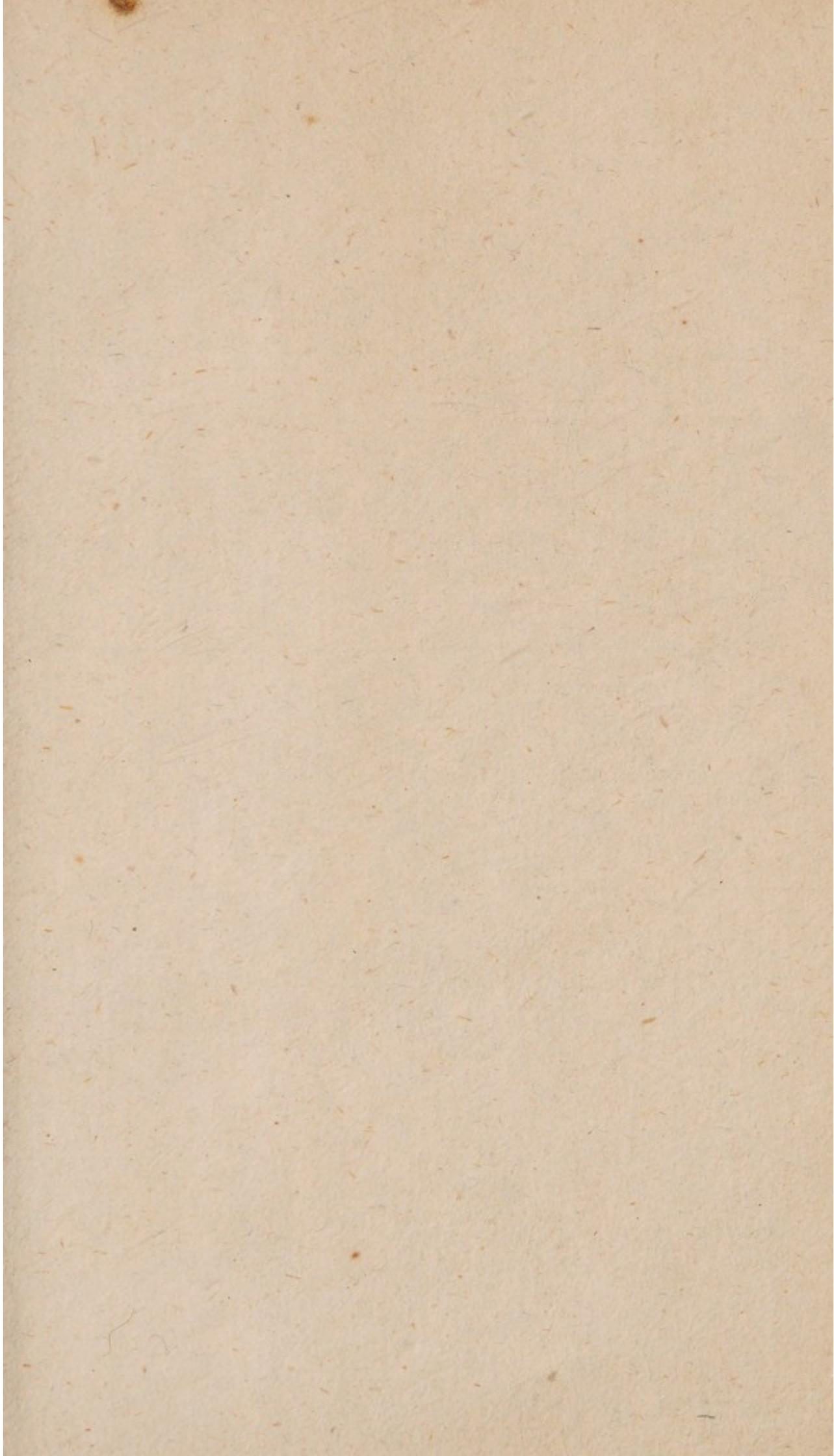
De

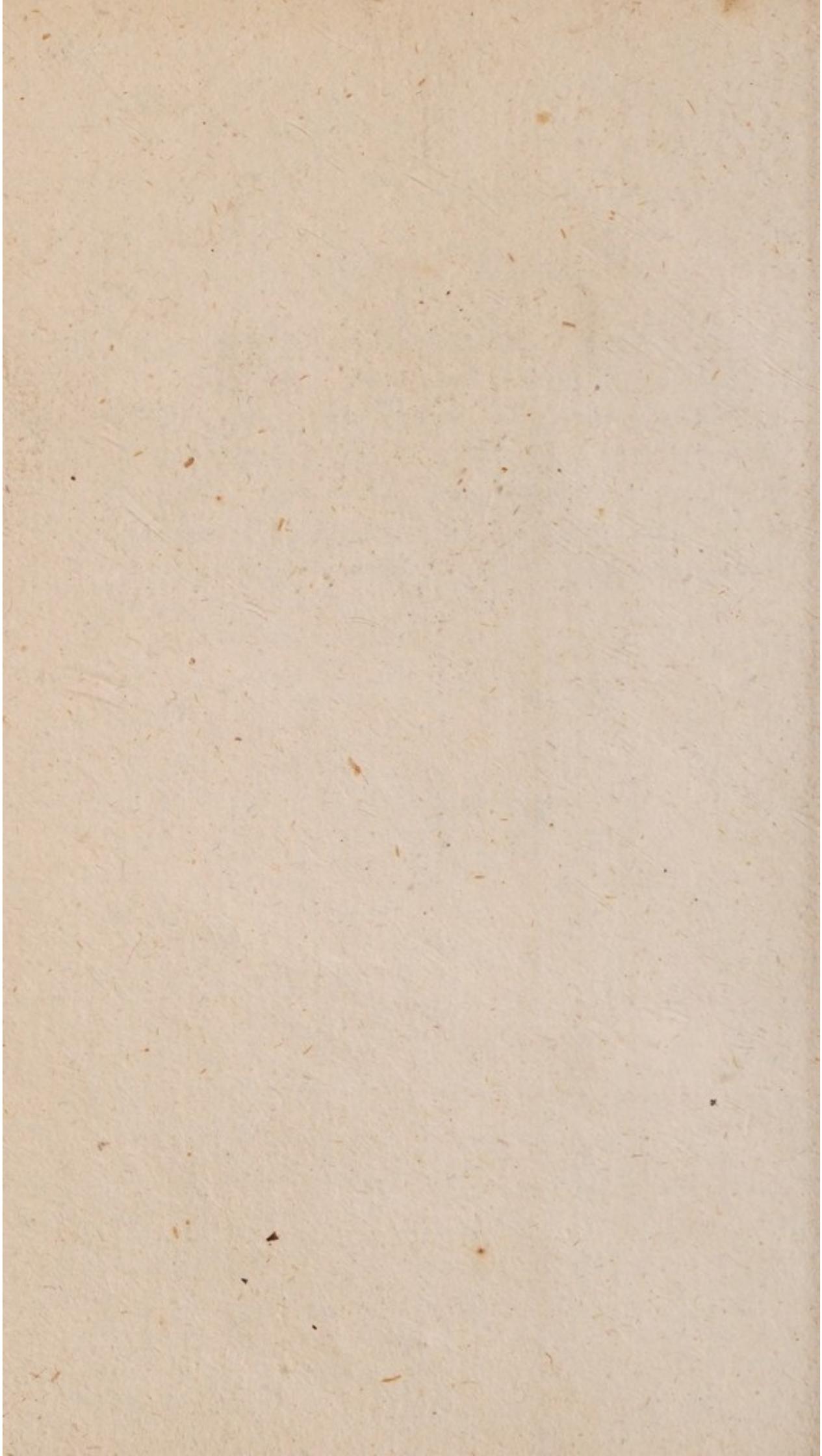
Pessō & Nascali.

530 **P**ESSUS, *Pessarium, Talus*, NASCALE, *Penicillus*, sunt Suppositoria, *Turundae*, vel *Noduli*, *Uterini*, *Intestinalibus* (516.) similes, qui sinui pudoris muliebri, scopo vario, immittuntur. Quum vero & rari hodie usus sint, & facile ex Capite praecedente intelligantur; non est, cur iis immoremur.

F I N I S.

A.A. dien
o' kedd

